Fantastic Club

GHEORGHE PĂUN

SFERA PARALELĂ

COLECȚIA CLUB

Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

EDITURA ALBATROS

Ilustrația copertei de **ALEXANDRU ANDRIEȘ**

Fantastic Club

GHEORGHE PĂUN

SFERA PARALELĂ

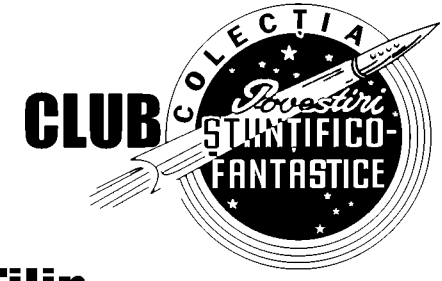

SCAN: Doru Filip
PRELUCRARE
şi editor al primei ediții digitale:
Costin Teo Graur
iunie 2011

1984
EDITURA ALBATROS — BUCUREȘTI

In memoria lui Mihai Ionescu
atît de devreme dispărutul...

Văzută de sus, nava arăta ca o lentilă uriaşă, cu o serie de excrescenţe pe margini, toată de aceeaşi culoare, culoarea prafului care o acoperea, culoarea deşertului în care stătuse nemişcată atîta timp. Hublourile i se ghiceau rotunde sub mantia cafeniu-roşcată şi ele doar mai făceau dovada că în carapacea de oţel exista viaţă.

Dar cine să „vadă de sus", pentru cine să aibă semnificaţie lumina care pîlpîia uneori dincolo de hublouri ? Nici o pasăre, nici un fluture, nimic, nici măcar o frunză adusă de vînt nu mai trecuseră de mult pe deasupra navei. Poate nu trecuseră niciodată. Vîntul purta doar perdele gălbui de praf, dincolo de care soarele se întrezărea ca un ochi sîngeriu, inutil, decorativ.

În navă se aflau trei oameni, un bărbat, o femeie şi un tînăr. Bărbatul era înalt, cu faţa prelungă, ridată excesiv, cu ochii mari şi trişti, în care numai arareori se mai ghiceau hotărîrea şi stăpînirea de sine ale comandantului care fusese. Femeia era mai scundă, avea părul cărunt, şi-l purta în neorînduială şi părea la fel de bătrînă ca bărbatul, la fel de tristă, numai că ochii ei trădau o neostoită incandescenţă cerebrală, scăpată, evident, de sub control. Mai ales atunci cînd îi vorbea tînărului despre Pămînt, despre crîngurile verzi şi mările albastre, despre cîmpiile grele de grîne şi rîurile zvîcnind de peşti, despre cascadele albe şi preriile nesfîrşite, atunci ochii femeii străluceau mai tare ca oricînd, nici nu se uitau la cel căruia îi vorbea, privea departe, prin pereţii navei, peste pustiul de nisip, peste orizont, spre locul unde se afla probabil Pămîntul, planeta verde-albastră, planeta natală.

— Eh, tu nu poţi *şti* ce înseamnă asta, tu n-ai văzut încă nopţile de pe Pămînt, nopţile cu greieri şi cu flori de

prun, nopțile albastre ale Pămîntului, mirosind a trifoi și a dragoste, împovărate de muguri amari și de stele dumnezeiești. Tu n-ai văzut încă iernile Pămîntului, curatele ierni, cînd dealurile lungi au glas de clopoței și glas de copii și glas de corb tînăr... Cînd o să vezi toate astea o să înțelegi, o să *știi*...

— Dar le-am văzut, mamă, le-am văzut. Am văzut toate filmele. Chiar tu mi le-ai arătat.

— Filmele... N-ai văzut nimic... n-ai simțit nimic. Trebuie să fii acolo ca să vezi, nu aici, pe planeta asta pustie, pe pietroiul ăsta ars, pîrjolit, blestemat. Ca să vezi trebuie să fii acolo, pe Pămînt, nu aici în navă. Tu nu te-ai scăldat niciodată în valuri, tu nu știi cum e marea, nu te-ai cufundat niciodată cu ochii deschiși printre alge, încercat de voluptatea lașă de a nu mai ieși la suprafață, de a te lăsa pe spate, nemișcat, dus de undele verzi, într-un vis de renunțare la aerul vital de afară, tu n-ai trăit asta și degeaba spui că înțelegi, că ai văzut, că știi... Tu nu *știi*, pentru că n-ai *simțit*. Tu n-ai fost *la noi*, pe Pămînt.

— De ce nu mergem, mamă, înapoi ? întrebase odată, cînd era mai mic, fiul. Hai înapoi, dacă e așa de frumos acolo, pe Pămînt !

Îi explicaseră atunci că nava e deteriorată, nu poate decola, nu se poate smulge gravitației planetei pe care eșuase, tatăl îi dăduse și o serie de precizări tehnice, inginerești, din care băiatul nu pricepuse mare lucru. Între timp crescuse, învățase o sumedenie de lucruri, ani în șir tatăl îi ținuse zilnic lecții despre tot și despre toate, de la astronomie la chimie, de la tehnica fotografică la agricultură, de la pilotaj la matematică. Tînărul își amintea cu un tremur neplăcut de încordare lecțiile de mai demult. Tatăl era mereu nemulțumit, voia să-l învețe totul dintr-o dată, tot ce știa el, tot ce se găsea în cărțile, casetele și filmele de pe navă. Era un profesor dur, neînduplecat, nu se abătea cu nimic de la programul zilnic. Matematică, agricultură, fizică, astronomie, sport, iar matematică și agricultură, fizică și toate celelalte, în c cluri exasperante care-l făceau pe comandant să se teamă că *nu va avea vreme* să-l învețe tot, în timp ce elevul își simțea cre-

ierul insuficient de încăpător pentru acele cunoştinţe al căror capăt nu se mai vedea.

Uneori, la mijlocul unor lungi şi obositoare lecţii, cînd băiatul ofta şi-şi freca ochii înroşiţi, bărbatul îl strîngea la piept, îşi îngropa faţa în zulufii lui şi-i şoptea :

— Tu eşti singura noastră speranţă, numai tu mai poţi ajunge la oameni... Noi nu mai avem timp... De-asta trebuie să înveţi... Trebuie să ajungi la oameni...

Acele îmbrăţişări rare şi aspre ale tatălui, şoaptele lui, parcă disperate, îl revitalizau, mai mult decît îndemnurile, ameninţările, pedepsele, şi ele îi rămăseseră în memorie ca nişte fire de aur cald în zgura şirului de monotone zile ale copilăriei lui.

Alteori, în timpul lecţiilor de botanică, tatăl devenea blînd, nespus de blînd, devenea blînd, dar nu cu băiatul, ci cu plantele din seră. Începea bunăoară o lecţie despre porumb, despre iederă sau despre trifoi, îi vorbea elevului, sec şi exact, despre alcătuirea plantei, punea întrebări, comenta răspunsurile, dar cînd ajungea cu mîna pe frunze, pe tulpinile mustind de sevă, pe florile abia ghicite sau, dimpotrivă, agresiv colorate, uita de lecţie, uita de întrebări, mîngîia planta cu degetele lui noduroase şi lungi, o strîngea în căuşul palmelor şi rămînea aşa, cu ochii ţintă la ea, cu gîndul departe, pe Pămînt probabil. De fiecare dată în asemenea momente — era un mister pentru băiat cum de apărea ea tocmai atunci — intra în seră mama, se apropia de bărbat, se lăsa în genunchi şi rămînea ţeapănă, cu fruntea sus, cu mîinile atîrnînd.

— Degeaba, nu sînt ca pe Pămînt, spunea ea încet, pentru sine, şi ochii îmbătrîniţi de lacrimi slobozeau pe obrajii palizi două şiroaie firave ce străluceau în lumina serei.

— Cînd vom ajunge înapoi pe Pămînt, o să mă las jos într-o poiană cu trifoi şi am să mor. Să nu mă ridicaţi... Promiteţi ? Să nu mă ridicaţi, vreau să mor într-o poiană cu trifoi, la noi, pe Pămînt...

Vorbele ei îl trezeau din reverie pe tată, se ridica, o sprijinea şi pe ea, îndrumînd-o în afara serei şi reîncepea lecţiile. El nu vorbea niciodată despre Pămînt, părea că pe

el nu-l impresionaseră atîta dealurile şi mările lui, nopţile, iernile şi preriile Pămîntului, tatăl era mult mai practic, mai raţional. De fapt, fără el nici n-ar fi supravieţuit, băiatul era sigur de asta. Tatăl se îngrijea de seră, de climatizare, el repara instalaţiile de purificare a aerului, el cobora o dată pe an la generatorul de energie, el îi obliga zilnic să muncească, să facă sport, să citească, să vorbească chiar. Cu trecerea timpului, băiatul îşi dădu seama că maică-sa era cu mintea mult prea departe, se gîndea mult prea mult la Pămînt, pentru a mai putea ajunge vreodată acolo prin propriile-i puteri. Uneori băiatul se îndoia chiar că maică-sa, revenind pe Pămînt, ar mai fi atît de fericită pe cît se aştepta ea să fie. De departe, planeta cea verde-albastră era un leagăn de f umuseţi şi bucurii ce puteau fi trăite, simultan, în închipuire, într-un mixaj desăvîrşit, după dorinţă, mu îndu-se perfect peste aşteptările sufletului ei zdruncin t de încercări pe care ea nu le mărturisea, poate chiar le uitase, iar tatăl refuza să le dezvăluie.

Uneori, în pustiu se isca vînt. Firele de nisip alunecau pe carcasa navei şuierînd, unele hublouri se întunecau complet, iar altele, curăţite cît de cît, lăsau să intre lumina galbenă a furtunii. Cînd vîntul înceta, prin aceste hublouri se putea zări, înceţoşată, imaginea dezolantă a planetei. O mare de valuri brune, încremenite, o dungă neagră în depărtare, erau nişte munţi, o fîşie de cer roşcat, nici o mişcare, nici o plantă, nici o frunză, nici o vietate. Copilul şi maică-sa nu aveau nici un interes pentru acele imagini, dar tatăl, atunci cînd un hublou lăsa să se vadă ceva prin el, nu se mai dezlipea de ochiul translucid, scruta diorama aceea filtrată prin stratul galben de praf, căutînd numai el ştia ce, aşteptînd ceva ce nu apăruse niciodată.

— Degeaba te uiţi, n-ai ce vedea, nu sînt păduri, nu e iarbă, nu e nimic verde ca la noi, pe Pămînt. Te uiţi degeaba...

Crescînd şi învăţînd tot mai multe lucruri, băiatul începuse să pună întrebări. Cum au ajuns ei acolo ? De ce nu mai pot decola ? De ce nu pleacă înapoi pe Pămînt ? De ce nu comunică cel puţin cu Pămîntul ? Să ceară ajutor, să vină cineva după ei, să-i salveze... De ce nu ies mă-

car din navă din cînd în cînd, ar mai schimba decorul, poate chiar ar putea face ceva reparaţii din exterior...

Maică-sa nu-i răspundea decît că Pămîntul e departe, foarte departe, dar că ei vor merge curînd acolo, vor ajunge pe Pămînt, să nu se teamă, va avea ea grijă de asta. Din frînturile de explicaţii pe care i le dăduse tatăl, băiatul putu însă reconstitui istoria tragică a navei. Decolase cu douăzeci şi unu de ani în urmă de pe Terra pentru a ajunge pe Belona, într-o misiune de explorare. Echipajul era format din doi bărbaţi şi o femeie, comandantul — tatăl lui —, un pilot şi maică-sa. Pe drum, o defecţiune îi obligase să coboare pe planeta pe care se găseau acum. Defecţiunea se dovedise mai gravă decît se aşteptau ei şi n-au mai putut s-o înlăture. Mai mult, în timpul unei încercări de repunere în funcţiune a motorului principal, se produsese o explozie în care pilotul îşi pierduse viaţa şi care distrusese complet şi două dintre antenele navei. Comunicarea cu Pămîntul a fost astfel întreruptă, nu mai puteau recepţiona decît semnale apropiate. Puteau însă emite şi au emis continuu cerînd ajutor, dar după cîţiva ani în care nimeni nu-i căutase au renunţat, trebuia de altfel să facă economie de energie dacă voiau să supravieţuiască. Pămîntul îi considerase probabil dispăruţi, îi uitase... În plus, planeta pe care se aflau era radioactivă, nava îi proteja de radiaţii, dar în costumele individuale nu puteau ieşi din ea. Şi nici nu aveau de ce să iasă...

— Şansa noastră, singura noastră şansă, este ca tu să înveţi să pilotezi modulul de salvare şi să pleci după ajutor, undeva pe o planetă colonizată. De-asta te-am învăţat tot ce te-am învăţat. Eu nu vă puteam lăsa singuri, maică-ta nu mai ştie de mult să piloteze, toţi trei nu putem supravieţui într-un modul prea mult timp. Numai tu ne mai poţi salva. Am mizat pe tine. Douăzeci de ani am mizat pe tine. Se apropie momentul cînd va trebui să pleci...

Existau multe puncte obscure în istoria navei, dar tatăl nu i le lămurea niciodată, se eschiva punîndu-l la treabă, chinuindu-l cu lungi şi epuizante lecţii de astronomie, de pilotaj, de matematică.

— Lasă, am să-ţi spun şi *restul* cînd o să fie timpul...

— Cînd, tată ?

— Mai tîrziu, *cînd o să fie timpul.*

— Cînd vom ajunge pe Pămînt, la casa noastră. O să stăm în bucătărie, cu cîte o ceaşcă de ceai în faţă, cu fereastra deschisă şi o să vorbim. Atunci o să vorbim foarte mult, îl încredinţa maică-sa.

Cînd o auzea vorbind astfel, tatăl o prindea uşurel de umeri şi o ducea în seră sau în sala unde se proiectau filme, o aşeza pe un scaun şi o lăsa să viseze acolo, cu gîndul la trecutul fericit de dinainte de decolare sau la viitorul şi mai fericit ce va urma după revenirea pe Pămînt.

— Şi totuşi, tată, de ce nu pleci tu după ajutor ? Eu pot avea grijă şi de mama şi de navă, m-ai învăţat doar atîtea. De ce n-ai plecat după ajutor ?

— Nu, nu se putea să vă las singuri, numai eu pot stăpîni hardughia asta, tu nu ştii destul despre ea, la prima defecţiune mai serioasă aţi fi fost pierduţi. Nu, nu se putea să vă las singuri. *Tu* trebuie să zbori.

Băiatul dădea din cap mimînd că e lămurit, dar cu fiecare explicaţie a tatălui îi devenea tot mai clar că nu i se spune totul, că ceva esenţial îi e mereu ascuns, mereu amînat.

*

În ziua în care împlinea douăzeci de ani, au organizat o mică sărbătoare. Masa era aranjată mai frumos ca altădată, pereţii sufrageriei navei erau împodobiţi cu flori din seră cu ghirlande de frunze, tatăl îmbrăcase costumul de comandant, iar maică-sa îşi pusese o eşarfă albă peste păr, o eşarfă care-i rotunjea faţa scoţîndu-i în evidenţă ochii arzători. Tînărul intră şi se aşează pe scaun. Maică-sa se uita lung la el, zîmbind continuu, şi privirea îi înota în lacrimi. Tatăl se ridică în picioare, luă de pe o măsuţă o casetă şi o deschise. În casetă se afla o insignă. O luă şi i-o prinse în piept.

— S-o porţi cu cinste ! E insigna ta de pilot. De azi eşti pilot de cursă lungă. S-o porţi cu cinste şi curaj !

Şi tatălui părea a-i da lacrimile. Îi strînse mîna, apoi îl îmbrăţişă. Simţi în păr faţa lui, simţi în pieptul lui ofta-

tul cunoscut, cel cu care însoțea cu ani în urmă cuvintele : „Tu ești singura noastră speranță, numai tu mai poți ajunge la oameni...“ Tatăl se desprinse de el. Tînărul se ridică și-și îmbrățișă mama. Ea surîdea cu tot chipul, privirea îi alerga de la insigna de pilot la ochii lui și înapoi, întinse mîna și-i mîngîie cu vîrfurile degetelor pieptul.

— Red Connors, silabisi ea inscripția de pe insignă și parcă ochii ei își schimbară culoarea.

Băiatul desprinse insigna și descifră emoționat literele încrustate în ea.

— E a... *lui ?*

Era vorba de pilotul care pierise în explozie.

Tatăl confirmă din privire, maică-sa continua să zîmbească, era cu gîndul departe, la pilot, la anii petrecuți în navă, la Pămînt poate, la copilărie.

— Cum, insigna nu s-a pierdut în explozie, n-a fost distrusă ?

Tatăl lăsă capul în jos, fruntea albă și plină de riduri părea o povară.

— *N-a fost nici o explozie...*

Vorbise încet, abia auzit, dar cuvintele reverberară în auzul tînărului. „N-a fost nici o explozie, n-a fost nici o explozie...“

— Era tatăl tău. Tatăl tău adevărat...

Înțelegea cuvintele, dar nu și noima lor. Se lăsă pe scaun, cu ochii țintă la cel care vorbea. „Era tatăl tău, era tatăl tău...“

— A murit din cauza radiațiilor. Lent, fără scăpare... A ieșit din navă pentru a repara antena și a fost iradiat. Mortal. A mai trăit cîteva luni. El era tatăl tău...

Băiatul strîngea insigna în mînă și refuza să înțeleagă. Metalul ei îl frigea, vorbele comandantului îl frigeau. Nu cunoștea nici măcar chipul celui care-i fusese tată, nu-i arătaseră nici o fotografie, nici un film cu el.

— Unde e acum ?

— Lîngă navă. L-am scos printr-o ecluză. Nu se vede dinăuntru. L-o fi acoperit nisipul... Douăzeci de ani... Tu ai același nume ca el. Numele tău adevărat. Insigna îți aparține deci. S-o porți cu cinste ! Sînt vorbele lui. Peste cîteva zile vei pleca. *Atunci o să afli și restul.*

— Restul ?

— Da, mai ai multe de aflat. Despre noi. Şi despre oameni. Despre Pămînt...

Mica festivitate s-a desfăşurat ca un priveghi, chiar era un priveghi la catafalcul celui dispărut cu douăzeci de ani în urmă. Băiatul era surescitat, confuz, ar fi întrebat, dar nu mai voia să afle nimic, simţea că totul în mintea lui se dărîmă şi ceva trebuie pus în loc, ceva grav, ceva ce avea să reorganizeze tot ce ştiuse el pînă atunci. Nu avea curaj să pună întrebări. Va afla peste cîteva zile. Va afla atunci. Cu atît mai bine. Acum nu dorea altceva decît să tacă, să închidă ochii, să nu mai audă nimic, acum ar fi vrut să se lase în voia unor ape verzi dintr-un fund de mare, aşa cum îi povestea maică-sa că-ţi vine să faci pe Pămînt, să se lase în voia apelor şi să doarmă, să doarmă, să doarmă şi apoi să se trezească de zece-doisprezece ani, să nu ştie nimic, să-l ardă ochii şi tîmplele de oboseală după lecţii, dar să nu ştie nimic despre sine, despre navă, despre părinţi. Să nu ştie că mai e ceva de ştiut, ceva grav, ceva ce i se va spune peste cîteva zile, să creadă că lumea se reduce la cele opt încăperi ale navei, cu spaţiul drămuit, cu mii de aparate şi sisteme funcţionînd într-o interdependenţă vulnerabilă, dar suficientă pentru a-i ţine pe ei în viaţă. În viaţă, dar departe de viaţă, de Pămînt, de oameni.

Abia peste o săptămînă a avut loc plecarea. Maică-sa voia să urce şi ea în modulul de salvare, i se părea că e părăsită, că vor să o lase singură pe planeta pustie în timp ce ei pornesc spre Pămînt, spre dealurile verzi pe care ea nu le va mai vedea niciodată. I-au făcut o injecţie şi abia după ce a adormit au reluat pregătirile de zbor.

— Pleacă imediat, pînă nu se trezeşte ! Ai instrucţiuni detaliate în caseta asta. Ascultă-le după ce ajungi pe orbita de start şi urmează-le întocmai. Restul va face calculatorul de bord. Ai înţeles ?

— Am înţeles... tată.

Se îmbrăţişară. Nici o vorbă în plus. Băiatul intră în modul, îl etanşă, se aşeză pe scaunul pilotului. Insigna îi strălucea pe piept. Simţi că modulul lunecă spre platforma de decolare din marginea navei. Se făcu întuneric.

— Succes, auzi în difuzoare glasul îndepărtat al comandantului, al celui care-i fusese tată douăzeci de ani și pe care îl mai considera încă astfel.

Simți trepidația motoarelor și, deși nu trăise niciodată un start adevărat, își dădu seama că decolează. În clipa în care modulul ieși prin fanta deschisă în acoperișul navei celei mari, lumina de afară inundă interiorul cabinei. Simți cum se ridică, din ce în ce mai repede, aruncînd spre sol jeturi prelungi de plasmă. Nu se putu stăpîni să nu se lipească de un hublou pentru a privi nava rămasă în urmă. O zări pentru o clipă, o ghici mai mult, în mijlocul deșertului, un năsturel infim, pierdut printre dune, apoi accelerația crescîndă îl trase din nou în scaun, amețindu-l.

Apăsă un buton, cerînd să asculte caseta cu instrucțiuni. Cuvintele se auzeau sacadat, monstruos de rare și de lipsite de intonație... Cuvinte... cuvinte fără înțeles...

„...Noi n-am zburat niciodată... Asta e o navă de antrenament... modulul cu care pleci tu acum e construit de mine... Inițial voiam să plecăm toți trei, am fi putut pleca, dar cu fiecare zi devenea tot mai greu, iar acum e prea tîrziu. Sîntem condamnați... N-am zburat niciodată. Ne antrenam pentru un zbor lung, spre planetele sistemului Coral... Atunci a izbucnit războiul... Aici, în prerie, au căzut puține bombe. Am avut noroc. Nava are protecție termică și anti-radiații... Așa am supraviețuit... Așa ai putut să te naști tu... Nu cred că mai sînt multe viețuitoare la suprafața Pămîntului. N-am văzut nici una în tot acest timp. Poate doar în oceane și la poli. A fost cumplit... tu nu-ți poți închipui... Pămîntul a ars pur și simplu... Sîntem și noi iradiați... chiar și tu... Ești însă tînăr, fugi, îndepărtează-te de infernul acesta de nisip, caută oameni, în coloniile de pe Marte erau cîteva mii de oameni, mergi la ei, vindecă-te. Aici nu mai ai ce căuta... De altfel, ai veni degeaba, noi nu mai rezistăm prea mult, n-o să ne mai găsești... După ce pleci, vom deschide nava... Mergi cu bine și iartă-ne ! Uită-ne. Uită Pămîntul... uită-l... uită-l..."

*

Văzută de sus, nava arăta ca o lentilă uriașă, pierdută în deșert, acoperită cu giulgiul cafeniu-roșcat al nisipului.

Dintre dune apăreau uneori, după furtună, şine de cale ferată, bucăţi de metal, scheletele unor elicoptere, cărămizi tocite, urmele fostului centru de antrenament spaţial. Apărea uneori şi cîte o tibie, cîte un craniu, urmele foştilor oameni. În aerul galben nu mişca nimic în afara firelor microscopice de praf. Nici o pasăre, nici un fluture, nici o frunză. Nimic în afara vîntului galben dincolo de care soarele se întrezărea ca un ochi sîngeriu, inutil, decorativ.

Avertisment : Dacă în timpul parcurgerii acestui text se va micşora lumina, vor tremura geamurile şi veţi avea senzaţia că nu sînteţi singur în cameră, atunci opriţi, pentru numele lui Dumnezeu !, opriţi imediat lectura, aruncaţi cartea din mînă şi...

Multstimate Înţelept Şef,

Memoriul de faţă este, pe de o parte, o dare de seamă asupra activităţii dusă de mine în ultimele luni, după ce mi-aţi încredinţat Misiunea ST-11, iar pe de altă parte este un avertisment, un semnal de alarmă pe care-l supun preadreptei Dumneavoastră judecăţi, înainte de a-l lansa către cercetătorii din domeniul ST. Ştiu, am întîrziat mult, a trecut atîta timp de la preluarea misiunii, dar, vă veţi convinge imediat, am avut motive întemeiate să nu risc formularea şi dezvăluirea unor concluzii premature şi periculoase. Da, da, *periculoase,* acesta este cuvîntul, un pericol capital însoţeşte rîndurile care urmează şi am stat mult în cumpănă înainte de a mă hotărî să vă scriu. Totuşi, pentru a preveni pe cei care se vor mai ocupa de cercetări în domeniul spaţiu-timp, pentru a-i feri de eventualitatea sfîrşitului tragic de care a avut parte colegul meu Dark, mă simt dator să-mi asum riscul de a mă pune pe mine şi chiar pe Dumneavoastră în pericol şi, ca urmare, am început redactarea acestui memoriu.

Înainte de a trece mai departe, vreau să vă previn asupra cîtorva aspecte. În primul rînd, dacă eu nu voi reuşi să termin ceea ce vreau să vă spun, atunci cereţi-i sorei mele Anna *mapa verde.* Sînt acolo o serie de informaţii care vă vor lămuri şi pe baza cărora veţi putea lua măsu-

rile pe care marea Dumneavoastră înțelepciune le crede potrivite. În al doilea rînd, dacă în timp ce citiți rîndurile mele, mai ales de la jumătatea materialului înainte, veți simți ceva ciudat în aer, lumina se va micșora, va deveni tremurătoare, nesigură, ca în vremea unei eclipse, dacă geamurile de la ferestre vor începe să zumzăie, ca intrate în rezonanță cu un motor subteran, dacă veți avea impresia că nu sînteți singur în birou, că un tablou, un scaun, interfonul, un obiect oarecare *vă privește*, vă pîndește fiecare gest, fiecare gînd, ei bine, în acel moment opriți imediat lectura și reluați citirea memoriului numai într-un loc ecranat electromagnetic și gravitațional. Numai într-un asemenea loc sînteți ferit de influența *lor*.

Pentru a intra direct în subiect, vreau să vă aduc la cunoștință principala concluzie a cercetărilor mele : predecesorul meu Dark n-a murit de inimă cum s-a spus, *ci a fost omorît*. Știu, este grav ceea ce spun, dar ipoteza mea se sprijină pe cîteva dovezi greu de înlăturat. Dark însuși intuise acest sfîrșit, intuise unde-l vor duce experiențele lui și își luase unele măsuri de precauție. Inutile, după cum s-a văzut. Una din aceste precauții a fost ascunderea celor mai importante dintre fișele și formularele experiențelor, iar în ultimele clipe, atunci cînd și-a dat seama că va muri, că va fi suprimat, a distrus o parte dintre ele, atît cît a mai apucat. Acesta este, de fapt, principalul argument împotriva infarctului pe care îl invocă medicii care l-au examinat după deces. Un om care face infarct nu mai poate, fizic și nici psihic, să se ocupe de arderea hîrtiilor și a microfilmelor, de ștergerea casetelor cu informații periculoase. Și apoi Dark era sănătos ca un taur, înota zilnic cîteva mile fără să i se ridice pulsul cu mai mult de zece-cincisprezece bătăi, putea să moară de orice, numai de inimă nu.

Dark a fost suprimat pentru a fi împiedicat să facă publice concluziile la care ajunsese în investigarea fenomenelor „spațiu-timp-informație", cunoscute în institutul ce cu mare înțelepciune conduceți sub numele de fenomene STI.

Îngăduiți-mi o paranteză : s-a micșorat lumina, tremură geamurile, vi se pare că vă privește în ochi clanța ușii ? Vă reamintesc necesitatea întreruperii lecturii atunci

cînd se vor ivi asemenea semne. De acum înainte s-ar putea să apară. Fiţi, vă rog, vigilent, multstimate Înţelept Şef, pentru binele nostru, al tuturor, fiţi vigilent...

Revin la Dark. Înainte de a muri nu a reuşit să distrugă toate documentele sale, astfel încît din cele recuperate, din ce am putut eu să reconstitui, din amintirile — reevaluate acum — legate de întîlnirile mele anterioare cu el, pot afirma că ştiu la ce rezultate a ajuns în cercetările lui. Ei bine, Dark emisese ipoteza că *avem vizitatori*, că în spaţiu-timpul nostru au pătruns, accidental sau nu, fiinţe dintr-un alt univers. Dark avea în minte un complex întreg de experienţe prin care ar fi putut dovedi sau infirma această ipoteză şi se pare că primele încercări îi întăriseră tulburătoarea presupunere. Undeva, pe o bucată de hîrtie arsă pe jumătate chiar scrie : *„Ei* sînt aici şi *ştiu* că i-am..." Nu e clar la cine se referă verbul „ştiu". El, Dark, *ştia* sau *ei*, ceilalţi, *ştiau* că Dark i-a descoperit ? Ambele variante confirmă credinţa lui Dark în existenţa străinilor, dar a doua posibilitate ridică acute semne de întrebare. „Ei ştiu" presupune că *ei* ne observă, că ne înţeleg, ne *văd*, ne controlează poate.

(Atenţie, tremură geamurile ?...)

Probabil că Dark a stabilit anumite contacte cu *ei*, aflase o serie de lucruri pe care însă le-a ascuns încercînd să ne ferească pe noi de revelaţia existenţei *celorlalţi*. Cert este că simplul fapt că noi ştim de existenţa acestor vizitatori ciudaţi nu este pe placul *lor*, că atunci cînd noi dăm dovadă că *ştim* şi *ei* văd asta, atunci se întîmplă acele fenomene de care vă spuneam, atunci *ei* se manifestă în diferite moduri care pe Dark, ca şi pe mine de altfel, îl înspăimîntau şi îl făceau să prezică evenimente neplăcute. Convingerea mea este că Dark a fost lichidat de aceşti vizitatori din afara ST-ului nostru, pe de o parte pentru că odată cu el să se piardă dovada venirii *lor* printre noi, pe de altă parte pentru a întrerupe experienţele la care numai el se gîndise. Această convingere mi-a fost confirmată de cîteva fenomene ciudate care au însoţit încercările mele de reconstituire a experimentelor lui Dark, fenomene inexplicabile altfel şi care, la un alt nivel de intensitate, ar fi putut să mă scoată şi pe mine din scenă.

Repet, prezența străinilor se manifestă în diverse feluri, *ei* nu pot fi văzuți sau auziți, nu pot fi detectați în modul clasic. Vă reamintesc, multprețuitule Înțelept Șef, că Dark era specialist în informație. Probabil că străinii se manifestă pe această coordonată, mai puțin accesibilă nouă în comparație cu coordonatele substanțiale sau energetice, probabil că au o anumită consistență informațională care-i face atît de greu detectabili și în același timp atît de periculoși. O asemenea constituție ar explica și accesul *lor* la cunoștințele noastre, posibilitatea *lor* de a ști cît și ce cunoaștem noi despre *ei*. În orice caz, concluzia pe care o trag în urma morții lui Dark și în urma experimentelor mele este că străinii nu vor ca noi să știm că *ei* există și simplul fapt că un om știe acest lucru este un pericol de moarte pentru el. Pericol de care Dark n-a scăpat. Pînă acum, printr-o ecranare foarte îngrijită, eu am reușit să supraviețuiesc, dar nu știu cît va dura securitatea mea. De aceea m-am grăbit să vă scriu, pentru a lua Dumneavoastră, de la înălțimea înțelepciunii strălucitoare pe care o posedați, hotărîrea cea mai adecvată situației. Nu mă îndoiesc că problema străinilor este rezolvabilă și faptul că nu pot străbate prin ecranele noastre electromagnetice și gravitaționale indică limitele naturii *lor*, altfel înspăimîntătoare.

Înainte de a trece la partea a doua a memoriului meu, la descrierea tehnică a cîtorva experiențe, aș vrea să vă reamintesc de pericolul care urmează momentelor de care vă vorbeam, cu geamurile, lumina împuținată etc. Fiți permanent în alertă, vă implor, gîndul numai că sînteți în primejdie mă arde, mă înnebunește. V-aș ruga, după citirea acestor pagini, pentru a-mi domoli remușcările, dați-mi un semn, în orice...

•

— Domnule Înțelept Șef, eu... vedeți... asta e mapa verde pe care mi-a lăsat-o fratele meu... Eu... am văzut pe biroul lui memoriul acesta și m-am gîndit... am citit primele pagini și... Nu l-a terminat... n-a mai apucat să-l termine...

Femeia în doliu stătea încurcată în faţa biroului uriaş şi-şi frămînta fără rost cureaua poşetei, intimidată de ochii spălăciţi şi de zîmbetul pofticios al Înţeleptului Şef. Pusese mapa pe birou, pusese deasupra memoriul fratelui ei, decedat în urma unui atac de cord cu cîteva zile înainte şi aştepta ca bătrînul, şeful Marelui Institut al Cunoaşterii, să ia documentele şi să o lase să plece, să fugă din biroul acela ultraelegant, să iasă undeva într-un parc şi să răsufle uşurată, să respire aer, aşa cum ştia ea că este aerul, nu cum îl simţea aici în birou, purificat, distilat, ales parcă moleculă cu moleculă. Bătrînul rămînea însă imobil, doar ochii i se mişcau alene, parcă o palpau neruşinaţi. mai ales în jurul sînilor. Anna avu clară senzaţia că privirea bătrînului trece prin haine şi-i alunecă pe piele ca vîrful unui tentacul mucilaginos. Se scutură involuntar, cu un rictus de dezgust şi simţi că transpiră abundent, dintr-o dată.

— Dar ia loc, ia loc, fata mea, în fotoliul acela...

Bătrînul Înţelept Şef se ridică, mai întîi încovoiat, apoi se îndreptă, şi-i indică fotoliul cu o mînă osoasă, subţire, cu venele vizibile.

— Ia loc, ia loc... Zîmbea în continuare, cu ochii mişunînd peste rotunjimile Annei. Femeia se aşeză supusă, cu privirea neîndrăznind să treacă de buzunarul din stîngasus al hainei Prea-Înţeleptului. Acesta luă mapa, o deschise din mers, se aşeză din nou la birou şi începu să răsfoiască hîrtiile din ea. Anna cuteză în cele din urmă să ridice ochii şi, cînd sesiză imperceptibila trecere a feţei bătrînului de la zîmbetul neruşinat dinainte la curiozitate, apoi la interes profund şi în cele din urmă la uimire înfricoşată, îşi aminti de avertismentul pe care fratele ei voise să-l transmită Înţeleptului. Nu mai apucă să deschidă gura şi să-i atragă atenţia asupra memoriului. Un cutremur, un început prelung de cutremur făcu să vibreze podeaua, biroul, ferestrele, parcă scîntei microscopice de gheaţă înţepau aerul şi Anna se precipită spre ieşire, abia mai percepînd din fugă figura holbată a bătrînului, gestul lui cu mîinile la gît, parcă sufocîndu-se.

„Cu adîncă durere, iremediabil neconsolaţi, conducerea Marelui Institut al Cunoaşterii, toţi cercetătorii, cunoscuţii şi familia anunţă încetarea prematură din viaţă, în urma unui neaşteptat atac de cord, a celui care a fost, prin vocaţie şi imensitatea cunoştinţelor, Înţeleptul Şef, colegul nepreţuit, soţul şi tatăl..."

Anna lăsă fără vlagă ziarul pe masă şi rămase cu privirea fixată asupra pozei Prea-Înţeleptului. Era imaginea unui bărbat în floarea vîrstei, cu o frunte imensă, rotundă, cam cît tot restul figurii, cu buzele strînse, cu privirea... privirea era singurul element care îi amintea Annei înfăţişarea bătrînului mort cu o zi înainte, privirea din fotografie era la fel de libidinoasă, parcă se mişca şi în poză, dezbrăcînd-o, tentaculînd-o. Anna se scutură îngrozită, parcă îl vedea pe bătrîn în faţa ei, se ridică decisă şi se apropie de scrin. Trase cu putere un sertar, răvăşi albiturile din el cu gesturi bruşte, cu o grabă suspectă, parcă temîndu-se să nu se răzgîndească. Mîinile îi tremurau, ar fi încercat, ar fi vrut să încerce să nu se uite la ele, să nu se uite la foaia de hîrtie pe care a găsit-o în sertar, să nu se lase furată de literele mici, aplecate spre stînga, de rîndurile fratelui ei. Se apropie de masă, aprinse bricheta şi o aşeză în josul documentului. Limbile mici ale flăcării începură să muşte din foaia care parcă tresărea, flacăra mușca din foaie şi împingea în sus o dungă neagră sub care rămînea contorsionat scrumul cenuşiu al hîrtiei. Anna întoarse capul spre dreapta, se agăţă cu privirea de colţul unui geam în speranţa că va reuşi să ardă pînă la capăt foaia aceea blestemată pe care o scosese, nici ea nu ştia de ce, din mapa verde, o scosese din mapă, o ascunsese şi, iată, acum îi atrăgea privirile de parcă ochii nu mai erau ai ei, hîrtia îi atrăgea spre ea, arzîndu-i împreună cu rîndurile de litere albastre, arzîndu-i prin acele rînduri, atrăgîndu-i şi arzîndu-i. Ştia că va ceda... ştiuse dintotdeauna. Stinse cu mîna flăcările prea leneşe pentru a o salva, se arse fără să simtă şi sorbi avidă rîndurile scăpate de la incinerare. „Al doilea contact cu *ei* a început prin..." Ştia despre ce e vorba, ştia ce o aşteaptă, dar ştia

și că nu are altă alternativă, *nu mai putea* să aleagă. „Poziția *lor* mi se pare clară, pericolul pe care..."

•

— Domnule comisar, repet, femeia era moartă cînd am ajuns eu la ea. Era răsturnată peste un scaun, mîinile îi atîrnau, nu mai mișca, nu mai respira. Cînd am pus-o pe pat avea ochii holbați, parcă se uita la mine. Brr, și acum mi-e frică... Vă jur, domnule comisar, vă jur, n-am omorît-o eu ! Eu...

— Ce căutai acolo, ce căutai la ea la ora aceea ?

— Au, nu mai dați, vă rog !... Treceam întîmplător, domnule comisar, veneam de la un prieten, am văzut o flacără, apoi am auzit un țipăt. Era o femeie, țipa, m-am gîndit că...

— Aha, *te-ai gîndit*, te-ai gîndit că e ceva de ciupit și ai intrat...

— Domnule comisar, eu... nici vorbă de așa ceva, femeia era moartă, eu am pus-o doar pe pat și...

— Și i-ai luat medalionul de la gît. Ca să nu se sufoce. Ca să o ajuți, nu e așa ?...

— Au, nu !... Eu... nu știu cum a ajuns medalionul la mine, eu am fugit cînd am văzut că e...

— Exact, ai fugit. De ce ai fugit dacă n-ai omorît-o tu ? De ce ai fugit dacă nu i-ai luat tu medalionul ? Trebuia să chemi un medic, poliția, un vecin... Dar tu ai fugit. De ce ?

— Aoleu !...

În aceeași clipă un tînăr năvăli pe ușă și spuse gîfîind :

— Domnule comisar... Teddy... era în cameră... căuta... a murit !

— Poftim ? !

— Teddy... a murit...

•

...Relatarea comisarului mi s-a părut puțin cam aiurită, ca să nu spun mai mult. Mă aflam întîmplător la el, mă rog, aproape întîmplător, voiam să-l trag de limbă în legătură

cu un caz mai vechi, voiam să scriu o nuvelă, un roman, ce va ieşi, despre o afacere pe care o descurcase el cu cîţiva ani înainte. L-am găsit tulburat peste măsură de moartea colegului său, întotdeauna moartea unui coleg ne tulbură, ne priveşte parcă personal, era tulburat mai ales de circumstanţele ciudate în care sfîrşise Teddy, citind adică o foaie de hîrtie !...

— Auzi, după treizeci de ani în poliţie, să moară citind o foaie de hîrtie arsă pe jumătate !... Phui ! Cel puţin să fi murit împuşcat.

N-am prea înţeles de ce era mai plăcut să mori împuşcat decît citind o foaie de hîrtie, dar prietenul meu, comisarul, nu dădea semne că ar vrea să mă lămurească în această privinţă. Probabil că era vorba de ceva ţinînd de psihologia poliţiştilor, cine ştie...

— O foaie de hîrtie absolut banală, nu conţinea nimic deosebit, hîrtie şi atît, nu l-a otrăvit, nu l-a iradiat... Laboratorul a analizat-o pînă la cele mai sofisticate niveluri. Nimic. Hîrtie. A murit citind-o.

Într-adevăr, era în oarecare măsură surprinzător ca un vajnic poliţist să moară citind, să moară de-a binelea, fără nici un dubiu, fără nici o şansă ca gluma să înceteze.

— Ce conţine foaia aia *ucigătoare* ? am încercat eu să fiu sarcastic. Trebuie să mărturisesc că aproape niciodată nu-mi reuşeşte figura cu sarcasmul, dar acum succesul a fost lamentabil.

— Dracu s-o ia, n-am văzut-o, dar în altă parte e buba, auzi, în altă parte. Nu mă păcălesc *ei* pe mine !

— Care *ei* ?

— *Ei*, cei care l-au omorît, Las' că-i dibuiesc eu...

Nu se putea scoate de la amicul meu, comisarul, nimic altceva decît portretul poliţistului înspăimîntat şi furios, poza tipică a poliţistului la început de caz, cînd nu ştie nimic, deci nu poate face nimic şi spumegă ştiind că *ei*, ceilalţi, cei împotriva cărora luptă el, *ei* ştiu că el e neputincios, ştiu că el ştie şi ştiu că el ştie că *ei* ştiu asta şi-şi rîd de el înnebunindu-l. L-am lăsat pe amicul meu să-şi frece măselele singur, are o adevărată manie a frecatului măselelor, probabil că asta îi face bine, şi am plecat spre laborator, sperînd să pot arunca o privire asupra acelei foi misterioase...

•

„Domnule redactor, vă trimit alăturat ultimele pagini scrise de soțul meu, chiar în seara morții lui. Sînt aici cîteva pagini dactilografiate, două file din jurnalul lui, în care, după cîte înțeleg eu, descrie o vizită la poliție, mai sînt și cîteva documente luate, cred, chiar de la poliție și pe care probabil că ar fi bine să le înapoiez acolo. Nu-mi dau seama dacă toate aceste pagini au vreo valoare, vreau să zic, dacă vă interesează, știu că ați fost prieten cu soțul meu, că ați scris despre el, vi le trimit ca unui prieten, nu neapărat pentru publicare, uitați-vă totuși peste ele, știu că lui asta i-ar fi făcut plăcere..."

•

Iată, cititorule, conținutul aproape întocmai al plicului pe care soția regretatului scriitor X mi l-a trimis la cîteva săptămîni după moartea soțului ei. În ciuda pretenției de autenticitate, în ciuda aerului de autenticitate pe care îl au aceste pagini, ele sînt unele dintre cele mai fanteziste pe care X le-a produs vreodată, sînt chiar neobișnuit de fanteziste în comparație cu ce a dat el mai înainte, cu povestirile sale polițiste, de o logică seacă, nemiloasă, impersonală. Aceste pagini dovedesc probabil o posibilă orientare nouă a autorului și ne exprimăm și din acest punct de vedere marea mîhnire pe care dispariția sa prematură ne-o provoacă.

Scopul acestei note nu este însă de a motiva publicarea însemnărilor lui X, ele se justifică prin ele însele, prin valoarea lor literară și documentară, ceea ce vrem să transmitem cititorului pe această cale este avertismentul privind capcana deosebit de inteligentă pe care X ne-o întinde. El pleacă de la o serie de fapte într-adevăr reale, de la un șir de decese de notorietate cum ar fi cel al Înțeleptului Șef, al savantului Dark, așa cum reale probabil că sînt și moartea polițistului și a sorei celuilalt savant, colegul lui Dark. Ancorînd povestirea sa în aceste fapte reale, X ne impune o explicație științifico-fantastică a lor, ceva în legătură cu niște vizitatori din alt spațiu și timp.

ființe de informație sau ceva de acest gen, în sfîrșit, o explicație stranie, înspăimîntătoare. Pigmentîndu-și povestirea cu unele amănunte științifice, pe care din motive...

•

Nota redacției : Din păcate, redactorul nostru M. Tarsen n-a mai apucat să-și termine însemnările pe marginea povestirii lui X. A murit stupid — dar ce moarte nu e stupidă ? — din cauza unui atac de cord. Deoarece paginile de față trebuiau să meargă la tipografie imediat și era prea tîrziu pentru ca altcineva să-i preia munca, am preferat să lăsăm totul în stadiul în care era la dispariția colegului nostru, făcîndu-le o singură și simplă lectură de control, cu foarte mici îndreptări stilistice. Probabil că dacă...

•

În ziua de 18 februarie 2158, revista „Terra literară" n-a apărut. S-a zvonit ba că un zețar ar fi murit de inimă în fața ecranului rotativei, ba că un corector ar fi murit într-o situație asemănătoare, alarmiștii susțineau că amîndoi aceștia și chiar și redactorul șef ar fi murit, cert este că revista n-a apărut pe 18 februarie, iar a doua zi, pe 19, a izbucnit „epidemia" aceea de infarcturi pusă pe seamă exploziilor solare care atinseseră apogeul cu cîteva zile înainte. În aceste condiții, povestirea lui X a trecut neobservată, deși se pare că...

Piţigoiul cînta din răsputeri, bine agăţat de crenguţa zarzărului. Uitase de cuib, de cele cinci ciocuri veşnic deschise, veşnic flămînde, pe care cei cinci pui golaşi le săltau care mai de care mai sus atunci cînd simţeau apropierea părinţilor. Uitase de grijile lui de tată. Era atît de frumos, atît de primăvară, iar el era atît de plictisit de alergat după gîze pentru alţii — destul o îndopase pe soaţă în timp ce stătuse pe cuib, pe ouă, pentru a deveni mamă ! — voia acum să cînte şi cînta din toată fiinţa umplînd grădina cu trilurile lui, parcă tot zarzărul cînta.

— Aha, aici te-ai ascuns ! Stai şi cînţi, iar eu alerg după hrană ! Parcă puii sînt numai ai mei ! Lasă cîntatul imediat şi munceşte ! Te aştept la cuib !

— Piţi, dragă... eu... mă odihneam puţin... sigur... plec chiar acum...

Prinse cu uşurinţă un fluturaş violet ce se zbătea fără spor pe deasupra unor flori de muşeţel şi se apropie mîndru de cuib. Piţi se ţinuse de cuvînt, îl aştepta curăţind ciocul puilor. Piţigoiul lăsă fluturele în pîlnia cea mai apropiată, puişorul înghiţi în grabă inexistenţa aceea violetă şi deschise iar ciocul piuind jalnic a foame. Piţi se uită chorîş la piţigoiul-tată şi el înţelese, plecă în grabă după altă gîză.

Cu gîndul la fluturele acela inconsistent, căută ceva mai dolofan, ceva care să merite să fie dus la cuib. Zări un bondar albastru, bombat, lucios, care bîzîia nesigur în apropierea ierbii. „Aha", îşi zise piţigoiul, savurînd de pe acum întoarcerea victorioasă, şi se repezi cu ciocul larg deschis spre el.

Îl prinse. Cranţ ! ! În prima clipă simţi că bondarul crapă, se sparge, turtindu-se în ciocul lui, apoi o arsură

bruscă, insuportabilă, îi lovi limba, gura, gîtlejul. Parcă apucase un cărbune încins. Scuipă înfricoşat bondarul în iarbă şi se ridică zvîcnit, sorbind aer pentru a se răcori.

Reveni speriat la cuib şi povesti întîmplarea gîfîind, arătîndu-le ciocul ars, limba pîrjolită.

— Nepriceputule ! glăsui scurt, cu mare dispreţ, Piţi şi plecă ea după hrană.

— Pe tata l-a muşcat un bondar, pe tata l-a muşcat un bondar, se veseliră inconştienţi puii, mişcîndu-şi obraznici tuleiele de pe aripile străvezii.

Înciudat, piţigoiul se ascunse iar în zarzăr. Nu mai avea însă nici un chef de cîntat. A stat singur toată ziua, cu mîndria lui de tată şi de soţ făcută ferfeniţă, cu înţelegerea paralizată de nemaipomenita întîmplare.

•

Scăpată din ciocul piţigoiului, nava se rostogoli inertă în iarbă, cu antenele frînte, fuzeele turtite, comenzile blocate. Epuizat de îndelungata călătorie, de accelerările şi decelerările repetate, echipajul abia reuşi să deschidă trapele, şi ele avariate de accident. Aşteptaseră atît de mult coborîrea pe planeta aceea, ar fi urmat cîteva zile de odihnă, de refacere, abia apoi ar fi început explorarea. Iar acum indigenul acela zburător, supradimensionat, îi adusese în pragul dezastrului. Nava arăta jalnic, ei erau puţini şi obosiţi, cine ştie dacă mai erau în stare s-o repare.

...Sau dacă mai aveau timp să se ocupe de reparaţii. Monstrul care-i atacase, sau un altul asemănător, părea a-i căuta, se auzea vîjîind din aripile-i uriaşe pe deasupra pădurii în care căzuseră. Deocamdată arborii aceia filiformi, înalţi, verzi de jos pînă sus, pornind mai mulţi dintr-o rădăcină, îi ascundeau, dar dacă duşmanul îi căuta cu tot dinadinsul, putea să-i găsească, era doar atît de mare şi de puternic.

Răsuflară însă uşuraţi. Zgomotul aripilor se îndepărtă şi pieri definitiv. Scăpaseră...

Nu, nu scăpaseră. Îi aştepta o nouă încercare, mai grea decît prima. Făcînd să trosnească pădurea, călcînd peste copaci de parcă nici nu existau pentru el, un alt monstru,

incomparabil mai mare decît primul, venea spre ei întunecînd pur și simplu cerul cu statura lui. Își apropie capul enorm de sol. Avea ochii cît nava, iar gura, cînd i-au văzut gura au înțeles că sînt pierduți, gura monstrului era așa de mare, că ar fi încăput în ea cîteva nave puse una peste alta. Cosmonauții stăteau ascunși pe lîngă trunchiurile copacilor, așteptînd să fie nimiciți, așteptînd sfîrșitul. Monstrul aproape că-și lipi botul de navă. De lîngă gură îi plecau într-o parte și în cealaltă cîte patru antene groase și lungi care fremătau continuu. Palpă parcă nava cu antenele, nările i se dilatară, aspiră prelung aer, apoi își scuturâ cu putere capul și pufni zgomotos aruncînd spre sol un jet năpraznic de abur.

Strănutul monstrului fusese un adevărat taifun. Nava fu din nou izbită de sol, tîrîtă printre stînci, lovită de copaci. Peste dezastru se auzi un răget cumplit care făcu aerul să vibreze : auuu ! Apoi, cei cîțiva cosmonauți care încă mai puteau privi văzură un al doilea monstru, era cam de două ori mai mare ca primul, mai întunecat, cu labe uriașe sub care pădurea se îndoia cu zgomot. Își apropie și el botul de navă. Dacă și monstrul acesta va scoate jetul acela de abur pe nări, probabil un mod de apărare al localnicilor, atunci nu mai aveau nici o speranță, nici o scăpare. Rostogolită a doua oară printre stînci, nava ar fi ajuns o tinichea bună de aruncat, nici un sistem al ei nu putea trece teafăr prin două asemenea încercări. Monstrul cel negru și mare își ridică însă capul fără a scoate altceva decît un mîrîit prelung care le înghețâ sideritul în vene, se aplecă spre ei cu un ochi, parcă pentru a-i vedea mai bine, apoi slobozi din nou răgetul care îi oripilase cu puțin timp mai înainte : miauu !

Cînd aerul își încetă zbaterea și cosmonauții își reveniră cît de cît în fire, cei doi monștri se îndepărtaseră, nu se mai vedeau, cerul era din nou liber, iar copacii se ridicau eliberați de apăsare.

•

Băiatul se lăsă într-un genunchi, căutînd curios în iarbă obiectul supărării pisoiului. Descoperi o gîză albastră, bombată, cu picioare lungi ca de păianjen. Se-

mâna cu un năsturel cu picioare, strălucea şi-şi mişca fără încetare antenele, cercetînd locul. Luă un pai şi răsturnă gîza pe spate. Sub ea pîlpîia ceva, parcă era un licurici. Devenea din ce în ce mai interesant. Îşi deschise cartea pe care o purta la subsuoară şi trase gîza deasupra. O ajută să ajungă iar cu picioarele sub ea şi continuă să o necăjească, împingînd-o încoace şi încolo cu paiul.

Deodată, între picioarele segmentate, foaia cărţii se murdări, apăru o pată brună.

— Neruşinata, se încruntă băiatul şi se hotărî s-o pedepsească. Ţinînd cartea nemişcată, vîrî cu grijă ambele mîini sub ea şi o strînse cu zgomot, zdrobind gîza între foile în care căpitanul Nemo tocmai se lupta cu caracatiţele. Deschise apoi cartea şi scutură în iarbă rămăşiţele chitinoase ale insectei.

— Neruşinata, repetă el şi-şi reluă lectura.

E ora opt și patruzeci și șapte de minute. Putem fi siguri de asta, deoarece sergentul Trăinicelu I. Traian se uită la ceas. În școala pe care abia cu cîteva luni în urmă a terminat-o, sergentul Trăinicelu a învățat că trebuie să fie în permanență vigilent, perspicace și decis în acțiuni. Deși a ieșit de mai bine de două ore din gardă, e deci liber, cum s-ar zice, el e în continuare vigilent și perspicace. Decis nu e încă, dar se va decide imediat. Cel puțin așa speră.

Vigilența l-a condus acum cîteva minute la observația că în iarbă, la circa șase metri și treizeci și cinci de centimetri de alee, se găsește un pantof. Cu vîrful în sus. Într-o poziție nefirească. Făcînd apel la perspicacitate, sergentul Trăinicelu a dedus că în pantof se găsește și un picior, altfel n-ar fi putut sta așa. Un picior, într-un pantof cu vîrful în sus, dimineața, în Parcul Mare, în iarbă, lîngă lac, rouă, hm, ciudat, *piciorul trebuie să aparțină unui*... Uneori nu e bine să fii perspicace. Sau nu e bine să fii prea vigilent. Mai ales dacă ești în afara orelor de serviciu. Un cadavru în iarbă presupune acțiune, iar acțiunea cere din partea unui milițian, fie el și foarte tînăr, decizie, fermitate. Iar el n-a închis ochii toată noaptea. Cîteva rîndunele țipă ascuțit, hîrjonindu-se, și-i întrerup gîndurile. Dacă ar avea o piatră, ar arunca după ele. Dar nu are. Iar rîndunelele țipă, țipă în continuare, neștiind că în iarbă zace un cadavru. Dar chiar zace un cadavru în iarbă ? Sergentul Trăinicelu I. Traian încearcă plăcuta, dar firava speranță că degeaba a fost el perspicace, „realitatea este alta". Se apropie de pantoful buclucaș. Încet, încet de parcă ar filă un loz. Așa i se pare lui. Un pas, încă unul. Iarba e udă, udă de tot. Apare și celălalt pantof,

răsturnat spre stînga, genunchii, pieptul, fața. Galbenă, exagerat de galbenă. Lipsită complet de sînge. Deasupra, rîndunelele țipă strident. Sergentul își duce o mînă la bărbie și merge de-a-ndăratelea, cu ochii țintă la trupul din iarbă. Revine pe alee și privește roată în jur. Lume puțină în parc, grăbită, în treacăt. Spre serviciu, spre piață, de la piață. Doi copii cu aere de golani neșcolarizați pescuiesc. Ei sînt singurele persoane care folosesc parcul ca atare, nu numai ca loc de trecere. Nici un milițian, bineînțeles. Iar el nu are nici fluier, nici aparat de radio. Trebuie să acționeze. Decis.

— Hei, tovarășu' ! Cetățene ! Vă rog să veniți *imediat* pînă aici !

Cel strigat rărește pasul și se îndreaptă contrariat spre sergent. Parcă ar spune : „Pe mine mă strigați, tocmai pe mine ? !" Își privește ceasul și se încruntă. Nu are prea mult timp la dispoziție. Mai ales că tonul sergentului ăsta puțintel și imberb l-a cam indispus.

— Tovarășu', luați fisa asta, mergeți la primul telefon — sînt cîteva cabine în fața Alimentarei (gest cu mîna peste parc) — și sunați la 055, la miliție. (cetățeanul se dă un pas înapoi.) Să vină imediat aici. Imediat, auziți ? *E un cadavru în iarbă.* (Cetățeanul întoarce cu teamă capul în direcția spre care arătase sergentul, se ridică pe vîrfuri, apoi își face repede o cruce aproximativă.) Le spuneți că sergentul Trăinicelu Traian îi cheamă și că eu rămîn aici. Hai, duceți-vă, adăugă el, văzînd că cetățeanul șovăie.

Peste un sfert de oră, mașina miliției era acolo.

— Tovarășe maior, vă rog să-mi permiteți să raportez. Sînt sergentul Trăini...

— Lasă, lasă. Unde e ?

— Acolo.

Maiorul făcu un gest scurt spre fotograf și spre tehnicienii care îl însoțeau și se îndreptă împreună cu aceștia spre cadavru. Sergentul rămase pe alee. Își descheie vestonul și cămașa la guler. Transpirase. Abia acum realiză monstruozitatea întîlnirii cu un cadavru, primul din cariera lui de milițian. Îl apucă un frison prelung pe care

nu putu să-l domine. Simți că ar vrea să vomite. Să fie departe de aici și să vomite.

— Sergent, vino aici !

— Da, să trăiți.

Apăru în goană, cu farurile aprinse, și mașina procuraturii. Medicul legist ajunse lîngă cadavru odată cu sergentul.

— Spune, sergent, cum a fost.

Trăinicelu povesti. Scurt, precis, ca la școală. Cu vocea ușor tremurîndă.

— Cineva suspect în jur ?

— Nu. Nimeni.

— Mda... Roua intactă, doar urmele noastre... Ai atins cadavrul ?

— Nu.

Intonația răspunsului îl făcu pe maior să-l privească aproape părinteşte pe tînărul sergent. Era neras, obosit, palid.

— De la ce oră sînt puștii ăia acolo ?

— Nu știu.

— Întreabă-i.

Sergentul plecă spre cei doi golănași care pescuiau, maiorul se aplecă spre cadavru, apropiindu-se de medic.

— Ei ?...

— Nimic. Nici o urmă vizibilă. Deși moartea pare a fi fost violentă... parcă n-a mai rămas sînge în... cred că a murit cu zece-douăsprezece ore în urmă... Aseară...

— Cam puțin.

— Poate în laborator să mai găsim ceva...

— Bine. Cînd termină cu pozele, luați-l de aici.

Maiorul reveni la mașină și-i făcu semn sergentului să se apropie. Acesta se execută, însoțit de cei doi puști. Undițele rămăseseră pe mal, cu plutele tresărind pe apa încrețită a lacului.

— Spune.

— Au venit pe la șapte... dimineața trag peștii mai bine, spun ei..., nimic, n-au văzut nimic, nimeni n-a călcat prin iarbă... n-a trecut nimeni pe-acolo...

Păreau frați. Cel înalt era mai slab și mai negricios. Și mai șmecher. Nu părea deloc intimidat de prezența milițienilor și a mașinii cu sirenă și lampă albastră pe ca-

potă. Cel mic își trăgea mereu nasul și se uita inocent la sergent ; deși în uniformă, părea mai puțin oficial decît maiorul. Amîndoi nespălați și îmbrăcați cu haine prea mari pentru ei.

— Veniți în fiecare zi aici ?

— Aici, sau în altă parte...

Răspunsese, bineînțeles, cel înalt.

— Și ieri ați fost ?

— Și. Dar n-am prins nimic. *Ieri a fost o zi rea.*

— Ce a fost ieri ? !

— *O zi rea.* N-a mușcat deloc peștele. Deloc. Parcă nici nu erau pești pe aici...

— Azi ați prins ceva ?

— Da. Azi mușcă...

— Pînă la ce oră ați stat ieri ?

— Păi, pînă pe la șapte și ceva... Încă mai ardea *crematorul*...

— Poftim ? !

— Crematorul... coșul de colo... scotea fum...

— Aha.

— La opt se stinge. Nu mai ard pe nimeni după opt. Ieri cînd am plecat noi încă scotea fum...

— Aha... De unde știi tu că la opt... ?

— Păi, atunci mergem noi acasă... Cînd se stinge crematorul, știm că e opt și că trebuie să mergem acasă...

— Dar ieri ați plecat mai devreme...

— Da, că nu mușca...

Cel mic își trase nasul și-l scutură de mîneca bluzei pe cel mare, semn că vrea să-i spună ceva la ureche.

— Taci, mă, ce vrei ?

Cel mic continuă însă să-l zgîlțîie, cu degetul întins în direcția cadavrului, peste cadavru, spre costișă, spre crematoriu.

— Ce vrei, mă, ce vrei ?

Cel mic îi șopti la repezeală ceea ce îl ardea pe suflet și dintr-o dată cel mare încremeni mirat și speriat în același timp, cu ochii în direcția pe care o indica mezinul. Maiorul le urmări privirile și nu desluși nimic în acea parte a parcului. Grupul celor de la judiciar și atît. Iarbă, iarbă înaltă, nepăscută, vălurind mătăsos la fiecare miș-

care a aerului. Cîțiva arbuști, copacii de pe vîrful micului deal, coșul crematoriului care fumega deja molcom, crucea crematoriului, strălucind uneori printre ramuri.

— Ei, ce vedeți voi acolo ? !

— Ieri... ieri (cel mare abia își găsea cuvintele, era speriat de-a binelea)... ieri... aici... s-a cosit !

•

E ora cinci. Doi copii cu mutre de golani neșcolarizați pescuiesc. Înjură. Aruncă undițele și înjură. Nimic, nu prind nimic. Nu e nici un pește pe acolo. Nici în aer nu mișcă nimic, nici o pasăre, nici un fluture. Dacă puștii n-ar fi așa de necăjiți, poate ar băga de seamă că nici greieri nu se aud prin preajmă, nici lăcuste. Trecători mulți, dar grăbiți și tăcuți. Tuturora li se face frig cînd trec pe alee. Deși e vară și e cinci după-masă și e cald. Din coșul crematoriului iese un stîlp de fum negru care se înalță drept spre cer, sprijinind cerul. Pare nemișcat. Poate nici nu iese din crematoriu, poate iese din cer și intră pe coș, așa nemișcat cum pare. Trece o băbuță cu un cîine flocos și cîinele schiaună de parcă ar simți un lup în apropiere. Băbuța îl trage repede după ea, iar jigodia schiaună mereu. Trec niște militari bocănind sec din blacheurile bocancilor. Unul singur rîde gros, întretăiat, ceilalți tac. Schelălăitul nu se mai aude. Nici militarii. Se apropie doi tineri ținîndu-se de mînă. El fumează. Ea are plete lungi, pe care și le aruncă teatral de pe un umăr pe altul. Are umerii albi și pletele castanii. Amîndoi poartă blugi și par certați. Lui i s-a stins țigara. În dreptul puștilor, el face o jumătate de gest spre cei trei cosași care tocmai au ajuns la alee cu brazdele lor largi și uniforme, pornite de sus, de pe costișă. Tînărul dă să se îndrepte spre ei, să le ceară foc, apoi se răzgîndește brusc, o ia pe fată de braț și se îndepărtează repede. „Ce e, ce e ?" întreabă ea, dar el nu-i răspunde. Apare și o femeie trecută de prima tinerețe, fardată din plin și cu fusta strîmtă. Cosașii rîd. S-au oprit la marginea aleii, parcă n-au curaj să calce pe asfalt, stau sprijiniți în coase și rîd. Soarele se reflectă orbitor în lamele celor trei coase aliniate la marginea aleii pe care trece grăbită femeia fardată ridicol.

Un bărbat cu o trompetă sub braţ se loveşte de ea, dar nu spune nici unul nimic. Cosaşii rîd. Cel din mijloc, parcă mai întunecat la faţă şi mai scofîlcit decît ceilalţi, are dinţi de viplă. Mulţi şi lucioşi. Strălucesc în soare la fel ca lamele celor trei coase. Copiii cu undiţele se uită lung la dinţii de viplă ai cosaşului şi simt că li se face frig. Unul dintre ei îşi trage zgomotos nasul. Trece un grup de bărbaţi cu serviete şi mape. Par toţi oameni importanţi, oameni de ghişeu. Nu spune nici unul nimic. Unul dintre copii îşi înjură undiţa, înjură peştele şi lacul. Cosaşii rîd. Au pălării ţuguiate, albite de soare şi de transpiraţie, pantaloni de salopetă, maiouri albastre decolorate. N-au pietre pentru ascuţit coasele. Nu şi-au ascuţit niciodată coasele, deşi au culcat în brazde largi, pornind dinspre crematoriu, aproape toată iarba costişei. Coasele strălucesc în soare, ţinute în sus, ca nişte steaguri, de cei trei cosaşi scofîlciţi. Copiii înjură, crematoriul fumegă prelung spre cer, sau dinspre cer, cine ştie, cerul e gol, fără nori, fără păsări. Cosaşii rîd şi în jurul lor se face frig...

* * *

— Ieri... ieri... aici... s-a cosit !

— Poftim ? !

— Aici... ieri, erau trei oameni... cu coase... au cosit iarba.

— Care iarbă, mă ? Iarba asta ? !

— Da, asta. Chiar aici coseau... Toţi trei...

— Băi, ţîcă, nu vezi că iarba e în picioare ? Pe toată coasta... N-a fost cosită niciodată anul ăsta...

— Ba, da, ieri a fost... trei oameni...

Fotograful terminase. Maiorul pufni supărat, urcă în maşină şi-i făcu semn şoferului să-i dea drumul. Cei doi puşti continuau să se zgîiască la iarba ce se unduia uşor în vîntul abia simţit al dimineţii, complet neajutoraţi, uitînd de maior, de miliţie, de undiţe.

— Să n-am parte dacă mint, să-mi sară mie...

— Las-o baltă, puştiule. Cum poţi să spui că ?...

— Întrebaţi-l şi pe el... El nu minte, e mic... Întrebaţi-l.

Cel mic confirmă dînd din cap cu hotărîre.

— Vedeți ? Vedeți ? El mi-a arătat... El nu minte.

Plecă și ultima mașină. Sergentul nu mai avea ce face acolo. Porni și el spre casă. Copiii rămaseseră în aceeași poziție, jigniți de neîncrederea maiorului, dezamăgiți de neîncrederea sergentului, înspăimîntați de iarba care își mișca alene firele lungi, exact acolo unde cu o zi înainte trei cosași o culcaseră la pămînt în brazde largi și drepte, plecînd de sus, dinspre crematoriu și sfîrșind aici, în alee, spre lac.

ULTIMA CURSĂ

Road aruncă o ultimă privire cabinei, mormăi liniştit şi se întinse domol pe saltea. „Bătrînc, gata, ajunge... S-o mai facă şi alţii ! Trecem la pescuit... Cel mult iarna, în vremea sezonului, cînd se caută comandanţi de taxi, aşa, o cursă-două pînă pe Marte. Cel mult. Gata..." Îşi căută o poziţie mai comodă, gemu de plăcere şi se hotărî să doarmă. „Mai sînt cîteva zeci de ore şi ajungem..." Anticipă în minte apropierea de Pămînt, intrarea în atmosferă, aterizarea, îmbrăţişarea colegilor. Vedea aproape aevea drumul spre vila de la marginea oraşului, în urechi îi suna deja ciripitul păsărelelor din grădina cu pruni. Va sta pe şezlong la umbra amăruie a prunilor, îşi va depăna amintirile, se va uita la cer şi cerul va fi albastru, va fi din nou un pămîntean pe Pămînt, atît de puţin, dar atît de fericit... Era al zecelea transport pe care îl făcea şi-i era de ajuns. Gata. De-acum e rîndul altora...

Adormi liniştit în timp ce nava îşi vedea de drum.

•

Road era comandant de cargou în serviciul Companiei Energetice Mondiale şi încă de la angajare lucrase fără întrerupere pe linia 6, Pămînt — Neptun, cărînd pe Terra metan metalizat produs de uzinele de pe îndepărtata planetă. O cursă dura un an, şase luni avea apoi concediu. În ritmul acesta trăise aproape cincisprezece ani. Cu metanul adus de el, Pămîntul putea trăi din punct de vedere energetic mai mult de un an. Mîndria de a putea spune acest lucru îl costase destul. Incomensurabil. În primul rînd, din punct de vedere familial. Soţia îl părăsise, copiii nici nu-l mai cunoşteau. Pe Ira încercase să o adapteze

felului lui de viață, o luase odată pe navă, dar ea nu rezistase. Gravitația artificială îi provoca ciudate migrene, mîncarea concentrată o exaspera. Era o mofturoasă... Fusese nevoit să o debarce la prima bază. „Treaba asta e pentru roboți, nu pentru oameni", se justificase ea. Road îi împărtășea punctul de vedere. Din păcate, varianta nu era încă operațională, iar dovada fusese tragică. Cu cîțiva ani înainte de angajarea sa la companie, o navă explodase deasupra Australiei, pilotată defectuos de un robot nu îndeajuns de bine verificat.

Oricum, timpul trecuse. După zece curse putea să se retragă, asta era regula. Obosit, dar mulțumit. Ca întotdeauna în astfel de situații, ultima cursă era cea mai lungă. Orele fiind numărate, treceau greu, cu atît mai greu cu cît erau mai puține. Road se refugiase în somn ca să nu mai fie nevoit să privească la ceas, să anticipeze debarcarea, despărțirea de bătrînul și credinciosul cargou, pescuitul... Dormea adînc, trudnic. Ultimul său somn în spațiu...

•

Mai întîi se aprinseră becurile roșii, de incendiu și avarie la motoarele de ghidaj, apoi soneria anunță „alarmă de gradul zero". Era prima dată cînd o auzea pe navă. O mai ascultase la cursurile de piloți, la ședințele de supraviețuire individuală în spațiu, dar atunci suna altfel. Acum era sinistră pentru că sinistră era semnificația ei. Însemna că un pericol incontrolabil, grav, amenință nava și că el trebuie s-o părăsească în cel mult șapte secunde. Sări în costumul autonom de supraviețuire, îl etanșă, apăsă butonul de expulzare și — exact în șapte secunde — se afla la cîteva sute de metri de navă. În spațiu. Singur. Un om într-un costum rigid, greoi. Nava continuă drumul, paralel cu al său, încă trei minute. Apoi se produse explozia. Probabil că întîrziase din cauza instalației de localizare a incendiilor și de depanare automată. Pînă la urmă cargoul cedase. Explozia a fost violentă, metanul expandînd brusc și dispărînd în spațiu ca un nor alb, irizat de stelele reci, resorbindu-se rapid, fără urmă. În locul navei dinainte,

trainică și elegantă, a rămas o cohortă de aparate, panouri, bucăți informe de metal, împrăștiate pe mai multe mii de metri. Multe dintre ele continuau să se îndepărteze de centrul expoziei, impulsul inițial nefiind contracarat de nici un fel de obstacol în vidul sideral.

Spectacolul se încheiase. Road nu era sigur dacă a leșinat sau nu, dacă mai trăiește sau nu. Învățase pe de rost lecția ieșirii dintr-o navă cu „alarmă le gradul zero", dar niciodată nu se gîndise că o asemenea încercare poate fi reală. Era un nonsens să părăsești o navă care explodează. În navă sau afară, moartea era la fel de sigură. În navă ea survenea imediat, afară într-un număr de ore despre care nimeni nu știa cît e de mare. La cursul de supraviețuire li se spunea că în costumul special se poate trăi săptămîni în șir, dar nimeni nu încercase vreodată să o facă altfel decît în laborator. În spațiu, singur, era cu totul altceva. E adevărat, costumul se dovedea funcțional și, teoretic, asigura un minim de condiții care garantau supraviețuirea. Purifica și recircula tot, absolut tot, cu aproape sută la sută randament. Etanșarea calorică era, de asemenea, perfectă. Practic, nimic din interior nu se pierdea în afară. Nimic în afară de gînduri. Iar gîndurile refuzau deocamdată să se lege. Road amîna orice evaluare a situației, orice plan, orice acțiune. Continua mișcarea prin spațiu, spre Pămînt desigur, alături de resturile navei. Nu se deosebea de ele. Un ciob de plastic și aluminiu printre atîtea cioburi de plastic și aluminiu. În lipsa reperelor, în lipsa aparatelor navei, mișcarea se scurgea neobservată, nesesizabilă. Un pumn de firicele, pierdute în vid, reflectînd lumina anemică a stelelor, cu un om într-unul dintre ele, agonizînd psihic în fața colosalei alternative : moartea fulgerătoare prin deschiderea costumului sau moartea lentă, fără speranță, implacabilă, răbdătoare. Șanse să scape nu existau. O nouă navă venea cu metan de pe Neptun exact peste o jumătate de an, iar probabilitatea de a fi reperat era nulă. Ca să nu mai vorbim de probabilitatea de supraviețuire pînă atunci. În cel mai bun caz, peste o jumătate de an în spațiu va putea fi pescuit un sicriu etanș cu un corp descompus, informe, neidentificabil. „Școala de supraviețuire individuală în spațiu..." Road nu avea putere nici să rîdă, nici să blesteme

nonsensul, inutilitatea lecţiilor la care fusese obligat să participe cu optsprezece ani în urmă. Se pomeni controlînd ceasul. Era două şi treizeci şi şapte de minute. De la ieşirea din navă. Ceasul se pusese automat în funcţiune în momentul expulzării. Privi mai atent cadranul. Avea patru poziţii pentru afişarea orei. „Pînă la 9999... Un an şi cîteva săptămîni deci. La trei poziţii ar fi însemnat cam patruzeci de zile. Între aceste limite se pune problema. Între patruzeci şi patru sute de zile..." Road demontă ceasul de pe mînecă şi îl aruncă într-o parte cu oroare. Gestul, cauzalitatea rece a evenimentelor determinate de el, îl înviorară. Simţi că se deplasează în partea opusă ceasului. Incidentul îl determină să analizeze cît de cît starea costumului. Din cîte ştia, acesta era prevăzut cu un aparat SOS care începea automat să emită la îmbrăcarea lui. Nu se auzea nimic în căşti. Road identifică aparatul, era pe şold, şi-l aduse în faţa ochilor. Nu, aparatul nu funcţiona, nu putea să funcţioneze. Capsulele energetice erau un model vechi, nimeni nu se preocupase de înlocuirea lor. Probabil erau epuizate. Făcu gestul de a arunca aparatul, dar se opri cu o tresărire luminoasă în ochi. Privi la resturile navei cîntărindu-le utilitatea.

Nu, nu i se păruse. Partea din faţă a cargoului, cea mai îndepărtată de încărcătură, deci de explozie, suferise mai puţin. Cabina era aproape intactă, antenele, aparatele de transmisie, de asemenea. „Dar dacă..." Un fulger trecu prin inima lui Road. Înghiţi cu greu, respiraţia i se tăiase, avea tulburări de vedere. „Dar dacă aparatele de emisie funcţionează ?" Era o şansă extraordinară. Căută în buzunarul de la piept al costumului. Conform celor învăţate, ar fi trebuit să găsească acolo două fuzee manuale pentru controlarea poziţiei. Nu erau, ani de zile nimeni nu verificase costumul. Privi îndelung resturile navei. Absenţa fuzeelor se dovedea fatală. Nu putea ajunge la cabină. Deznădejdea era la fel de mare precum fusese de violentă scînteia de speranţă dinainte. Din nou nu era în stare nici să plîngă, nici să blesteme. Starea de letargie dură ore în şir, timp în care Road stătu cu ochii larg deschişi spre întunericul sideral pigmentat strident de punctele de gheaţă ale stelelor. Cînd realiză că resturile navei se îndepărtează continuu, încet, dar fără abatere, simţi o

durere moale în maxilare și leșină. Bucățile de plastic și aluminiu îi erau familiare, le știa, erau de pe Pămînt ca și el... Rămînea din ce în ce mai singur. Nu avea nici la ce se mai gîndi.

Leșinul dură puțin. Își reveni atunci cînd instalația de reciclare a oxigenului scoase cîteva zgomote anormale. Alarma a fost falsă, aparatele continuau să funcționeze. Se revăzu cu aparatul SOS al costumului în mînă. Îl privi intens. Își aminti de ceas, de aruncarea ceasului. Căută cabina cargoului. Era în stînga sa, la cîteva sute de metri. Cîntări îndelung distanțele, evaluă direcțiile, apoi aruncă puternic aparatul de emisie spre dreapta. După cîteva minute tendința de apropiere de cabină era perceptibilă. Jubila. Căută cu înfrigurare alte obiecte de aruncat. „Ah, dacă aș fi avut fuzeele..." Desprinse cîteva plăci fotoelectrice și le aruncă spre dreapta. „Chiar dacă nu voi mai avea apă. Sau mîncare. Șansa merită riscul..." Secunde, minute, ore... O sută de metri, nouăzeci, optzeci... Apropierea de cabină era vizibilă, dar mișcarea se făcea lent, exasperant de lent pentru puterea de așteptare a lui Road. Șaptezeci de metri, șaizeci, cincizeci...

Apropierea se produse totuși. Ajunse la cîțiva metri de țintă. Își dădu seama că va trece pe lîngă cabină! Toate eforturile, toate speranțele erau zadarnice dacă nu reușea să corecteze rapid direcția de mișcare. Căută febril ceva de aruncat. Nimic. Aruncase tot ce se putea arunca...

Cabina se apropia centimetru cu centimetru. Trecu prin fața lui, aproape să o atingă cu mîna. Se zbătu, se înșurubă în spațiu, încercă să-și smulgă părți cît de mici din costum. Simți că i se sparg tîmplele, că ochii îi părăsesc orbitele. Era contorsionat, agonic, ucis. Hublourile treceau încet, sfidătoare, prin fața lui. Nici un metru nu era pînă la ele. Barele de antimoniu ale trapei străluceau în întuneric. Efortul de voință părea suficient pentru a atrage spre sine cabina, dar aceasta nu se lăsă atrasă. Era punctul culminant al coșmarului lui Road.

Cabina trecu, barele ajunseră în dreptul mîinii stîngi, apoi între mîini, apoi în dreptul mîinii drepte. Degeaba mîinile erau întinse de pocneau din umeri, într-o rugă cosmică, colosală. Barele trecură de mîna dreaptă. Mîinile

continuau să implore spaţiul şi încremeniră aşa, ca o sfidare aruncată întregii galaxii, ca un reproş către întregul univers. Printre mîini, dilataţi de vizorul transparent, ochii bulbucaţi nu mai vedeau. Muriseră...

•

Road se trezi transpirat, extenuat, îngrozit de moarte. Se scutură violent încercînd să-şi revină, să se convingă de ceea ce vede. Se afla în cabină, culcat. Nu-i venea să creadă, rotea capul în toate părţile ca o marionetă. Visase. O linişte mare îi copleşi sufletul. Se lăsă din nou pe saltea oftînd adînc, eliberîndu-se de coşmar. Visase. Rămase cu ochii larg deschişi, continuînd să respire profund, ca după o imersiune îndelungată.

Îi trebuiră cîteva secunde pînă să devină conştient că soneria de „alarmă de gradul zero" umplea cabina cu sunetul ei înalt, sinistru. Visase, dar alarma era reală! Zvîcni în intenţia de a intra în costumul individual de supravieţuire. Rămase holbat, într-un cot, cu mîna dreaptă întinsă spre costumul salvator. Căzu rigid pe saltea. Murise. Inima încetase să-i mai bată în momentul în care Road făcuse legătura între coşmar şi soneria din cabină.

•

Explozia n-a avut totuşi loc niciodată. Sistemul de depanare automată a funcţionat perfect. Nava a ricoşat în straturile superioare ale atmosferei, s-a îndepărtat de Pămînt şi a ieşit din sistemul solar, pierzîndu-se aiurea, în spaţiu, printre stele...

— ...iar tu fugeai şi eu te căutam. Cînd te găseam, eu trăgeam în tine. Tu te făceai că mureai, dar numai te făceai. Cînd ajungeam eu lîngă tine, tu săreai în spatele meu şi mă muşcai. Facem aşa ?

Cel mic şi cîrn, Radu, încuviinţă cu ochi sclipitori propunerea de scenariu pe care o formulase fratele mai mare, Andrei, în curînd şcolar în clasa întîi, dar deja cu imaginaţie de clasa a doua cînd trebuiau puse la cale „vînătorile de lupi" sau „războaiele". Zis şi făcut. Lupul, adică Radu, o luă înainte şi dispăru printre ruine. Celălalt, vînătorul, se făcea că se uită la cer ca să-i dea timp să se ascundă. Un lup pe care îl găseşti imediat nu are nici un haz, nu mai e lup, e pisoi.

— Gata ?

— Gata, răspunse lupul şi urlă de cîteva ori de undeva, din mijlocul zidurilor mărunţite de vreme.

Vînătorul îşi încărcă arma simulînd din buze zgomotul introducerii cartuşului şi porni în căutarea lupului, precaut şi crăcănat, cu băţul-puşcă îndreptat înainte, gata să tragă la cea mai mică mişcare. Se străduia să meargă fără zgomot, rotindu-şi ochii în toate părţile, cu toată fiinţa lui mică în alarmă vînătorească. Îi veni o idee. Luă arma în cumpănire şi porni în fugă prin dreapta zidului vechi, încărcat cu iarbă şi muşchi, cu intenţia de a ocoli ruinele pentru a ajunge în spatele lupului, surprinzîndu-l. E adevărat, procedeul era oarecum caracteristic manevrelor de război şi mai puţin unei vînători de lupi, dar, rezultatul contează, vorba nu ştiu cărui înţelept. Pe de altă parte, nici pe cinstea lupilor nu trebuie să te bazezi. Andrei ştia acest lucru foarte bine. Odată el era vînătorul, ca de obicei, şi Radu era un urs care dormea în bîrlog. Şi

ce, parcă ursul dormise tot timpul ? Se sculase, își schimbase bîrlogul și adormise în cu totul altă parte, de crezuse vînătorul că s-a rătăcit printre ruine.

Învăluirea fiind terminată, Andrei își pregăti din nou puşca de tragere și intră tiptil printre ziduri, pitindu-se după tufe și pietre.

În primele minute, Radu, adică lupul, stătuse lipit de pămînt, în colțul pe care și-l alesese ca ascunzătoare, aproape neîndrăznind să ridice capul (conform principiului că dacă tu vezi pe cineva, atunci și acela te vede pe tine, adevăr în care Radu credea cu strășnicie la cei aproape cinci ani ai lui). Văzînd apoi că vînătorul nu-l găsește, se linişti treptat-treptat și apoi trecu de la linişte la bucurie. Nu degeaba venise pînă aici, îl păcălise pe vînător, ha, ha, ce l-o fi căutînd pe cine știe unde... După cîteva minute de bucurie îl ajunse însă plictiseala. Urlă scurt și se ghemui imediat în iarbă. Nimic, nici o mișcare. Nu-i venea să creadă. De obicei, cînd urla lupul, cîinii vînătorului — de unde făcea Andrei rost de cîini tocmai atunci era un mister — începeau să latre cu mare înverșunare și alergau, cît îl țineau picioarele pe vînător, printre ruine. Acum parcă vînătorul dispăruse. Urlă din nou, prelung, fără sfială. Nimic. Ei, nu, răbdarea lupilor are și ea o margine ! Nu-l mai împuşcă odată ? ! Asta nu mai e vînătoare, să stai cu nasul în iarbă o zi întreagă... Porni în patru labe urlînd din cînd în cînd fără nici un ecou.

Cînd îl zări pe Andrei, acesta arăta mai degrabă a pescar decît a vînător. Își lepădase cămașa, pusese ceva în ea, un bolovan rotund și greu, așa se părea, și o trăgea prin iarbă, cu mînecile înnodate, ca pe un năvod. Lupul își reteză ultimul urlet, renunță la mersul patruped și se repezi, jumătate supărat, jumătate curios, la fratele său.

— Ce ai ?...

— Lasă, ajută-mă !

Radu cel cîrn bătu cu piciorul în pămînt.

— Ce ai acolo ? Vreau să văd.

Andrei desfăcu cămașa. Radu rămase cu gura căscată. O sferă albastră, străvezie, ca de sticlă, mare cît o minge adevărată, sclipea amețitor din cămașă. Andrei legă mi-

necile din nou și porni să tragă mai departe prețioasa încărcătură.

Cîteva zile, misterioasa sferă albastră a putut fi ferită de ochii indiscreți, supărător de indiscreți, ai părinților. Tatăl bănuia că sub patul din dormitor se ascunde ceva, prea stăteau cei doi băieți acolo și bodogăneau suspect de mult timp fără să se certe, dar situația îi convenea, pentru că putea în vremea asta să-și vadă de treburile sale. A treia zi însă n-a mai rezistat, a deschis tiptil ușa dormitorului și a intrat surprinzîndu-i pe cei doi în mijlocul unei foarte palpitante discuții.

— ...a plecat, uite, fuge, ha, ha, nu-l mai prinde... a venit și ea, l-a văzut...

Andrei tăcu brusc.

— Hai, spune.

Andrei îi făcu semn cu cotul și Radu amuți. Dincolo de pat se vedeau... picioarele tatălui. Nemișcate. Îi auzise deci. Au tăcut chitic, sperînd că vor scăpa. Ceea ce nu s-a întîmplat. Tatăl s-a aplecat, și-a vîrît capul sub pat și a văzut globul. Au trebuit să iasă și să-i explice toată povestea.

— Și unde spuneți voi că vedeți cetatea aia și oamenii care se bat ? ! Aici, în sticla asta ?

— Nu e sticlă, e televizorul nostru.

— Bine, bine, televizor... În el vedeți tot ce mi-ați povestit mie ? !

— Da.

— Păi acum de ce nu se vede nimic ?

— Se vede și acum, dar nu așa de bine că e lumină. Uite, acolo, l-au prins pe „Grasul", îl bat, uite.

Andrei se întristă, Radu îl urmă prompt. Tatăl nu vedea nimic, o sferă albastră și atît, nu mișca nimic în ea.

— Hai la întuneric !

Intrară în baie și stinseră lumina. În afara unei oarecare luminiscențe albăstrii, tatăl continua să nu vadă nimic, deși cei doi copii trepidau urmărind aventurile ce se petreceau în globul buclucaș. Avu o bănuială.

— Nu cumva sînt și lupi pe acolo, și urși...

— Sînt. În pădure.

— Și vaci, și indieni, și cow-boy.

— Şi, dar cow-boyi nu au pistoale.
— Dar ce au ?
— Numai lasso-uri.
— Vapoare...
— Sînt şi vapoare. Cu pînze.

Tatăl era lămurit. Vechile poveşti. Ce vedeau la televizorul adevărat, vedeau apoi în cele mai năstruşnice locuri, dacă nu cumva se apucau ei înşişi de treabă şi deveneau lupi, urşi, piraţi, indieni.

— Nu, ticuţule, toate astea sînt acolo, în televizorul nostru...

— Bine, cîrnule, bine. Uitaţi-vă mai departe. Eu am treabă.

Entuziasmul pentru întîmplările văzute i-a ţinut cam o săptămînă, după care au trecut din nou la întîmplările trăite.

— ...eu eram vînătorul, tu erai...

Au uitat de sferă. În toamnă, cînd au trecut cei de la şcoală să facă recensămîntul elevilor, un profesor din comisie, colaborator în timpul liber al micului muzeu orăşenesc, a văzut sfera şi, aflînd că a fost găsită printre ruinele castrului roman de lîngă orăşel, a cerut-o pentru muzeu. Copiii s-au îmbufnat puţin cînd au aflat că tatăl lor a dat sfera, dar emoţiile apropiatului debut şcolar al lui Andrei au acoperit toate celelalte preocupări şi episodul a fost dat uitării.

•

Se trezi brusc, transpirat, înfricoşat de moarte. Aprinse febril lumina, tot timpul aşteptîndu-se ca din întuneric o gură mare, neagră, cu dinţii ascuţiţi şi negri, să-l muşte de spate, să-l sfîşie. Lumina îi făcu bine, se mai linişti văzînd mica încăpere intactă, obiectele familiare la locul lor, pe toate aşa cum le ştia. Pe toate mai puţin pătura şi pernele pe care în timpul coşmarului le aruncase pur şi simplu din pat. Le culese de pe podea şi se aşeză pe spate în pat, cu mîinile şi picioarele întinse, relaxîndu-se. Îşi reaminti detalii din vis, simţea şi acum că arde, că devine scrum, parcă în aer chiar plutea un miros de ars, de fum,

de cărbuni mocnind în cenușă. Deschise geamul și aerul rece al nopții pătrunse binefăcător în cameră. Se auzi pocnind ușor ușa de la intrare. Ion Ionescu tresări și fugi într-acolo. Ușa se mișca încet, întredeschisă, împinsă de curent. Nu era nimeni pe coridorul lung, cu uși identice de o parte și de alta a lui. „Hm, parcă am închis-o aseară, sigur am închis-o... Ori am uitat ?... Nu, nu cred... Mare minune !..."

Se întinse din nou în pat cu lumina aprinsă. Coșmarul începuse în fața școlii. El ieșea de la școală și, în față, pe trotuar, fusese încadrat de cei doi. Nu le dăduse nici o atenție, i se părea firesc să fie așa. Au mers împreună pînă în stația de autobuz. Abia acolo își dădu seama că nu e lucru curat cu însoțitorii săi, lumea se uitase îngrozită și compătimitoare la el și se depărtase încet-încet, făcînd un gol ciudat în jurul lor, un gol mare care parcă producea frig. Atunci realiză cu groază că cei doi poartă rase lungi, cenușii, de călugări, au capul acoperit de glugi largi din care nu li vedeau decît bărbile. Simți că leșină. Inchiziția ! Ce făcuse, oare ce făcuse de-l ridicaseră ? Știa din auzite că, de regulă, Inchiziția nu trece de două ori prin același loc. Nimeni nu se întorsese de la *ei*. Dar el, el nu făcuse nimic rău, el predase fizica liniștit, își văzuse de pîrghiile și electricitatea lui, nu supărase pe nimeni. Poate doar pe vreun chiulangiu, dar ăsta nu era nici un păcat. Ba, dimpotrivă. Inchiziția ar trebui să știe asta...

Ion Ionescu retrăia parcă și acum, rememorîndu-și plin de curiozitate și cu o anume voluptate visul, spaima teribilă care îl stăpînea acolo, în stația de autobuz. Știa că e nevinovat, *nu putea fi* vinovat, dar mai știa și că Inchiziția nu se întoarce niciodată din drum. N-ar mai fi Inchiziție dacă ar greși... „Ce amestec de aberații și de lucruri logice ! Ciudate mai sînt și visele astea..." Urcaseră în autobuz — lumea le făcuse loc, toți fugeau ca de ciumă de ei — și coborîseră la marginea orașului. Acolo... ei bine, acolo nu-și mai amintea ce se întîmplase, secvența următoare care-i venea în minte era cu el întins pe un pat masiv de fier, într-o cameră întunecoasă, un fel de beci uriaș, cu ferestrele oblice, lîngă tavan. Cei doi călugări sau ce-or fi fost ei dispăruseră în semiobscuritate. Din tavan coborîse

un fel de clopot ca de aramă, roşu, de care atîrnau milioane de sîrmuliţe, de asemenea roşii. Cobora încet, fără zgomot, parcă plutea prin aer. Ca hipnotizat, se uita cum coboară clopotul acela păros spre el, anticipa momentul în care îl va atinge, în care îl va strivi de patul de fier, dar nu reacţiona în nici un fel, era paralizat, voinţa i se terminase, singurul lucru de care era în stare era să privească în sus aşteptînd apropierea clopotului, atingerea, strivirea. Se produsese numai atingerea. Clopotul coborîse pînă depăşise cu marginile sale marginile patului, prinzîndu-l astfel ca într-o capcană, şi se oprise. Puzderia de sîrme subţiri, roşii, ca de aramă, începu să freamăte ca o pajişte bătută de vînt. Îl atinseră. Clopotul se umplu de mirosul pielii arse, firele cele roşii erau roşii de căldură, îl frigeau, în mii de puncte deodată, mişcîndu-se mereu, atingîndu-l în alte şi alte locuri. Parcă era în iarbă, deasupra ierbii, şi iarba îi atingea cu vîrfurile firelor ei nervoase fiecare celulă a corpului. De fapt, iarba era deasupra, pămîntul tot era deasupra şi-l cotrobăia prin tot corpul atingîndu-l cu firele acelea înroşite. Aceasta era senzaţia, de cotrobăire a fiecărei celule prin simpla atingere a pielii. Era neplăcut, i se făcuse greaţă, se simţea descompus, făcut bucăţi, bucăţi infime, recompus la loc pe organe şi sisteme, asamblat din propriile-i componente. Şi peste toate se suprapunea mirosul de ars, ciudat, totuşi nu de carne arsă cum i se păruse la început, ci de fum mineral dacă se poate spune aşa, parcă ardea nisip, sau pilitură de fier, ca la şcoală.

După un interval de timp care nu ştia cît a durat, putea să dureze oricît, de la un minut la un secol, simţi că freamătul firelor acelea adulmecătoare încetează, clopotul se ridică şi dispare în tavanul întunecos şi, din umbră, fără zgomot, probabil că fuseseră tot timpul acolo, pe aproape, apăruseră cei doi călugări muţi, acoperiţi de rasele lor cenuşii. El coborîse, se aşezase firesc între cei doi şi porniseră toţi trei spre ieşire. Trecuseră prin zid, exact, trecuseră printr-un zid gros de piatră şi porniseră spre oraş. Călugării aveau mîinile încrucişate; cu palmele ascunse în mînecile largi, abia acum îşi dădea seama că nu le văzuse nici mîinile, nici faţa, nimic în afară de bărbile negre, stufoase, nici măcar nasul nu le ieşea de sub glugă. Mergeau toţi

trei în liniște, cu capetele aplecate, pe un drum prăfuit, străjuit de măslini în floare. „Măslini, ce nebunie !“ pufni Ion Ionescu amintindu-și. La un moment dat se trezise singur, cei doi se evaporaseră, intraseră în pămînt, se dizolvaseră în aer, nu mai erau. Mersese o vreme singur mai departe, dar parcă stătea pe loc, nu se schimba nimic în jurul lui, același drum, aceiași măslini, același peisaj în fiecare moment, deși el o luase pur și simplu la goană exasperat de imobilitatea decorului.

Asta era tot, mai departe nu-și mai amintea, probabil că nu mai era nimic. Se trezise în pat transpirat și înfricoșat. Simțea și acum senzația aceea teribilă de descompunere, de fragmentare, de pipăire a fiecărei celule și de recompunere din bucăți a propriului corp. Își privi brațele, pieptul, și îl apucă un frison prelung de frică și de frig deopotrivă. Închise fereastra. Era patru și ceva, mai avea cam două ore de somn, ar fi trebuit să doarmă, dar nu mai avea nici un chef să stingă lumina și să-și amintească din nou coșmarul. Și ușa pe care o lăsase deschisă... Era prima dată cînd i se întîmpla asta... Trecea în ochii altora drept un pedant, un burlac pedant, în ochii săi era un celibatar ordonat („ordinea înseamnă eficiență“ decreta el totdeauna), gîndul că uitase să încuie ușa îl deranja ca un fapt rușinos de care nu trebuie să audă nimeni, care trebuie ascuns, dar care trebuie păstrat tot timpul în memorie ca să nu i se mai întîmple și altădată.

Adormi totuși, așa, cu lumina aprinsă, și se sculă la șapte fără un sfert, exact cu un minut înainte ca deșteptătorul să-și facă datoria. Deschise geamul, intră în baie (șase minute), ieși, făcu patul (trei minute), se îmbrăcă (șapte minute), își pregăti micul dejun (zece minute), mîncă (douăzeci de minute, „la masă nu trebuie să te grăbești, digestia nu se face cu ochii la ceas“) și ieși exact la șapte și treizeci și unu de minute, adică exact conform programului său zilnic de la care nu se abătea decît în vacanță, dar și atunci, planificat, cu bună știință și în limite prestabilite.

— Sărut mîna, doamnă Enache, sărut mîna.

Doamna Enache, vecina lui, tocmai atunci revenea de la lapte, riguros la șapte treizeci ea revenea de la lapte, și ea cu tabieturile ei bine precizate. Ion Ionescu avea se-

rioase bănuieli că vecina își sincronizase oarecum programul cu al lui, mai erau și alte coincidențe în programele lor zilnice care îi forțau să se întîlnească întîmplător absolut întîmplător desigur, pe scări, în lift, în parcul din spatele blocului. Insistențele vecinei treceau pe lîngă planurile de viitor ale incorigibilului celibatar care era Ion Ionescu, dar nu și pe alături de amorul său propriu de bărbat în floarea vîrstei. Oricum, madam Enache arăta superb la cei treizeci și... de ani ai ei, Ion Ionescu știa asta și era destul de autorizat să o știe deoarece în fiecare miercuri seara mergea la ea, la ora nouăsprezece și jumătate fix, cu o cutie de bomboane, de fiecare dată de alt tip, era un mister foarte excitant pentru madam Enache de unde găsea el mereu o cutie de altă formă, mergea la ea și vedeau împreună filmul la televizor, Telecinemateca. El nu avea televizor, avusese unul, dar i se stricase și nu-l mai reparase, mergea la ea, ei îi făcea plăcere, le intrase în obișnuință să comenteze împreună filmul, erau aproape totdeauna de aceeași părere.

Ion Ionescu ajunse în stația de autobuz zîmbind de plăcute aduceri aminte („are și celibatul plăcerile lui"), dar, de acolo, deveni oficial, serios, profesor la liceu, răspunzînd sobru la saluturi. Toată lumea îl cunoștea, cine nu cunoaște un profesor de liceu într-un oraș cu cîteva mii de locuitori...

Ajunse la școală la opt fără șapte minute. Avea o zi destul de grea, cinci ore, cinci ore în care trebuia să vorbească mereu, de cîte două-trei ori același lucru. În plus mai avea și oră deschisă. La opt fără un minut, încruntat, încheiat la toți nasturii, cu catalogul sub braț, poză tipică de profesor, părăsea cancelaria. Pînă la etajul doi se consuma acest minut, ajungea în fața clasei exact cînd suna clopoțelul. Elevii știau, cînd aveau fizica intrau mai devreme, dacă întîrziau, li se făcea o morală lungă, un fel de lecție despre ce înseamnă să fii punctual în viață, ce s-ar întîmpla dacă toți oamenii ar întîrzia cîte un minut în activitățile lor etc. etc., încît preferau să evite ciocnirile cu „Șarpele". Porecla prinsese în ciuda nepotrivirii ei aparente. Originea ei se afla în cuvîntul englezesc „sharp" pe care cineva îl pronunțase apropo de punctualitatea lui. Altcineva, un elev de la țară probabil, care nu știa engle-

zește, înțelesese „șarpe" și „șarpe" rămăsese. De altfel, orele „Șarpelui" erau foarte interesante, se făceau fel de fel de experiențe și elevii, băieții mai ales, le așteptau aproape cu nerăbdare.

•

La ora unu și cîteva minute, Ion Ionescu părăsi școala, puțin obosit, mai ales flămînd după cele cinci ore. Se grăbea, trebuia mai întîi să meargă să mănînce la restaurantul din centru, masa din dreptul ferestrei a doua, Costică, chelnerul i-o ținea totdeauna liberă la ora asta, venea doar de atîția ani și minca acolo, voia apoi să facă niște cumpărături, să treacă pe la niște rude vagi și insistente care îl chemaseră de prea multe ori pe la ei ca să-i mai poată amîna. La vreo sută de metri de școală se încrucișă cu o mașină albastră cu farurile aprinse, cu sirena urlînd. Miliția. Mașina se opri în fața școlii. „Ce dracu' s-o fi întîmplat ?" Era curios, nu în fiecare zi vine miliția cu sirena urlînd la școală, dar nu avea timp să se reîntoarcă. Va afla mîine, desigur. Cine știe, vreun copil accidentat, ceva de genul ăsta. Se uită la ceas și grăbi pasul pierzîndu-se printre trecători.

Din mașina miliției coborî un plutonier major voinic, aproape bătrîn sau numai alb la păr, și un sergent cu automatul pe umăr. Au intrat în grabă în școală făcînd să amuțească dintr-o dată și coridorul de la parter și cancelaria.

— Cum ? !... ION IONESCU ? !

Uimirea și emoția directoarei erau la fel de mari și de sincere. Se uita la plutonier ca la un pom, ca la un dulap care vorbește.

— Exact. A fost identificat de mai multe persoane.

— A fost... identificat ? !

— Da. Unde este ?

— Imposibil !

— Ce... imposibil ?

— Păi, Ion Ionescu a fost azi în școală. De dimineață pînă acum.

Plutonierul simți că ceva nu e în regulă. Directoarea părea femeie serioasă, matură, un cadru de nădejde. Și

vorbea cu convingere, se vedea că e sinceră. Era puțin descumpănit. Cei de la muzeu nu păreau a avea nici un dubiu, Ion Ionescu fusese.

— Unde e Ion Ionescu acum ? O să ne lămurească el.

— A plecat. Acum cîteva minute a plecat. Și-a terminat orele și...

— La ce oră a plecat ?

— V-am spus, la unu și două-trei minute.

— Sigur ?

— Asta-i bună ! *Evident* că e sigur.

— Și unde era el la ora zece și treizeci ? Unde era el la acea oră ?

Plutonierul se aștepta ca directoarea să se bîlbîie în fața acestei întrebări precise și cu tilc : la zece și treizeci de minute Ion Ionescu ieșise din muzeul orășenesc după ce-l lovise pe paznic, bruscase o femeie, spărsese o vitrină și luase din ea un glob de sticlă albastră găsit cu cîteva luni înainte printre ruinele castrului roman de la marginea orașului. Atît femeia cît și paznicul îl cunoșteau bine, femeia chiar avusese un copil la liceu de curînd. Vînzătorul de lozuri care-și instalase măsuța în fața muzeului îl cunoștea și el pe profesor, dăduse declarație că el fusese. Trei oameni de încredere și toți trei îl identificaseră pe Ion Ionescu la ora zece și treizeci de minute, ieșind din muzeu cu globul de sticlă în mînă. Plutonierul era sigur că Ion Ionescu a plecat spre clasă, a intrat probabil pentru cîteva momente, apoi s-a grăbit să spargă muzeul și să revină în școală ca și cînd nimic nu s-ar fi întîmplat. Abia aștepta să o confrunte pe directoare, care, desigur, va afirma că Ion Ionescu fusese la ore, cu elevii care vor confirma că profesorul lipsise. De aceea, cînd le auzi, vorbele directoarei i se părură aproape o jignire.

— La ora zece și jumătate ? Deci în ora a treia. A, sigur, a fost la clasa a IX-a B, exact, „Mecanisme simple, pîrghii și scripeți". L-am asistat.

— Po-poftiți ? N-am înțeles.

— În ora aceea, Ion Ionescu a avut lecție deschisă. L-am asistat și eu și tovarășul Badea, aici de față.

Cel numit Badea, un tip înalt, cu mustață mare, neagră, confirmă dînd din cap.

— Asistență deci. Toată ora ?

— Sigur, toată ora.

— N-ați ieșit din clasă nici un minut ?...

— Absolut. Cum să ieși din clasă în timpul orei ? ! Am fost tot timpul acolo.

Plutonierul nu știa ce să mai creadă.

— Pot să dau un telefon ?

— Sigur, poftiți.

— Alo... sînt plutonier Duma. Sergent major Pană ? A sosit ?... Nu, bine, nu te dezlipești de ușă. Bine. Salut.

Ion Ionescu nu ajunsese acasă. Sergentul Pană se afla în garsoniera opusă celei a lui Ion Ionescu, cu ochiul lipit de vizor, pîndind sosirea hoțului. Hoțul nu venise însă.

— Vreți să-mi dați cîte o declarație în care să spuneți tot ce mi-ați spus mie acum ? Și dumneavoastră, tovarășe Badea. Elevii au plecat deja ?

— Da.

— Păcat. Aș fi vrut și cîteva declarații de la ei.

— Mai găsiți cîțiva în clase. Fac ordine. Cîte o grupă pe zi.

Elevii confirmară întocmai spusele directoarei și ale lui Badea. Ion Ionescu nu ieșise din școală toată ziua, își făcuse orele ca de obicei, punctual, conștiincios, același pe care îl știau dintotdeauna.

„Hm, cineva care să semene atît de bine ?... Mare dandana..." Plutonierul luă cu el cîteva obiecte din laborator pentru a confrunta amprentele cu cele de la muzeu. Trecu și pe la muzeu și culese amprente, telefonă iar la domiciliul lui Ion Ionescu — nimic, nu venise — și apoi reveni la secția de miliție. Stupoare ! Amprentele erau identice! Plutonierul puse chipiul pe masă și se scărpină copios și ineficient în cap. Citi încă o dată procesul verbal al laboratorului. Nimic nou, amprentele erau identice. „Deci nu numai că seamănă, dar mai au și amprente identice... Ei, nu, asta nu se poate. Astă e o posibilitate care nu se poate. Nu se poa-te." Se apropie de fereastră copleșit de mirare, prototip perfect pentru o statuie a umirii, depășit de acest caz care debutase ca un caz simplu, oarecare, și se complicase într-un mod ciudat, cum nu mai întîlnise vreodată. „Și dacă îl găsim, ce-i facem, îl arestăm sau nu ? E vinovat sau nu e vinovat ? Mai exact, cel pe care o să-l găsim e

cel vinovat sau celălalt ?“ Acceptase deja ideea că trebuie să fie doi Ion Ionești, identici pînă la amprente, unul profesor conștiincios, altul hoț violent. Zări pe geam un miliţian cu doi cîini lup. „Hm, e o idee...“

Peste cîteva minute se afla la muzeu cu unul dintre cîini. Patrupedul mirosi vitrina, scaunul de care se folosise hoţul pentru a o sparge, se învîrti puţin prin interior, apoi porni decis spre ieşire. Traversă strada — indicaţiile lui coincideau cu declaraţia vînzătorului de lozuri — şi porni spre marginea oraşului pe o străduţă care de la un loc înainte părea mai mult o uliţă de sat pietruită cu bolovani de rîu. Plutonierul era bucuros că drumul nu l-a dus la o staţie de autobuz din care orice urmărire să devină imposibilă, dar era şi puţin contrariat de direcţia în care dispăruse spărgătorul, spre o zonă fără case, deci cu posibilităţi minime de a se ascunde.

Urmărirea se termină însă foarte repede. În iarbă, printre ruinele castrului roman, dormea un bărbat. Cîinele se duse ţintă la el şi îl apucă viguros de haine încleştînd gura. Individul se trezi destul de liniştit, parcă nu înţelegea despre ce e vorba, în orice caz, nu vădea nici o teamă de miliţie şi nici de marele cîine lup care mîrîia duşmănos cu gura pe el. Se ridică în picioare şi se lăsă încătuşat fără nici o vorbă, fără nici un gest. Părea că doarme în continuare, deşi avea ochii deschişi, stătea în picioare, zîmbea.

— Ion Ionescu ?

Individul nu răspunse.

— Unde e bila aia nenorocită ?

Nici un răspuns. Plutonierul repetă ultima întrebare, dar tot fără rezultat. Îl percheziţionă. Lucrurile erau din ce în ce mai ciudate. Nu numai că individul avea un buletin de identitate din care reieşea că, într-adevăr, se numeşte Ion Ionescu şi are domiciliul acolo unde îl avea Ion Ionescu, dar mai avea şi o legitimaţie care spunea că Ion Ionescu este profesor de fizică la liceul din localitate. „Deci ăsta e Ion Ionescu cel de la muzeu, dar şi cel de la şcoală. Deci, el e ...amîndoi. Sau poate n-au fost niciodată doi, ci numai unul... Atunci cum ?...“

— Unde aţi fost azi, la ora... ?

Nimic. Pur și simplu individul nu reacționa, parcă nici nu știa să vorbească. Plutonierul renunță. Porniră spre oraș. „O să vorbească el pînă la urmă."

Intră în clădirea miliției, îl duse pe Ion Ionescu în camera arestului și urcă scările spre biroul șefului, să-i raporteze despre arestare. La capătul coridorului îi ieși radios înainte sergentul major Pană, cel care stătuse în fața garsonierei lui Ion Ionescu așteptîndu-l.

— Tovarășe plutonier major, vă rog să-mi permiteți să raportez. L-am adus...

— Pe cine ai adus, sergent ?

— Pe... Ionescu, bineînțeles.

— L-ai... a-adus pe... Ionescu ?

— Da. A venit acasă pe la trei. La trei fără cinci minute. Am ieșit, l-am luat și l-am adus. N-a protestat. Era mirat, dar a zis că *omnia vincit veritasul*, ceva pe latinește zice el, așa că nu se teme...

„Veritasul, vincit... las-o dracului de latină, sergentule, avem alte belele pe cap."

— Unde e Ion Ionescu acum ?

— La dumneavoastră în birou. Cu sergentul Iliescu. Vă așteaptă.

— Bine, sergent. Mulțumesc.

— Să trăiți !

Plutonierul dădu buzna în birou. „Ia să o vedem și p-asta."

Chipul — același, actele — identice. Și buletinul și legitimația. Același Ion Ionescu. Asta, în schimb, vorbea. Plutonierul nu auzea ce spune, profesorul vorbea continuu, spunea ceva despre munca miliției, că el înțelege, nu era clar ce înțelege, avea niște speranțe, spunea ceva despre niște ore, trebuia să fie undeva, cîndva... Plutonierul privea în acte ca vrăjit, așteptînd o minune care să-l scoată din cumplita dilemă în care se afla.

— Aveți frați, rude care vă seamănă, ceva de genul ăsta ?

— Nu, nici vorbă. Am fost singur la părinți. Taică-meu...

Plutonierul iar nu-l mai asculta. „M-am prostit... Chiar dacă el are un frate, buletinul și legitimația nu au frați..."

Tocmai atunci năvăli înăuntru sergentul major Pană. Intrase vijelios, dar se opri în prag, duse mîna la frunte, apoi se sprijini de uşă şi întinse un deget spre Ion Ionescu.

— A-a-acesta...

Atît, nu putea scoate mai mult. Fusese la arest şi îl găsise acolo pe Ion Ionescu, cel pe care îl adusese plutonierul. Dar el îl lăsase pe Ion Ionescu sus...

— A-aceasta e altul ?

— Cum altul ? se intrigă Ion Ionescu.

Plutonierul nu răspunse. „La urma urmei am putea încerca" gîndi el. Îl luă pe profesor şi împreună cu sergentul, coborîră la parter şi intrară în camera arestului. Ion Ionescu, cel adus de afară, nu înţelegea nimic. Înăuntru se găsea un individ care era... el, evident, aceleaşi haine, faţa, părul, era el pînă în cele mai mici amănunte. Cel dinăuntru, arestatul, privea fără nici un fel de expresie, cu acelaşi zîmbet mecanic, inexpresiv, pe figură, parcă nici nu era de faţă. Sergentul se sprijinea în continuare de pereţi. Plutonierul părea calm, dar stătea cu sufletul la gură, curios să vadă ce se va petrece.

Ceea ce se petrecu îi depăşi imaginaţia. De altfel, nici astăzi nu crede că n-a visat, că n-a fost cumva bolnav şi a avut halucinaţii. La un moment dat, Ion Ionescu cel din arest sări în picioare, trecu pur şi simplu peste masa pe care o avea în faţă răsturnînd-o şi se izbi de grilajul care constituia un perete al arestului făcînd să sune îngrozitor barele încrucişate, fixate în pereţi. Se auzi un zgomot de parcă cineva ar fi lovit de un zid un butoi de sticlă plin cu pietricele, se auzi zgomotul spargerii şi curgerea pietricelelor, iar arestatul trecu prin grilaj făcut bucăţi, fărîmiţat, transformat în pietricele. O grămăjoară conică, de cenuşă parcă, apăru pentru cîteva momente la baza grilajului, apoi se micşoră rapid şi dispăru. Pe podea nu mai rămase nimic, nici o urmă, nici un semn. Ion Ionescu privise alb ca varul totul, simţind din nou senzaţia din timpul nopţii, din timpul coşmarului, senzaţia că e făcut bucăţele şi recompus organ cu organ din celule şi fragmente de celule.

Surprinzător, primul şi-a revenit sergentul Pană, care, deşi stătuse tot timpul lipit de zid, aproape leşinat, se desprinse de perete şi se apropie de grilaj, de locul unde

dispăruse arestatul. Se ferea să calce acolo unde văzuse grămada aceea misterioasă, deşi nu se mai vedea acum nimic, podeaua de toate zilele şi atît.

— Ce-a fost a-asta ?

Întrebarea lui rămase, evident, fără răspuns.

•

Cazul a fost închis în acel stadiu. Ion Ionescu a fost lăsat liber, după cîteva săptămîni şi el se îndoia că văzuse aevea ceea ce văzuse. În oraş s-a răspîndit zvonul că altcineva a spart muzeul, un străin care semăna leit cu el. La muzeu totul s-a aranjat, sfera aceea prăpăstioasă nu prezenta cine ştie ce interes, nici nu era sigur că era de origine romană, deşi figurase sub titlul de „obiecte găsite în castrul roman de lîngă oraş" în aceeaşi vitrină cu cîteva vîrfuri de săgeţi şi de lănci, un scut şi alte arme de origine romană sigură. Paznicul n-a avut nici o pretenţie, de fapt a şi mărturisit că a căzut mai mult de frică decît din cauza loviturii, spărgătorul abia îl atinsese. În lipsă de daune şi interese contrare, cazul a fost clasat cu menţiunea „autor dispărut, nu se recomandă căutarea lui", şi nimeni nu s-a mai gîndit la spargerea de la muzeu. Nici măcar plutonierul Duma nu încerca să-şi mai aducă aminte cele întîmplate, îşi impusese să nu se mai gîndească şi nu se mai gîndea la asta, avea atîtea altele pe cap.

O singură dată, într-o zi cînd erau amîndoi într-o misiune, se dăduse o spargere la un magazin, sergentul major Pană a redeschis discuţia despre „cazul globului albastru", cum îl denumise el. Sergentul avea o teorie despre întreaga poveste şi se străduia să i-o explice şi plutonierului.

— Am citit eu de curînd o carte de genul ăsta. Există nişte lumi, cum să vă spun, peste lumea noastră, împreună cu ea, adică în acelaşi loc şi timp, dar nu se văd una pe alta...

— Aşa ? !

— Aşa. Şi nu se poate trece dintr-o parte în alta. Decît uneori, din întîmplare şi cu mare risc. Aşa se întîmpla şi în cartea de care vă spuneam. A trecut unul şi s-a transformat într-o statuetă.

— Aşa ? !

— Așa. Eu cred că globul acela venea din lumea cealaltă, cea de care vă spuneam. A trecut încoace, cine știe cum, dar *lor* le trebuia globul, era foarte important pentru *ei*. Dar nu puteau să treacă să-l ia. Nu puteau, înțelegeți. Riscau să moară dacă încercau să treacă, să devină statuete...

— Așa ? !

— Așa. Și atunci l-au copiat pe Ionescu...

— Ce i-au făcut ? !

— L-au copiat. Și au pus copia să fure globul. Teleghidată. După ce și-a terminat misiunea...

— Destul !

Glasul plutonierului suna ca un tunet.

— Destul ! Îți bați joc de mine cu poveștile tale ! De mine, om bătrîn, tu, un sergent. Destul ! De mîine nu mai lucrăm împreună. Am să fac raport. Auzi, baliverne la el ! Își bate joc de mine cu lumile lui. Ptiu !

Sergentul era teribil de încurcat. I se înroșiseră urechile de ciudă că nu e crezut. Și așa de bine explica el totul. Cazul devenea așa de clar, înfricoșător, e adevărat, dar clar... Tăcu mușcîndu-și buzele, convingîndu-se încă o dată de ingratitudinea superiorilor și de conservatorismul celor în vîrstă. „Exact, conservatori..." Așa citise el în cartea...

ELEGIE

Bral îşi trimise raportul către Marele Gospodar şi se pregăti de plecare. Fusese un schimb obişnuit, unul dintr-un şir nesfîrşit de schimburi similare. Sintetizoarele funcţionau perfect, pompele de asemenea, ciber-depanatorii erau veşnic treji, vigilenţi, infailibili. Munca lui, a lui Bral, ca Inspector al Aerului, ţinea mai mult de tradiţie, era manifestarea unui reflex organizatoric ce avea să fie, mai devreme sau mai tîrziu, abolit. De mai multe ori se zvonise că, gata, se renunţă şi aici la oameni, dar actualul Mare Gospodar al oraşului menţinuse funcţia de inspector, pe de o parte, desigur, din inerţie, pe de altă parte, pentru că era un tip extrem de precaut. „Cine ştie cum va fi succesorul lui... Se aude că se retrage, e obosit..." Bral nu avea emoţii deosebite, el era unul dintre cei mai tineri inspectori iar de la Aer se putea trece oricînd la Apă, acolo instalaţiile erau ceva mai complicate, nu puteau fi lăsate fără supraveghere. Oricum, pînă la schimbarea Marelui Gospodar putea să-şi vadă liniştit de treabă.

Urcă în sferobilul Administraţiei şi ceru să fie dus în Marea Sală a Gospodăriei. Abia apăsă pe butoane că bolidul porni să alunece prin tunelurile ce duceau la destinaţie. În Marea Sală se aflau majoritatea lucrătorilor. De fapt, acolo îşi petreceau cea mai mare parte a timpului. orele cele mai pline erau cele petrecute în fotoliile largi, comode, aşezate în şiruri şerpuitoare, veşnic în mişcare, unduindu-se în lumina calmă a sălii. Fotoliile fuseseră programate să se mişte în aşa fel încît fiecare să poată vedea şi să fie văzut de fiecare cel puţin o dată pe oră, facilitînd astfel contactele directe şi excluzînd posibilitatea uitării vreunuia dintre colegii din sală. În inte-

riorul sălii se putea discuta prin neurounde cu oricine se găsea acolo şi ei asta făceau tot timpul, discutau, comunicau între ei şi cu Observerul Central al oraşului, intrînd astfel în legătură cu Marele Sistem al Informaţiei. Pentru distanţe mari, pentru a comunica dincolo de pereţii de beton şi sticlă ai sălii, toţi locuitorii aveau telenovuri, era suficient să atingă o bornă a micilor aparate şi să selecteze — mintal — codul persoanei sau al Observerului cu care voiau să intre în contact şi legătura era stabilită.

O stabili şi Bral şi ceru ultimele noutăţi. Trecu repede peste o căsătorie, deşi era un eveniment foarte rar, nu prezenta nimic interesant, era nevoie de un om şi o pereche fusese pregătită să-l producă, o chestiune de rutină, trecu la fel de repede peste o avarie neînsemnată la o instalaţie de pastile nutritive, peste rezultatele mulţumitoare, aşa spunea Observerul, „mulţumitoare", pe care le obţinuseră locuitorii unui oraş vecin la testul de inteligenţă pe luna în curs. Următoarea ştire părea ceva mai atractivă. Din nou fuseseră semnalate urme de paşi umani pe suprafaţa Pămîntului. Proveniența acestor urme era ciudată, cu patru schimburi înainte nu existaseră în locul acela, iar acum fotografiile indicau clar urmele unor tălpi goale identice celor umane. Evident, nu erau urme de oameni, nici un om nu putea ieşi dintr-un oraş subteran altfel decît într-un costum autonom care să-l ferească de radiaţii şi să-i asigure oxigenul necesar. Or, urmele indicau paşi — deci erau lăsate de o fiinţă *vie*, paşi făcuţi cu piciorul gol — deci în afara unui costum de supravieţuire. Bral îşi imagină un om cu costumul de ieşire la suprafaţă avînd pantalonii suflecaţi şi îi veni să rîdă. Se stăpîni însă cu fermitate, ar fi fost o încălcare gravă a Regulamentului, comunicatele Observerului nu trebuiau comentate în derîdere. Se străduí să asculte mai departe. Observerul Central făcea legătura între aceste urme şi legendele, mai bine zis zvonurile despre triburile de barbari humanoizi care trăiau la suprafaţă, în zonele nordice ale planetei, adaptaţi probabil la condiţiile de afară. Se concentră şi revăzu mintal un film al unei pretinse întîlniri cu un asemenea trib. Barbarii arătau, într-adevăr, ca nişte oameni, dar asta

în linii generale, topologic numai. Altfel, erau complet deformați, caraghioși chiar. Cel mai pregnant sărea în ochi micimea capului, abia dacă reprezenta a opta parte a trupului lor, în timp ce oamenii, ca Bral, de exemplu, aveau un cap frumos, proporționat, aproape cît jumătate din statură. Barbarii se mișcau biped, ca oamenii, își foloseau mîinile — niște mîini lungi, ciolănoase — tot ca aceștia. dar probabil că nu puteau comunica altfel decît prin sunete. Ciudățenia lor cea mare era acest mod de a comunica, folosind gura, o gură enormă, o fantă orizontală cît o treime din față, prin care scoteau sunete modulate, surprinzător de variate și de expresive. Capul mic, cu păr în vîrf, gura mare, comunicarea prin sunete, toate acestea le atrăseseră calificativul de „barbari". Toate expedițiile în căutarea lor se dovediseră însă infructuoase, deși foarte mulți oameni credeau în existența triburilor barbare. Bral nu avea o părere bine conturată în această privință, dar, văzînd urmele semnalate recent, indubitabile, înclina și el să creadă în existența barbarilor, cu toate că, logic, științific, supraviețuirea unor ființe humanoide la suprafață era exclusă.

Următoarea noutate care îi reținu atenția lui Bral se referea la o invenție de ultimă oră, de fapt, la respingerea unei invenții de către Consiliul Înțelepților. Un oarecare Gumm prezentase Consiliului, spre omologare, o rețetă pentru prepararea unor pastile nutritive ceva mai mari decît cele obișnuite și care nu urmau să fie înghițite, ca toate pastilele nutritive, ci menținute în gură și mestecate la nesfîrșit între gingii. Argumentele în favoarea ideii erau prezentate de autorul ei destul de abil. Raționamentul lui era următorul : Toată lumea știe că „funcția creează organul". Ei bine, deoarece gura nu mai era folosită decît pentru a înghiți minuscule pastile nutritive, dispariția ei era o prognoză sigură. „Așa cum au dispărut dinții, va dispare și gura..." aducea Gumm dovezi de necontestat. Pe de altă parte, înghițirea unei pastile nutritive, suficientă pentru a hrăni un om douăzeci și patru de ore, dura cel mult trei secunde. Statisticile făcute de Gumm în această privință erau inatacabile. Plăcerea ingurgitării unei pastile era

nulă, nici pastilele nu produceau cine ştie ce senzaţii şi chiar dacă o asemenea senzaţie se producea, ea dura numai două-trei secunde, deci practic nu putea fi luată în seamă cu adevărat. Ideea pastilelor de mestecat elimina ambele neajunsuri : gura era folosită tot timpul, deci existenţa ei era asigurată, iar plăcerea provocată de o pastilă era garantată de inventator pentru cel puţin şase ore de mestecare neîntreruptă. Fabricarea pastilelor era simplă, nici un fel de contraindicaţii nu păreau a exista. Şi totuşi, invenţia nu putea fi acceptată. Contraargumentele pe care i le opunea Consiliului Înţelepţilor erau de neînlăurat. Mai ales din punct de vedere psihologic. „E adevărat că funcţia creează organul, dovadă creierul nostru reprezentînd o treime din greutate, dar ăsta e lucrul cel mai grav în legătură cu pastilele de mestecat. Nu crede el, inventatorul, că folosirea prea îndelungată a gurii, mestecarea neîntreruptă, va duce la dezvoltarea exagerată a maxilarelor, la creşterea dimensiunilor părţii de jos a capului, în cele din urmă la revenirea la forma capului strămoşilor foarte îndepărtaţi ai omului, deci la forma barbarilor ? Ei, ce crede inventatorul despre asta ? Şi apoi ce e cu teama că gura va dispare cu totul ? E chiar de dorit să se întîmple aşa, e firesc, e în ordinea evoluţiei. La fel vor dispare şi picioarele şi la fel va dispare şi mîna stîngă în cele din urmă. Vor dispare şi gata, vom introduce hrana direct în vene, direct în creier, deja s-au făcut experienţe în acest sens. Miniaturizarea pastilelor nutritive a ajuns suficient de departe încît introducerea în venă a hranei pentru mai multe zile este la fel de simplă ca înghiţirea unei pastile actuale. Iar în ceea ce priveşte plăcerea de a mesteca, de a da din gură, ne îndoim că un om cultivat, cu un coeficient de inteligenţă normal, se poate deda unor asemenea plăceri barbare, incomparabile cu plăcerea comunicării. Nici un membru al Consiliului Înţelepţilor nu va face asta, numai gîndul că vom ajunge pînă acolo ne înspăimîntă. Nu, invenţia nu poate fi omologată." Aluzia la barbarii humanoizi era folosită perfid, anulînd, ea singură, toate argumentele lui Gumm. Pe scurt, invenţia fusese respinsă, iar inventatorul era sfătuit să se gîndească — dacă ţinea cu tot dinadinsul să o facă — la lucruri mai realiste.

Bral se surprinse zîmbind, probabil că în timp ce parcursese comunicarea chiar rîsese, iată, iar se aflase la marginea Regulamentului, noroc că acum rîsese de inventator și asta nu era deloc grav. Privi în jur. Nimeni dintre cei ale căror fotolii culisau pe aproape nu se uita în mod deosebit la el, nu-l spiona. Se liniști. Trecu la noutățile care urmau, selectînd încă o informație despre barbarii de la suprafață. O expediție științifică revenise în oraș după mai multe ore de studiu al solului și adusese cu ea o placă subțire, metalică, pe care erau gravate niște semne. Semnele erau rînduite frumos, se repetau, exista o logică a înșiruirii lor care făcea clară originea plăcii. Numai oamenii ar fi putut face așa ceva. Da, dar semnele de pe placă nu puteau fi înțelese, de gravarea lor se ocupase altcineva decît un om. Se emiseseră două ipoteze, una că placa ar aparține barbarilor și cealaltă că ea ar fi stat în pămînt sute de ani, poate chiar milenii și între timp oamenii au uitat să facă asemenea semne. Ambele variante erau relativ ușor de verificat. Și acest lucru s-a și făcut. S-a datat adică radioactiv placa. Rezultatul i-a făcut să jubileze pe partizanii primei ipoteze : placa nu avea decît cîteva zeci de ani. E clar deci, spuneau ei, placa aparține barbarilor care nu sînt chiar atît de barbari cum îi credem noi. Părea că cei care susțineau originea umană îndepărtată a plăcii au rămas fără replică. Dar nu s-a întîmplat așa. Au insistat pe lîngă Consiliul Înțelepților să se încerce descifrarea plăcii plecînd de la premisa că semnele de pe ea sînt similare celor folosite de oameni cu milenii în urmă pentru a-și comunica gîndurile. Încercarea era costisitoare, trebuia activat un translator electronic și acesta nu era un lucru simplu, translatoarele nu mai fuseseră folosite de sute de ani, erau păstrate ca o ciudățenie fără nici o utilitate în era comunicării totale, prin neurounde. Pînă la urmă încercarea s-a făcut. Translatorul a dat cîștig de cauză celor care apărau ideea că placa e veche și a aparținut oamenilor. Textul a putut fi decodificat cu ajutorul gramaticii de comunicare din mileniul al doilea. E clar deci, placa a aparținut oamenilor primitivi, datează, ehei, dinainte de marea catastrofă atomică, subliniau cei cărora concluzia le convenea. Fals, ripostau ceilalți, numai semnele sînt de atunci, placa e nouă, am verificat doar acest lucru. E un nonsens,

venea răspunsul, așa ceva nu se poate. Nu se poate, dar există, e în fața voastră. Tot ce există se poate. Au căzut de acord că trebuia făcută o nouă probă, trebuiau căutate noi argumente în favoarea uneia sau alteia dintre păreri. A apărut ideea vizualizării conținutului mesajului. Mașina înțelesese ce scria pe placă, așa comunicase, dar ceea ce tradusese ea fusese imprimat pe o altă placă, în codul ei de ieșire. Trecuseră de la un cod la alt cod, ambele la fel de inaccesibile oamenilor. Trebuia să se treacă de la semne la imagini mintale. Procedura era de mult pusă la punct, dar, din nefericire, în oraș nu se găsea nici un asemenea translator. Au apelat la Consiliul Înțelepților din orașul vecin. Vecinii au răspuns cu promptitudine, impunînd totuși condiția ca Observerul să califice rezultatele testului de inteligență ca „aproape excelente", nu ca „mulțumitoare". Au acceptat, bineînțeles. Înțelesul plăcii era însă absolut neclar, incoerent. Bral se chinui zadarnic să priceapă ce se întîmplă, de ce se așază bărbatul acela de care vorbea placa, pe spate, printre frunzele uscate, de ce strînge palma peste frunza pe care i-o pusese acolo o femeie care apoi se îndepărtase, de ce vine animalul acela lung și scîrbos și se așează în locul frunzei, în palma bărbatului și acesta nu-l alungă, rămîne nemișcat, cu vietatea aceea solzoasă în mînă. Imaginile se succedau lent, nefiresc, toate mișcările erau domoale, Bral avu o netă senzație de tristețe, de frig, se simți singur, părăsit, parcă el era bărbatul care, cu o frunză în mînă, se uită cum fuge de la el femeia aceea despletită, filmată cu încetinitorul, plutind între un pas și celălalt. Bral se cutremură. Privise cu un soi de fascinație toată scena, îi plăcuse, ăsta e cuvîntul, îi plăcuse, dar tot timpul avusese o reținere neînțeleasă, era ceva ce nu se potrivea acolo, ceva ce trebuia să-i trezească oroare, dar care, dimpotrivă, îl atrăsese. În cele din urmă înțelese și din nou privi cu teamă în jur. Bărbatul din imagine și femeia care fugea de la el dansînd în aer, ei amîndoi aveau capul mic și gura mare, orizontală, erau barbari. Iar el, Bral, se identificase cu barbarul acela, făcuse asta cu voluptate, o voluptate a tristeții, de care nu se știa în stare și pe care o pierdea acum detașîndu-se de scenele văzute. Reuși să iasă din vraja mesajului de pe placă și să

fie din nou atent la discuțiile iscate de el. Ei, vedeți, jubilau adepții originii barbare, semnele se referă la barbari, deci placa e a lor. A barbarilor de acum patru mii de ani, consimțiră să-și reducă încăpățînarea adversarii.

Compromisul părea să liniștească spiritele. Cel puțin în ceea ce privește conținutul plăcii. Dar nu și a sensului celor încifrate pe ea, a utilității ei și a mesajului. Ipotezele abundau, dar nici una nu părea a se impune. E un mesaj, așa comunicau pe atunci oamenii... e o joacă de copil, fără sens... descifrarea nu este corectă, probabil că textul spune altceva... placa e incompletă sau trebuie corelată cu alte asemenea mesaje... e de două ori cifrată, probabil că am pierdut noi cheia înțelegerii unor asemenea imagini etc. etc. Discuțiile amenințau să nu se mai termine niciodată. Bral renunță să le mai urmărească și ceru din nou să vadă placa și scena cu bărbatul, femeia, frunzele... Deși micșorată de conștiința delimitării de barbarii din scenă, tristețea îl cuprinse din nou și în cele din urmă i se abandonă fără nici o reținere, parcă palpînd cu sufletul fiecare secvență, fiecare mișcare.

„...În valea aceea tîrzie
Voi aștepta
obosit
troienirea...“

Bral era bărbatul, Bral se simțea obosit și singur...

„Tu lasă-mă singur, iubito.
Pune-mi în palmă
o frunză rotundă
și lasă-mă singur...“

Bral strînse încet pumnul și simți foșnetul frunzei înțepîndu-i palma, pătrunzîndu-i ca un rontăit de șoarece minuscul prin brațe, dincolo de umeri, în piept...

„Tu fugi...
De pe pieptul meu
Te va privi binecuvîntîndu-te

Ultima şopîrlă —
verzuie
şi obosită —
Din valea aceea tîrzie...“

Femeia fugea despletită, picioarele ei zăboveau în cer, parcă femeia era de aer şi parcă săvîrşea un ritual mişcîndu-şi coapsele înalte, coapse de barbară, ca o mîngîiere ritmică, obosită, sub privirile şopîrlei de aur verde, ultima şopîrlă...

„Cuibărită în palma-mi
Îmi va mînca frunza
Şi va muri
acolo
ultima şopîrlă...
Va fi singurul regret
Din valea aceea tîrzie —
Frunza de la tine,
iubito...“

Bral era bărbatul, Bral se simţea obosit şi trist, se simţea departe şi singur. Păstră în minte cît putu mai mult ultimele imagini, ar fi vrut să nu se termine, putea să ceară repetarea mesajului, dar nu avea putere s-o facă, ar fi binecuvîntat pe cel care i-ar fi prezentat scena încă o dată fără să-l întrebe, fără să-l implice, lăsîndu-l în continuarea tristeţii sale nelămurite. Deschise ochii. Chipurile încremenite din sală îl îngheţară... ochii întredeschişi, gurile minuscule încreţite... Parcă femeia cu părul despletit ar fi lăsat în palma fiecăruia cîte o frunză rotundă, parcă femeia era acolo, alerga în aerul sălii pentru fiecare în parte, atingîndu-i pe rînd cu aripa despletită a părului ei... Bral se simţi dintr-o dată şi mai singur şi mai trist, iremediabil singur şi trist. Îşi închise telenovul şi porni grăbit, legănîndu-se pe picioarele scurte şi subţiri, spre sferobilul lăsat într-un tunel alăturat. Mai avea două ore pînă la intrarea în schimb. Urcă în sferobil şi îl programă pentru două ore de mers neîntrerupt.

După două ore, Bral își relua funcția — inutilă, o simțea mai acut ca niciodată — de Inspector al Aerului. Era din nou riguros, vigilent, copleșit de importanța iluzorie a unei răspunderi ce urma să fie în curînd transferată unui automat, unui ciber-depanator, sau poate desființată pur și simplu de succesorul Marelui Gospodar. Bral va trece atunci la Ape, acolo încă mai aveau cîteva posturi pentru oameni...

Bill se foi pe salteaua pneumatică simțind o prezență străină care se interpunea între el și soare. Se îngrijoră puțin, dar continuă să rămînă cu ochii închiși, era cald și bine. Soarele, zgomotul valurilor, muzica și rîsetele de pe plajă îl toropiseră, stătea cu ochii închiși așteptînd să plece individul sau individa care nu-l lăsa să se bucure în voie de cele cîteva ore de libertate. „Sper că n-au venit după mine... E imposibil, nu m-au putut găsi așa de repede în furnicarul de pe plajă. Nu sînt decît două ore de cînd am plecat..."

Cînd fugise din institut știa că va fi căutat, că profesorul se va supăra, că-i va porni pe urmele lui pe toți neisprăviții și încrezuții ăștia noi, dar gîndul că pe înserat va veni înapoi îi atenua sentimentul de vinovăție. Iar dorința de a fi liber cel puțin o după-amiază, de a se simți și el *cu adevărat om*, cîteva ore, de a ieși din atmosfera de invidie și înfumurare din institut era mult prea puternică pentru a mai ezita. Sărise gardul, era o nimica toată pentru el, cumpărase o saltea pneumatică roșie, așa cum aveau toți cei care mergeau spre plajă, și se amestecase printre trecători, pierzîndu-se în mulțime. Se simțea așa de bine !... „Ei, acum să mă vadă secretara profesorului, fetișcana aia obraznică, să moară de ciudă. Roșcovană înfumurată !..." Bill n-o putea suferi, secretara îi făcuse o groază de șicane, dar ultima îl enervase cel mai tare. Bill ceruse să intre la profesor „într-o problemă personală", iar ea nu voia să-l lase pînă nu-i spune ei „problema". Evident că nu putea să i-o spună, de-aia era problema „personală", ca să nu poată fi spusă oricui. „Oricui ?! Eu sînt oricine ?!" se burzuluise roșcovana. L-ar fi

dat afară dacă nu se întîmpla tocmai atunci să apară profesorul. Profesorul, el era singurul care îl stima pe Bill, se apropiase de el şi-i întinsese mîna sub privirile dispreţuitoare ale secretarei. Cînd îi ceruse profesorului o zi liberă, o zi în care să facă tot ce vrea el, în afara institutului, fireşte, roşcovana izbucnise în rîs. Adică, „auzi, ce vrea şi ăsta, ce bazaconie îi trece prin cap !" Profesorul îl refuzase, îl amînase mai bine zis, aveau mult de lucru. nu se putea atunci, mai tîrziu, să treacă pe la el mai tîrziu etc. etc. Secretara radia de bucurie şi se uita triumfătoare şi batjocoritoare la el. Atunci se hotărîse să fugă. Fie şi numai pentru a o sfida pe neobrăzata aia care uitase că el este „Primul", aşa îi spunea şi profesorul în clipele lui bune. Şi, de fapt, profesorul îl învăţase să vrea să fie liber, să aibă iniţiativă, personalitate, n-avea de ce să se supere pe el pentru cîteva ore. Oricum pe înserat avea să revină la institut.

„Uf, nu mai pleacă odată ăsta din soare ?" Deschise ochii. Trecea drept un tip greu de impresionat, o dovedise de multe ori, dar acum surpriza îl depăşi. Secretara ! Roşcovana, puşlamaua aia de douăzeci de ani, cu părul împrăştiat pe umeri, îngîmfata şi nesuferita, stătea în faţa lui, în costum de plajă, făcîndu-i umbră. Zîmbea. „În costum de plajă ?" Amănuntul îl contrarie pe Bill. „Cum, şi ea a fugit ? Că doar n-o fi trimis-o profesorul să mă caute îmbrăcată astfel... Şi cum de m-a găsit aşa de repede ?... Înţeleg, dacă-i trimitea pe tipii de la etajul doi, cei cu care lucrează profesorul în ultima vreme..."

— Pot să m-aşez şi eu ?

Glasul îi suna plăcut, catifelat, era cu totul altul, nu mai era vocea dispreţuitoare din antecamera profesorului. Şi zîmbea în continuare. Bill n-apucă să răspundă, nu ştia ce, era tulburat, era prea plin de resentimente faţă de secretară şi prea surprins de imaginea ei actuală pentru a putea alcătui rapid un răspuns. Fata întinse pe nisip un prosop lung, înflorat, şi se aşeză pe el. Bill se întoarse într-o parte, continuînd s-o privească în tăcere.

— De cînd eşti aici ? E într-adevăr plăcut, nici nu ştiam că e aşa de bine... Merită.

„Merită, sigur că merită", gîndi Bill. „Cred că întrebarea a pus-o doar așa, ca să se afle în vorbă. Nici nu așteaptă să-i răspund, probabil știe deja răspunsul, altfel nu mă găsea așa repede. M-au urmărit tot timpul... Înfumuraților ăia tineri... Au știut tot timpul unde mă aflu. Și m-au lăsat să cred că am scăpat, că sînt liber, neștiut de nimeni, un *om* între alți zece mii de pe plajă..." Bill se lăsă copleșit de amărăciune. Tot farmecul escapadei lui pierise, nici plaja nu mai avea nici un farmec. Se ridică într-un cot privind marea.

— Mi se pare că nu ai voie să intri în apă...

— Nu, scrîșni Bill. Și nici n-o să intru, oricît de mult ai vrea tu să o fac. Oricît de mult ați vrea *voi !*

Secretara rîse. Bill fu din nou surprins. Rîdea frumos, cristalin, cu veselie sinceră, alt rîs decît cel pe care îl folosise față de el cînd îi ceruse profesorului o zi liberă... Se uită mai atent la ea. Era gata să admită că e frumoasă, pentru el însuși, ca un gînd secret, care nu trebuie mărturisit, admitea deja că e frumoasă. Stătea pe spate, cu ochii închiși, părul i se răsfirase ca o aureolă roșie în jurul capului, pleoapele cu gene mari, odihnitoare, tremurau din cînd în cînd în soare, zîmbea cu gura ușor întredeschisă, împăcată, fericită parcă. Era frumoasă, Bill se convingea tot mai mult de acest lucru.

— *Eu* nu vreau deloc să intri în apă. Și nici profesorul nu s-ar bucura...

— Nu vrei pentru că nu vrea profesorul ?

Secretara îl privi lung, cu insistență. Își schimbă locul, se apropie de el și își puse capul pe mîna lui. Părul roșu îl frigea parcă pe Bill, ar fi vrut să tragă mîna, dar simțea în același timp o căldură secretă, amețitoare, pătrunzîndu-i în tot corpul, iradiind din obrazul secretarei și intrînd în el prin pielea palmei, cea pe care se odihnea capul ei.

— Acum nu vreau *eu,* nu profesorul !

Bill înțelese sau crezu că a înțeles. Probabil profesorul îi ceruse să-l aducă înapoi imediat și ea întîrzia cu de la sine voie. Știind că asta înseamnă o evadare cu nimic mai puțin culpabilă ca a lui, știind că sînt urmăriți tot timpul...

— La ce oră trebuie să mă duci înapoi ?

Secretara simţi dorinţa să-l mîngîie pe frunte. „... să mă duci înapoi..." Cu cîtă amărăciune şi conştiinţă a lipsei de putere spunea el asta... L-ar fi mîngîiat dacă ar fi ştiut că lui i-ar fi folosit la ceva.

— Lasă, nu plecăm pînă nu se înserează.

Recunoştinţa i se citea pe figură. Îşi trase mîna de sub capul secretarei şi se aşeză lîngă ea îngropîndu-şi faţa între nisip şi umărul ei.

— Cum te numeşti tu ? Te-am ştiut tot timpul de „Secretara".

— Erika.

— Erika... Bill silabisi numele. Îi plăcea. Îi plăcea din ce în ce mai mult şi de ea, era gata să i-o spună chiar, dar un gînd se zbătu în el, alungîndu-i liniştea.

— Dacă vor veni după noi ?

Erika se lipi mai tare de el.

— Să sperăm că nu vor veni...

— N-am putea scăpa cumva de urmărire ? Numai pînă se înserează. *Tu* ştii mai bine...

Era prima dată cînd îşi recunoştea inferioritatea. Cu voce tare. Şi în prezenţa ei. N-ar fi crezut niciodată că va ajunge pînă aici, că va ajunge pînă aici şi, culmea, nici nu-i va părea rău că a spus-o, nu-i va fi nici ruşine, nici necaz.

— Nu, nu putem scăpa. ***Nu se poate scăpa.*** Rămînem aici. Să sperăm că nu vor veni... E atît de bine aici... Taci şi ascultă valurile !

Bill tăcu şi ascultă valurile.

— Erika.

— Da.

— Îmi pare bine că ai venit tu... Îmi pare nespus de bine...

Bill se simţea, într-adevăr, fericit. Cu fiecare clipă care trecea fericirea lui se rotunjea, se împlinea tot mai mult. Aproape că nu l-ar fi deranjat să vină de la institut după ei. Două ore împreună cu Erika, după alte două ore pe

care le petrecuse singur, în total patru ore de libertate, patru ore de soare și de dulce toropeală, care-i confirmau așteptările și-i justificau acum, a posteriori, dorința de libertate. Și venise și Erika, Erika nu secretara, care, călcînd instrucțiunile profesorului, profitase și ea de libertate, iată, fericirea de a fi liber, cel puțin pentru cîteva ore, era mai puternică decît instrucțiunile și asta chiar și pentru ea, secretara profesorului, unul dintre colaboratorii lui cei mai apropiați.

Au plecat tîrziu, printre ultimii care părăseau plaja. Au plecat la braț. ca doi îndrăgostiți, se simțeau — Bill mai ales — ca doi îndrăgostiți, mergeau amîndoi cu picioarele goale prin nisip și zîmbeau încîntați de gîdilatul plăcut al firelor strălucitoare care le treceau printre degete, de țipetele înalte ale pescărușilor care coborau pe plajă căutînd resturi de mîncare, apoi țîșneau, albi și puternici, în sus, bătînd repede din aripi, legănați de briza ușoară care împodobea în alb crestele valurilor verzi-întunecate ale mării.

*

A doua zi, Bill (primul robot humanoid din generația a doua) află, de la Erika cea răutăcioasă, bineînțeles (ea era de generația a patra, se simțea foarte mîndră de asta), că ea primise instrucțiuni de la profesor să întîrzie cu el pe plajă, să se poarte frumos, pînă la a-i da iluzia unei idile, să-l lase să creadă că sînt amîndoi liberi prin propria lor voință, primise deci instrucțiuni să-l facă fericit pentru cîteva ore. Bill o ascultă în tăcere, savurînd parcă batjocura și înfumurarea care se reinstalaseră în privirea și pe figura ei frumoasă încă, nu-i spuse nimic, îi întinse cu un zîmbet, jumătate compătimitor, jumătate triumfător, imposibil de înțeles pentru Erika semnificația zîmbetului său, îi întinse garoafa albă pe care i-o adusese și trecu pe lîngă ea intrînd în biroul profesorului. Secretara voia să-l oprească, o încurca însă floarea pe care o tot răsucea în mînă neștiind ce să facă cu ea. O aruncă în cele din urmă la coș și intră în urma lui Bill la profesor. Spre surprin-

derea ei îl auzi pe Bill cerîndu-i acestuia să i se decupleze modulul voliţional autoprogramabil, mîndria roboţilor din ultimele generaţii. Cererea bătrînului robot fu satisfăcută.

De atunci, Bill se ocupă de florile din grădina institutului, a fost reprogramat pentru asta şi o face impecabil, Erika este în continuare secretară, nici pînă azi nu a înţeles de ce i-a adus Bill garoafa aceea albă şi aproape zilnic iese la geam şi rîde uimită şi dispreţuitoare văzîndu-l cum îngrijeşte florile, iar profesorul îi urmăreşte pe amîndoi şi se întreabă dacă să construiască sau nu o nouă generaţie, mai perfecţionată, de roboţi humanoizi cu personalitate.

POARTA NEBUNULUI

În vremea aceea, dacă ajungeai în Sălişte cu trenul — cu un tren personal, desigur, care avea timp să mai oprească şi acolo — şi dacă aveai răgaz şi spirit de observaţie, în gară, pe un castan bătrîn, înnegrit parcă de fumul locomotivelor — ehei, cîte trecuseră pe lîngă el — puteai desluşi o scîndură veche pe care scria „Spre muzeul sătesc". Direcţia în care arăta săgeata era destul de incertă. Probabil scîndura se mişcase, sau poate castanul crescuse între timp şi se aplecase, mă rog, nu are importanţă cauza, fapt este că săgeata arăta oarecum în sus, peste noua magazie a gării. Dacă însă erai interesat cu adevărat de muzeul sătesc din Sălişte şi aveai prezenţa de spirit să întrebi pe cineva din gară, pe oricare dintre cei cinci-şase ceferişti pe care îi puteai găsi pe acolo, ei bine, atunci aflai imediat tot ce doreai.

— A, muzeul lui moş Toader ? Păi, o iei mata pe acolo, apoi... apoi... şi mai întrebi mata pe drum. Toată lumea ştie.

Într-adevăr, toată lumea ştia. La început, părerile despre muzeu fuseseră împărţite. „A, ţicneala lui moş Toader şi a lui fiu-său, învăţătorul... Cine o să se uite la oaleie noastre...", „Taci, fa, că au acolo şi nişte topoare de piatră şi nişte terfeloage d-alea vechi. Cică sînt tare căutate...", „Om trăi şi-om vedea..."

Asta era deviza satului, „Om trăi şi-om vedea". Timpul curge mereu la vale şi are el grijă să aşeze încet-încet lucrurile în albia lor. Şi timpul le dăduse dreptate lui moş Toader şi lui fiu-său, învăţătorul. Trecerea localnicilor de la scepticism la mîndrie s-a făcut brusc şi definitiv într-o zi în care au oprit în faţa muzeului două maşini străine. Au coborît din ele două familii, aşa se părea, doi bărbaţi

cu pantaloni scurți și picioare păroase, arse bine de soare, cu nevestele de rigoare, tot în pantaloni scurți, trei puștani blonzi, mestecînd gumă și o femeie mai în vîrstă, mama vreunuia dintre părinți, probabil. Toate femeile aveau ochelari de soare, mari, rotunzi, abia fruntea și barba le rămîneau neacoperite.

Primii care au reacționat au fost, desigur, copiii satului. De la cei mici, doar cu o cămășuță albă și largă pe ei, pînă la cei mai răsăriți, de școală, cu mingile de plastic sub braț, toți și-au întrerupt joaca, cearta, furatul de fructe, și-au dat de veste rapid unii altora și s-au strîns în jurul celor două mașini făcînd un cerc compact, nu prea apropiat ca să nu li se întîmple ceva, dar nici prea îndepărtat ca să nu piardă cumva vreun amănunt. Apoi vestea a trecut din gură în gură prin locuitori, din ogradă în ogradă, peste deal, pînă „sub pădure", unde moș Toader tocmai atunci își găsise să cosească niște iarbă. A lăsat, bineînțeles, coasa jos, și-a șters mîinile de cămașă și a plecat cu pași mari, sărind parcă de pe un picior pe altul, spre muzeu. Cînd a ajuns la capătul uliței și a văzut mulțimea strînsă în jurul celor două mașini, copiii stînd în cerc, cu capul aplecat, ca niște găini uitîndu-se la uliu și neînțelegînd de ce mișcă din gură, așa, fără motiv, cei trei băieți cu plete galbene, femeile mormăind în palme și examinîndu-le pe cele trei „dezmățate, cu pantalonași" („Uite, fa, aia bătrînă și-a scos umbrela, o arde soarele... Ha, s-o văd eu la fîn, cu furca în mînă, la amiază... Umbrelă auzi, o arde soarele..."), cînd ajunse la capătul uliței, deci, moș Toader, el care „fusese și la Viena înainte de război", se opri emoționat ca un școlar în fața primei serbări. Pătrunse totuși în mulțime cu pieptul bombat, oamenii îi făcură cu mîndrie loc să treacă, se apropie de străini, își deschise brațele fluturînd cămașa largă mirosind a iarbă arsă de soare și îi pofti spre muzeu.

— Bite ! porunci el într-o reminiscență de germană care adăugă cîteva degete la mîndria sătenilor.

Moș Toader scoase din chimirul lat și încrustat miraculos o cheie mare, neagră, descuie ușa și intră împreună cu străinii înăuntru. Au zăbovit destul de mult în cele două încăperi răcoroase, mirosind a lucruri vechi, a fum, a pămînt galben și levănțică deopotrivă.

Cînd au ieşit, cei doi canadieni, căci din Canada erau maşinile, i-au strîns mîna lui moş Toader şi s-au fotografiat cu el în faţa căsuţei mici, cu streaşina de şindrilă trasă parcă peste ochi, care adăpostea muzeul. La plecare, cîţiva copii, familiarizaţi deja cu vizitatorii şi liniştiţi că nimic rău nu se întîmplă, şi-au luat inima în dinţi şi, împinşi de la spate de mamele lor, le-au dat cîte un măr celor trei copii străini. „Să aibă ce mesteca săracii..."

După ce maşinile au dispărut şi praful lăsat în urmă s-a mai împrăştiat puţin, cîţiva bărbaţi se apropiară de moş Toader şi îi strînseră mîna în tăcere, solemn. Acesta nu spunea nimic, le zîmbea tuturor pe sub mustaţa lui îngălbenită de tutun şi, important ca un şef de oaste, slobozi poruncă :

— Mă ţică, tu, ăsta al Linei lui Ion. Fugi peste deal, sub pădure, ştii tu unde, şi adu-mi coasa, gresia şi traista cu mîncare, mă. Eu nu pot să mai plec de aici. Dacă vin şi alţii...

„Aşa e, aşa e", glăsuiau femeile. „Aştia o să le spună şi la *ceilalţi* şi să vezi cîţi or să mai vină..."

N-a mai venit nici unul. Moş Toader a stat în prag, pe scăunelul cu trei picioare pe care îi plăcea lui să sugă din „mărăşească", a stat o zi, a stat două, a stat o săptămînă şi nimic, nici o maşină străină nu mai apărea ridicînd praf pe ulicioară. Pînă la urmă încuie din nou muzeul cu cheia cea mare şi neagră şi se duse să termine iarba de „sub pădure".

De atunci, de la vizita străinilor, importanţa muzeului şi prestigiul lui moş Toader au rămas chestiuni lămurite, de netăgăduit, două elemente de mîndrie personală a fiecărui sălişte an.

•

Şirul întîmplărilor ciudate pe care moş Toader avea să le trăiască a început într-o vară cu vreme incertă, cu ploi neaşteptate şi repezi, într-o zi cînd o asemenea ploaie i-a surprins în preajma muzeului pe Aurel, băiatul cel mare al Tincuţei de sub deal, student „la Bucureşti", şi pe un coleg al acestuia venit în vacanţă în sat. Cînd au început să

cadă primii stropi, mari, piezişi, făcînd să miroasă a ploaie praful uliţei, cei doi s-au repezit, firesc, sub streaşina căsuţei. Moş Toader a deschis uşa să vadă cine e şi cei doi, luînd gestul drept invitaţie, au intrat în muzeu. Moş Toader, plictisit de atîta stat în prag, singur, pufăind mahorcă, se apucă să le arate exponatele. Cei doi, din politeţe, dar, de la un loc încolo, şi din interes, îl ascultară cu o atenţie încurajatoare care îl inspiră şi-l binedispuse pe moş Toader.

— Asta e plosca haiducului Ureche, cel care a domnit prin codrii Făgetului pe vremea turcilor. Haiducul ăsta nu bea niciodată apă, numai ţuică, de-aia avea o ploscă aşa mare. O ţinea mereu cu el. Dacă aveai vreo pricină cu un boier, cumva, te duceai „între plopi", lăsai o ploscă plină cu ţuică şi a doua zi treceai din nou în vremea amiezii. Dacă plosca era tot acolo, mai treceai încă o dată peste o zi. Dacă plosca nu mai era, însemna că haiducul a luat-o şi te va ajuta. Trebuia să pleci fără să te uiţi înapoi şi să o iei pe pîrîul Nucului. Acolo, din desiş, haiducul te întreba care e pricina, ce te doare. Nu se arăta nicodată, nimeni nu l-a văzut la faţă. Cine îl vedea, pierea, era ucis pe loc. Ehei, alte vremuri...

Fiecare exponat avea o poveste a lui, jumătate reală, jumătate completată de moş Toader cu secvenţe din folclorul local.

— Uitaţi-vă, figurile astea două sînt doi sfinţi, doi zei, cum le zice fiu-meu, de pe vremea romanilor. Ăsta cu ochii bulbucaţi e bărbat, iar asta cu capul rotund e femeie. Au fost găsiţi în rîpa Nebunului. Cînd au trecut romanii pe aici...

— Unde ?

— Pe aici...

— Nu romanii, unde au fost găsite statuetele ?

— În rîpa Nebunului, spre inima Făgetului. E o rîpă mare acolo. Demult a săpat un nebun în ea, şase ani a săpat, căuta ceva probabil. Eram copil pe atunci. Nouă ne spunea că pe acolo se poate trece pe tărîmul celălalt. Aşa ne sperie el, că sapă să treacă dincolo, unde sînt alţi oameni, ne sperie să fugim, să nu vedem ce caută el...

— Şi a găsit ceva ?

— Ei, ce să găsească. Piatră de var, atîta. Ce să găsești...

— Păi, statuetele astea...

— Le-au găsit niște copii acum cîțiva ani. Nu cred că asta căuta Nebunul. Sau, cine știe, nebun cum era... Dar stai, de unde să știe el că sînt sfinții ăștia acolo ? !

— Și pînă la urmă ce s-a ales de nebun ?

— S-a surpat rîpa peste el. A rămas acolo sub pămînt. Cine să-l scoată ? Nu avea pe nimeni, se pripășise la noi din lumea largă, nimeni nu știa de unde vine și cum îl cheamă. Nebunul, așa îi ziceam toți.

Mirarea și bucuria lui moș Toader au fost la fel de mari a doua zi cînd cei doi studenți au venit din nou în muzeul lui, rugîndu-l să le mai povestească. Bucureșteanul, colegul lui Aurel, adusese și un aparat care se învîrtea și ținea minte tot ce ai vorbit și apoi vorbea la fel. Moș Toader nu s-a minunat prea tare de casetofonul studentului, știa el că s-a umplut lumea de drăcii în ultima vreme, nu merita să te mai miri de nimic. Le-a povestit din nou toate istoriile, și cea cu haiducul Ureche, și cea cu Nebunul, și cea cu olarul care lucra numai noaptea pe lună plină, le-a spus tot ce știa, întrecîndu-se pe sine, măgulit foarte că doi tineri deștepți sînt interesați de poveștile lui.

Vara a trecut, a venit apoi toamna, o toamnă limpede și uscată, menită parcă să șteargă din mintea oamenilor amintirea acelei veri ploioase, studenții au plecat la facultate, moș Toader și-a adus fînul lîngă casă, unde a făcut o claie înaltă, dichisită, să alunece apa pe ea nu alta, totul părea să meargă bine și frumos înainte.

Părea... Într-o dimineață se opri însă în fața muzeului o mașină neagră, hodorogită, cu roțile groase și caroseria bulbucată deasupra lor, cu geamul din spate mic și rotund. Din ea au coborît doi bărbați. Unul era pleșuv, cu niște ochelari fără ramă agățați pe vîrful nasului, cu gîtul smucit înainte dintre umeri, cu un aparat de fotografiat deschis, agățat pe piept. Celălalt era înalt și ars de soare, cu fălcile strînse bine și sprîncenele stufoase. Pleșuvul părea un popîndău la pîndă, privind peste ochelari, cu mîinile la spate, răsucindu-se mereu pe călcîie, parcă adulmecind o primejdie. Pe cît era acesta de neastîmpărat, de mobil, pe atît era tovarășul lui de moale, de masiv. Părea

absent, neutru, neinteresat de nimic. După ce coborîră din hîrbul acela pe roți, pleșuvul porni să se agite în jurul mașinii, înțepînd aerul în toate părțile cu nasul împins înainte, iar celălalt, impasibilul, desfăcu portbagajul, scoase din el un balot, îl duse pe iarbă, dincolo de drum, și înălță rapid un cort portocaliu, nou-nouț, țuguiat sfidător în mijlocul pașnicei livezi ce-și lepăda domol frunza sub soarele împuținat al toamnei. După înălțarea cortului, străinul cel voinic reveni la mașină și scoase din ea un samovar uriaș de alamă, pe care îl instală lîngă cort. Scoase și două scaune pliante, o masă, făcu ceai, puse unt pe pîine, gem peste unt, turnă ceaiul în cești, amestecă zahărul, gustă din fiecare ceașcă să vadă dacă nu cumva ceaiul e prea fierbinte, se așeză pe un scaun și pocni din degete. Sunetul se auzi ca un bici scurt care-l impresionă neplăcut pe moș Toader. Străinul cel pleșuv se învîrti ca un titirez pe călcîie, își mută aparatul de fotografiat pe spate, să nu-i intre în ceai, și se așeză la masă.

Moș Toader urmărise întreaga ceremonie cu mare interes, pe fondul unui gînd de genul „Mare ți-e grădina. Doamne..." și rămăsese în prag, curios să vadă ce va urma.

Cei doi au terminat de mîncat, pleșuvul și-a reluat adulmecatul, cu mîinile la spate, vlăjganul a strîns masa și a băgat toate lucrurile în cort, după care cei doi... s-au îndreptat spre muzeu. Moș Toader se aștepta la asta, dar parcă tot îl luaseră pe neașteptate. Nu știa ce-l sperie mai mult, privirea de viezure bătrîn și viclean a pleșuvului sau gura înțepenită a vlăjganului, care nu se deschisese decît pentru a băga ceai și pîine în ea.

— Bună ziua, bade.

„Bade, auzi la el... Așa s-o fi zicînd pe la ei, probabil..."

— Bună ziua.

— Am vrea să vedem și noi muzeul dumitale.

— Mă rog, aveți ce vedea. Poftiți !

Cei doi intrară, mai întîi pleșuvul, apoi celălalt. Moș Toader rămase pe prag, parcă n-avea chef să stea cu ei înăuntru, se simțea micșorat de vlăjganul acela de piatră care, pentru a putea trece prin ușă, se aplecase de mijloc ca-n fața lui vodă...

— Eu mai rămîn să-mi termin tutunul...

Cei doi nu-l luaseră în seamă, se uitau prin muzeu, pleşuvul înainte, cu mîinile la spate, privind peste ochelari, vlăjganul cu un pas în urmă, parcă nevăzînd nimic. Mergeau de la un obiect la altul, zăboveau puţin, apoi treceau mai departe, nici nu citeau inscripţiile. „Ce caută ăştia aici ? ! Nu-i interesează pe ei strâchinile mele nici cît mă interesează pe mine samovarul lor..."

Vlăjganul pocni din nou din degete ca dintr-un bici minuscul şi îşi mişcă bărbia înainte. Pleşuvul privi la el, apoi în direcţia bărbiei, înclină imperceptibil pleoapele şi atît... Continuară să examineze oalele, fotele, fluierele, lingurile şi tot ce mai era pe acolo. Moş Toader aştepta să vadă ce se va întîmpla cînd vor ajunge acolo unde arătase solidul cu bărbia, la statuetele din rîpa Nebunului adică. Nu se întîmplă nimic. Cei doi trecură peste ele ca peste orice alt obiect, poate chiar mai repede, mai în grabă.

— Mulţumim, bade, mulţumim. Frumos muzeu. Felicitări !

— Mă rog, fiu-meu, ştiţi... Mulţumesc !

Vizitatorii examinară muzeul şi pe dinafară, pe îndelete, fără să spună nimic.

— După masă o să venim din nou. La revedere, bade.

Moş Toader abia aşteptă să iasă cei doi din curte, intră în muzeu şi mută statuetele pe altă poliţă, mai la vedere. „Ce-or fi avînd cu sfinţii mei ? Hm, nu e lucru curat..." Închise uşa cu cheia cea mare şi porni spre centru, spre şcoală, să vorbească cu fiu-său, învăţătorul. Să vină el, să vadă ce e cu indivizii, cu vrăjitorul ăla bătrîn şi cu paznicul de lîngă el, faţa de piatră, elefantul, zdrahonul acela mut şi cu degete tari care pocnesc ca biciul... Ajunse bodogănind la şcoală şi intră în clasă cu pălăria pe cap, în mijlocul orei, se duse la catedră şi-l întrerupse scurt, la jumătatea întrebării, pe fiu-său :

— Ioane, hai la muzeu !

Presimţind că ceva grav se întîmpla acolo, învăţătorul se conformă cu promptitudine, îşi luă pălăria şi catalogul şi ieşi (cu catalog cu tot). Copiii rămaseră puţin în derută, apoi unul scăpără o idee : „Arde muzeul !" În cîteva secunde toată şcoala afla teribila noutate, orele se în-

trerupseră, dar se reluară în cîteva minute la intervenția directoarei școlii, intervenție materializată într-o suită de strigăte bine armonizate : „Și ce dacă arde, mai întîi școala, apoi muzeul ! În clase, imediat !"

Moș Toader și învățătorul se opriră derutați în fața cortului. Străinii nu se vedeau, probabil erau înăuntru, se odihneau sau dormeau, cine mai știe. În mod normal, pentru a-ți vesti prezența, trebuie să bați într-o ușă. Învățătorul chiar avea degetul îndoit, îl apropiase de cort, dar își dădea seama că e inutil și oarecum ridicol să bați în pînză. Noroc că cei dinăuntru îi simțiră.

Se lămuriră repede și unii și alții.

— Sînt profesorul Cernăianu, doctor în arheologie, membru al comisiei... și al academiei... și al... și al... Dînsul este asistentul meu, doctorul Nodea. Fratele dumnealui este coleg de facultate cu un băiat din sat care a fost aici astă-vară cu un alt coleg. De la ei am aflat despre existența muzeului și a statuetelor.

— A statuetelor ? !

— Da, după ele am venit. Aceste sta...

— După ele ? !

— Niciodată !

Întrebarea era a învățătorului, ultima replică era a lui moș Toader.

— Stați, nu vă impacientați !...

— Poftim, să nu ne ce ? !... Moș Toader nu înțelegea.

— Nu le luăm. Vrem doar să le studiem. Bade, dragă, se poate...

— De ce vă interesează statuetele ?

— Am ascultat casetele celor doi studenți. Povestești admirabil, bade. Felicitări ! Aceste statuete ne interesează foarte mult. Am vrea să mergem în rîpa Nebunului...

— Unde ? !...

— În rîpa Nebunului. Am fost coleg de facultate cu nebunul de care vorbiți dumneavoastră. Era ceva mai mare ca mine de fapt. Un tip genial. Știam că a plecat prin părțile dumneavoastră, să caute ceva, nu ne-a spus ce, dar abia povestea dumitale, bade, ne-a lămurit.

Moş Toader fierbea, fiecare „bade" parcă îl înţepa în moalele capului. Simţea că şmecherul acela pleşuv îi duce de nas, îi ameţeşte cu apă rece, cine ştie ce vrea el de fapt. Vrea să fure statuetele, să le ducă la alt muzeu, o fi avînd el vreun muzeu pe undeva. Învăţătorul era ceva mai liniştit. Îl preocupaseră şi pe el motivele pentru care săpase nebunul acela atîţia ani în rîpă, dar mai mult decît că voia să treacă pe „tărîmul celălalt", cum spuneau sătenii, nu reuşise să afle.

— Şi ce căuta, de fapt, colegul dumneavoastră ?

„Coleg, bineînţeles, coleg de nebunie" gîndea moş Toader.

— Păi, aşa cum spunea badea, voia să treacă pe tărîmul celălalt...

„E nebun de legat, asta e... Şi îşi mai şi bate joc de noi". Moş Toader privea într-o parte, sătul parcă de balivernele pleşuvului.

— Nu, nu vă miraţi, el credea că a găsit nu ştiu ce fisură între lumea noastră şi o altă lume, o lume paralelă, simultană, întrepătrunsă cu asta. Ne povestea în facultate despre teoria asta a lui şi, de curînd, după ce am ascultat povestirile dumitale excelente, bade (profesorul credea probabil că-i face plăcere moşneagului lăudîndu-l), am căutat printre hîrtiile rămase de la colegul meu şi am găsit o serie de însemnări despre ipotezele lui. Nu cred, de pildă, că ştiţi că în America de Sud, în Argentina, în localitatea Cuercos, au fost găsite cîteva statuete similare celor din muzeul dumneavoastră. Şi pe acolo nu au trecut romanii... Se pare că Tărnăuceanu, colegul meu, Nebunul dumitale, bade, a văzut o statuetă din astea, găsită pe aici pe undeva. Faptul că s-au găsit acum alte două statuete începe să-i dea dreptate. V-am mai spus, era genial. Ipoteza lui era că aceste statuete sînt fiinţe de dincolo...

— Cum adică, fiinţe ?...

— Oameni de pe tărîmul celălalt, care dacă trec la noi se transformă în statuete, devin imobili, ca de abanos, devin lucruri.

Moş Toader pufni de i se învolburară mustăţile, se uită la profesor cu ochii mici, săltă din umeri a lehamite şi plecă legănîndu-se spre muzeu. Se lămurise, îi era destul. Dacă fiu-său are timp să asculte poveşti, bine, el are alte treburi.

Intră în muzeu, luă scăunelul cu trei picioare, își aprinse „mărășească" și se așeză în prag în lumina molcomă a toamnei. Gize roșii alergau fără spor pe pietrele de lîngă peretele bătrînei căsuțe, furnicile se încrucișau într-o grabă fără țel, mirosea a toamnă frumoasă, a mere și a frunză de nuc arsă de brumă. Soarele pătrundea domol în ciolanele moșneagului îndemnîndu-l să închidă ochii și să stea așa în prag, cu sufletul aromit de liniște, să stea așa toată ziua, cu gîzele și furnicile. Se lăsă în voia soarelui, făcîndu-se că uită de străinul cel pleșuv, cu ochi sfredelitori și mai ales că uită de cele două statuete care parcă îi încălzeau spatele, de acolo, de pe poliță, din mijloc. Își odihni privirea în crengile noduroase ale bătrînului măr domnesc pe jumătate gol de frunze, în care se pîrguiau mere mari, pîntecoase, își aminti cum sădise el mărul acela, era tînăr, abia se terminase primul război. Își aminti cum sărea peste garduri cu alți copii și fura mere, ce mere bune erau pe atunci... Furau mere și fugeau în Făget, după Nebun...

Tot la Nebun a ajuns. Aruncă înciudat țigara și intră în muzeu. I se tăiară picioarele, se propti în ușă și rămase cu un văl negru peste minte. Statuetele dispăruseră ! Izbucni într-un rîs gros, strîmb, și se liniști. „Prost bătrîn ce ești ! Singur le-ai mutat de acolo." Uitase că le-a schimbat locul. Simțise în spate prezența statuetelor, privirea lor parcă, dar nu-l arsese decît gîndul că erau acolo.. De fapt, le pusese pe altă poliță, să-i încerce pe străini. Le luă în mînă pe amîndouă. Stăteau ca în fața unui foc, cu mîinile ridicate ferindu-se de flăcări. Bărbatul cu ochii bulbucați parcă zîmbea batjocoritor. Bătrînului i se făcu deodată frică. Semănau într-adevăr cu niște ființe, cu niște oameni, erau așa de perfect cizelate, fără nici o trăsătură artificială, fără nici o zgîrietură de prisos. Simți că îi ard palmele. Degetele i se crispaseră, o căldură reală, insuportabilă, pătrundea prin pielea palmei și se prelingea pe mînă în sus, prin oase, prin vene, acaparatoare, nemiloasă. Se aștepta să audă pielea sfîrîind, să iasă fum, să i se lipească mîna bătrînă de marmura neagră ca noaptea a statuetelor. Nici nu-și mai simțea brațele, avu cîteva zvîcniri, degetele nu-l mai ascultau, el le poruncea să se deschidă, să arunce statuetele acelea blestemate, dar ele rămîneau în conti-

nuare crispate, lipite de cărbunii aceia în formă de om. Îl găsiră în aceeaşi poziţie, cu ochii închişi, cu dinţii strînşi, cu degetele albe, parcă voia să sugrume cele două statuete. I le-au luat din mînă cu forţa şi l-au aşezat pe scăunel. Răsufla greu, ca după un vis urît, părea obosit, dar îşi reveni în cele din urmă.

— Ioane, ia cheia, eu m-oi duce să mă hodinesc puţin...

A doua zi apăru în faţa cortului odată cu ivirea soarelui. Se cruci. Cei doi, în izmene, alergau în jurul cortului unul după altul. Încercă să-i oprească, dar nu ştia cum. Se opriră singuri, se aşezară în iarba uscată, se dădură peste cap, ridicară picioarele, se aplecară în faţă şi lateral, ca nişte plozi la şcoală. Moş Toader dădu să plece.

— Gata, bade, am terminat. Iartă-mă, în fiecare dimineaţă trebuie să-mi fac şedinţa de gimnastică.

— În fiecare dimineaţă...

— Păi, da, altfel cum aş fi ajuns eu la 84 de ani...

— 84 ? ! „Cu şaisprezece mai mult ca mine ? !" se minună bătrînul.

— Da. Dar ce vînt te aduce la noi ?

— Hm... mă gîndeam că vreţi să mergeţi la rîpa Nebunului. V-aş duce pînă acolo...

— Imediat, imediat. Minunat. Tocmai voiam să mergem şi noi la rîpă şi nu ştiam pe cine să rugăm să ne călăuzească. Mulţumim, bade, imediat sîntem gata.

În mai puţin de zece minute erau toţi în maşină, profesorul şi asistentul deja îmbrăcaţi, exact ca în ajun, inclusiv aparatul de fotografiat de care profesorul parcă nu se despărţea niciodată.

Lăsară maşina la marginea satului. Asistentul îşi luă cu sine cîteva unelte, îl ajută şi moş Toader şi porniră prin pădurea Făgetului. Moş Toader o luă de-a dreptul prin frunza uscată, cu paşi mari, zgomotoşi, intră pe un pîrîu străjuit de două piepturi de deal întunecate de fagi uriaşi, scorburoşi, acoperiţi cu muşchi moale colcăind de insecte, trecu de izvorul pîrîului, urcă o culme, încă una, şi se opri în vîrf, arătînd cu mîna întinsă înainte.

— Acolo.

O căldare uriaşă, aproape rotundă, cu pereţii împăduriţi, acum roşii-arămii, culoarea toamnei, se deschidea în faţa lor plouată cu miere alburie de soarele curat al

toamnei. În mijlocul ei se ghicea o baltă, un lac minuscul, strîns probabil din ploile verii. Nu se vedea nici o rîpă în direcţia mîinii lui moş Toader, dar probabil că era una peacolo. Porniră înspre mijlocul căldării. Coborau aproape alergînd, traşi în jos pe povîrnişurile foşnitoare, ţinîndu-se de copaci, împiedicîndu-se de rădăcini, făcînd o larmă asurzitoare prin stratul gros de frunze.

Ajunseră lîngă petecul acela de apă, o simplă băltoacă, în care putrezeau laolaltă frunze, crengi şi copaci căzuţi. Dincolo de baltă, la cîteva sute de metri, era rîpa. Doi pereţi verticali de calcar, doi pereţi albi, nefireşti, cu porţiuni parcă şlefuite şi cu altele acoperite cu licheni, cu nişte trepte săpate pînă în vîrf („Treptele Nebunului", lămuri moş Toader), o falie tăiată parcă dinadins cu sabia de un uriaş pus pe glume.

— Acolo unde se întîlnesc pereţii a săpat Nebunul, pardon, colegul dumneavoastră. Acolo a şi murit. S-a surpat pămîntul peste el. Făcuse o groapă acolo, voia parcă să intre în pămînt...

— Voia să treacă *dincolo*.

Era prima dată cînd vorbea asistentul. Moş Toader crezuse sincer că acesta într-adevăr nu vorbeşte, dar, iată, se înşelase. Privi la el cu oarecare simpatie, se umanizase, gata, nu mai părea aşa fioros. Şi profesorul se schimbase, era grav, se afla parcă în faţa unei întîmplări neobişnuite. Moş Toader se simţi şi el fistîcit, copleşit dintr-o dată de cei doi pereţi albi care parcă se pregăteau să-i înghită, să se lipească unul de altul şi să-i înghită pe toţi trei, aşa cum îl înghiţiseră pe Nebun.

Asistentul îşi desfăcu rucsacul şi scoase din el cîteva aparate. Îşi puse nişte căşti, îşi agăţă un aparat la şold şi porni cu un fel de tigaie pe deasupra pietrelor. Mătura parcă peste tot cu tigaia lui, în linişte, plin de importanţă. Nu se mai mişca nici profesorul, aştepta înfrigurat rezultatul cercetării asistentului. Parcă nici pădurea nu mai foşnea, un fel de aşteptare înfricoşată pusese stăpînire peste rîpă, peste întreaga căldare chiar. Asistentul se opri într-un loc, acolo unde fusese surprins de surpare Nebunul, şi reglă ceva la aparat. Profesorul se apropie palid de el.

— Aici ?

Asistentul nu auzise probabil prin căşti sau nu voise să răspundă. Continua să meşterească la aparat.

— Doi metri şi jumătate.

Îşi lepădă căştile, aduse tîrnăcopul şi începu să sape. Moş Toader luă şi el o lopată. Profesorul se apucă de făcut poze. După fiecare palmă de pămînt dat la o parte profesorul trăgea încă o poză. Pînă la amiază, cînd soarele ajunse deasupra rîpei, înţepîndu-i în creştet dintr-o dată, fierbinte, reflectîndu-se din pereţii albi şi orbindu-i, săpaseră o groapă cam de un metru şi jumătate adîncime. Asistentul îşi puse din nou căştile şi confirmă :

— Un metru.

Săpară în continuare îndîrjiţi, parcă înfrigurați de o aşteptare mare. Profesorul făcea poze din ce în ce mai des, stătea pe marginea gropii, sfredelea fundul ei cu privirea şi făcea poze.

— Staţi ! Acolo...

Se opriră. Moş Toader presimţea ceva rău, îşi aminti cum îl arseseră statuetele cu o zi înainte cînd le ţinuse în mînă şi-l apucă o frică asemănătoare. Începu să-l frigă şi tîrnăcopul. Asistentul se aplecase acolo unde arăta profesorul şi începu să tragă. Era o bucată de lemn, rotunjită, probabil o unealtă a Nebunului. Nu ieşea, era bine fixată în pămîntul calcaros, aproape compact. Săpară în direcţia ei cu precauţie, atenţi la fiecare bulgăre mişcat.

Moş Toader nu rezistă, ieşi din groapă şi se aşeză alături, pe o piatră. Parcă dezgropau un mort, de fapt asta şi era, căutau cadavrul Nebunului sau ce-o mai fi rămas din el după cincizeci de ani. Asistentul săpa în continuare, trecuse la o mistrie mică, apoi la şpaclu. Se auzea răzînd pămîntul, uşor, cu grijă, se apropia probabil de ceva important. Profesorul nu mai contenea cu făcutul pozelor. Moş Toader era puţin ameţit, obosise, iar soarele parcă îşi bătea joc de ei, îi prinsese ca pe nişte şoareci în mijlocul căldării, între pereţii aceia albi, şi îi frigea pe îndelete, nemilos şi eficace. Nici o boare de vînt nu ajungea pînă acolo, nu se mişca parcă nimic, nici măcar o gîză, o pasăre, o frunză, un funigel. Moş Toader tresări. Nici cei doi tovarăşi nu se mai auzeau. Sări în sus speriat. Profesorul coborîse şi el în groapă şi examina de aproape ceva împre-

unã cu asistentul. Moş Toader se apropie de ei şi i se m[illegible]iară picioarele. O... statuetă, ca acelea din muzeu, [illegible] groapă, într-un perete al gropii, era o statuetă... Profes[illegible]rul o desprindea din perete încet, cu degetele, cu unghi[illegible], dînd pămîntul la o parte firimitură cu firimitură. O scoa[illegible] şi o depuse pe mal. Era un bărbat bărbos, bine proporţi[illegible]nat, cu mîinile în faţa ochilor, la fel ca bărbatul din m[illegible]zeu, apărîndu-se parcă de ceva, ferindu-şi privirea să [illegible] fie orbit. Profesorul trase şi de bucata rotunjită de lem[illegible] şi scoase pe mal un tîrnăcop ruginit, tîrnăcopul Nebunului, desigur, apoi ieşiră şi el şi asistentul din groapă. Nimeni nu spunea nimic. Profesorul era palid, vinele subţiri de [illegible] frunte i se vedeau sub piele. Îşi privea mîinile cu mira[illegible] parcă, şi le şterse de pantaloni, apoi şi le privi din n[illegible]. Privirea i se fixase parcă la ele pentru totdeauna. Asiste[illegible]tul se uita cînd la profesor, cînd la statuetă şi nu înţel[illegible]gea nimic. Ar fi vrut să întrebe şi nu îndrăznea.Moş To[illegible]der rămăsese speriat de descoperire, nici un gînd nu se mai mişca în el, se uita lung la statuetă, la barba ei, la frunt[illegible], la ochi, simţea că se întîmplă ceva, voia să spună ceva [illegible] nu ştia ce, sau nu putea să spună ce simţea că îi vine [illegible] spună. Cu cît privea mai mult statueta, cu atît se speria mai tare. Simţi că nu mai rezistă, că vede două statuete, trei, nenumărate, şi-şi duse palmele la ochi. La fel ca bărbatul reprezentat de statuetă. Comparaţia îl izbi şi se lăsă moale pe pămînt, aşteptînd resemnat.

— E *el*...

Profesorul se întoarse încet, holbat.

— Da, *el* este...

Asistentul plimbă privirile de la unul la celălalt, apoi la statuetă, de cîteva ori la rînd în aceeaşi ordine. Cînd înţelese, făcu un pas înapoi, fugind parcă de statuetă.

— Adică Nebunul ?... Tărnăuceanu ?...

Profesorul dădu imperceptibil din cap, moş Toader tăcu, încuviinţînd din privire.

— Deci cei care trec *dincolo,* cei care încearcă să facă... sînt...

Profesorul dădu din cap întrerupîndu-l. Moş Toader simţi că leşină.

— Deci... cei doi... din muzeu... sînt tot ?...

— Da, sigur, alții care au încercat să treacă *dincolo*. Sau au nimerit aici din întîmplare, cine știe...

Profesorul părea că-și revine. Luă statueta în mînă, o privi îndelung, intră apoi cu ea în groapă și o așeză binișor în același loc de unde o luase. Ieși, luă lopata și începu să arunce pămînt peste ea. Asistentul și moș Toader priviseră la început prostiți, parcă nu vedeau bine, apoi puseră și ei mîna pe lopeți. În cîteva minute groapa fu umplută. Își încărcară pe umeri uneltele și aparatele și plecară aproape fugind, fără să se uite înapoi, așteptînd parcă din moment în moment ca rîpa să se închidă peste ei, să se năruie transformîndu-i în statuete.

Abia sus pe culme se opriră, epuizați de efort, epuizați de încordare și îndrăzniră să se uite în urmă. Uriașa căldare dormita în mierea după-amiezii de toamnă, nimic nu arăta că acolo, în mijloc, e o poartă, o poartă a unei alte lumi, o poartă în fața căreia cel care bate este prefăcut într-o statuetă neagră și înghițit de pămîntul calcaros. Moș Toader își luă pălăria de pe cap și o așeză alături de el.

— Fie-i țărîna ușoară !

Pînă la muzeu nu mai spuse nimic. Cînd opriră mașina în fața căsuței sări aproape din mers, descuie ușa și, fără să intre, se rugă de cei doi, fără a se uita măcar înăuntru :

— Luați-i !

Asistentul intră, luă statuetele și le puse în portbagaj. Abia după ce ușa portbagajului, neagră și bombată, se lăsă cu zgomot peste ele, abia atunci moș Toader se dezmetici, intră în odaia din spatele muzeului, cea în care își ducea zilele, reveni cu două ulcioare smălțuite pe care le așeză cu grijă pe poliță pe care fuseseră statuetele. Luă inscripția pe care fiu-său, învățătorul, scrisese caligrafic „Zei romani. Găsiți de elevii... în ziua... în rîpa Nebunului", o mototoli și o aruncă în colbul uliței.

În vremea asta, asistentul strînsese cortul și încărcase totul în mașină.

— La revedere, bade, rosti profesorul pe geamul mașinii.

Moș Toader rămase în mijlocul uliței, cu pălăria în mînă, înalt și spătos, în cămașa lui albă, largă, încinsă cu chimirul de piele încrustată și bătută cu ținte, rămase

așa, eliberat, senin și drept, urmărind norul de praf ca[re] trecuse pe ulița din față, pe lîngă școală, pe lîngă biseric[ă], și se pierduse odată cu mașina aceea neagră, hodorogită, p[e] drumul spre oraș.

Despre întîmplările de atunci n-a povestit niciodat[ă] nimănui, nici măcar lui fiu-său, învățătorul. Dacă cine[va] îl întreba de statuete, făcea un gest nedeslușit, cu dosul palmei drepte, un fel de „lasă-mă în pace cu poveștile", și refuza să răspundă.

După ce a murit moșneagul, muzeul s-a mutat l[a] școală, în centru, n-avea cine să-l mai îngrijească acol[o], pe deal, în capătul uliței. Mîndria sălișteni[lor] pentru m[u]zeu a trecut odată cu respectul pentru bătrîn. Și-a pi[er]dut, de altfel, tot farmecul, înghesuit în cîteva dulapu[ri] pe un coridor al școlii. A mai rămas doar scîndurica d[e] brad agățată strîmb în castanul cel negru din gara c[e] neînsemnată, arătînd în sus, peste magazie, „Spre mu[-]zeul sătesc".

Wull se strecura cu dificultate printre arbuştii, ferigile, crengile şi lianele de tot felul care-i aţineau calea. Luna, mare şi galbenă, ulcerată ca o rană veche, mai mult îl îngreuna încercarea, împînzind pădurea cu fantome de străjeri părelnici, ce, împreună cu foşnetul vreunei şopîrle fără somn, îi dădeau fiori de care un războinic încercat ca el ar fi trebuit să se ruşineze, dar de care nu avea putere să se apere. Un junghi de jar i se fixase îndărătnic în mijlocul spatelui, acolo unde îl lovise pe vremuri o lance şi acolo unde i se părea acum că e gata să-şi împlînte vîrful de cremene o nouă lance, aruncată de astă dată fără cruţare de paznicii Pietrei Soarelui şi mîna îi transpirase pe mînerul de os al cuţitului, ochii îl dureau de încordare, urechile-i ţiuiau, iar inima, inima i se ascunsese undeva în străfundul rărunchilor şi se zbătea acolo fără ritm, ca o pasăre muribundă. Aşează cu grijă piciorul în iarbă şi-şi opri respiraţia. I se părea că pînă şi aerul pe care îl scoate pe nări face prea mult zgomot, şuieră, iată, toţi străjerii l-au simţit, se îndreaptă spre el alunecînd ca umbrele printre umbrele pădurii, îl înconjoară, au lăncile pregătite, uhuhuuu ! aii ! aiii ! Wull se lăsă în genunchi şi se strînse cu mîinile de gîtlej. Era gata să sloboadă cu adevărat strigătul de luptă al tribului, asta ar fi alungat toate duhurile din jurul lui, l-ar fi făcut stăpînul pădurii şi al său însuşi, chiar şi luna, acolo sus, s-ar fi micşorat înfricoşată, Wull avea nevoie de marele strigăt de luptă, dar îşi dădea seama în acelaşi timp că acum, singur printre străjerii Pietrei, asta l-ar fi pierdut. Se mulţumi să mimeze strigătul, într-o grimasă prelungă şi deznădăjduită şi se simţi dintr-o dată mai bine. Se ridică precaut şi-şi

reluă înaintarea. Trebuia să reușească, trebuia. Era ultima șansă a tribului. Revăzu grotele din peretele muntelui, colibele de paie din fața lor, colibele de vreme bună, focurile din fața fiecărei colibe, bătrînii care picoteau pe lîngă focuri, prea bătrîni pentru a merge la luptă, înconjurați de copii zgomotoși, slabi și neastîmpărați, prea copii pentru a ține lancea în mînă, îl revăzu pe șeful tribului privindu-și cu tristețe puținii bărbați pe care îi mai avea în jurul lui și așteptînd o salvare de la vraciul bătrîn cît muntele însuși, uitat de vreme, dar plin de înțelepciune, care știa tot ce un om putea ști, dar nu știa de astă dată cum să scape tribul de la pieire. Se apropia vremea recoltei, femeile, toate femeile erau în cîmp, în curînd aveau să clădească marile clăi de snopi, hrana unei ierni ce avea să vină, dar pe care nu o mai puteau apăra de lăcomia oamenilor goi din pădurea Pietrei Soarelui. Erau mulți acești oameni goi, mulți, mici și iuți și buni aruncători de lance, iar lăncile lor aveau vîrful descîntat și muiat în sînge otrăvit de șarpe roșu. Ultimele confruntări umpluseră colibele din fața muntelui de vaiete, aproape fiecare familie pierduse cîte un bărbat, o parte din grîne fuseseră prădate, iar restul aruncat în foc. Oamenilor goi le sclipeau dinții în bătaia flăcărilor, iar tribul lui Wull nu putea face nimic. În spate — muntele cel de netrecut, în față — cîmpia, sfîrșind în pădurea cea mare din care veneau dușmanii. Unii bărbați plecaseră spre soare-răsare, încercînd să-și ferească pruncii de urgie și promițînd că vor veni înapoi pentru a lupta împreună, dar nu se mai întoarse nici unul. Vraciul îi prevenise că dincolo de cîmpiile lor începe lumea nisipurilor fără viață, că acolo, printre ziduri vechi, arse de vreme și de soare, se naște vintul cel pîrjolitor al verii, care usucă orice fir de apă, că acolo nu se poate trăi, dar ei nu-l ascultaseră, plecaseră pe un drum fără întoarcere, care n-a mai adus pe nimeni niciodată înapoi. Tribul nu putea fugi, iar oamenii goi ai pădurii, de cînd prinseseră gustul grînelor, nu mai puteau fi stăvăliți. Parcă pădurea mustea de războinici la vremea recoltei.

Tăria lăncilor lor stătea în Piatra Soarelui, așa spunea vraciul care văzuse și auzise mai multe decît orice om de

pe pămînt și care, odată, în tinerețe, pe cînd tribul din pădure era mai puțin numeros, reușise chiar să vadă Piatra de la depărtare de numai cîteva aruncături de săgeată. Amintirile bătrînului vraci se învălmășiseră, timpul le încețoșase, nu mai putea spune decît că undeva, în inima pădurii. departe, spre miază-zi, este un luminiș uriaș, un cerc de nisip și piatră și iarbă țepoasă, fără copaci, fără ferigi, în mijlocul căruia, într-o adîncitură, de asemenea rotundă, se găsește Piatra Soarelui, semnul Zeului pentru aleșii lui, dovada că oamenii goi ai pădurii sînt dragi Zeului, că acesta îi apără și îi ajută. Bătrînul văzuse Piatra dintre ferigi, numai vîrful îi ieșea din groapa în care o lăsase Zeul, era strălucitoare, arunca fulgere de lumină în toate părțile. Nu-și mai amintea însă cum se ajunge la ea, știa doar că e în mijlocul pădurii și că în jurul ei e un cerc de nisip și piatră. Și mai spunea vraciul că de Piatra Soarelui nu se poate apropia nimeni, nici măcar vracii tribului din pădure nu o ating, iar atunci cînd o privesc prea de aproape și ei trebuie să bea leacuri îndelung descîntate pentru a nu li se usca ochii sau pielea feței și pentru a-i feri de alte beteșuguri pe care Piatra, în marea ei putere, le poate aduce celor prea cutezători. Oamenii pădurii știu asta și nu intră în luminișul cel rotund decît o dată pe an și, uneori, înaintea războaielor mai grele. Vracii sînt singurii care au grote, săpate adînc, demult, poate dintotdeauna, de alți vraci, în interiorul cercului care înconjoară Piatra.

Vraciul cel bătrîn și tribul lui de la poalele muntelui și tribul cel neîndurător din pădure și toată lumea știau însă că Piatra Soarelui își va pierde într-o bună zi puterea și atunci își va pierde puterea și tribul oamenilor goi. Nimeni nu putea spune de unde se aflase acest lucru, dar vracii cei bătrîni o spuneau vracilor mai tineri, iar aceștia, după ce îmbătrîneau, o șopteau mai departe ca pe o taină mare, pe care o cunoștea însă fiecare războinic și fiecare fost războinic. Toți știau că puterile Pietrei se scurg în pămînt și că va veni ziua cînd ea va fi o piatră ca oricare alta, o piatră a pămîntului și nu a soarelui și atunci tribul din pădure va pieri, învins de triburile vecine. Și

mai spuneau vracii cei bătrîni că, dacă cineva reuşeşte, cu preţul atingerii fără îndurare de sine a Pietrei Soarelui, să smulgă o bucată cît de mică din ea, atunci puterea ei se va nărui pe dată şi sfîrşitul va veni în acea clipă. De aceea, oamenii pădurii o păzeau cu străşnicie, cercul de stînci fiind înconjurat de un alt cerc, un cerc de războinici, stînd la doi paşi unul de altul, cu lănci în mînă, lănci cu vîrfuri otrăvite în sînge de şarpe roşu, dincolo de care nu putea trece nimeni, nimeni în afara vracilor, păsărilor şi gîzelor neştiutoare.

Iar acum, Wull voia să treacă *dincolo*. Trebuia să treacă. Era ultima şansă a tribului lui. Peste cîteva săptămîni se încheia secerişul şi alţi morţi, alte grîne prădate, alte grîne pîrjolite aveau să însîngereze pămînturile şi inimile oamenilor de lîngă munte. Se hotărîse de mult să facă încercarea asta şi ar fi trebuit să o facă şi mai de mult. Şeful de trib sperase însă în ajutorul celor plecaţi spre soare-răsare şi nu-l lăsase să plece, vraciul spunea că nimeni nu se poate apropia de Piatra Soarelui şi nu-l lăsase să plece, băiatul lui cel mic, Harrah, nu învăţase încă să arunce lancea cum trebuie şi ar fi fost o batjocură pentru neamul lui să rămînă un războinic bicisnic, bun mai mult la căratul snopilor, ca femeile, decît pentru luptă şi asta îl mai ţinuse încă o vreme pe loc. În vara asta se hotărîse însă. La plecare, vraciul clătinase din cap, închizîndu-şi fără noimă ochii lui mici, albicioşi, pierduţi în găvanele fără viaţă şi-l binecuvîntase atingîndu-i pieptul şi fruntea cu mîna-i ca o gheară, şeful de trib îi pusese la gît punga lui din piele de cîine, în care îşi ţinea ierburile apărătoare de duhuri, războinicii tribului, atîţi cîţi mai erau, sloboziseră un uhuhuu ! aiii ! aiii ! care făcuse să tremure aerul pînă departe, spre vîrful peretelui de stîncă ce le mărginea aşezarea, el, Wull, le răspunsese cu un strigăt cu nimic mai prejos şi în cele din urmă plecase.

Acum se afla aici, înaintînd pas cu pas spre centrul pădurii, spre salvarea tribului lui, călăuzit şi batjocorit în acelaşi timp de o lună mare, galbenă, ca o rană veche, ce umplea pădurea cu fantome de străjeri părelnici, atent să nu facă nici un zgomot, speriat şi ars în spate, în locul rănii de demult, de fiecare foşnet.

Un pas, încă un pas, un șir lung de pași, un copac, încă unul, arbuști, crengi îngemănate, ferigi, nesfîrșită pădure, nesfîrșită noapte, țepi usturători, frunze urzicătoare, copaci, ferigi, arbuști, ferigi, din ce în ce mai multe ferigi și arbuști și tot mai rari copacii, luna hlizindu-se la el cu fața lată, ulcerată, pe un cer din ce în ce mai vizibil, mai gol, sfîrșind prin a fi complet gol, liber... Wull se ghemui la pămînt ca un animal speriat, încercînd să fie una cu ferigile, cu iarba, cu pămîntul... Abia mai respira... În față... în față nu mai erau copaci... Cercul de nisip și de piatră... Ajunsese la marginea cercului... Ajunsese...

Ferigile din față foșniră ușor și un omuleț cu pielea lucioasă, luminat dintr-o parte de lună, întinse brațul drept spre înapoi, țintind cu o lance lungă și subțire spre mogîldeața întunecată care se desprinsese fără zgomot din întunericul pădurii. Wull privea paralizat cum mușchii brațului înarmat cu lance se înoadă sub pielea tuciurie, lancea rămîne o clipă nemișcată, vibrează ținută în cumpănă, apoi pleacă spre înainte, spre el, spre pieptul lui apărat doar de o punguță de ierburi care nu puteau să apere pe nimeni, iat-o, vine, purtîndu-și triumfătoare și neiertătoare otrava sîngelui de șarpe roșu, vine, a părăsit mîna care a aruncat-o, omulețul rînjește, amestecînd grimasa efortului cu grimasa izbînzii și dinții i se văd albi în semiîntunericul nopții nesfîrșite, lancea vine, vine, și, fără a mai avea timp să scoată măcar un sunet din strigătul de luptă ce i-ar fi fost atît de folositor acum, Wull se prăvăli spre dreapta, cu auzul hipnotizat de șuieratul lăncii în înfigerea ei inutilă printre ferigi. În clipa următoare, pădurea reverberă pînă departe, omulețul se prăbuși cu pieptul spintecat de cuțitul încovoiat al lui Wull iar de dincolo de luminiș răspunse ecoul, mai înfricoșător decît primul strigăt : huuu ! aii ! Cu salturi uriașe, care nu mai țineau seamă de nimic, ferigi, pietre, străjeri, Wull porni în direcția ecoului, însoțindu-și fiecare săritură cu un aii ! icnit, rupt în două de efort, dar care îl ducea înainte, acoperind larma viermuitoare a pădurii. Cîteva lănci șuierară în juru-i, se prăvăli cu cuțitul asupra unui adversar care-i ieși în cale, un vraci probabil, pentru că nu avea lance, se izbi în alți cîțiva împrăștiindu-i, nu mai conta ni-

mic în fața furiei lui dezlănțuite, o stîncă dacă i-ar fi ieșit în față, ar fi trecut prin ea sfărîmînd-o, trecu peste ferigi, peste ultimele ferigi, nici lăncile nu mai șuierau, nici vracii nu se mai vedeau, se rări și iarba, era țepoasă și firavă, nisip, pămînt uscat, nici o ferigă, nici o vietate, pietre, nisip, iarbă uscată și el, Wull, gîfîind șuierător, victorios, în centrul cercului... Rînji sfidător spre pădurea schelălăitoare, în care sute de glasuri urlau, se căinau, prevesteau sfîrșitul, sfîrșitul cui ?, în sunete lungi, de război și de moarte, pădurea era un viespar neputincios peste care luna mare și galbenă și batjocoritoare rînjea fără încetare. Wull lăsă în jos brațul în care cuțitul însîngerat, strîns într-un pumn însîngerat, amenința încă, deși nu mai avea pe cine să amenințe. Se întoarse cu spatele spre pădure și rămase nemișcat. Îl năpădi din nou teama. Altfel de teamă. Nu teama de o lance otrăvită, lănci mai văzuse el, era doar unul dintre cei mai încercați războinici ai tribului. Acum nu se afla în fața unei lănci. Acum se afla în fața Pietrei Soarelui, cea de care nici vracii nu se pot apropia fără primejdie și din care el trebuia să smulgă o bucată, o fărîmă cît de mică. Îl străfulgeră pentru o clipă imaginea reîntoarcerii lui în așezarea de la poalele muntelui, cu o aschie din Piatra Soarelui în punguța purtătoare de ierburi a șefului de trib, dîndu-i acestuia punguța și rostind simplu : „Wull a revenit la coliba lui". Își imagină strigătul de luptă al războinicilor, cîntecele-rugăciuni ale femeilor, chiraiala copiilor și ochii albicioși ai vraciului lăcrimînd, își imagină toate acestea și multe altele, cîte pot trece prin mintea unui războinic victorios într-un moment de cumpănă a luptei și porni cu pași hotărîți în direcția în care bănuia că se află scopul aventurii sale. Îi trebuiră pași cît două aruncături de săgeată pentru a zări vîrful strălucitor al Pietrei Soarelui ieșind din adîncitura în care Zeul o lăsase ca semn pentru alegii lui, apoi alți mulți pași îi trebuiră pentru a ajunge pe marginea gropii. Piatra prelungă, lucioasă, fără nici un fel de colțuri sau crăpături, Piatra Soarelui ieșea din pămînt suplă și înfricoșătoare, perfectă și neasemănătoare niciuneia dintre pietrele văzute de Wull pînă atunci. Trecu de buza

adînciturii rostogolindu-se, însîngerîndu-şi coatele şi se opri izbindu-se de piatra cea atotputernică. Întinse ezitînd mîna şi o atinse, mai întîi cu vîrfurile degetelor, apoi cu toată palma. Nici un pericol nu părea a veni dinspre ea. Şi nici nu arunca flăcări, nici lumini. Strălucea doar sub razele lunii, o strălucire îngheţată, care nu putea face rău nimănui.

Imposibilitatea de a rupe măcar o bucăţică din Piatră îl descumpăni. Îi dădu ocol cu înverşunare, dar fără folos. Peste tot aceeaşi perfecţiune lucioasă, fără adînciturі, fără proeminenţe. Încercă să scrijelească suprafaţa impasibilă şi răbdătoare cu cuţitul, dar nu obţinu nici un rezultat. Ba chiar părea că vîrful cuţitului se rotunjeşte, tocindu-se. O ocoli încă o dată şi încă o dată. Rumoarea pădurii rămăsese departe, departe de urechile şi de cugetul lui. Ajunsese la ţintă şi ţinta refuza să se lase cucerită. Zeul era mai tare decît bănuise. Se trase un pas înapoi la gîndul că se măsoară chiar cu Zeul Soarelui, dar înfierbîntarea luptei nu-l părăsise încă. Desprinse din sol un bloc de cremene şi lovi în semnul Zeului. O dată şi încă o dată, fără scop şi fără speranţă. Piatra din mînă i se sparse. Luă alta şi continuă să lovească. Simţi că undeva sună a gol. Reluă încercarea cu ochii ieşiţi din orbite, iarăşi şi iarăşi, excitat de schimbarea sunetului de la o lovitură la alta. Suprafaţa lovită se adînci, apoi se rupse, ruptura se lărgi, ajunse cît piatra. Piatra nu-i mai trebuia, o aruncă şi-şi strecură mîna în rana franjurată pe care reuşise s-o deschidă în corpul Pietrei Soarelui. Urmele întunecate ale sîngelui celor peste care trecuse pentru a ajunge aici se acoperiră cu sînge proaspăt, ieşit din tăieturile prelungi pe care marginile ascuţite ale găurii i le făcură în piele. Nu simţea tăieturile, nu simţea nici durere, nici oboseală. Dădu cu degetele, acolo înăuntrul Pietrei Soarelui, de mai multe fire, de ceva rotund, nişte adînciturі, alte fire. Trase cu furie de ele.

În acea clipă luna dispăru, pădurea dispăru, timpul dispăru. În locul lor, soarele se prăbuşi cu vuiet pe pămînt, iar în urma lui o ciupercă uriaşă de foc şi fum se înălţă maiestuoasă spre cer. Strigătul de deznădejde al

Zeului se auzi pînă departe, pînă dincolo de munții care străjuiau colibele tribului lui Wull, speriind sălbăticiunile, înfricoșînd oamenii, făcînd să clănțăne dinții vracilor.

•

Fusese ultima. A explodat cu o întîrziere de aproape trei mii de ani de la amorsare și cu mult mai multe mii de ani înainte ca oamenii să învețe din nou să scrie...

PĂDUREA

Pădurea care mi-i a doua mamă,
Fremătător la ea mereu mă cheamă.

(NICOLAE LABIȘ)

Aveam vreo șase ani cînd am plecat. Ne-am mutat toată familia „la oraș", într-o margine a orașului de fapt, în sat ne-au rămas doar cîteva rude pe care le-am mai vizitat de cîteva ori, din ce în ce mai rar și mai fără chef, pînă ne-am înstrăinat cu totul. Pentru mine cel puțin, satul rămăsese undeva departe, la marginea lumii, destul de confuz și de greu de conturat printre apele nesigure ale amintirilor, aveam doar șase ani cînd am plecat și nu luasem cu mine decît senzații neordonate, frînturi de decor neînchegîndu-se una cu alta, episoade greu de localizat în timp și spațiu. Infidelă, capricioasă, memoria reținuse cu pedanterie amănunte cărora nu le găseam acum nici o noimă, dar mă lipsea de imagini pe care cu înverșunare le căutam printre amintirile mele ca într-un pod cu vechituri. De pildă, nu mai știu aproape deloc cum arăta partea din față a casei, curtea și drumul care trecea prin dreptul ei. Reține că pe acolo treceau oameni guralivi și căruțe prăfoase, din partea aceea răsărea soarele, dinspre uliță bătea iarna preotul cu bastonul în gard ca să iasă tata să-l apere de cîine, în fața casei se întîmplau cele mai multe evenimente și cu toate astea n-aș putea să spun cum arăta casa și curtea, cum arăta lumea în partea aceea.

În schimb, pot și acum să număr ulucile în gardul din spatele casei, cel dinspre grădină, să vă desenez crengile dese și țepoase ale prunilor de toamnă, în care se urcau seara găinile și mama le dădea jos aruncînd cu bulgări de pămînt în ele, de fîlfîiau cîrîitoarele în semiîntuneric ca niște stafii cu fulgi pe care le visam apoi noaptea venind peste mine și izbindu-mă cu aripile.

Din spatele casei, printre pruni, ca o dungă neagră pe deasupra porumbiștii, se vedea *pădurea Aluia*. Cînd între-

bam cum e în pădure, mama își făcea cruce, iar tata mormăia ceva despre nebuni, despre *un* nebun, și-și vedea de treburile lui. Nu-mi spunea nimeni nimic și nici singur nu puteam să aflu cum e în *pădurea Aluia*. Pînă acolo era departe, iar din spatele casei perspectiva nu mă favoriza, se vedea numai desișul întunecos al unei păduri de fagi, acoperind un întreg deal, cu o șa domoală la mijloc. Auzisem însă tot felul de lucruri despre pădurea aceea. De acolo veneau lupii iarna, tot de acolo se furișau în sat vulpile, copiii care nu erau cuminți erau amenințați că vor fi duși în pădure și lăsați pe mîna Aluia, chiar și maică-mea mă cumințea uneori astfel. Odată am tras cu urechea la o discuție, o vecină voia să meargă în pădure, dimineața, să ia apă neîncepută de la Izvorul Sec, și o ruga pe mama să o însoțească. Mama nu s-a dus, am înțeles că îi era frică și de atunci frica mea de pădure a devenit și mai mare. Stăteam ore în șir cocoțat într-un prun și priveam spre apus, așteptînd ceva, nici eu nu știam ce, așteptînd să se întîmple ceva în pădure, deasupra pădurii, ceva care să dea formă fricii și misterelor pe care le adunasem în mine, să mă lămurească.. Nu s-a întîmplat niciodată nimic, sau poate nu am fost eu în stare să observ nimic ; sigur pădurea colcăia de evenimente ciudate, în stare să sperie un sat întreg, dar văzută de departe, ea rămînea mută, nemișcată, nici păsări nu se zăreau parcă deasupra ei, abia dacă după ploile iuți de vară se încropeau din întunericul fagilor fuioare străvezii de abur pieritor.

Odată, pe cînd eram mic, mic de tot, și umblam fără pantaloni, numai cu o cămașă scurtă pe care o înverzeam rostogolindu-mă prin iarbă de cum o luam pe mine, într-o zi Ala a coborît în sat, după chibrituri și sare și gaz. O vecină a strigat speriată peste gard, maică-mea a intrat repede în casă și a ieșit cu basmaua cea nouă pe cap, i-a zis lui taică-meu că merge pînă „devale", la cooperativă și a dispărut împreună cu vecina, înainte ca taică-meu să încuviințeze. El și atunci a mormăit ceva despre nebuni, mi-aduc bine aminte asta, și a continuat să spargă lemne, le spărgea și le așeza sub streașina casei, să le usuce soarele. Pînă la revenirea mamei eu am stat lipit de gard, încercînd să înțeleg de la cei care treceau pe drum despre ce e vorba, cine e Ala, ce căuta el în sat, mă și temeam

puțin pentru mama, nu știam unde s-a dus și în ce scop. Nu m-am dumirit deloc. Din frînturile de vorbe pe care reușeam să le prind, mi-am dat seama că Ăla era înalt și slab, slab de tot, „numai piele și os", în mintea mea parcă vedeam un ins deșirat, o prăjină cu picioare, străveziu ca sfinții cei afumați pe care îi admirasem pe peretele bisericii, dar mult mai înalt, ceva comparabil cu copacii din pădure, nu putea fi altfel de vreme ce pădurea era *a lui*. Mama întîrzia, iar trecătorii tot sporovăiau însuflețiți, amintindu-și unul altuia amănunte din întîlnirea cu Ăla, descriindu-l, comentînd fiecare gest, fiecare bucată de îmbrăcăminte, fiecare cuvînt. La un moment dat și tata a venit la gard și i-a întrebat pe cîțiva săteni „cum a fost", a ascultat destul de curios, degeaba făcea el pe neinteresatul către mama, am înțeles că și el ar fi vrut să fie de față la extraordinara întîlnire. Și mama nu mai venea, i se întîmplase probabil ceva de întîrzia atîta, știam că avea să-i povestească tatei de-a fir a păr totul, m-aș fi lămurit și eu poate, dacă m-ar fi lăsat să ascult, desigur...

N-am mai auzit ca Ăla să mai fi coborît și altădată în sat, în orice caz, pînă ne-am mutat noi, n-am reușit nici să-l văd și nici să mă apropii de pădurea al cărui stăpîn părea a fi. Abia mai tîrziu, eram deja la școală, mama, scăpată parcă de sub vraja pădurii prin îndepărtarea de ea, mi-a povestit unele lucruri despre pustnic. Îi ziceau Ăla pentru că nici nu știau care e numele lui adevărat și nici nu credeau că un alt nume i s-ar potrivi mai bine ca Ăla, apelativ folosit de săteni și pentru diavol, pentru Satana, atunci cînd nu voiau să-i spună pe nume. Era de fapt un pustnic, bătrîn, cît de bătrîn nu știa nimeni, se pare că toată lumea și-l amintea de aceeași vîrstă, cei bătrîni la fel ca tinerii, de multe zeci de ani la fel. Trăia singur într-un bordei, chiar în vîrful dealului, în mijlocul pădurii, printre jivine și fagi, printre frunze uscate și mușchi, singur cuc, nimeni nu știa cum și cînd a ajuns acolo sau de ce a fugit el de oameni și s-a ascuns în pădure. Avea puteri ciudate, făcea adevărate minuni, și acum, la oraș, la marginea orașului, maică-mea nu se putea stăpîni să nu-și facă o cruce mică, repezită, atunci cînd vorbea despre el. Deochea, deochea aproape pe toată lumea, cine se uita în ochii

lui ameţea, îl dureau tîmplele, se îngălbenea şi nu-i mai trecea decît dacă stingea cărbuni în apă la Voican, cel din capătul satului. Vedea apoi prin lucruri, era rudă cu necuratul, phui !, odată, cînd a venit în sat după chibrituri, vînzătorul de la cooperativă i-a zis că le-a terminat, gata, nu mai are chibrituri, o să aducă altele peste cîteva zile, iar el — pustnicul, subînţelegeam eu din istorisirea maică-mi, din tremurul vocii atunci cînd spunea „el" — i-a zis vînzătorului că „ia caută în raft, acolo, în spatele cutiei cu cuie, acolo, vezi că a căzut în spate o *duzină*". Şi aşa era, nici vînzătorul nu ştia că mai are o *duzină*, a găsit-o şi i-a dat-o.

Întîmplările de genul ăsta făceau probabil imediat înconjurul satului, compunîndu-se cu misterul, şi aşa destul de mare, al traiului în mijlocul unei păduri, departe de lume, departe de orice voce omenească. Pustnicul îi fascina şi îi speria în aceeaşi măsură pe oameni. Îi atrăgea puterea lui neobişnuită de a deochea, de a vedea prin lucruri, cînd venea vorba despre el parcă un soi de excitaţie păgînă şi mistică în acelaşi timp străbătea trupurile celor de faţă. Din cauza asta şi alergau oamenii spre el cînd auzeau că a venit în sat, o dată la un an sau doi, după cumpărături. Pentru nimic în lume nu s-ar fi încumetat însă să intre în pădure, să se apropie de partea în care se găsea bordeiul lui. Ultimul care încercase — Sergentul îi zicea lumea acum, uitaseră aproape toţi numele *dinainte* — a ieşit din pădure cu o mînă paralizată şi cu falca dreaptă căzută, nici ochiul, nici obrazul şi nici limba nu-l mai ascultau pe partea dreaptă. Intrase în pădure beat, abia venise din armată, fusese sergent şi se fălise că lui nu-i e frică de nimeni, deci nu-i e frică nici de Ăla. A intrat singur în pădure, cei faţă de care se prinsese că merge la pustnic nu l-au însoţit decît pînă la marginea satului. Nimeni n-a aflat ce s-a întîmplat mai departe. Sergentul s-a întors a doua zi schilodit, neîntreg, cu privirea arzînd, cu limba împleticită. Nu era zgîriat, nu era lovit, nu era ars. Dar nu mai era el. N-a putut spune nimănui nimic, nici nu înţelegea ce este întrebat, arăta cu mîna cea zdravănă la ochi, în sus, spre pădure, iar la ochi şi în sus, dar nimeni nu înţelegea ce înseamnă toate astea. Sergentul a ajuns un simbol al pedepsei care-i aşteaptă pe cei care intră în pă-

dure și de atunci nimeni nu s-a mai încumetat să treacă de hățișurile de la poalele dealului. Trimiterea în pădure era pentru părinți cel mai sigur mijloc de potolire a copiilor, amenințare rostită însă — mai ales de mame — cu jumătate de gură, prea era aproape dunga întunecată a fagilor, cu misterele ei așa de bine păzite.

*

Sînt în sat de cinci zile. Am venit singur ; am convins-o pe soție că am nevoie de odihnă, de liniște și singurătate și ea a rămas cu copiii în oraș, acasă. Sînt aici de cinci zile și încă nu m-am hotărît să intru în pădure. Evident, nu mă mai sperie faima rea pe care o are pustnicul printre săteni, de fapt nici nu l-au mai văzut de cîțiva ani, s-ar putea foarte bine să fi murit deja. Nu mă pot hotărî din alt motiv, un motiv mai sofisticat, un motiv de orășean dacă vreți. Mi-e teamă de deziluzie, știu că voi fi dezamăgit de pădure, voi găsi acolo o pădure ca oricare alta, ceva mai neumblată doar, dar altfel asemănătoare, tipică, și voi pierde astfel imaginea *pădurii Aluia*, așa cum am purtat-o cu mine treizeci de ani, încropită din amintirile și fantasmele copilăriei. Acum vreo opt ani am mai fost o dată în sat, la o nuntă, am venit cu părinții. Și atunci am vrut să merg în pădure, dar maică-mea m-a păzit pur și simplu, m-a urmărit pas cu pas și, în cele din urmă, i-am promis că n-am să mă furișez și n-am să merg să dau ochii cu Ăla. Acum sînt singur, de cinci zile îmi fac de lucru prin sat, merg în vizite, joc fotbal cu vecinii de pe uliță, de unii îmi amintesc de cînd erau mici și mucoși și ne bălăceam împreună în noroaie, acum ei îmi vorbesc cu „dumneavoastră" și pe mine mă întoarce jena pe dos cînd îi aud și nu știu cum să le spun să nu-mi mai zică astfel. Primele seri le-am irosit la cîrciumă, la bufetul satului. E ciudat ce mult s-au schimbat oamenii între timp, lucrează mulți la oraș, în fabrici, orașul a venit peste ei și i-a scos din obiceiuri, i-a scos din haine și vorbe, i-a scos din comportarea pe care le-o știam din copilărie și de la trecerea precedentă pe aici. Am încercat să aduc vorba despre pustnic. Și acum pădurea este „a Aluia", nici acum nu se intră în

ea, dar parcă oamenii nu mai sînt deloc interesaţi de ce se întîmplă acolo, nici nu cred că s-ar întîmpla ceva, dau din umeri, mormăie şi ei ca taică-meu altădată ceva despre nebuni şi atît. Nu-i interesează, nu sînt curioşi, ei şi, e acolo un pustnic, unul nebun, e şi periculos din cauza asta, pădurea mai e bîntuită şi de roiuri de ţînţari otrăvitori — era prima dată cînd auzeam asta — ce rost are să intri acolo ? „Pustnicul ştie să hipnotizeze. Ca ăla de la bîlci, de la *sîntămărie*..." Iată, o explicaţie terestră, banală, cu iz orăşenesc, înlocuise frica mistică de pustnic, îl banalizase, eram aproape furios pe cel care lansase ipoteza cu hipnoza. Eram şi puţin băut, am ieşit înainte de a izbucni, simţeam că o să fac scandal, începusem să mă enervez, să simt ca un afront personal fumul din bufet, rîsetele groase, hainele mirosind a uleiuri de motoare şi a benzină, tranzistoarele care urlau cîntece olteneşti la urechile cheflilor.

De la bufet pînă acasă la văru-meu, cel la care stăteam, am mers cu ochii într-o parte, spre apus, spre pădurea pentru care fugisem din oraş. Îmi venea să sar gardurile, să o iau prin grădini, atunci seara, îmi venea să-mi desfac nasturii la cămaşă şi să las vîntul să-mi bată în piept în timp ce fug spre pădurea aceea blestemată care-mi sălăşluise în minte atîţia ani ca o dungă de întuneric sfidător iţindu-se printre prunii copilăriei, peste porumbişte. N-am făcut nimic din toate acestea, întunericul şi ameţeala m-au purtat totuşi spre casă, niciodată nu iau hotărîri cînd sînt ameţit.

Şi a doua zi am continuat să mă fac că nu ştiu de ce am venit aici, am pierdut vremea prin centru, cu „oficialităţile". N-am mai reuşit să aflu nimic nou despre pustnic. miliţianul de pildă ignora — voit, desigur — existenţa acestuia, nu voia să se complice probabil, un învăţător, unul care nu se bucura de un renume prea bun în sat, îi plăcea să facă vapoare din paie de secară, îmi spuse că a ţinut zile în şir pădurea sub observaţie, prin binoclu, era în primul an după ce venise în sat, dar că n-a zărit nici un semn că pustnicul ar mai exista măcar. Ideea cu binoclul mi-a plăcut, mi l-a împrumutat, eu stăteam mult mai aproape de pădure decît învăţătorul, poate reuşeam să văd ceva. Mă aşteptam ca interesul meu în legătură cu pustni-

cul să le pară ciudat celor din sat, dar nu era deloc așa, ori ei n-au arătat-o. Învățătorul mi-a dat binoclul, milițianul m-a rugat să-i spun și lui dacă observ ceva și astfel a doua zi n-am făcut altceva decît să scormonesc pădurea cu privirea. Fagi, fagi mari, rotați, cu crengile împreunate, un acoperiș de frunze verde-negru ascundea dealul nelăsînd nici o palmă de pămînt la vedere. Nu se putea zări nimic, trebuia totuși să merg acolo.

N-am mers încă, au trecut deja cinci zile de cînd sînt aici și n-am intrat în pădure. Trebuie să recunosc că simt o adevărată voluptate întîrziind, amînînd de pe o zi pe alta pasul cel mare. În plus, aproape că m-ar bucura dacă un eveniment neprevăzut m-ar opri, m-ar chema de urgență la oraș, la serviciu, amînînd pentru altădată, cine știe pentru cînd, peste cîți ani, intrarea în pădure. Mai am două zile de stat aici, concediul e de o săptămînă, probabil că nimic n-o să mă împiedice în cele două zile care mi-au rămas să trec dincolo de tufișurile în care se termină grădinile și de unde începe necunoscutul.

Din cîte mă cunosc, aproape sigur mîine îmi voi călca pe inimă și voi desumfla mitul acestei păduri, mitul copilăriei mele și al întregului sat. Întotdeauna fac așa, amîn orice decizie pînă ce aproape că e prea tîrziu și în ultima clipă trec impetuos la fapte, după ce am savurat atîta timp moliciunea nehotărîrii, sentimentul confortabil al putinței de a decide singur ce voi face sau nu voi face în minutul următor, în ziua următoare. Da, aproape sigur, mîine voi intra în pădure...

•

Văzînd că nu-i aduce binoclul, deși știa că trebuie să plece din sat, învățătorul porni deopotrivă supărat și curios spre casa lui Petre Ionescu, vărul inginerului din București. „O fi fost în pădure, n-o fi fost în pădure ?...“ Nu-l găsi acasă pe consătean, pe Petre, în schimb îl găsi în curte chiar pe bucureștean. Stătea turcește în iarbă și se uita peste garduri, peste porumbiște, spre apus. Se uita lung, fără expresie, parcă dormea cu ochii deschiși. Învățătorul tuși, dar inginerul nici nu clipi măcar. Învățătorul se opri cu colțurile gurii aplecate a mirare. O presimțire

rea îl strînse brusc de stomac, tuşi din nou, mai tare, dar nimic, nici un semn că fusese auzit. Puse mîna pe umărul inginerului. Acesta întoarse încet faţa spre el. Îmbătrînise parcă în ultimele zile, fruntea i se ridase, avea pungi negre sub ochi, privea la învăţător de parcă era străveziu, parcă vedea prin el, dincolo de el.

— Ei, cum a fost ?

Nici un răspuns. Învăţătorul îl zgîlţîi brutal de umăr.

— Ei, cum a fost ?

Inginerul închise ochii şi spuse încet, fără intonaţie, ca un ecou :

— Alt tărîm.... alt tărîm... alt tărîm...

„Aiurează", se sperie de-a binelea învăţătorul. „Aiurează... Deci e adevărat... Pustnicul poate... Care pustnic ?... n-a mai coborît de atîţia ani..."

— Ehei... alt tărîm...

Intră în curte Petre, fusese la primărie să telefoneze soţiei vărului lui, să vină să-l ia, să-l ducă undeva la un doctor.

— S-a întors de dimineaţă, spuse el justificîndu-se parcă. Aşa şade de atunci. La fel mi-a spus şi mie : alt tărîm, alt tărîm...

Învăţătorul dădu din cap şi porni de-a-ndăratelea spre poartă. În minte îl ardea privirea inginerului, urechile îi vuiau : alt tărîm, alt tărîm... şi fără voia lui ochii îi alunecară peste garduri, peste porumbişti, spre pădure... Alt tărîm... alt...

Cei trei bărbați priveau din ce în ce mai contrariați aparatele. Totul părea în ordine, nici un parametru nu era altfel decît ar fi trebuit să fie. Iar ei puteau aprecia asta fără ezitare. Gal lucrase la proiectarea și asamblarea calculatorului, îi cunoștea fiecare circuit, fiecare conexiune, Dirk era șeful echipei de depanare, toată ziua stătea cu șurubelnița și cu ciocanul de lipit în mînă, iar Juan răspundea de siguranța centrului de calcul, nici un bit nu intra și nu ieșea din calculator fără ca el să știe. Nu, nu se puteau înșela, așa cum aparatele nu puteau minți : calculatorul funcționa normal. Mai exact, era normal tot ce se întîmpla sub carcasele de aluminiu, sticlă și ebonită ; cohortele de electroni alergau așa cum prevăzuse proiectantul, așa cum știa depanatorul și cum îngăduia șeful siguranței. Și totuși, marele calculator se comporta bizar, de cîteva zile nu reușeau să se mai înțeleagă cu el. Atîta timp gestionase fără greșeală toate materialele armatei de sud, planificase toate operațiunile, dăduse informații pentru cele mai importante rapoarte posibile, iar acum refuza pur și simplu să mai lucreze. La orice probă mai serioasă la care era supus, răspundea monoton „ÎNCERCARE DE VIOLARE A UNEI ZONE PROTEJATE", iar după ce rostea metalic și fără intonație replica o și afișa pe ecran și refuza să dea alte detalii.

— Ce dracu, ce zonă protejată, doar are o memorie cît Pacificul ! ? Cu ce și-a umplut-o ?

Întrebase Gal, proiectantul.

— Ce ați băgat în el ? Vreau să spun, ce zone sînt ocupate permanent ?

Dirk își ridică mîna stîngă, pregătindu-se să numere pe degete.

— Păi...

Juan îl fulgeră scurt cu privirea și Dirk înțelese. Înțelese că proiectantul nu trebuia să știe ce este în calculator, era secret, iată, era gata să facă o gafă și asta chiar în prezența lui Juan. Probabil că o să-l coste neglijența de acum, Juan nu glumea cînd era vorba de siguranța calculatorului. Siguranța calculatorului era totuna cu siguranța armatei de sud și asta nu era deloc o glumă.

— Nu sînt ocupați permanent decît cîteva sute de K. Rămîn vreo șapte mii de K liberi pentru programe curente. Nici o problemă. Patru ani a mers perfect.

Proiectantul mormăi un fel de mulțumiri pentru informații, deși nu-i erau de nici un folos.

— Domnilor, e clar că socoteala voastră nu se potrivește cu a lui. Memoria este în regulă, interfețele funcționează, dar acces nu avem decît la două mii și ceva de K. Restul e protejat. Așa spune rabla asta superdesteaptă și sînt convins că nu minte. Pro-te-jat, pricepeți ? Voi ați protejat zona aia ?

Gal era iritat, se uita agresiv cînd la unul cînd la celălalt, simțind că e ceva în neregulă. Dirk își făcea de lucru cu osciloscopul, evitînd întrebarea, iar Juan se uita fix la fruntea lui Gal, părînd în felul acesta că-i susține privirea și nu are nimic pe suflet. Ceea ce nu era adevărat și Gal simțea asta.

— Vă privește. Funcțional, calculatorul e bun și nu ne puteți reproșa nimic. Mai ales acum, după patru ani de la livrare. Ați văzut și voi doar. Nu ne puteți reproșa ni-mic. Calculatorul func-ți-o-nea-ză.

Cînd era supărat, Gal silabisea cuvintele care i se păreau mai importante. Silabisea și în același timp se enerva și mai tare.

— Asta e. Eu vă las. Dați-mi procesul ver-bal, îl semnez și gata. Eu nu mai am ce face aici. Vă pri-veș-te.

Juan scoase procesul verbal, Gal îl semnă, își adună sculele și ieși ridicînd din umeri.

— Vă pri-veș-te !

Juan îl însoți pînă la intrarea clădirii și-i făcu semn soldatului de pază să-l lase să treacă. Soldatul pocni din călcîie, luă brusc o poziție de drepți impecabilă, atît de

corectă încît, bombîndu-şi pieptul şi sugîndu-şi burta, centura i se lăsă strîmb într-o parte, trasă în jos de cartuşiera prea plină. Juan reintră în sala calculatorului, iar soldatul, vigilent ca o cloşcă veterană, îşi reluă pendularea de la un colţ la altul al faţadei clădirii.

— Ei, ce facem ? se interesă Dirk. Ai văzut, „bătrînul" este perfect „sănătos"...

„Bătrînul" era calculatorul, aşa îl alintau Dirk şi băieţii din echipa de depanare.

— E „sănătos"... Eu rămîn la părerea mea...

Probabil că un om obişnuit ar fi izbucnit răspunzînd cu ceva de genul „nu mă interesează părerea ta", dar Juan nu era un om obişnuit. Un om ca oricare altul n-ar fi putut ajunge responsabil cu securitatea unui asemenea calculator. Juan se încruntă doar, în treacăt şi abia perceptibil, şi rămase aşteptînd şi ceva mai inteligent de la Dirk în afara părerilor lui. Ceea ce Dirk se şi strădui imediat să formuleze :

— E clar că chestia e în legătură cu sistemul tău de autoapărare. „Bătrînul" a luat-o mai în serios decît tine. Tu i-ai dat o mie de K, iar el a mai pus mîna pe încă vreo patru mii...

— De unde ştii ? catadixi Juan să răspundă.

— E singura explicaţie...

— Tocmai, că asta nu e o explicaţie, e doar o presupunere.

— Care explică totul...

— Dar nu se explică pe sine. Nu trebuia să se întîmple aşa.

— Nu trebuia, dar s-a întîmplat. Sînt sigur. „Bătrînul" te-a tras pe sfoară. L-ai învăţat să se apere şi acum se apără. Oho, ce se mai apără !

Dirk simţea dorinţa să-l necăjească pe Juan chiar în propriul lui teren, cel al siguranţei calculatorului. Juan era autorul sistemului de autoapărare antisabotaj, se luptase pentru el, obţinuse aprobările, iar acum opera i se întor-

cea împotrivă, calculatorul se apăra atît de bine, încît nu mai făcea nimic altceva.

— Nu mai face altceva decît să-şi protejeze memoria. Cine ştie ce date sînt acolo, ce gunoi de fapt, şi el le ascunde bine, atît de bine că nu ne mai lasă să-l folosim. Asta este. În loc să muncească, se apără...

Dirk se opri. Exagerase. Lui Juan îi apăruse o venă pe frunte şi ăsta nu era un semn bun. Se enervase. Nu era bine să-l enervezi pe Juan. Mai ales că-l avea acum la mînă : fusese gata să-i spună proiectantului ce se găseşte în calculator. Nu era bine deloc, se lăsase antrenat de mica-i răutate şi-l enervase pe Juan. Cine ştie ce putea ieşi de aici. Trebuia neapărat să-i abată gîndul de la cele spuse mai înainte.

— Propun să testăm presupunerea mea (aproape silabisise şi el cuvîntul „presupunere" pentru a-i face plăcere lui Juan). Poate mă înşel.

— Cum ?

— Să vedem ce se găseşte în zona protejată.

— Cum ? Ai văzut doar că nu ne lasă.

— Citim bit cu bit, cu osciloscopul. E greu, dar nu avem nevoie de ajutorul *lui*. Ne lămurim după zece-douăzeci de K.

Dirk coborî brusc glasul. Îşi dădu subit seama că se teme de calculator, îl simţea alături ca pe o prezenţă vie, la pîndă, urmărindu-le fiecare cuvînt, fiecare gest. Îi făcu un semn discret lui Juan şi-l trase mai departe de pupitrul de comandă.

— Crezi că „el" ne aude ? Ne înţelege ?

Juan îl privi amuzat, dar îşi stăpîni rîsul.

— Ştii bine că nu înţelege decît cîteva fraze. Cele curente. Doar nu ţi-o fi frică de el...

Dirk îşi scutură capul neconvins şi neconvingător. Se apropie totuşi de pupitru şi decuplă microfonul prin care calculatorul primea comenzi verbale. Declicul butonului îi făcu bine, se simţi mai liniştit, mai în siguranţă.

Luă apoi osciloscopul şi porni să pipăie cu picioruşele acestuia lipitură cu lipitură în memoria calculatorului. Juan se aşeză alături şi începu să noteze şirurile de zero şi de unu pe care i le dicta Dirk. Deocamdată nu

aveau nici o semnificaţie, dar toate laolaltă poate ofereau vreo indicaţie privind „boala bătrînului". Mergea încet, fiecare bit cerea cîteva zecimi de secundă pentru a fi identificat, citit şi consemnat pe hîntie şi erau cîteva mii de K protejaţi, deci interesanţi. Juan ridică ochii spre ceasul de pe peretele sălii. Îşi privi apoi ceasul de mînă şi colţurile gurii i se mişcară în jos, a mirare.

— Cît e ceasul tău ?

— Opt şi treizeci şi şapte. De ce ?

Juan îi arătă ceasul de pe perete. Arăta şase şi jumătate. Cu două ore mai puţin. Iar ceasul lui Juan era de acord cu cel al lui Dirk.

— A stat, probabil.

— A stat, dar nu trebuia să stea.

Dirk nu răspunse, continuă să identifice încărcarea celulelor memoriei. Îşi dădu însă seama că Juan nu mai e atent la ce îi spune el, nu mai notează, şi-şi ridică şi el privirea de pe aparate. Voia să întrebe ce s-a întîmplat, de ce s-a oprit, dar fu pătruns în aceeaşi clipă de sentimentul ciudat şi inconfortabil că e privit de cineva străin, cineva stătea ascuns în calculator şi-l fixa cu privirea. În calculator ? Nu, chiar calculatorul îi privea. Bordul lui pîlpîia neobişnuit, beculeţele trădau o activitate internă intensă şi misterioasă, deoarece nu era motivată de nimic, cel puţin din cîte ştia Dirk. Se pare că şi Juan era în încurcătură, privea beculeţele şi strîngea din dinţi, se întîmpla ceva acolo, ceva care-i scăpa de sub control, iar el nu era obişnuit cu asta, nici nu voia să se obişnuiască. Se apropiară amîndoi de pupitru şi cerură informaţii. Calculatorul refuză dialogul. Pîlpîia în continuare, dar pe ecrane şi pe imprimante nu apărea nimic.

— Cere-i din nou să ne lase în zona protejată.

Dirk se pregăti să formuleze cererea, dar înainte de a apăsa primele taste ale consolei, difuzorul de deasupra ecranului prinse viaţă : „AVERTISMENT, ACCESUL LA ZONA PROTEJATĂ ESTE INTERZIS". Dirk înlemni cu degetul în aer, iar Juan se întoarse rapid spre el.

— Nu i-ai închis microfonul ?

— Ba da, bîigui Dirk.

Într-adevăr, butonul microfonului era lăsat în jos, era decuplat. Juan îl ridică și ceru din nou informații din zona buclucașă. Calculatorul răspunse prompt, la fel ca mai înainte, adăugînd însă : „RĂMÎNEȚI NEMIȘCAȚI PÎNĂ LA SOSIREA ECHIPEI DE PAZĂ". Vena de pe fruntea lui Juan se făcu și mai vizibilă, încordarea începuse să-i erodeze masca vigilentă și imperturbabilă. Microfonul funcționa cu butonul în orice poziție, funcționa deci independent de buton, deci de cel care apăsa butonul. Iar replica „RĂMÎNEȚI NEMIȘCAȚI..." făcea parte din somațiile sistemului de autoapărare. Calculatorul se simțise în pericol și luase măsuri. Își deschisese singur microfonul. Probabil că-și curățise și memoria, degeaba piguleau ei bit cu bit din ea. Juan era sigur că acolo nu se găsea nimic semnificativ, cel mult o păcăleală de genul zecimalelor lui *pi* sau altceva asemănător. Și în plus oprise și ceasul. Juan privi ceasul din perete și simți că i se umezesc tîmplele. Transpira. Era un semn sigur că îi era frică. Era lucid, raționa rapid și rece, dar îi era frică, subconștientul se trezise și dădea alarma. Ceasul își mișcase limbile, arăta acum șase și patruzeci și trei. Trecuseră deci treisprezece minute de cînd îl privise ultima oară. Treisprezece minute ? Ceasul de la mînă era trecut de nouă și jumătate. Cel din perete mergea cam de trei ori mai încet decît cel de mînă, calculatorul nu oprise ceasul, îl încetinise doar. De ce ? Juan nu putea răspunde și probabil că răspunsul nici nu era prea important. Important era faptul că „bătrînul" își făcea de cap, îi scăpase de sub control, ba mai mult, îi lua drept răufăcători și se comporta ca atare.

Dirk privi stropii de sudoare de pe tîmplele lui Juan sclipind ușor în lumina neoanelor sălii și atunci realiză gravitatea întîmplărilor. Juan era speriat, iar Juan nu se speria niciodată. Se lăsă în scaunul rotitor din fața consolei, așteptînd ca Juan să-și revină. Nu știa în amănunțime ce se întîmplă atunci cînd sistemul de siguranță al calculatorului intră în acțiune, știa doar că toate posibilitățile de ieșire din sala principală și din clădire sînt blocate și că se dă alarma la corpul de gardă. Bănuia însă că somația de a rămîne nemișcați pînă la sosirea echipei

de pază nu trebuia ignorată, încălcarea ei era sigur că avea să fie urmată de represalii.

Juan se așează și el pe un scaun. Părea că se gîndește intens la ceva care-i provoca nemulțumiri vizibile.

— Ce urmează ? îndrăzni Dirk să întrebe.

— Așteptăm paza... Nu înțeleg însă...

— De ce a intrat în acțiune ? anticipă Dirk obiectul frămîntării lui Juan.

— Nu, asta știu. Chestia cu osciloscopul l-a declanșat. Dar nu înțeleg de ce procedează așa.

— Ceasul ?...

— Da, și ceasul. Eu nu l-am învățat asta. Și nici microfonul. Trebuia doar să blocheze ușile, să ascundă informațiile pe o casetă secretă, să anunțe paza și atît.

— Plus trecerea pe generatorul de rezervă.

— Asta doar dacă se întrerupe curentul... Mă rog, și somațiile și cîteva măsuri de imobilizare...

Juan tăcu, se întrerupse mai bine zis.

— Ce vrei să spui ?

— Păi... dacă am vrea acum să-i facem vreun rău...

Juan se întrerupse din nou. Părea că nu are curaj să spună ce urmează.

— Ei, ce s-ar întîmpla atunci ?

— Ne-ar imobiliza... asta e...

— Cum ?

Juan nu dădea semne că ar vrea să continue. Dirk era furios, speriat și furios, situația în care se găsea nu era deloc plăcută, dar îl și înfuria, iată, Juan, marele paznic, pus cu botul pe labe de marele lui sistem de autoapărare. Nu lăsase pe nimeni să-l ajute, făcuse totul singur, nu știa nimeni ce poate să facă sistemul lui minune, iar acum stăteau amîndoi ca doi șoareci în cursă, neputînd mișca un deget, așteptînd sosirea echipei de pază, fără măcar să știe ce se va întîmpla dacă se vor ridica de pe scaune sau dacă vor atinge vreun buton. Nici Juan nu știa cum va reacționa calculatorul, cum va reacționa propriul lui sistem de siguranță. Stătea pe scaun și aștepta.

— N-ar fi trebuit să vină pînă acum ?

Ba da, ar fi trebuit, dar Juan nu răspunse. La alarmă, soldații soseau în mai puțin de un minut, iar alarma dată de calculator era de urgență zero.

— Ești sigur că i-a chemat ?

— Da... în fine, așa ar fi trebuit...

— Ești sigur că i-a chemat ? reluă Dirk întrebarea și tonul lui spunea clar care era părerea lui despre răspuns. Putem verifica ?

Juan își îndreptă spatele, apoi se aplecă înainte. Voia să ajungă la telefonul de pe pupitru. Întinse mîna, încet, încet, gata să și-o retragă la cel mai mic pericol. Își depărtase degetele, parcă palpa aerul cu ele. Dirk se uita fix la mîna lui Juan, alungindu-și gîtul și mișcînd capul odată cu mîna acestuia. Juan ajunse deasupra telefonului și zăbovi cîteva secunde în aer, nehotărîndu-se să atingă receptorul. Îl atinse, strînse degetele pe el și-l ridică încet din furcă. Oftară amîndoi în același timp, eliberați de tensiunea interminabilului minut cît a durat apropierea de telefon. Nu se întîmplase nimic, calculatorul continua să pîlpîie, nu luase nici o măsură pentru a împiedica atingerea telefonului. Juan duse receptorul la ureche, apoi îi dădu drumul din mînă. Nu funcționa. Calculatorul întrerupsese firul. Asta era în program, Juan își aminti, asta era în program și acum singura lor legătură cu lumea exterioară era tăiată. Și echipa de pază întîrzia, se blocase poate vreo ușă pe undeva, probabil că nici de afară nu se putea pătrunde, așa cum nu se putea ieși din sala în care se găsea calculatorul. Juan ascultă cîteva clipe, dar zadarnic, nu se auzea nici un zgomot, nici un semn că cineva încearcă să forțeze vreo ușă.

— Ești sigur că i-a chemat ? repetă obsesiv Dirk. Dacă nu i-a chemat, stăm aici pînă mîine...

Trecuse deja de ora zece. Ceasul de pe perete arăta șapte și cîteva minute. Dirk zîmbi, rînji mai bine zis. ..Război psihologic, ehei, chestii subtile, telefoane care nu merg, ceasuri exasperante prin care timpul curge încleiat, parcă și neoanele pîlpîie altfel, parcă îți aruncă toate cu fotoni în cap, noroc că nu sînt chel... Iar dacă te miști... Ei, ce se întîmplă dacă te miști ?... Juan s-a mișcat și n-a pățit nimic... Fie ce-o fi, așteptarea asta mă înnebunește,

oricum mă îmbolnăvesc în noaptea asta..." Acceptase ideea de a petrece o noapte întreagă sechestrat de calculator, pînă la venirea schimbului de dimineaţă nu mai aveau nici o speranţă de a ieşi de acolo. Se hotărî. Ridică mai întîi o mînă, îşi mişcă apoi picioarele şi, văzînd că nu se întîmplă nimic, se ridică de pe scaun. Linişte. Numai camerele de televiziune de pe tavan — abia acum le remarcă — îşi mişcară imperceptibil obiectivele, îndreptîndu-le spre el. Făcu un pas. Încă unul. Lentilele de pe tavan îl urmăreau sincronizate, parcă erau legate cu fire nevăzute de coapsele lui. Juan stătea şi privea. Aştepta şi el să vadă ce urmează. Deocamdată nu urma nimic. Dirk prinse curaj, se apropie de calculator şi decuplă alimentarea. Nu se întîmplă nimic, aşa cum bănuia de altfel, calculatorul trecu imediat pe alimentarea de rezervă, iar la aceea nu mai aveau acces; întrerupătorul era în antecamera sălii. Încercă atunci să scoată casetele sistemului de operare din lăcaşurile lor. Le scoase, dar calculatorul continua să funcţioneze. Decuplă apoi imprimantele, bordul, ecranul. De fapt, încercă să le decupleze ; acţiunile lui se desfăşurau în van, maşinăria refuza să-l asculte, funcţiona imperturbabilă, sfidîndu-i gesturile. Juan tăcea, dar părea mulţumit, mîndru chiar că sistemul se comportă atît de bine. „Deşi, hm, ar fi trebuit să încerce să-l oprească... Acţionează altfel de cum l-am învăţat... Şi-a modificat programul..." Era în neregulă, calculatorul ar fi trebuit să reacţioneze într-un fel, să se apere.

Înciudat, Dirk izbi cu piciorul în corpul central al calculatorului. Juan zări cum deasupra capului lui Dirk apare ţeava de oţel a unui lansator de gloanţe somnifere, dar nu mai avu timp să-l prevină. Dirk lovi a doua oară cu piciorul în carcasa de aluminiu. În secunda următoare duse mîna la cap şi se prăbuşi. Căzu ţeapăn şi se lovi cu ceafa de imprimantă. Lovitura declanşă din nou lansatorul din tavan şi Dirk fu din nou înţepat, de data aceasta în gît, de proiectilul minuscul, dar atît de eficient. Un firicel de sînge i se prelinse pe obraz. Venea din tîmplă. Nu venea de acolo unde îl lovise primul proiectil. Venea din tîmplă. Juan păli. Se ridică şi mai mult intui decît văzu că ţeava din tavan se îndreaptă spre el. Se lăsă din

nou pe scaun şi lansatorul se ascunse. Dirk rămăsese nemişcat, nici nu putea fi altfel după ce primise cele două proiectile. Dormea. Dormea ? Juan fu scuturat de un frison. Sîngele lui Dirk continua să se scurgă, ajunsese pe podea acum. Juan se ridică în picioare şi lansatorul reapăru. Se îndreptă încet spre Dirk, ferindu-se să atingă cumva vreo parte a calculatorului. Ajunse lîngă cel căzut. Era ţintuit în permanenţă de ţeava din tavan, o simţea parcă în ceafă, rece şi nemiloasă, ştia că la primul gest necugetat se va pomeni lîngă Dirk, adormit pentru cel puţin şase ore. Îl va lăsa oare să-l atingă, să-l ajute ? Îl lăsă. Dirk respira egal şi adînc, era adormit. Îi controlă pulsul, îi cercetă tîmpla lovită. Era în regulă, avea să-şi revină. După zece-douăsprezece ore de somn o să-şi revină...

Ceva mai liniştit, Juan se aşeză din nou şi-şi prinse tîmplele în mîini. Mai făcu o încercare cu telefonul, dar tot fără succes. Avea de aşteptat, pînă a doua zi nu mai putea face nimic. Îşi scoase o ţigară. Nu era voie să fumeze acolo, dar acum nu mai conta. Cu atît mai bine dacă îi făcea rău calculatorului... Îşi aprinse bricheta. Flacăra anemică abia pîlpîia. Încercă să dea drumul mai mult la gaz, dar era deja la maximum. Scuturâ bricheta. Părea plină... Juan înţelese şi scăpă ţigara din mînă. Era pierdut. Calculatorul, nemulţumit probabil de eficienţa gloanţelor somnifere, fuseseră necesare două pentru a-l imobiliza pe Dirk, deschisese buteliile cu gaz paralizant. Mai avea cîteva minute, atît, în cîteva minute marea sală va fi plină şi nimeni nu va mai putea trăi acolo. Va cădea ţeapăn şi vor fi necesare cîteva săptămîni de tratament pînă să-şi revină. Sudoarea îi curgea şiroaie pe obraji. Simţi în gît şi în plămîni usturimea de piper a gazului, simţi că-l dor ochii. Sări la uşă şi începu să bată cu pumnii în ea. Sunetele reverberau exasperante în sală. Nu venea nimeni, probabil că soldatul de afară călca ţanţoş cu bocanii lui lustruiţi meticulos, respira fără să ştie ce fericire era că putea să respire şi se gîndea la numărul zilelor pe care le mai avea de îndurat în uniformă. Şi oricum nu avea voie să-şi părăsească postul. Putea totuşi să-l

cheme pe caporalul de schimb, pe comandantul gărzii chiar. Juan reluă bătăile în uşă. Ridică un scaun şi începu să lovească în blindaj. Nimic, nu se auzea nimic. Epuizat, lăsă în jos mîna în care ţinea scaunul. Usturimea din plămîni era din ce în ce mai acută. Simţi junghiuri în genunchi şi între coaste. Începea paralizia. Umerii i se strînseră şi un fulger roşu îi trecu peste retine. Săltă scaunul şi-l izbi cu toată puterea care-i mai rămăsese în panoul central al calculatorului. Văzu scînteile cu care plesneau beculeţele, zări parcă un fuior de fum, mai văzu cum din tavan coboară o perdea compactă de zăpadă şi se prăbuşi. Ultimele imagini pe care mintea lui înceţoşată le mai percepu îl purtară pe un deal înzăpezit pe care o ceată gălăgioasă de copii alunecau cu săniile. Alunecau, alunecau...

Dirk şi Juan muriră în cîteva secunde. Spuma carbonică, penultima treaptă a sistemului de autoapărare, funcţionase perfect. Ultima treaptă presupunea aruncarea în aer a clădirii. Ea n-a fost însă activată şi astfel soldatul de rond reuşi să-şi termine cele patru ore de pază fără să i se întîmple ceva.

SORA LUI ROBIN

Mai era un sfert de oră pînă la închidere şi era pentru prima dată că nu avea pe nimeni la ghişeu. Amalia răsuflă uşurată. Fusese o zi infernală, fiecare zi de vineri era grea, dar asta fusese mai grea decît toate. Tot oraşul se năpustise parcă asupra băncii, se depuneau şi se scoteau bani în neştire. Nici o clipă, nici unul dintre ghişee nu fusese liber. „Bine că s-a terminat. Pînă luni am scăpat de bani, cecuri, depozite, acţiuni, chitanţe..." Hotărîse împreună cu John să plece încă din seara aceea într-un sat de pescari de pe malul Pacificului, cunoştea el un han mic şi neştiut acolo, pînă luni se vor bălăci, vor pescui, vor uita de îmbulzeala şi de fumul oraşului. Pînă luni, cînd o vor lua amîndoi de la capăt...

— Domnişoară, vă rog...

Amalia tresări. Un bărbat negricios, cu mustaţă mare, cu pălăria trasă pe ochi, stătea în faţa ghişeului şi zîmbea, se chinuia să zîmbească, dar nu reuşea decît să-şi arate dinţii pe sub mustaţă. Pe Amalia o trecu un fior, un ciob de sticlă îi alunecă parcă tăios pe şira spinării. Cunoştea senzaţia aceea, o încercase şi cu patru ani în urmă cînd individul de atunci trăsese în ea, la fel zîmbea şi acela, Amalia îşi amintea foarte bine. Atunci îşi pierduse capul, ţipase, era prima dată cînd vedea un pistol îndreptat asupra ei, ţipase şi spărgătorul se speriase la fel de tare ca ea, trăsese la repezeală lovind-o cu două gloanţe. Scăpase destul de uşor atunci. Acum o încerca aceeaşi senzaţie, parcă zîmbetul celui din faţa ghişeului era desenat pe o gură de pistol îndreptat asupra ei. „Fii calmă, draga mea, poate nu e nimic. Fii calmă, poartă-te firesc..." Amalia zîmbi, avînd în acelaşi timp grijă să apese cu piciorul pedala de alarmă. În acel moment, toate microfoanele şi

camerele de luat vederi ale sălii intrau în funcțiune și nici o mișcare nu se mai putea face fără să fie urmărită de cei din echipa de siguranță a băncii.

— Ce doriți, domnule ?

— Am găsit pe stradă un carnet de cecuri. Eliberat de banca dumneavoastră. Iată-l.

Amalia întinse mîna după carnet. Cu o secundă înainte știa deja adevărul, era sigură, nu mai avea o simplă bănuială. Nu putea însă opri mîna, o duse mai departe spre ghișeu. Mustăciosul îi întinse carnetul, dar, în momentul în care Amalia puse mîna pe el, zvîcni scurt și o prinse brutal de încheietură.

— Stai așa, șuieră individul.

Lăsă mîna în palma lui, nici nu era sigură că are putere să o tragă înapoi.

— Am șase gloanțe în pistol. La prima mișcare mut cîteva în tine... Vezi servieta asta ? Sînt două kilograme de nitroglicerină în ea. Suficiente să facă țăndări coșmelia voastră. Cu șmecherii de la pază cu tot. Dacă-i chemi, s-a terminat. Și cu tine și cu ei. Și cu toți cei care sînt în clădire. Așa. Sper că e clar. Pune acum mîna pe telefon și cheamă-l pe director ! Vezi ce-i spui ! Fii foarte atentă...

Directorul apăru imediat. Știa, evident, în momentul declanșării alarmei fusese anunțat, venea însă zîmbitor, străduindu-se să pară firesc, să pară că nu știe despre ce este vorba. Amalia deslușI însă ușor tremurul din vocea, altfel totdeauna fermă și dură, a directorului.

— Ce s-a întîmplat, ce doriți, domnule ?

— Jim, Jim pentru dumneavoastră, rînji individul. Directore, ia sacul ăsta și umple-l cu bacnote mici și vechi, nelegate, aruncate la întîmplare. Cît mai multe, directore. Altfel îți fac praf coșmelia. Nitroglicerină. Suficientă și pentru cei de la pază dacă ai proasta inspirație să-i anunți. Repede, directore, te aștept două minute, după care voi lăsa servieta aici și voi trage un glonț în ea din prag. Cred că știi ce înseamnă asta... Ai auzit de nitro, nu ?

Directorul zîmbea în continuare, deși transpirația începuse să-i lucească pe frunte, luă sacul și după aproape două minute reveni cu el umflat.

— Așa, așa, bine, directore. Acum, ca și cînd nimic nu s-ar fi întîmplat, ia sacul, ține-mă amabil de brațul stîng, nu prea strîns totuși, și fii tot timpul cu gîndul la servieta pe care o duc în mînă. Dacă scapă jos și se sparge o sticlă, gata ! bum ! E clar, directore ? Păpușico, tu rămîi aici ca să le spui celor de la pază ce am cu mine. Ca să fie cuminți. Dacă țin la pielea boss-ului, bineînțeles, ha, ha.

Avea un rîs rece, total lipsit de veselie. Amalia se cutremură. Directorul îl luă pe individ de braț și îl conduse spre ieșire. Parcă ieșea cu un amic vechi, cu un client de bază al băncii, cei cîțiva oameni care mai erau înăuntru, cu excepția funcționarilor, desigur, nici nu bănuiau ce se întîmplă. În fața băncii aștepta un taxi cu motorul duduind. Urcară în el și plecară imediat.

— Unde mă duceți ? deveni directorul îngrijorat.

— O să vezi, o să-ți placă, rînji spărgătorul și-l bătu pe spinare pe cel de la volan. Complicele se întoarse spre director rîzînd și el, compătimitor parcă. Directorul se făcu mic pe banchetă, scoase batista și se șterse pe frunte, își șterse ochelarii și rămase încruntat și palid, fără să mai zică nimic.

Înainte de a ieși din oraș schimbară mașina. Noua mașină, fastuoasă, de lux, era mult mai puternică, iar individul de la volan scotea din ea tot ce se putea. La fiecare curbă roțile țipau pe asfalt scoțînd fum. „Numai de nu ne-ar opri poliția pentru exces de viteză" gîndi directorul. „Două kilograme de nitroglicerină sînt prea mult, chiar și pentru mine..." Nu-i opri poliția. După cîteva minute de goană pe autostradă, spre vest, spărgătorii intrară pe o șosea laterală care deveni curînd un simplu drum printre coline.

— Deocamdată merge bine. Nici un elicopter, nici un avion deasupra noastră.

— Ha, ha, înseamnă că păpușica de la ghișeu povestește frumos, i-a convins. Și mai înseamnă că boss-ul de alături e un barosan, nu vor să riște. Ha, ha, avea dreptate șeful...

„Aha, șeful... Deci o să mai apară unul..." Cei doi spărgători rîdeau în continuare, sfidători și atotputernici. „Lasă că vedem noi... Numai să iei mîna de pe servieta asta blestemată. Cu gloanțele e mai ușor..."

Intrară într-o fermă, se angajară pe o alee lungă, acoperită cu pietriș, și opriră dincolo de clădirea principală, lîngă un hangar. Ferma era destul de părăginită, părea nelocuită, deși se vedeau cîteva păsări prin curte și un cal legat de gard.

— Hai, directore, hai.

Cel care vorbise, șoferul, îl împinse cu pistolul în spate și directorul făcu un pas poticnindu-se. Celălalt, Jim, desigur un nume de împrumut, luă sacul cu bani și servieta cu nitroglicerină și porni în urma lor spre hangar. Ușa hangarului se deschise singură cînd ajunseră la cîțiva pași în fața ei și în prag apăru un individ bărbos, cu părul aproape alb, delimitîndu-i o frunte înaltă, pe cale de a se numi chelie.

— Șefule, totul a mers strună. Iată „recolta" și pe „semănător". A fost foarte blînd pînă acum.

— Bine, băieți, bine ! Să nu ne bucurăm însă prea devreme. Mai avem cîteva lucruri de făcut. Ne vom bucura mîine în Mexic, acum e prea devreme.

Bărbosul vorbea încet, blînd, părea că-și dojenește copiii neascultători, dar directorul înțelese că fiecare vorbă a lui e ordin pentru cei doi cu care venise, se vedea că el e șeful, că nu face nici un efort vizibil să se impună, dar nimeni nu-i contestă autoritatea. „Creierul, desigur, cei doi sînt simpli executanți..."

— Haideți sus în „bondar". E pregătit.

— A fost greu, șefule ?

Cel care întrebase arătase spre avion, spre „bondar", zîmbind cu subînțeles.

— Nu, deloc, v-am spus că dumnealor nu prea vin pe la fermă. Pe paznic l-am „convins" destul de ușor...

Șeful se bătu discret cu mîna peste buzunarul în care i se ghicea pistolul. Cei doi rînjiră de plăcere, excitați.

— Haideți, sus și spre Mexic ! Servieta dă-mi-o mie !

Cei doi îl luară pe director de cîte o mînă și urcară în avion. Șoferul apucă manșa. Scoase micul aparat pe aleea pe care veniseră. Bărbosul rămase în hangar, cu servieta cu nitroglicerină, meșterind ceva lîngă o ladă cu scule. Băgă în hangar și mașina cu care veniseră.

— Ce zici Jim ? Șoferul îi făcu cu ochiul complicelui, arătînd spre hangar. Jim dădu din cap că nu.

— M-am gîndit și eu... Nu avem nici o șansă. Fără el nu facem nimic. Numai el știe locul și omul...

— Al dracului șeful, înjură admirativ șoferul. Nu riscă nimic. Dacă ne spunea dinainte locul...

Șoferul mîngîie cu voluptate sacul cu bani.

— Și cu ăsta ce facem ? arătă el spre director.

— La graniță îl „rugăm" să coboare, ha, ha, ha.

— Ha, ha, ha.

Rîsul gros al șoferului se suprapunea peste rînjetul hirîit al celuilalt, al lui Jim, și dădea naștere unui cor grotesc, grotesc și înfiorător. Directorul și-i imagină rîzînd la fel în timp ce el se prăbușește de la o mie de metri, aruncat din avion, și-i imagină astfel și-și strînse pumnii. Abia aștepta să apară și șeful, să se termine odată cu toată povestea. Scăpase de nitroglicerină, putea acționa acum...

Șeful apăru fără servietă, urcă în avion frecîndu-și palmele cu încîntare, se așeză lîngă șoferul-pilot și-și puse sacul cu bani pe genunchi.

— Dă-i drumul !

Motorul dudui, micul avion începu să tremure și după cîteva sute de metri de rulare pe alee se desprinse de sol și se înălță rapid. „Ah, prea repede s-a ridicat", gemu directorul. „Trebuie să aștept alt prilej."

— La patru sute de metri să faci cîteva cercuri pe deasupra fermei. Pentru peisaj...

Șeful rîdea moale, cu o veselie liniștită, ascunsă în barba stufoasă, dar vizibilă în ochii mici, strălucitori. Nu făcură decît două cercuri. Cînd să-l înceapă pe al treilea, hangarul din care plecaseră se desfăcu brusc, ca o păstaie, lăsînd să i se vadă interiorul orbitor, bucăți de metal și de zidărie țîșnind cu putere în toate direcțiile și în cîteva secunde în locul hangarului și a micilor clădiri apropiate rămase o tipsie fumegîndă, cu marginile zdrențuite. Explozia răsese pur și simplu de pe suprafața pămîntului tot ce se aflase la cîteva zeci de metri de servieta cu nitroglicerină. Detunătura se auzi nefiresc de tîrziu, nefiresc pentru iuțeala cu care dispăruse hangarul, și făcu să tremure avionul. Șeful rîdea în continuare liniștit, privindu-și cu încîntare isprava, iar cei doi complici trepidau de plăcere pe scaune.

— Al dracului şeful ! nu se putu stăpîni pilotul. Şeful se înclină cu distincţie, mulţumindu-i pentru compliment.

— Gata, dă-i bice ! Avem mult de mers...

Avionul se lăsă pe o aripă, apoi pe cealaltă, motorul se auzi mai tare, luară înălţime şi porniră spre sud, spre Mexic.

— Cred că am putea dormi pînă la graniţă. Mai puţin tu, Joe. Leagă-i mîinile prietenului nostru şi să ne odihnim. Mai avem de lucru.

Jim îi legă directorului mîinile la spate cu un cablu electric şi se aşeză mai bine pe scaunul strîmt închizînd ochii. Şeful se lăsă şi el peste sacul cu bani pregătindu-se să doarmă. Joe, cel de la manşă, continua să urmărească aparatele de la bordul avionului, căscînd din cînd în cînd, obosit de monotonia zborului. Directorul închise şi el ochii. „Fir-ar să fie, trebuia făcut ceva la fermă. La o mie de metri înălţime e cam greu... Şi cu cît ne îndepărtăm, cu atît e mai complicat. *O să pierd legătura cu ei...*" Se hotărî să acţioneze. Bizuindu-se pe laşitatea lui Joe...

Trase uşor de mîini şi cablul cu care era legat cedă de parcă era făcut din aţă putredă, nu din oţel şi aluminiu. În aceeaşi clipă, bărbosul se întoarse şi îndreptă spre el un pistol mare, cu ţeava largă. Simulase că doarme, dar stătuse tot timpul la pîndă. Directorul rămase cu mîinile la spate, nemişcat, privindu-l inocent şi speriat. Bărbosul rînji, îşi ascunse pistolul şi se lăsă din nou peste sacul cu bani. În aceaşi clipă directorul se ridică şi-l lovi puternic în spate cu latul palmei. Se auzi un pîrîit, probabil o fractură, şi bărbosul rămase nemişcat, cu faţa îngropată în sacul de pe genunchi. Pilotul tresări, avionul se lăsă brusc pe o parte, pilotul duse mîna spre pistol, dar o încleştă apoi pe manşă încercînd să redreseze aparatul. Se trezi şi Jim şi scoase fulgerător pistolul. Exact în clipa în care se pregătea să apese pe trăgaci, încremeni holbat, apucă să mai vadă o fracţiune de secundă cum faţa directorului se desface şi în dreptul nasului apare o ţeavă subţire, albă, simţi apoi o arsură în frunte, un fulger alb ieşise din ţeava care răsărise pe faţa directorului şi-l lovise năprasnic. Îşi pierdu cunoştinţa. Se lăsă pe scaun ca o cîrpă, cu o pată neagră în mijlocul frunţii. Joe redresă

aparatul și se întoarse spre ei, ținînd mansa cu mîna stîngă. Abia apucă să vadă cum fața directorului se închide la loc ascunzînd la mijloc o țeavă subțire, îl zări pe Jim stînd moale pe scaun și mîna în care ținea pistolul începu să-i tremure spasmodic.

— Sînt Robin, robotul Robin, din echipa de siguranță a băncii. Gloanțele nu-mi fac mai nimic. Lasă pistolul și întoarce avionul spre oraș.

Directorul-Robin-robotul vorbea rar și limpede. Clănțănind din dinți, Joe lăsă să-i scape pistolul și puse amîndouă mîinile pe mansă. N-avea putere să întoarcă avionul. I se părea un coșmar toată povestea, îl vedea pe șef prăbușit peste sacul cu bani și nu-i venea să creadă, aruncă o privire peste umăr și se izbi de ochii reci ai... directorului, ai robotului, duse o mînă la gît simțind că se sufocă și se lăsă să cadă ca o păpușă de cauciuc dezumflată peste bordul avionului. Fața directorului se deschise din nou și-l curentă de cîteva ori, trezindu-l.

— Dacă leșini, o să mori ! Eu nu știu să conduc avionul. Ține minte asta ! Dacă vrei să trăiești, întoarce avionul și aterizează undeva, nu are importanță unde. În curînd ne vor ajunge cei de la siguranță.

Într-adevăr, peste cîteva minute, un elicopter mare, vopsit în culori de camuflaj, apăru în fața lor, se feri brusc din calea avionului și se instală deasupra lui însoțindu-l.

Peste două ore, în fața directorului, a adevăratului director, Amalia, John și Robin primeau deopotrivă felicitări, Amalia pentru sîngele ei rece, John pentru că el era inventatorul și constructorul lui Robin, iar acesta pentru „comportarea ireproșabilă pe toată durata operațiunii". Directorul le strînse mîna la toți trei și rămase în picioare, dîndu-le de înțeles că ceremonia se terminase. Amalia se foi pe scaun, privi scurt la John, tuși încurcată și se hotărî în cele din urmă să vorbească.

— Domnule director, n-am putea... știți, trebuie să plec azi cu John în weak-end, pe malul oceanului... n-am putea să lipsim luni de la bancă ? V-am fi foarte recunoscători...

— Luni ? a, nu, luni e imposibil, ştiţi că în fiecare luni avem foarte mult de lucru, toată lumea cheltuieşte banii sîmbătă şi duminică şi luni vine la bancă. Imposibil. Îmi pare rău. Marţi, uite, marţi sînteţi liberi.

Amalia se bosumflă, făcu un botic prelung şi lăsă ochii în jos. John parcă zîmbea sau numai i se părea directorului că zîmbeşte. Numai Robin stătea impasibil, regulamentar, neparticipînd la discuţie. Amalia făcu o ultimă încercare.

— Chiar nu se poate ? Pentru noi ar fi foarte...

— Exclus. Marţi, miercuri, oricînd, dar nu luni şi vineri... Îmi pare rău.

Directorul părea sincer dezolat, ridica din umeri neajutorat arătîndu-şi palmele şi privea pe lîngă ei, în jos, la un scaun. Era un moment penibil pe care nu ştia cum să-l depăşească. Îndreptă cu recunoştinţă ochii spre uşa care se deschidea încet, lăsînd-o pe secretară să pătrundă înăuntru. Secretara era lividă, intră, se sprijini de tocul uşii ca pentru a-i face cuiva loc să treacă şi nu spuse nimic. Directorul se sperie puţin, ce putea fi aşa de grav de-i pierise graiul secretarei ?, se bizuise întotdeauna pe ea, avea doar atîta experienţă. O nouă spargere probabil. Cîteva secunde nu intră nimeni. Apoi, cînd intră, directorul se aşeză pe scaun şi îi pieri şi lui vocea, la fel ca secretarei.

— Du-dum-dumneata...

În prag era... Amalia ! altă Amalia, una se afla pe scaun în faţa lui, încă bosumflată că nu poate lipsi luni, iar cealaltă stătea în prag şi zîmbea.

— Amalia, Amalia Santos de la ghişeul 6.

Lui John i se făcu milă de director, o luă pe Amalia de braţ, pe cea din prag, şi se îndreptă cu ea spre director zîmbind.

— Amalia cea adevărată... Cealaltă este... sora lui Robin.

Directorul pricepu. Bău repede un pahar cu apă, se şterse meticulos cu batista şi izbucni în rîs.

— De cînd e... sora lui Robin aici ?

— De vreo trei ani, la un an după ce Amalia a fost rănită de nebunul acela. N-am vrut s-o mai las să rişte... Şade acasă şi urmăreşte pe monitoare ce se întîmplă la

ghișeu, iar cînd apar situații neprevăzute, dă indicații copiei. Ca acum cîteva ore...

— Tot timpul a fost aici ?! Fără să știe nimeni ? Nici măcar colegii ?

— Exact. Mai puțin în zilele de salariu...

John și Amalia izbucniră în rîs. Se țineau de mînă și rîdeau înveseliți de încurcătura directorului. Directorul nu era însă încurcat, era mai ales preocupat de o idee ascunsă pe care nu știa cum să o verifice, se tot frămînta căutînd o soluție și nu găsea nici una. Alese în cele din urmă calea cea mai simplă. Se apropie de John și-l trase pur și simplu de păr.

— Au ! Ce s-a întîmplat ?! Ce vreți să faceți ?!

Abia acum încurcătura directorului deveni reală. Se bîlbîi, se înroși, scoase batista și tuși forțat de mai multe ori... John își freca în continuare părul în locul de unde îl trăsese directorul, îl durea, se freca și nu înțelegea. Ba nu, înțelese ! Izbucni în rîs, îi venea să moară de rîs, se ținea cu o mînă de burtă și cu una se freca la ochi și rîdea, rîdea cu lacrimi. Amalia înțelese și ea și o copleși un rîs asemănător.

— Ha, ha... eu, eu sînt... ha, ha... veritabil. Nici o grijă... ha, ha... La revedere... ha, ha, mulțumim pentru ziua de luni, ha, ha...

Directorul izbucni și el în rîs, în cele din urmă înțelese și secretara și se molipsi și ea. Numai Robin și „sora" lui rămăseseră impasibili tot timpul și așa aveau să rămînă pînă luni cînd se redeschidea banca și trebuiau să-și reia funcțiile.

DATE INIŢIALE : CASETA 1984
ACCES : NELIMITAT
MOMENTE : INIŢIAL = 2000
PAS = 50
NUMĂR PAŞI = 3
START

*

— Ai pus lumînările ?
— Toate.
— Tortul... ?
— E gata.
— Bine. Hai să ne schimbăm.
— O ! Da, e trecut de opt.. Eşti sigură că tata n-a uitat? Ştii cum e el...
— Dă-i un telefon şi vezi ce face. Eu mă duc să mă îmbrac.

...6...9...6...7...5...2...6 Numărul apelat răspunse imediat.

— Alo, tata ?... Da, eu... Cum ?... Ha, ha, eram sigură... Nimic ! dacă nu eşti aici la nouă, vin să te iau pe sus... Odată la o mie de ani se trece dintr-un mileniu în altul şi tu stai în uzina ta de... cum le spune, stelioni, steloni, stiloni... ? Nici vorbă !... Pe sus te iau. Pa. Te sărut...

Lora puse receptorul în furcă — era un model vechi, arhaic, profesorului îi plăceau telefoanele mari, negre — se învîrti pe călcîie făcîndu-şi roată părul de culoarea frunzelor tomnatice de nuc şi porni în fugă spre dormitor să se schimbe.

— Ei, ce se aude ?

— Ca de obicei, uitase. M-a întrebat de se să vină acasă... Auzi, are douăzeci de invitaţi şi uită să vină acasă...

— Eh, n-ai ce-i face. Aşa a fost întotdeauna, dar de cînd cu stelonii...

— Steloni, numai de steloni aud. Mănîncă în laborator, doarme în laborator. Cînd vine acasă, din două vorbe una e despre steloni. Cel puţin de revelion să-i mai lase în pace. Îţi aminteşti ce ne-a făcut anul trecut ?... Parcă în noaptea asta îi vin toate ideile... Cînd se ştie aşteptat... Spune-mi, cum ţi se pare rochia ?

Ama, soţia profesorului Zogr şi mama Lorei, îşi părăsi oglinda la care ea însăşi se pregătea de petrecere, privi cu capul lăsat într-o parte la fiica ei, se apropie de ea şi o sărută pe amîndoi obrajii. Zîmbind şi sărutîndu-se, cele două păreau de aceeaşi vîrstă. Semănau. Ama era puţin mai scundă, însă avea aceeaşi siluetă, acelaşi păr, amestec fantezist de nuanţe blond-şatene, îl purta însă mai scurt, legat la spate cu o agrafă mare, grea, maronie. Lora îl lăsa să cadă în cascadă pe umeri. Îi plăcea să-şi mişte capul în toate părţile ca să facă părul roată, să-i cadă pe ochi şi apoi să aibă motiv să-şi arunce din nou capul pe spate readucînd flăcările de grîu şi soare la locul lor pe umeri.

Se auzi soneria de la intrare. Soseau deja invitaţii. Colegi, colege, vecini, rude. Lora aprinse lumînările groase, plăcut mirositoare, şi camera cu mobilă barocă, masivă, cu perdelele înalte, căpătă dintr-o dată un aer festiv, puţin cam prea festiv, aşa, diplomatic, distins. Murmurul egal al vocilor, întrerupt de gîlgîitul domol al rîsului, din ce în mai molipsitor, făcea parcă parte din decor, se împletea cu acesta. Era greu de imaginat sufrageria cu mobila ei sobră — altă ciudăţenie a profesorului, pe lîngă telefoanele vechi — altfel decît plină cu acei academicieni respectabili, cu soţiile lor cu sprîncene false şi dantură artificială veritabilă, cu vecinii eleganţi şi spirituali, se poate afirma că erau la fel de eleganţi şi de spirituali ca academicienii şi soţiile lor.

Lora nu aşteptă să se facă ora nouă. După ce zîmbi frumos tuturor invitaţilor, fiecăruia pe rînd, în grup sau tuturor deodată, după ce ronţăi discret cîteva fursecuri (cu stafide), porni spre institutul în care tatăl ei îşi ducea veacul. Urcă în electromobil, făcu cererea pentru institut şi în

zece minute mașina se oprea chiar în fața ușii de la intrarea acestuia. O singură fereastră era luminată, undeva la etajul patru. „Aha." Portarul o salută respectuos, ba îi chemă și liftul. Lora intră în biroul profesorului destul de zgomotos, dar se opri în ușă cu un deget ridicat, cu frazele fărîmițate în gît, cu ochii umezi. Imaginea era înduioșătoare. Mai fusese și altădată aici, dar acum, în noaptea de revelion, cînd o singură fereastră a institutului era luminată, cînd acasă, în sufragerie, s-au aprins lumînările colorate însuflețind mobila barocă, acum cînd ea avea douăzeci de ani și era dispusă să lăcrimeze pentru orice motiv, acum, ei bine ! acum Lora simți că ochii îi înoată în lacrimi. Profesorul era aplecat peste birou, cu surtucul gri blindat în coate cu două petece ovale de piele, cu ochelarii pe frunte, singur, senin, fericit, și scria. Biroul, mare cît o masă de ping-pong, era plin de hîrtii scrise de mînă, de mașină, tipărite, cu listinguri de calculator. Un telefon mare și negru ca și cel de acasă, dar cu mai multe butoane, trona suveran într-un colț, învecinîndu-se neașteptat cu terminalul-display al rețelei de calculatoare, riguros geometric, modern, strălucitor. Noroc că terminalul era acoperit și el cu hîrtii. Profesorul scria în continuare, fără să-și dea seama că nu e singur. Chelia lui spectaculoasă reflecta ușor lumina lămpii de birou. Îi rămăsese puțin păr, la ceafă și la tîmple, deasupra urechilor. Se tundea rar. Părul creț se făcea vîlvoi de o parte și de alta a cheliei, rivalizînd ca volum și formă cu aceasta. „A început să albească tăticul meu..."

Lora se apropie de profesor și îl sărută deasupra sprîncenelor, lîngă ochelari.

— Cum, ce, tu aici ?... Ce s-a întîmplat ?

— Nimic, doar că e ora nouă.

— Așa de repede ?! Formidabil. Și eu care... A, ce păcat ! Hai, repede ! Ești cu mașina ?

— Da.

Profesorul lăsă totul baltă, o luă de mînă și porni cu pași mari spre ieșire. Era vesel. Lora simțea că e mulțumit, că abia așteaptă să ajungă acasă și să-și expună ultimele descoperiri în legătură cu stelonii, stelionii lui, sau cum le-o mai fi zicînd. De obicei vorbea cu patimă, cu ges-

turi largi, teatrale. Ochii negri, cu privirea jucăuşă, arzătoare, nasul coroiat şi chelia, mai ales chelia încadrată de cele două pămătufuri de deasupra urechilor, dădeau gesturilor profesorului un aer magic. Parcă era un vrăjitor, văzîndu-l te aşteptai să scoată fum din degete, din buzunare, să facă scîntei, să bubuie ceva în preajma lui. Lora parcă îl vedea în sufragerie, lîngă rafturile grele ale bibliotecii, hipnotizîndu-şi invitaţii, uitînd că ei vor şi să ciocnească un pahar de vin, să danseze, să-şi spună verzi şi uscate, să treacă adică în noul an, în noul mileniu, uitînd de probleme. Probleme erau destule, ultimii ani fuseseră ani de griji pentru toată lumea. Peninsula Arabă nu mai avea strop de petrol. Dezarmarea se semnase pe hîrtie, de doi ani, dar nu se neutralizaseră decît ceva mai mulţ de jumătate din focoasele existente. Problema alimentaţiei devenea şi ea acută. Lora se scutură ca de un frig brusc.

— Ce ai, s-a întîmplat ceva ?

— Nu, tată, nimic. Ai mai făcut ceva cu stelonii tăi ?

— Da, povestea e aproape gata. I-am prins. Uite, într-un rezervor cît degetul pot depozita energie pentru o mie de kilometri cu automobilul tău. Într-un degetar. Cred că problema e rezolvată.

Profesorul îşi freca mîinile în timp ce vorbea. Urcară în electromobil, îl programară să îi ducă acasă şi acesta îşi făcu datoria conştiincios ca întotdeauna.

Acasă invitaţii îi primiră cu urale, cu paharele înălţate, îi înconjurară însufleţiţi şi zgomotoşi. Se încălziseră deja. Profesorul nu-şi dezminţi entuziasmul şi prevederile Lorei.Se apropie de bibliotecă, ridică paharul, îl bău pe jumătate, apoi începu să vorbească gesticulînd.

— Fraţilor, într-o lună-două vom avea butelii cu stelioni. (Urale.) Am reuşit să-i stabilizăm. Procedeul de obţinere e de mult pus la punct, e garantat. Gata, înscrieţi-vă la schimbarea electromobilelor pe stelmobile.

Uralele continuau. Ascultătorii ciocneau în cinstea profesorului, în cinstea descoperirii. „Steloni, ce sînt ăia steloni ?" întreba o soţie de academician. „Sssst, o să-ţi spun mai tîrziu." „Acum !" scrîşnea soţia de academician. „Nişte particule elementare care nu trec prin metale. Stau în

cutie, ca pionezele, ca fixativul tău de păr..." „Ssst !" În timp ce gesticula cu paharul în mînă, profesorul împroşcase covorul cu vin. Dar nu observase. Continua.

— Din '85, de cînd am descoperit particulele astea leneşe, m-am tot chinuit să le prelungesc viaţa. Acum sînt nemuritoare. Am păstrat o butelie doi ani de zile, apoi am iluminat întreg institutul patru zile cu energia din ea. Era cît un stilou.

Profesorul continua să vorbească, invitaţii să asculte, să se mire (soţiile de academicieni), să bea, să uite de griji, bucuroşi că au butelii cu steloni. În vremea asta, Lora o prinsese de talie pe mama ei şi stăteau amîndouă deoparte zîmbind, privind cu infinită duioşie la bătrînelul cu coatele peticite cu piele, cu umerii lăsaţi, care gesticula entuziast hipnotizîndu-şi ascultătorii îmbrăcaţi în costume negre şi rochii decoltate de seară. În surtucul lui cenuşiu, profesorul mîngîia în continuare omenirea pe frunte, eliberînd-o de încă unul dintre coşmarurile sale fundamentale : setea de energie.

*

Elicopterul se aplecă mult înainte, mărindu-şi brusc viteza. După liniştea în care se desfăşurase călătoria pînă atunci, schimbarea îl surprinse puţin pe Gooz. Se lăsă totuşi în grija micului pilot automat. Nici nu ştia prea bine unde se află. Peisajul era acelaşi de mai multe zeci de minute, arid, cu pete firave de verdeaţă şi copaci descărnaţi. Elicopterul îşi schimbă direcţia spre dreapta, aproape cu şaizeci de grade. Continua să zboare la fel de repede, intrat parcă în panică. Trepida uşor, aplecat înainte, cu ecranul principal al bordului însufleţit brusc de o ploaie de puncte luminoase, mici, indiscernabile. „Ce dracu face ăsta ? ! Într-o oră trebuie să fiu la congres..." Se lămuri atunci cînd îşi dădu seama că lumina se împuţinează. Şi era abia trecut de amiază... Privi prin hublouri. În faţă nimic. La stînga... Acolo, acolo era ! O perdea înaltă, galben-cafenie, se interpusese între el şi soare. În spate la fel. Înţelese şi se cutremură. Nisip ! Furtună de nisip ! Radarul pilotului automat o sesizase şi fugise din calea ei.

Gooz își aminti de descrierea pe care i-o făcuse un coleg care trecuse printr-o furtună asemănătoare. „Deși se zice că e etanș, elicopterul se umple în cîteva minute de o pulbere galbenă, extrem de fină, necruțătoare. Toate părțile mecanice ale aparatului sînt compromise, începînd cu axul rotorului și terminînd cu butoanele tabloului de bord. Axul se erodează, iar butoanele devin inutile din cauza prafului dielectric care separă contactele. După un sfert de oră de agonie, sistemul de avarie mi-a adus elicopterul pe sol cu ajutorul fuzeelor și m-a depus undeva în mijlocul cîmpiei. A fost un infern. Patru ore a durat, timp în care am respirat prin masca de oxigen, cu ochii închiși, cu urechile biciuite de șuieratul ascuțit al nisipului. A fost un infern..."

Gooz decuplă pilotul automat și trecu pe comandă manuală. Coborî aparatul căutînd un loc pentru aterizare. Va întîrzia la congres, dar nu avea de ales. Perdeaua de nisip se apropia vertiginos, opacă, măturînd cîmpia pe toată întinderea ei. N-avea timp să caute un loc bun de aterizare. Coborî rapid și depuse elicopterul pe sol aproape de un pîlc de arbuști deși, întunecați. Nici nu se opri bine rotorul că nisipul se auzi frecîndu-se de hublourile mari ale aparatului. Gooz simți imediat în nări și gîtlej prezența uscată a nisipului. Șuieratul de afară se înteți, întunericul galben de asemenea. Interiorul aparatului fu acoperit de un strat de pudră silicoasă, insinuantă, atotputernică. Gooz stătea în scaun ținîndu-se de mansă, holbîndu-se la zidul galben care se freca țiuind de elicopter, mișcîndu-l ușor. Simți nările uscate, gîtul ars de polenul otrăvitor. Bău zgomotos cîteva înghițituri de apă și gustul sălciu al nisipului îi pătrunse în tot corpul. Își udă batista și o puse la nas. Închise ochii. Nu avea nici mască de oxigen, nici ochelari de protecție. Parcă avea praf de cărămidă sub pleoape, aerul devenise irespirabil, urechile îl dureau, iar gustul nisipului îl pătrunsese pînă în creier. Era pierdut, într-o jumătate de oră, cel mult o oră avea să-și piardă cunoștința. „Doamne, patru ore !... Imposibil !..." Coșmarul de afară nu dădea semne de oboseală. Deznădejdea și nisipul împreună ucideau încet fiecare fibră, fiecare nerv,

fiecare celulă a lui Gooz. Se încovoiase pe scaun şi aştepta îngrozit sfîrşitul.

Furtuna a ţinut cu puţin mai mult de o oră. Liniştea se instală dintr-o dată, furia de nisip se rupse şi apăru soarele. Un soare auriu, filtrat în curcubee galbene de aerul pudrat. Şocul liniştii îl curentă. Deschise ochii. Interiorul elicopterului nu mai semăna cu ce ştia el, nu se mai distingea nimic, totul era parcă vopsit cu galben-lut ; şi mîinile şi hainele îi erau galbene. Probabil şi faţa. Un om de lut într-un elicopter de lut. Se desprinse din scaun şi deschise cu greutate uşa. Fiecare mişcare stîrnea norişori de fum de pucioasă. Coborî. Tufele, mai înainte verzi-roşcate, erau şi ele galbene. Cîmpia — o masă de praf uscat din care se iţeau smocuri părelnice de iarbă.

Gooz îşi scutură hainele, îşi spălă nările, încercă să-şi spele şi ochii. Era ameţit, simţea fiecare articulaţie prăfuită, se mişca încet, sacadat. Trebuia să se reîntoarcă, nu avea rost să mai meargă la congresul de stelonică, nu-l mai interesa nimic în afara unui rîu adînc în care să se arunce cu haine cu tot şi să nu mai iasă pînă nu se curăţă de tot nisipul lumii. Dădu să urce în elicopter, dar chiar atunci, dinspre tufe, se auziră glasuri. Se întoarse holbat înapoi, nevenindu-i să creadă. O siluetă se ridică din mijlocul arbuştilor, apoi încă una. Un bărbat şi o femeie. Îmbrăcaţi în albastru... Albastru ? ! Gooz privea ca în transă. Nu, nu visa, cei doi vorbeau în continuare — nu înţelegea ce spun, avea urechile pline cu nisip — ridicau ceva de jos. Îl zăriră. Veniră în fugă spre el. Nici urmă de praf pe ei. Aveau nişte costume strînse pe corp, albastre, ca de acvanauţi. Doar faţa şi palmele li se vedeau. Se uitau miraţi la el, la elicopter, la decorul cumplit din jur, şi nu înţelegeau. Cu atît mai puţin înţelegea Gooz. Cei doi îl încadrară şi-l luară domol de braţe.

— Vino !

Se lăsă dus de cele două arătări albastre. Între tufe era o trapă circulară ; pătrunseră pr[illegible]ea într-o sală îngustă, trecură printr-o uşă într-o cameră cu lumină multă, prea multă pentru ochii înţepaţi de siliciu ai lui Gooz, trecură pe lîngă alţi doi oameni îmbrăcaţi în albastru („Trusa, repede", spusese femeia care îl ţinea de braţul stîng) şi

în celc din urmă ajunseră intr-o sală albă, cu o cadă pătrată, uriașă, la mijloc. Îl dezbrăcară rapid și îl băgară în apă.

Îndeplini ca un copil tot ce-i cerură. L-au cotrobăit în ochi, în urechi, l-au pus să bea un lichid uleios, l-au spălat cu un spray roșietic. A fost ca o renaștere. Nu-i venea să mai iasă din apă.

S-au împrietenit repede, erau veseli și amabili. Erau ecologi toți patru, soț și soție, lucrau acolo de mai mult timp.

— Aici, în subteran ?

— Da, e mai simplu. Ați văzut ce e afară. Nu se poate trăi.

— Nu credeam că e chiar așa. Mai auzisem de furtuni de nisip, dar...

— În fiecare vară cîte două-trei pe lună. Suficiente. Nimic nu le rezistă. Deocamdată.

— Nu înțeleg.

— Încercăm să le venim de hac, trebuie să le venim de hac. Noi sau alții. Am aclimatizat deja cîteva varietăți de arbuști.

— Adică ?...

— Da, vom replanta toată zona cu arbuști rezistenți la secetă, adaptați la nisip. E singura soluție. Am încercat cu ploi artificiale, cu irigații, cu perdele de plastic, dar degeaba. Eficiența e foarte scăzută. Fixarea nisipului e singura cale, singura soluție. Reîmbogățirea solului, renașterea cernoziomului.

— Tot timpul stați sub pămînt ?

— A, nu, numai în timpul furtunilor de nisip. În rest lucrăm afară, dormim în corturi. Aici ne ascundem numai cînd nu mai avem de ales... Dar, dumneavoastră, cum ați ajuns aici ?

— Păi, am aterizat forțat. Nici nu știu unde mă aflu. Trebuia să ajung la Setberg, la un congres de stelonică. M-a prins furtuna și am aterizat. Cu numai cîteva secunde înainte de dezlănțuirea nisipului. Dacă ținea mai mult...

— Elicopterul mai funcționează ?

— Nu știu, nu l-am încercat. Sper că da...

— Hm, n-aș prea crede. Nimic nu scapă perfidiei nisipului. Val, vrei să mergi să faci o probă ?

Cel numit Val plecă. Gooz încă nu se obișnuise cu prezențele lor uniforme. Costumele erau identice, le distingea sexul după forma corpului, dar la fețe semănau atît de mult că nu reușise încă să rețină care e Val și care Per, care e Ameria și care Velora. De fapt, cele două femei nici nu prea vorbeau. Stăteau cu mîinile pe genunchii rotunzi înveliți în țesătura elastică a costumului și zîmbeau tot timpul. Acum, că Val plecase, o liniște stînjenită crescu încet în camera subpămînteană. Gooz privea în jur la interiorul luminos pe care numai lipsa ferestrelor îl deosebea de un laborator obișnuit.

— Mă... mă iertați... nu sînteți dumneavoastră Gooz, nepotul celebrului Zogr... cel care a descoperit stelonii ? V-am auzit vorbind despre congresul de stelonică și mi-am amintit că v-am văzut la televizor... La puțin timp după moartea bunicului... celebrul...

Fata era îmbujorată. Era ciudat de timidă pentru un ecolog care trăiește într-un laborator subpămîntean în mijlocul pustiului european.

— Ba da, eu sînt.

— Și noi tot cu steloni sîntem dotați. Cu steloni-beta, din cei sintetizați de dumneavoastră.

— Da, mhm.

Gooz era fîsticit. Admirația cu care îi vorbea interlocutoarea îl încurca. Nu știa ce să spună. Ar fi vrut să schimbe subiectul. Și Val care nu mai venea...

— Da, stelonii-alfa erau periculoși. În cîmpuri electromagnetice puternice se polarizau și oscilau cu amplitudini crescătoare. Prin efectul de cascadă păraseau...

Se opri. Vorbea fără rost. pe ecologă n-o interesa stelonica, n-avea cum să priceapă bîiguiala lui.

— Așa a murit bunicul. O butelie cu steloni a făcut explozie și...

Intră Val.

— Trebuie curățită fiecare piesă. Nu-l puteți folosi. Va trebui să mai stați la noi.

— A, nu, am să cer la institut un elicopter de serviciu. Prin radio.

— Nu merge nici radioul. Dacă vreţi, puteţi însă folosi staţia noastră.

O folosiră. I s-a promis un elicopter, însă peste cincişase ore. Elicopterul institutului era plecat într-o misiune. Trebuia să aştepte. Îmbrăcă şi el un costum etanş, albastru, şi se alătură ecologilor. Îi ajută să ia probe de sol, să le analizeze, analizară frunze, rădăcini şi crengi din arbuştii de deasupra laboratorului, făcură observaţii meteo. Uneori Val prefira nisipul printre degete şi ofta.

— Iată unde au dus recoltele duble şi triple, îngrăşămintele, defrişările. Am stors pământul de orice vlagă. Nisip, atît ne-a mai rămas, nisip.

— Ei, nu e peste tot aşa.

— Nu, dar va fi, dacă nu luăm măsuri. Grabnice.

— Ştiu că se lucrează de mult la sinteza substanţelor organice pe cale industrială. Fotosinteză în eprubetă... S-au anunţat parcă şi unele succese. Asta ar fi o soluţie.

— Probabil unica soluţie. Însoţită de o campanie mondială de refacere a solurilor. Da, e unica soluţie.

Sosi în cele din urmă şi elicopterul institutului. În el era şi un mecanic. Gooz urcă. Mecanicul rămase să cureţe elicopterul de praf şi să-l readucă la bază.

Din aer, Gooz îi văzu pe cei patru ecologi făcîndu-i semne largi cu ramuri verzi din arbuştii pe care încercau să-i aclimatizeze. Patru oameni în albastru pe o tipsie galbenă, de nisip atotputernic, patru puncte albastre agitînd ramuri verzi, ca o promisiune, ca o speranţă.

•

Preşedintele în exerciţiu al Ligii Naţiunilor Înfrăţite se apropie grav de microfoane. Se sprijini cu mîna stîngă de marginea pupitrului, cu dreapta îşi mîngîie barba albă rotunjită impecabil şi se adresă celor şase mii de delegaţi din amfiteatrul uriaş.

— Stimaţi prieteni (glasul se auzea clar, neted, în sala perfect sonorizată), cu cîteva zile în urmă (nu mişca nimeni, glasul era solemn) a fost lichidat ultimul kilometru

pătrat de deșert (aplauze, urale, asistența se ridică în picioare). Pămîntul este în întregime acoperit cu verdeață (aplauzele cresc, ascultătorii se îmbrățișează). Pentru totdeauna (în sală...).

Se auzi telefonul. Nola părăsi televizorul și se repezi înfrigurată la telefon.

— Da... da... nu, nu încă... bine... La revedere.

Închise telefonul dezamăgită. Sperase să-l audă pe Voll, plecase de două săptămîni la vînătoare de lupi și nu dăduse nici un semn de viață. Era îngrijorată, nu i se mai întîmplase să întîrzie atît de mult. „Aia de la Ligă aplaudă. Auzi, planetă verde... E deja o junglă. O junglă definitivă, pentru totdeauna, cum spunea bărbosul..." Ea însăși participase la desființarea deșerturilor, împreună cu mama ei, Velora, și cu echipa pe care aceasta o conducea. Victoria ei se încheiase de mult, de cînd Niel, soțul, se prăbușise cu elicopterul în pădurea pe care ea însăși o crease. Pînă ajunseseră la el printre hățișuri au trecut optsprezece ore. Prea multe... Din cauza copacilor, elicopterul căzuse într-o parte, neputincios. Iar acum Voll plecase și el prin pădurile tinere și viguroase, cine știe pe unde umbla, cu arma în mînă, sportiv și anacronic.

Nola își făcu de lucru prin casă, aranjă o vază, niște cărți, repară cutele perdelei, totul încet, meticulos, trăgînd de timp. Se hotărî să dea din nou drumul la televizor.

„...și cinci de ani de cînd agricultura a încetat să mai existe, de cînd funcțiile ei de furnizoare de substanțe organice pentru hrană și alte întrebuințări au fost preluate de marile agregate..."

Opri din nou televizorul. Știa tot ce spunea venerabilul președinte în exercițiu al Ligii Națiunilor Înfrățite, iar aplauzele o enervau. zgomotul lor sacadat se suprapunea neplăcut peste ritmul inimii ei neliniștite. Ar fi vrut să iasă undeva, la un spectacol, la o prietenă, dar era prea tîrziu, se întunecase deja. Se uită în jur căutînd ceva de făcut, cu mîinile una în alta, cu o cută de tristețe la colțul gurii și în cele din urmă se așeză pe un fotoliu, dreaptă, nemișcată, așteptîndu-și fiul.

Voll a venit abia peste trei zile. Nola s-a repezit spre el să-l sărute, să-l strîngă în brațe, să se pătrundă de pre-

zența lui, dar tînărul a început atît de volubil să-i povestească isprăvile lui vînătorești încît Nola a rămas zîmbind, cu urme umede în ochi, să-l asculte. I-a pus masa. Voll mînca grăbit, cu o poftă sănătoasă de bărbat tînăr, obosit, și povestea în continuare printre înghițituri. Era entuziasmat. Nola se așezase pe un scaun lîngă el, pusese coatele pe masă și-l asculta în tăcere, privindu-l îndelung, așa cum privesc mamele spre copiii reveniți de la vînătoare, bucuroși și plini de viață.

•

— Extraordinar ! Știam că aici se face prognoză, nu și literatură. Excepțional !

Profesorul Aldea își lăsă — modest — ochii în jos umflîndu-și în același timp pieptul. Privea aproape cu dragoste spre calculator.

— Fantezia îi e limitată la cîteva generatoare de numere aleatoare. Totuși...

— Ce totuși ? E excepțional. Bănuiesc că la început există filonul științific, de prognoză, pe care apoi se pune haina literară.

— Exact.

— Singurul lucru ciudat mi s-au părut numele de persoane. Sînt cam...

— Mda, a fost învățat că numele femeilor se termină în „a", iar cel al bărbaților într-o consoană. Le alege aleatoriu respectînd numai aceste restricții. Sînt multe lucruri de perfecționat la program. Le vom face.

•

Peste un an și ceva, profesorul Aldea primi un telefon la institut.

— Alo, profesorul Aldea ?

— Da.

— Sînt Dorian, fizicianul căruia i-ați făcut acum un an demonstrația cu calculatorul acela literat, prognozist și literat. Ei bine, un coleg mi-a comunicat că a desco-

perit niște particule leneșe, care nu trec prin metale, pot fi păstrate în recipiente, ca gazele. El speră să le poată folosi ca sursă de energie. Mi-am amintit că și în schițele calculatorului era vorba de niște particule asemănătoare. L-am sfătuit să le dea numele din schițe, dar l-am uitat. Sînteți amabil să-mi spuneți cum se numeau ?

— Un moment, să mă uit, nu mai țin minte exact... un moment... așa... A, da, steloni... ați înțeles ? *Ste-loni.*

ACELE FIINȚE CIUDATE...

Vestea făcu înconjurul planetei ca un fulger. Viață ! A fost descoperită viață în cosmos !... Nava Y7 a întîlnit ființe inteligente pe o planetă din constelația Torului ! O planetă de siderit ! Vor reveni în curînd !...

Obiceiurile efervescentelor orașe, ca și ale micilor localități, atît de liniștite de obicei, au fost răsturnate, pulverizate pur și simplu de această noutate, de dubla noutate pe care crainicii o repetau continuu din toate puterile: nava Y7 nu pierise așa cum se crezuse, ba mai mult, ea revenea cu dovada existenței unor ființe rațională, a unor semeni... Semeni ? ! Greu de imaginat despre ce fel de semeni era vorba. În lipsa oricăror informații suplimentare, presupunerile nu făceau decît să înfierbînte imaginația. Se răspîndi zvonul că ar fi vorba despre un fel de ființe filiforme, semitransparente, peste acest zvon se așternu altul referitor la un fel de sfere cu protuberanțe care îndeplineau diferite funcții... Pînă și cei mai pozitiviști cercetători, chiar și cei din centrul de coordonare a zborurilor cosmice, lansau ipoteze care de care mai fanteziste, în discuții interminabile, sortite să omoare timpul, să acopere înfrigurarea așteptării. De altfel, discuțiile, în grupuri de cinci-zece persoane, erau caracteristica acelor zile. Zile lungi, cu orele numărate, zile în care întreaga planetă stătea cu toate simțurile îndreptate spre cer, pentru a afla cu o secundă mai devreme — dacă ar fi posibil — amănunte despre nemaipomenita veste.

Următorul mesaj de la Y7 preciza poziția navei suficient de bine pentru a se putea calcula data sosirii. Se apropia ! Cîteva zile doar. Frenezia planetei creștea proporțional cu micșorarea distanței pînă la navă. „Cum ? Au capturat unul ?... A murit pe drum ? Păcat... Cunosc

electricitatea... Cum arată ? Lungi, cu patru tentacule ? Formidabil..."

În ziua aterizării, marele platou din jurul cosmodromului era plin de lume. O mare tremurînd de nerăbdare. După ce jeturile de plasmă s-au stins, au năvălit cu toţii pe pistă. Aşteptară deschiderea navei într-o nemişcare care-i durea. Cînd trapa se desfăcu, mulţimea se tălăzui înainte. Cei doi cosmonauţi coborîră încet, păreau la capătul puterilor, şi fură purtaţi pe sus în duba de preluare. Mulţimea se desfăcu lăsînd să treacă duba, apoi se închise la loc şi rămase în continuare pe platou aşteptînd.

După cîteva ore, cît dură tratamentul intens de revitalizare, cei doi cosmonauţi fură urcaţi pe podiumul marelui amfiteatru al cosmodromului. Sala era plină de specialişti, nu se admisese intrarea nimănui din afara centrului de coordonare. Mulţimea nici nu încercase, de fapt, să intre, era clar pentru toţi că sala este neîncăpătoare. În plus, de afară se puteau urmări foarte bine discuţiile din amfiteatru.

Conferinţa a fost deschisă de responsabilul misiunii Y7.

— Dragi colegi, să fim operativi ! Cît mai puţine întrebări ! Bor şi Ber sînt foarte obosiţi. Gîndiţi-vă că sînt în spaţiu de atîta timp. O jumătate de viaţă au petrecut-o închişi în navă. În zilele următoare vom organiza întîlniri tematice, pe grupe de specialităţi. Acum cei doi eroi ai cosmosului ne vor face o prezentare scurtă a elementelor esenţiale ale călătoriei lor. Încă o dată, vă rog, fără întrebări inutile !

Îi făcu semn lui Bor să înceapă. Acesta era comandantul navei, lui i se cuvenea să fie primul care prezintă istoricele observaţii ale expediţiei. Se ridică greoi, era încă obosit, se dezobişnuise să se mişte liber, era nesigur pe mişcări.

— După cum ştiţi, misiunea noastră consta în depistarea de siderit în zona Torului. Se semnalaseră acolo aglomerări care meritau o încercare de exploatare. În jurul stelei C6 din această constelaţie am descoperit o planetă cu o concentraţie foarte mare de siderit. Ne-am îndreptat spre ea. Iată imagini ale apropierii noastre. Deşi planeta ni se păruse de departe a fi destul de solidă, pri-

mele ei straturi sînt gazoase. Priviți... La intrarea în acest înveliș gazos s-a întîmplat nenorocirea. Nava a luat foc. Am încercat să ne oprim, dar a fost imposibil pînă nu am ajuns pe al doilea strat al planetei, stratul de siderit! Închipuiți-vă, planeta este înconjurată de un strat foarte gros de siderit, e acolo o bogăție, o risipă de siderit inimaginabilă. Suficient pentru toată lumea noastră o veșnicie. Am adus cu noi cîteva probe... După stratul de siderit urmează un strat solid, dintr-un fel de zgură inertă, neinteresantă. Trecerea prin stratul gazos și impactul cu stratul de siderit, pe care nu l-am putut preveni în nici un fel, ne-au deteriorat nava. Ajunsese de nefolosit. Nici să vă anunțăm accidentul n-am putut. Am auzit că ne-ați considerat dispăruți. Eram într-adevăr dispăruți și am fi rămas dispăruți dacă nu era Ber, cu cunoștințele lui inginerești.

Sala îl ovaționă domol pe inginer, acesta se înclină obosit. Bor continuă :

— Ne-am fixat pe stratul solid, în inima sideritului, acoperiți de valuri, și am început reparațiile. Ar fi durat mult mai mult dacă nu existau cvadrupizii...

— Cine ? !

Cel care întrebase se ghemui rușinat sub dezaprobarea tăcută a colegilor.

— Ființele de acolo, așa le-am numit, deoarece au patru tentacule, de fapt cinci, patru mai mari și unul mai scurt, rotund, cu care nu fac însă nimic... Iată, eram între stratul de siderit și cel gazos, încercam să luăm legătura cu voi, cînd a apărut mașina aceea. Uitați-vă, e chiar o mașină... destul de bine lucrată... Noi stăteam liniștiți în siderit, nici nu bănuiam că planeta e locuită. Vă închipuiți surpriza noastră cînd am văzut mașina... Existau deci ființe inteligente care ne puteau ajuta să reparăm nava, care puteau să ne salveze. Ne-am apropiat imediat lansînd apeluri de tot felul. Mașina era plină de cvadrupizi, dar nici nu ne-au băgat în seamă. Au trecut pe lîngă noi de parcă nici nu existam, probabil că chiar nu existam pentru ei. Am vrut să intrăm în mașină, dar, pînă ne-am hotărît noi, aceasta se îndepărtase.

Iată aici cîteva imagini de cvadrupizi. O să vedeți mai tîrziu altele mai de aproape. Priviți, cu cele două tentacule se mișcă ; cu celelalte fac mult mai multe lucruri, mută obiecte, se țin unul de altul, lucrează... Foarte specializate tentaculele. Acesta, al cincilea, cel rotund, nu știm la ce le folosește. Probabil este o rămășiță a unui tentacul normal, care, nemaifiind folosit un timp îndelungat, s-a atrofiat. E adevărat că acest tentacul are niște găuri, însă nu ne-am dat seama la ce sînt bune. De pildă, prin fanta asta, unii cvadrupizi introduc uneori siderit, însă rar, nesistematic. Atunci cînd am încercat să-i băgăm și noi unuia siderit în această gaură a murit pur și simplu. Poate ne vor lămuri colegii biologi despre ce vorba.

După ce am pierdut prima mașină am rămas la suprafața stratului de siderit. Așteptarea nu a durat mult. Peste cîteva zeci de zile — zilele lor sînt mult mai scurte decît ale noastre — am zărit o nouă mașină, similară primeia. Se deplasa destul de încet. De altfel, aceste mașini nu intră în siderit și nici în învelișul gazos. Am aflat acest lucru imediat ce am tras mașina spre noi ca să o ducem lîngă navă. În primul rînd, toți cvadrupizii au părăsit mașina și au rămas la suprafață, apoi mașina a devenit inertă, iar cînd am ajuns pe stratul solid era complet inutilă, fără urme de viață. Am fost foarte amărîți, speram să putem repara nava cu ajutorul localnicilor. Am mai încercat de cîteva ori să aducem mașinile lor lîngă navă, dar niciodată n-am reușit să aducem și cvadrupizi. Chiar dacă nu părăseau mașina de la început, mureau înainte de a ajunge la fund, cu interiorul plin de siderit. După ce ne-am lămurit că sideritul îi omoară, ne-am schimbat planul. Nu mai trăgeam mașinile lor lîngă noi, le lăsam la suprafață, dar încercam să adunăm cvadrupizii de pe ele. Am reușit să-i menținem în viață introducîndu-i în baloane pline cu gazul din învelișul planetei. Din păcate, n-am reușit să comunicăm cu ei. Am încercat în toate felurile. Pur și simplu nu erau conștienți de prezența noastră, nu ne percepeau, nu dădeau nici un semn că ne-ar remarca prin ceva. I-am lăsat pe toți liberi în

siderit. Probabil că au murit. Am reparat nava singuri, cu piese pe care le luam din mașinile lor. Ne-au trebuit vreo treizeci de mașini ca să găsim tot ce ne trebuia. A fost greu, a durat foarte mult. În ultima vreme tot mai rar treceau cvadrupizi pe acolo. Am avut totuși noroc. N-am fi putut face singuri toate piesele, chiar dacă aveam atîta siderit în jurul nostru...

Asta a fost tot. După ce am reparat nava, am plecat și... iată-ne...

Bor se așeză. Sala ascultase vrăjită și încă nu-și revenea. Mulți aveau sumedenie de întrebări de pus, dar ezitau să le formuleze înainte de a-și limpezi ideile. Imaginile prezentate de Bor se învălmășeau încă în mintea lor, erau mult prea neobișnuite pentru a putea fi ușor rînduite, clasificate, înțelese.

Ber se apropie de Bor și îi spuse ceva.

— A, da, am omis să vă spun. Înainte de plecare am luat pe navă un cvadrupid. Speram să vi-l aducem nevătămat. A murit destul de repede, cînd încă nu părăsisem învelișul gazos al planetei. Cele cîteva zile cît a stat pe navă am reușit să-l observăm cu atenție. Celor interesați le putem da amănunte...

Responsabilul misiunii se ridică, întrerupîndu-l.

— Așa cum v-am spus, vom avea întîlniri pe domenii de specialități. După refacerea completă a celor doi cosmonauți. Pentru astăzi ajunge. Formulați-vă întrebările! Vă vom comunica programul într-un timp foarte scurt. Gata.

Mulțimea fremătă înfiorată la trecerea mașinii care îi ducea pe Bor și Ber spre clinicile cosmodromului. Se împrăștiară tîrziu, după ce comentară îndelung cele aflate, reamintindu-și unul altuia amănunte despre planeta învelită în siderit, despre mașinile cvadrupizilor, despre cvadrupizi, mai ales despre cvadrupizi, acele ființe ciudate cu patru tentacule normale și unul scurt, rotund și inutil, acele ființe ciudate care mureau dacă se umpleau cu siderit. „Auzi, să moară în siderit !... Și au atîta în jurul lor..." Iar ei, pentapizii, a căror nemurire era sideritul, duceau atîta lipsă, trebuiau să-l sintetizeze cu atîta greutate.

Se îndepărtară legănîndu-se a mirare mare, rostogolindu-se pe cele cinci tentacule, plini de vraja planetei de siderit, stele pentagonale în mijlocul cărora străluceau picături microscopice de apă, picăturile vieții lor. Pe cosmodrom rămase solitară, portocalie și înaltă, nava Y7, cu un schelet de pămîntean într-un container, un schelet îmbrăcat într-un costum de marinar purtînd însemnele navei „Santa Lucia", dispărută fără urmă la sud de Bermude, în anul..., primăvara...

POETUL DE PE BELONA

„De la banal la sublim nu este uneori decît un accident"

(citat din memorie)

Belona era o planetă agrară, rurală chiar, pe care nu se întîmplase niciodată nimic deosebit. La rîndul lor, agricultorii de pe Belona erau oameni cumsecade, liniştiţi, atît de cumsecade şi de liniştiţi, că pe alte planete intrase în uzul curent comparaţia „a fi încet la minte ca un belonez". Iar Andrew Iverson era nici mai mult nici mai puţin decît agricultorul tipic de pe Belona, prototipul îmbrăcat în salopetă verde, ars de soare şi vînt, domol la vorbă, statornic şi blînd în tot ce făcea. Nevastă-sa, Carolyn, era o superbă negare a principiului terestru cum că numai contrariile se atrag. Ei, nu !, atracţia dintre ea şi Andrew mergea pe al şaptelea an şi era la fel de zdravănă, de sigură şi de plictisitoare — mărturisea ea uneori — ca în prima zi după căsătorie şi asta în ciuda asemănării aproape perfecte între modurile de a fi ale celor doi, între gîndurile şi dorinţele lor. Aproape că nu mai aveau ce-şi vorbi, într-atîta semănau de mult. Căsnicia lor vădea toate premisele să ajungă centenară şi anonimă. Dacă totul ar fi mers ca pînă atunci, după terminarea stagiului în fermele şi pe plantaţiile Belonei, cei doi ar fi putut călători sau, mai probabil, ar fi rămas pe loc, ar fi făcut copii, ar fi continuat să se înţeleagă din priviri, şi-ar fi zîmbit stereotip şi fără semnificaţie de cîteva zeci de ori pe zi, s-ar fi salutat ceremonios cu vecinii şi aşa mai departe pînă la adînci bătrîneţe. Andrew şi Carolyn erau belonezi tipici şi căsnicia lor nu putea fi altfel decît tipică pentru Belona.

Căile destinului au însă meandre nebănuite.

Familiei Iverson, destinul i-a bătut la uşă sub înfăţişarea destul de jerpelită a unui vînzător ambulant, un

vîntură-galaxie sfrijit şi bun de gură, sosit pe Belona cu o navă uzată ca o balerină de provincie.

— Cuţitaşe pentru desfăcut scoici, stimată doamnă, priviţi, fără nici un efort deschidem orice carapace, apăsăm aici şi pac ! gata scoica ! Sau poate doriţi un aparat de făcut piure de sparanghel, iată, se introduce sparanghelul pe aici, învîrtim, mai învîrtim o dată şi gata, iată piureul. Pardon, hîrtie am băgat, hîrtie iese, dar dacă băgam sparanghel ieşea piure, vă rog să mă credeţi. Brevetul e sigur. Îmi aparţine de altfel şi e garantat de Asociaţia Interplanetară a Industriaşilor. A, înţeleg, nu bucătăria vă interesează pe dumneavoastră, stimată doamnă. Vă pot atunci oferi cîteva broşuri publicitare turistice, iată Las Vegasul, conservat ca acum două milenii, atracţii exotice — vînzătorul îi făcu cu ochiul stimatei doamne însă apoi îşi dădu seama că gestul era pregătit pentru bărbaţii cărora le arăta anumite pagini ale broşurii şi nu pentru o femeie. Pierdu pentru moment şirul vorbelor, dar recuperă rapid şi reluă canonada. Iată, am aici cele mai noi cuceriri ale ştiinţei terestre, marfă atentică, elixiruri pentru cele mai diafane şi mai inefabile sentimente, stări sufleteşti preparate pentru dumneavoastră în eprubeta industriilor fericirii, sentimente care vă pot face fericită, pe dumneavoastră şi pe soţul dumneavoastră. O picătură pe zi şi veţi fi alt om. Vreţi optimism, aici am optimism, doriţi tandreţe, iată tandreţea. Vreţi cumva inteligenţă, gustaţi din sticluţa asta. Visaţi cumva un fior de nebunie, exact atît cît să dea sare şi piper vieţii dumneavoastră zilnice, cumpăraţi această licoare miraculoasă şi...

Carolyn ascultase vrăjită monologul slăbănogului, urmărind de fapt nu spusele, ci mimica lui extraordinară, jocul fascinant al buzelor şi privirii, patosul cu care vînzătorul îşi prezenta marfa. Ai fi zis că el însuşi gustase cîte puţin din fiecare sticluţă, poate exagerînd chiar din unele. Nu voia să cumpere nimic, nici nu credea în balivernele pe care le auzea, dar cuvintele tandreţe, dragoste, nebunie reuşiră totuşi să o facă atentă.

— Cum, se poate obține tandrețe, tandrețe autentică ?... întrebă ea timidă.

— Marfă garantată de cei mai mari psihologi și erotologi, marfă sigură și ieftină, stimată doamnă, o picătură pe zi, în mîncare, în apă, oriunde și casa dumneavoastră se va imbiba de tandrețe. Dar, nu exagerați, nu măriți cumva doza, o preveni dojenitor vînzătorul de parcă ea ar fi dus deja sticluța la gură.

— Se simte ?... mai îndrăzni Carolyn să întrebe în șoaptă, temîndu-se să n-o audă Andrew din casă.

— Asta... depinde și de dumneavoastră, și de soțul dumneavoastră. De regulă, statisticile făcute de cele mai mari firme....

— A, nu... roși ca o sfeclă Carolyn. Întrebam dacă se simte în mîncare, cînd o pui, dacă se simte în gură...

— Înțeleg, înțeleg, se dumiri vînzătorul. Nu, sigur că nu se simte, acest inconvenient este de mult eliminat, produsele noastre sînt...

Carolyn bägă mîna sub șorț, într-un buzunar al salopetei, dar nu apucă să scoată banii. Apăru Andrew, îi comunică din priviri că vrea să o cheme înăuntru, o prinse simplu cu un braț peste umeri și porniră amîndoi spre casă. Vînzătorul rămase cu mîna întinsă, se reculese, ascunse sticluța cu tandrețe într-unul din buzunarele mantalei sale încăpătoare ca o gaură neagră și plecă legănîndu-se spre alți clienți prezumtivi.

În acele clipe a avut Carolyn inspirația unică, epocală, care le-a schimbat tot cursul vieții, făcîndu-l celebru pe Andrew, glorie a Belonei și a tuturor lumilor exterioare. Se apropie de Andrew și-l întrebă pisicindu-se :

— Voiam să cumpăr un automat pentru curățat nuci, ție-ți plac prăjiturile cu nuci, nu vrei să ?...

Andrew, neștiind ce-l așteaptă, consimți din priviri, iar Carolyn plecă în fugă, pe de o parte pentru a-l ajunge din urmă pe vînzător, pe de altă parte pentru a ieși de sub privirea candidă și cumsecade a soțului.

După ce a revenit, Carolyn s-a închis în bucătărie și a început să pregătească cina cîntînd.

În timpul mesei de seară Andrew Iverson simți ceva ciudat în jurul lui. Ceva nu mai era așa cum fusese pînă atunci, ceva se schimbase și el încă nu-și dădea seama ce. Apoi, perspicacitatea lui odată zgîndărită, torentul revelațiilor părea a nu se mai sfîrși. Carolyn se parfumase, pentru cină, ba mai mult, își pusese și o pijama roșie de mătase, cu mînecile largi și pantalonii strîmți. Carolyn își legase părul într-un fel de coc care-i dezvelea cu ostentație gîtul prelung și pufușorul gălbui de pe ceafă, se îmbujorase parcă, punea mîncarea în farfurii cu pleoapele aplecate — aha ! și farfuriile erau altele, erau farfuriile de sărbătoare. Andrew nu știa ce să mai creadă, privea fiecare noutate pe rînd, zîmbind încurcat. „Hm, ziua ei e pe 25 iulie..., aniversarea căsătoriei e la toamnă..., ziua mea, nici vorbă..., depășirea planului la producția de legume n-a fost niciodată sărbătorită așa." Andrew ar fi vrut să întrebe, pentru prima dată se petrecea ceva în capul soției și el nu-și dădea seama ce, ar fi întrebat, dar îi era teamă că a uitat ceva și Carolyn avea să se supere. Se hotărî să mănînce și să tacă.

Carolyn se îmbujora din ce în ce mai tare, parcă și pofta de mîncare îi pierise, abia dacă atingea vîrful lingurii cu buzele și tot mai des se uita pe sub gene, pe furiș, la Andrew. Acesta mînca în continuare, parcă mai morocănos ca altădată.

— Nu mai vrei puțin piper ? Sau sare ? Dă-mi, te rog, farfuria !

— A, nu, ciorba e excelentă, mulțumesc !

Carolyn se ridică totuși de pe scaun, îi luă farfuria din față și dispăru cu ea în bucătărie. Andrew era din ce în ce mai încurcat. „Ia te uită, de cînd își mișcă ea șolduri le în felul ăsta ?... A ! și de cînd se duce cu farfuria în bucătărie în loc să aducă sarea aici ?...."

În vremea asta, Carolyn adăugă la ciorba lui Andrew încă o picătură de *tandrețe*. „N-o fi fost destul. Sau poate elixirul e diluat, vînzătorul m-a înșelat..." Cu acest gînd scutură încă de cîteva ori sticluța deasupra farfuriei. Re-

veni în sufragerie cu o vagă îndoială în suflet. Spre bucuria ei, Andrew reluă mîncatul, parcă ceva mai fometos ca înainte, încercînd, de fapt, să-şi disimuleze nedumerirea în mestecat. Oricît era el însă de preocupat, nu-i scăpară privirile din ce în ce mai insistente pe care i le arunca soţia. „Ce doreşte ? Parcă aşteaptă ceva, parcă ar trebui să ţin un toast, să anunţ ceva important... Ce vrea de la mine, de ce mă priveşte aşa ? !..." „M-a păcălit şarlatanul ăla bun de gură. Auzi, sticluţă cu *tandreţe*... Apă chioară. Uite, a terminat ciorba şi nimic, nu se întîmplă nimic. Nici nu se uită la mine..." „Am uitat eu ceva, sigur am uitat, nu s-a parfumat ea degeaba... Trebuia să mă uit în agendă azi-dimineaţă... Am început să uit, am îmbătrînit..." „Poate că efectul nu e imediat, se încurajă în cele din urmă Carolyn, peste o oră-două să vedem..." Schimbă farfuriile unduindu-şi insuportabil şoldurile. Andrew abia aştepta să termine de mîncat şi fugi în dormitor. „Unde dracu am pus agenda aia ?" „Aha, începe să-şi facă efectul", jubilă Carolyn şi în timp ce spăla vasele fredonă un cîntec din adolescenţă, nici nu bănuia că-l mai ţine minte. Prelungi cît putu de mult dereticatul. „Să-l asimileze bine, se pare că durează, trebuie să am răbdare... Vînzătorul a fost totuşi cinstit. A uitat doar să-mi spună după cît timp se simte..." „Formidabil ! acuma cîntă...", se chinuia în vremea asta Andrew răsfoind prostit agenda şi negăsind nimic care să justifice farfuriile de sărbătoare şi pijamaua roşie.

— Te-ai culcat, Andy ? întrebă Carolyn intrînd felină în dormitor. Andrew se făcu mic sub plapumă şi mormăi un „da" aproape ininteligibil.

— Eu credeam că te-ai culcat, încercă stîngace Carolyn să continue dialogul.

— Păi, da, am avut o zi grea...

— Grea ? De ce grea ?

— Probleme la fermă... O ţeavă, s-a spart o ţeavă şi a inundat cîteva şanţuri...

— Da, dar tu ai reparat-o, nu ? Cum eşti tu de priceput...

— Da, dar acum sînt cam obosit. Parcă nici nu mă simt prea bine, minți Andrew cu voce groasă.

— Vai de mine ! Te simți rău ? Rău ai spus ? Cum te simți ?

— Așa... somnoros, mi se închid ochii...

„Vai de mine" se repetă Carolyn, de data asta în gînd. „I-am pus prea multe picături în ciorbă... Avea dreptate vînzătorul. O picătură pe zi, nu mai multe..."

— Spune Andrew, cum te simți ? De cînd a început oboseala, ai venit de la fermă așa ?

— Da... da și nu... vezi, parcă după masă m-a apucat mai tare, improviză la repezeală Andrew.

— Du-după ma-masă ?

— Da, parcă toată ciorba mi s-a dus în picioare și în ochi. Mi-e așa de somn...

Andrew căscă prelung pentru a da greutate vorbelor. Carolyn era lividă.

— Cio-ciorba... ți s-a dus în... ? Vai de mine !...

— Ei, lasă, dragă, a fost o ciorbă foarte bună. Poate tocmai de-aia...

— Tocmai de-aia, repetă Carolyn frîngîndu-și mîinile. Andrew, ce ți-am făcut ? ! Andrew, eu...

— Hei, Carolyn, ce-i asta, doar nu e vina ta că mie-mi place ciorba pe care o faci tu, se poate să vorbești așa ? Ți-am spus, am fost puțin obosit și acum mi-e somn. Gata, o să mă culc, culcă-te și tu și mîine o să fie totul în regulă.

Andrew începuse deja să aibă remușcări, o speriase ca un neghiob pe Carolyn, un neghiob și un uituc asta era, nici măcar acum nu-și amintea ce sărbătoare fusese. Își dădu toată silința s-o liniștească și reuși în cele din urmă s-o convingă că exact un somn bun este ceea ce-i lipsește lui pentru a se simți perfect.

Carolyn a visat toată noaptea un vînzător ambulant lung și subțire ca o antenă și care-i întindea rînjind și făcîndu-i ritmic cu ochiul o sticluță pe care scria „Elixir pen-

tru dragoste, o picătură pe zi, nu depășiți doza". După un timp vinzătorul începuse chiar să-i toarne în cap, de la înălțimea lui monstruoasă, conținutul interminabil parcă al unei asemenea sticluțe. Se trezi transpirată și înlemni. Era singură în pat! Andrew dispăruse! „Vai de mine, i-o fi rău, a leșinat, a murit, ce o fi cu Andrew?"

Îl găsi în sufragerie, aplecat peste masă, scria ceva sub conul de lumină al unei veioze. „Testamentul" pîlpîi un gînd paralizant în Carolyn. Se apropie de el, dar Andrew continua să scrie. „Nu mă mai aude... Săracul..." Andrew se ridică, îndepărtă de ochi foaia pe care tocmai o scrisese și mormăi mulțumit recitind-o. Carolyn întinse gîtul peste umărul lui și citi cu glas tare, fără să creadă că e aevea:

„Cît umerii verzi ai planetei natale
Ne ard în amintire —
preadureros reper,
Cît ploile ce-au fost ne plouă încă-n inimi,
Ca zorii în mesteceni,
cînd zorii înșiși pier,
Cît renii tinereții ne poartă
încă tineri
Și marea ne mai iartă în trupurile goale
Să revenim, prieteni,
Să revenim la Terra,
Pe umerii verzi ai planetei natale..."

Andrew o lăsă să termine, apoi se întoarse spre ea cu un zîmbet larg, frumos și nehotărît, ca de ginere. Era mîndru de isprava lui, era sigur că și Carolyn va fi mîndră și abia aștepta ca ea să deschidă gura și să dea formă entuziasmului ei. Carolyn bîigui însă pierdută:

— Ai... înnebunit?

Atît și nimic mai mult. Ăsta nu era entuziasm. Andrew ridică de pe masă o nouă foaie de hîrtie și i-o așeză în fața ochilor. Era clar că prima poezie n-o lămurise complet pe Carolyn.

„Copii ai veşnicei mirări,
În faţa celor şapte ceruri —
Şapte porţi —
Cu cîte şapte steme,
Cioplim în vidul de granit
Cu tîrnăcoape-bumerang
Şi ochii sîngerează.
În faţa celor şapte porţi
În care Sfinxul a-ncifrat
Cele şapte dezlegări
Niciodată dezlegate
Noi —
Copiii veşnicei mirări —
Tăcem...“

— Ei, o luă el din scurt după ce Carolyn termină de citit. Cum ţi se pare ? M-am trezit şi iată ce-a ieşit. Gata, mă las de cultivat spanac şi tomate şi m-apuc de poezie. Spune, nu te sfii, cum ţi se pare ?

Carolyn nu spuse nimic, se întoarse şi fugi în bucătărie. Fapt care nu-l descumpăni pe Andrew. Se aşeză din nou la masă şi începu un nou poem.

În bucătărie, Carolyn căută înfrigurată sticluţa cu tandreţe, decisă s-o arunce, s-o distrugă, numai să nu cadă sub ochii lui Andrew. „Auzi, poet, el poet ! De la cultivarea spanacului la poezie ! De sute de ani n-a mai avut nimeni o asemenea idee. Poezie, el, Andrew, soţul meu...“ Lacrimile curgeau şiroaie pe obrajii Carolynei. „O să rîdă toată ferma de el, toată planeta o să rîdă. Şi asta din vina mea...“ Găsi sticluţa şi se pregăti să o arunce. „Vreo cinci-şase picături i-am pus. Probabil că o să-l ţină cinci-şase zile, aşa zicea vînzătorul. O picătură pe zi... Pe zi, dar eu i-am dat şase picături deodată...“ Avu o revelaţie. „Aha, deci asta era, la o picătură ar fi devenit tandru, la cinci-şase devii poet...“ Constatarea o mai linişti puţin pe Carolyn şi reveni asupra deciziei de a arunca elixirul. „Altădată am să-i dau numai o picătură.“ În timp ce ascundea sticluţa printre borcanele şi borcănaşele din dulapul

bucătăriei, privirea îi căzu pe eticheta ei. „Elixir poetic, două picături pe săptămînă..." Înlemni. Elixir poetic... Nu mai era nimic de făcut. „Vînzătorul... vînzătorul mi-a dat altceva..." Făcu pe jumătate gestul de a zdrobi sticluța de pardoseală, dar se reculese, scrîșni din dinți și o ascunse în punga cu gunoi.

Cînd o simți în spatele său, Andrew se întoarse radios și începu să citească de pe ultima foaie pe care se revărsase harul lui poetic :

„În cercul preazilnic
Al zilei de mîine
Mă scriu în segmente
De stele și pîine..."

Carolyn își acoperi urechile cu palmele și fugi descumpănindu-l pentru o clipă. Andrew ridică însă din umeri, coborî disprețuitor buza de jos și reveni la preocupările sale poetice.

A doua zi, Andrew trimitea spre toate revistele și posturile de radio și TV pe care le cunoștea cîte un plic dolofan care conținea cîte o copie a celor douăzeci și șase de poeme pe care le scrisese în noaptea precedentă. Nu se mai duse la lucru, nici după insistențele șefului fermei. Carolyn îl lăsă nestingherit în sufragerie, făcînd cît mai puțin zgomot în jurul lui. „Cinci-șase zile nu sînt o veșnicie. După aia să te văd, Andrew, băiatule, ce mutră o să faci cînd o să-ți citești propriile-ți bazaconii."

A treia zi nu se întîmplă nimic deosebit. Andrew a scris tot timpul. În ziua următoare, în fața casei lor opri un aerojet din care coborî un domn solemn, cu monoclu și papion. Cum îl văzu, Carolyn avu o presimțire rea care i se adeveri imediat.

— Sînt proprietarul revistei „Zorii literari ai Belonei". Îl caut pe Andrew Iverson, poetul.

„Poetul", se îngălbeni Carolyn și-i făcu semn să intre. Peste un sfert de oră Andrew semnase un contract cu „Zorii literari ai Belonei", angajîndu-se să-i cedeze în ex-

clusivitate drepturile de difuzare ale primelor cincizeci de poeme scrise de el. Proprietarul revistei plecă la fel de solemn cum venise, lăsînd în urma lui un miros fin de parfum bărbătesc şi un cec pe care se lăfăia o sumă atît de arătoasă, încît Carolyn începu să aibă ameţeli. Acesta era numai începutul. În aceeaşi zi au răspuns prin scrisori sau au venit personal să-l caute pe poet ca să-i propună contracte de editare sau de difuzare alţi doi proprietari de reviste şi şase redactori de posturi radio-TV. A doua zi vizitatorii s-au dublat. Era ca un pelerinaj, toţi voiau neapărat să-l vadă pe Andrew şi, chiar dacă nu reuşeau să încheie un contract, erau fericiţi să audă din gura lui o poezie, fie ea cît de mică.

— E celest, are o penetraţie superbă a ideii, dacă insistă pe linia inefabilă a...

— Din epoca de glorie a poeziei beloneze, de acum patru secole şi ceva, nu s-a mai auzit o voce atît de puternică, de originală, de...

— Profund, foarte profund, ameţitor de profund. Şi totuşi atît de simplu, de uman...

— E o afacere grozavă, lumea nu mai ştie să scrie poezie, se va vinde mai repede ca fotografiile Terrei, trebuie insistat...

— Gramatica imanentă demersului propus cu adîncă simplitate de poet trimite direct la originea lui agrară, care sublimată în incantaţiile... şi aureolată de nostalgia... şi ponderată de rigoarea... şi... şi...

Pe scurt, un extaz total. Andrew surîdea serafic, dădea mîna cu vizitatorii fericindu-i, recita, chiar în timp ce recita îndrepta unele versuri uluindu-i cu profunzimea... şi intuiţia... şi rigoarea... şi... iar Carolyn se freca mereu la ochi refuzînd să înţeleagă.

Într-o săptămînă toată planeta ştia, toată planeta zumzăia ca un roi, recita poeziile lui A. Iverson, tipărea, vindea şi cumpăra poeziile lui A. Iverson, edita plachete, bătea medalii, fabrica ecusoane şi brelocuri cu iniţialele lui A. Iverson, poetul A. Iverson ajunsese un simbol planetar cu o viteză pe care numai marile companii publicitare o

puteau realiza, dar pe care geniul poetului o merita pe deplin. Poezii ca „Pelerinaj la muntele albastru", „Cerul și noi", „Elegie belonezâ", „Cercul tăcerii", „Cîmp concentric", ca să amintim numai cîteva dintre poemele filozofice, erau pe buzele tuturora, se recitau în școli, se puseseră pe muzică, se auzeau de cîteva ori pe zi, pe orice lungime de undă.

Evident, faima lui A. Iverson a trecut rapid pe planetele vecine și în toate lumile exterioare. Belona a cunoscut cîteva săptămîni de apoteoză morală și financiară cum nu mai cunoscuse niciodată. Prestigiul ei și vînzarea plachetelor cu versurile poetului belonez nu erau întrecute decît de detașarea superbă cu care poetul privea lucrurile și de coșmarul pe care îl trăia în fiecare dimineață soția poetului, atunci cînd se trezea și aștepta să vadă cum se manifestă Andrew, dacă își revine sau, dimpotrivă, picăturile încă își mai fac efectul. Trecură cele șase zile, au trecut zece, cincisprezece și nu se vedea nici o schimbare. Aruncase sticluța și acum regreta amarnic graba cu care o făcuse. Ce bune ar fi fost acum cîte o picătură-două, în caz că geniul lui Andrew ar fi dat semne de obosealâ... Dispăruse și vînzătorul acela, cu nava lui hodorogită cu tot. Carolyn se interesase de el în toată planeta, avea cu ce, angajase cei mai buni detectivi, dar nici urmă de vînzător. Dispăruse, se evaporase pur și simplu. Nimeni nu știa nimic despre el. Și zilele treceau și Andrew putea în orice dimineață să se scoale, să se îmbrace în salopetă și să plece la cîmpurile lui de tomate, uitînd de harul pe care îl purtase în el cu o zi înainte.

Ceea ce se și întîmplă în cele din urmă.

Cînd l-au văzut urcînd pe tractor, colegii de la fermă, foștii colegi, s-au apropiat de el cu teamă, excitați de prezența maestrului și curioși să vadă ce urmează.

— Frumos spanac. Parcă rîde la soare...

„Parcă rîde, auzi ce imaginație... Cîtă sensibilitate !..."

— Îți vine să-l mîngîi, să-l uzi și să-l mîngîi...

„Să-l mîngîi..." repetau colegii. „E uluitor. Fiecare vorbă a lui e un vers... e genial, îmi dau lacrimile... am lucrat împreună..."

— Tractorul ăsta tușește. Trebuie uns pe la încheieturi...

„*Tușește... încheieturi...* oo ! nu mă pot abține, iertați-mă că plîng... sînt martor la cea mai emoționantă scenă pe care am văzut-o..."

Șase zile la rînd, Andrew Iverson a lucrat conștiincios pe cîmp și șase zile la rînd reporterii l-au filmat din toate unghiurile, i-au înregistrat fiecare vorbă-vers, i-au luat interviuri care i-au umplut de extaz prin simplitatea de o profunzime amețitoare cu care poetul răspundea la întrebări.

— Vă place la cîmp ?

— Pe cîmp m-am născut...

„Poezia lui s-a născut în verdele nesfîrșit ca memoria unei planete, și-a luat zborul din cîmpul atotputernic..." nota în carnețel reporterul.

— Spuneți-mi, poezia... ce părere aveți despre... ?

— Ah, lăsați-mă în pace cu poezia. Ce e aia poezie ? Eu pe cîmp...

„Poetul repune sub semnul întrebării fundamentul însuși al poeziei, el preferă artificialului poetic, poezia naturală a realității verzi, realitate care pentru el stă sub zodia indestructibilă a..."

În a șaptea zi de cînd Andrew lucra la cîmp, s-a apropiat de el individul cel solemn, proprietarul revistei „Zorii literari ai Belonei". Andrew nu și-l mai amintea, simțea că îl cunoaște de undeva, dar nu știa de unde, ascultă și înregistră complet confuz cum fericitul proprietar îi dezvăluie creșterea tirajului și a cifrei lui de afaceri de cînd publică poeziile lui Andrew, cum îi întinde cîteva plachete editate de el, împreună cu un cec, supliment la cecul inițial.

— Poeziile mele ? ! se minună Andrew.

A trebuit în cele din urmă să recunoască. Nu avea încotro. Dacă numele scris pe coperți putea fi o greșeală sau o glumă, atunci cînd și-a recunoscut scrisul pe facsimilele cîtorva manuscrise, a făcut ochii mari, a pălit și a înțeles.

A coborît de pe tractor, a înşfăcat cecul şi a pornit în fugă spre casă.

Carolyn s-a speriat cînd l-a văzut venind în goană, răvăşit, parcă era urmat de o duzină de fantome ucigaşe.

— Împachetează, plecăm !

— Plecăm ? Unde plecăm ? Ce s-a întîmplat ?

— Oriunde. Cît mai departe şi cît mai repede. Nu mai pune întrebări. Împachetează !

Andrew înghesuia la repezeală într-un geamantan haine, obiecte de toaletă, un ceas deşteptător, tacîmuri, fotografii, în timp ce Carolyn îşi muşca buzele, ferindu-se din calea mişcărilor lui bruşte şi încercînd să ajungă la măsuţă, la tablou, la scrisoare. Andrew fu însă condus de graba lui strîngătoare înaintea ei la tabloul ce-i înfăţişa în ziua căsătoriei, tîmplă lîngă tîmplă, cu ochii aburiţi de dragoste şi cu zîmbete identice, unul în prelungirea altuia. De tablou se rezema un plic alb. Andrew apucă tabloul pentru a-l băga în geamantan şi simţi scrisoarea în palmă. O deschise. „Dragul meu, plec pentru cîteva săptămîni pe Molera, la mama. Nu fi îngrijorat, totul e în ordine. Carolyn". Era şi un post-scriptum, ceva despre mîncare... frigider... dar nu mai reuşi să-l citească. Simţea că scrisoarea îl frige, rîndurile îi tremurau pe retină lăsînd vizibile numai cuvintele „...plec pe Molera, la mama, plec pe Molera, la mama...". „Săraca, nu mai rezistă, probabil că s-a chinuit cumplit cu mine în săptămînile astea, cine ştie cum m-oi fi purtat, cum s-or fi purtat vecinii, cunoscuţii cu ea. Auzi, să ai un soţ care să scrie versuri... Săraca, pleacă la maică-sa... Dacă e în stare să plece pe planeta aia minieră, prăfuită şi zgomotoasă, îmi închipui ce infern a fost pentru ea să trăiască sub acelaşi acoperiş cu mine, pe aceeaşi planetă cu mine... Pleacă..."

În timp ce remuşcările îl copleşeau pe Andrew, Carolyn continua să-şi muşte buzele căutînd o ieşire din încurcătură. Auzise, în sfîrşit, că vînzătorul, vînzătorul de elixiruri miraculoase a fost văzut pe Molera şi se decisese imediat, îşi făcuse bagajele pentru a pleca în căutarea lui, voia să plece înainte de a veni Andrew de la cîmp pentru a evita explicaţiile. Ar fi revenit peste două-trei

săptămîni, ar fi cumpărat o duzină de sticluțe cu elixir poetic, două duzini ar fi cumpărat, să-i ajungă un secol lui Andrew, i-ar fi pus elixirul în mîncare și totul s-ar fi rezolvat. El și-ar fi regăsit geniul poetic, editorii s-ar fi bulucit iar în jurul lui și ar fi uitat de plecarea ei neanunțată. Numai de l-ar găsi pe vînzător, de l-ar găsi încă, de ar putea pleca...

— Andrew... te rog... eu...

Andrew simți nevoia să-i cadă în genunchi. „Auzi, tot ea își cere iertare, tot ea se simte vinovată..."

— Carolyn, buna mea Carolyn, îți promit, nu, nu-ți promit, uite, îți jur că nu mai pun mîna pe creion. Uite, eu... m-am vindecat, mi-a trecut... ai văzut, tocmai voiam să plecăm, să fugim undeva amîndoi, undeva unde să nu ne cunoască nimeni, pe o planetă îndepărtată, îți jur, nu mai fac nimic altceva decît agricultură, tomate, numai pe cîmp o să stau...

Andrew îi vorbise privind în jos, în jurul Carolynei. ridicase privirea cel mult pînă la genunchii ei, dar cînd termină și avu curaj să i se uite în ochi, își dădu seama că totul e zadarnic. Carolyn se uita la el ca la un nebun (se obișnuise, săraca, după cinci săptămîni...) ba chiar își ridicase micul geamantan de pe pat, neînduplecată, gata de plecare. „Trebuie să plec cît mai repede, altfel mă face să-i spun tot și cine știe ce mai iese. Crede că din cauza lui plec, crede că-l părăsesc, Doamne, ce neajutorați mai sînt bărbații... Își reneagă acum poezia, habar n-a avut că un sfert de galaxie a auzit de el, i-a citit versurile, l-a ridicat în slăvi... Vrea să revină la tomate... Ah, de l-aș găsi pe vînzător...". „Pleacă, n-o mai pot îndupleca, a suferit prea mult, degeaba-i promit că... Ce-o să mă fac fără ea, după atîta timp... Și asta numai din cauza bolii acesteia ciudate, ciudată și cumplită boală..." Privirea lui Andrew se întunecă și mai mult cînd zări lîngă masă un teanc de plachete cu versurile lui. „Trei săptămîni, hm, nu-l pot lăsa singur, e în stare să facă sau să spună cine știe ce prostie care să-i pîngărească imaginea pe care o au oamenii despre el. Nu, nu-l pot lăsa singur..."

— Adrew, spune, nu vrei să vii cu mine, la mama, pe Molera ?

„Mă iartă, crede în vindecarea mea, vrea să mă ia cu ea, deci mă iartă..." Își aminti de negul cel agresiv din bărbia și mai agresivă a mamei Carolynei, soacră-sa, și figura lui se opri precaută din însorirea pe care propunerea soției o declanșase.

— Dar de ce pe Molera ?... Voiam mai departe...

— Poate mergem și mai departe, dar deocamdată *vreau eu* să trecem pe la mama, n-am mai văzut-o de atîta timp.

„Cine știe pe unde va mai trebui să mergem după vînzătorul ăla zănatic" gîndea de fapt Carolyn. Accentul pus pe „vreau eu" îi aminti lui Andrew că nu este în situația de a pune el condiții. Iar pe undeva chiar îi convenea, cîteva zile în purgatoriu îi dădeau sentimentul reconfortant al ispășirii păcatelor săvîrșite în ultima vreme, o purificare necesară înaintea reintrării în normal a căsniciei lor. Și important era că plecau de pe Belona, fugeau de coșmarul săptămînilor poetice. Și plecau împreună.

Călătoria a fost monotonă, plictisitoare chiar. Carolyn nu era preocupată decît de gîndul vînzătorului ambulant, de teama că nu-l va găsi, că nu va putea să-l redea pe Andrew gloriei. Acesta în schimb era încă apăsat de vinovăție, încerca mereu să fie amabil cu ea, să-i fie util, indispensabil dacă se poate, și nu reușea decît să fie stîngaci, penibil, fără șanse.

Imediat după sosirea pe Molera, Carolyn a plecat după vînzător și l-a abandonat pe Andrew fără drept de replică în mîinile neîndurătoare ale mamei ei. Aceasta, plină de bune intenții, dar inconștientă de teroarea pe care negul din barbă și pofta ei nesățioasă de vorbă o provoacă ginerului, îl supuse unui interogatoriu dens, cu subiecte dintre cele mai variate, începînd cu viața lor familială, continuînd cu ultimele evenimente de pe Belona și sfîrșind cu starea economică a lumilor exterioare. Andrew a uitat pur și simplu de Carolyn.

Peste trei zile, cînd aceasta a revenit, radiind de mulțumire, semn că-l găsise pe vînzător, Andrew era parcă ceva mai matur, mai înțelept, întotdeauna grelele încercări, situațiile limită generează înțelepciune, dar avea și

o fixitate neobișnuită a privirii care nu-i plăcu deloc Carolynei. Au plecat în aceeași zi înapoi pe Belona, Carolyn roasă de nerăbdare, Andrew docil și purificat.

Carolyn îl găsise ușor pe vînzător, acesta se stabilise definitiv pe Molera, își deschisese o dugheană în care vindea păpuși vorbitoare, automate de făcut piure, dulceață și prăjituri, instrumente de scos dopuri, instrumente de băgat dopuri, ochelari, stilouri cu memorie, hapuri de tot felul pentru orice durere mai mult sau mai puțin închipuită, tot ce doreai, tot ce nu-ți trebuia puteai găsi acolo. Mai puțin elixiruri...

— N-am mai fost pe Terra, de acolo le aduceam pe cele mai multe... Nu mai pot, sînt bătrîn... guta... reumatismul...

În cele din urmă a găsit nu una, ci mai multe sticluțe cu elixir, uitate pur și simplu într-un colț de raft prăfuit, dar etichetele li se desprinseseră, vînzătorul nici nu mai știa ce conțin. Carolyn le-a luat pe toate, să fie sigură, printre ele probabil că era și una cu elixir poetic. Abia aștepta să ajungă acasă și să le încerce pe Andrew. În fiecare seară cîte una, într-o săptămînă se lămurea ce avea în fiecare.

În prima seară Carolyn a desfăcut prima sticluță și i-a pus lui Andrew o picătură în mîncare. S-a așezat apoi în fața lui așteptînd. Andrew a mîncat în tăcere, obosit de călătorie, respirînd parcă prin toți porii liniștea din casă, liniștea de pe Belona, atît de binefăcătoare după cele trei zile petrecute pe Molera. La un moment dat, Carolyn a observat însă unele mici schimbări în fizionomia lui. Elixirul începea să lucreze. Dar care, ce elixir îi dăduse ?... Efectele erau minore, exterioare, Carolyn nu-și dădea încă seama cum se numește starea în care intra Andrew. Părea a nu fi totuși cea poetică... I se înroșiseră parcă urechile, deveniseră parcă mai bătoase, și părul i se ridică puțin. Andrew se opri din mîncat, simțea probabil și el că i se întîmplă ceva. Își ridică ochii din farfurie. „Ce privire are,... cînd i-am mai văzut eu privirea asta ?...“ se minună Carolyn. Andrew zîmbi și Carolyn se lumină la față. „Aha, e privirea și zîmbetul din tabloul de la căsătorie..., e privirea de atunci, ah, de cînd n-am mai vă-

zut privirea asta !..." Un fior nesigur de fericire se înfiripă în inima Carolynei. Apoi Andrew vorbi și Carolyn se îmbujoră, căldura îi trecu din obraji în suflet și i se prelinse apoi de-a lungul coapselor. Cuvintele lui Andrew sunau ca o vrajă, erau un poem, un poem, un poem :

— Spune, puișor, tu aveai parcă o pijama roșie... De ce nu-ți mai pui pijamaua roșie ?... Pune-ți-o, te rog...

„...nu Vă mai plictisesc cu titlurile, diplomele şi decoraţiile care preced numele meu, făcîndu-l deja strălucitor, şi aceasta din două motive. Pe de o parte, aşa cum va rezulta din memoriul de faţă, pe care sînt sigur că prealuminata Dumneavoastră înţelepciune îl va studia cu bunăvoinţa-i caracteristică, numele meu nu este numai strălucitor, ci deja potenţial nemuritor. Spun *potenţial* nu din modestie, ar însemna să fiu ipocrit, ci pur şi simplu din frică de moarte. Aţi observat, desigur, cît de mulţi oameni pier din cauza unor accidente, improbabile dar fatale, care-i aruncă în neant cu o clipă înaintea pasului lor cel mare, înainte de Reuşita care le-ar fi deschis coperţile Istoriei... Cu cît reuşita ar fi fost mai glorioasă, cu atît accidentul fatal este mai improbabil, dar se realizează mai frecvent. Simplul fapt că Istoria nu consemnează numele celor de care vorbesc dovedeşte că am dreptate. Aceştia, într-adevăr, au pierit *înainte*... De aceea mă tem de moarte şi mă grăbesc să Vă scriu aceste rînduri prin care parcurg şi ultimii paşi ce mă mai despart de nemurire.

Dar, să revin. Al doilea motiv pentru care nu Vă mai înşir titlurile, diplomele şi decoraţiile care fac strălucitor numele meu este faptul că Vă ştiu un partizan al adevărului, un martir al ştiinţei pe care nu blazoanele îl impresionează, ci argumentele, logica, rezultatele.

Deci... Am descoperit ecuaţiile cîmpului temporal încă din facultate, dar abia acum, în institutul pe care cu atîta clarviziune îl conduceţi, am avut răgazul trebuitor verificării lor şi derivării tuturor consecinţelor posibile. Ei bine, am proiectat deja pe baza acestor ecuaţii MAŞINA DE CĂLĂTORIT ÎN TIMP. Da, da, aţi citit bine. Maşina de

călătorit în timp, visul de secole al tuturora, cheia progresului și cornul belșugului, soluția multora dintre cele mai incomode probleme ale anilor noștri plini de insomnii...

Nu vreau să intru aici în amănunte constructive, nu se știe niciodată prin mîna cui trec scrisorile... Vă voi prezenta însă oricînd — nu mă îndoiesc de interesul și de sprijinul Dumneavoastră — planuri detaliate, calculate cu cea mai mare grijă. Acum aș risca numai să vă spun că principiul de bază al mașinii mele este posibilitatea deformării liniilor de cîmp temporal prin scufundarea lor în cîmpuri gravitaționale pulsatorii intense. Atîta și sînt sigur că înțelegeți anvergura descoperirii.

Aici aș vrea numai să Vă enumăr cîteva dintre utilizările netradiționale ale mașinii. Nu mă voi referi la posibilitatea de a examina la fața locului bătălia de la Salamina, cauzele înfrîngerii de la Waterloo mă lasă rece — ca și pe Dumneavoastră presupun — puțin îmi pasă cine a fost la urma-urmei Hristos, sau dacă Aristot a fost sau nu un extraterestru. Și așa mai departe. Mașina mea poate însă folosi → *Vă* poate folosi — în moduri mult mai subtile. Iată două dintre ele. Știți, de pildă, ce greu este să convingi un om, oricare ar fi el, că nu este unic și incomparabil, că nu este buricul pămîntului și axa lumii. Și totuși, soluția este simplă : puneți-l să viețuiască împreună cu sine însuși cîteva zile și cred că-i va fi de ajuns. Cum asta ? Foarte ușor. La momentul t_1, sîmbătă de exemplu, introduceți-l în mașină și programați-o să-l transporte la momentul t_0, luni să zicem. În felul acesta, întreaga săptămînă, individul nostru va fi dedublat, va lua masa cu sine, va dormi cu sine, va merge la serviciu alături de sine, la cinema, la plimbare, la... mă rog, în diverse locuri, va fi mereu cu sine alături, încît, după o săptămînă, se va sătura în așa hal de propria-i figură, de ticurile și moftu rile ce-i definesc ceea ce el numește personalitate, încît nu ar fi de mirare dacă și-ar sfătui nevasta să divorțeze, iar pe colegi să-l calce în picioare.

Prevăd că în marea Dumneavoastră înțelepciune zîmbiți în barbă în clipa asta compătimindu-mă. Ei, nu, am

prevăzut totul. Vă gîndiți probabil că dacă de luni pînă sîmbătă persoana noastră a fost singură, iar sîmbătă a fost introdusă în mașină, asta înseamnă că în aceeași săptămînă ea a fost deja dedublată, deci n-a fost *unul*, ci *doi*. Iar mai departe, sîmbătă, unul din cei doi — care mai e originalul ? — a intrat, normal, în mașină și a fugit iar către luni, cînd au început astfel să fie trei. Și așa mai departe, încît pentru o săptămînă individul nostru a fost multiplicat într-o infinitate de exemplare !

Aveți dreptate, dar... M-am gîndit la soluție. Mașina va putea fi programată în așa fel, încît să transporte pe cineva numai de un număr limitat de ori. E de ajuns o copie pentru a face pe cineva să fie scîrbit de sine ? Perfect, producem o singură copie. E nevoie de mai multe, producem mai multe. Orice încercare de depășire a numărului prestabilit de cópii va duce la dezintegrarea subiectului. Vedeți deci că riscul de a suprapopula planeta cu indivizi identici pe această cale nu există.

Folosirea iterată a mașinii — chiar fără limite — poate însă rezolva alte probleme. Vreți ca luna care vine să aveți cantități nelimitate de garoafe galbene, de ceasuri cu cuc, ouă de struț sau de decorații ? Nimic mai simplu. Însărcinați pe cineva să vă facă rost de o bucată — subliniez : o singură bucată — din articolul dorit, propuneți-vă să introduceți acest exemplar la sfîrșitul lunii în mașină, programați-o să multiplice articolul într-un număr suficient de exemplare și, gata, veți dispune de garoafe galbene, ceasuri cu cuc, ouă de struț sau decorații, după dorință. Singura problemă este să nu vă răzgîndiți între timp. Conform calculelor mele, dacă la sfîrșitul lunii mașina nu va primi prototipul a ceea ce cu atîta dărnicie v-a oferit, atunci ea va absorbi acel obiect din antilume și toate exemplarele multiplicate se vor dovedi de antimaterie, fapt ce ar putea crea neplăceri serioase celor care au beneficiat de pe urma afacerii. Mirosirea unei garoafe galbene, ascultarea unui ceas cu cuc, consumarea unui ou de struț sau agățarea unei decorații la rever vor fi tot atîtea prilejuri de anihilare reciprocă a corpului de antima-

terie cu o cantitate echivalentă de materie. Veți vedea atunci oameni cu nasul pulverizat, cu urechile cenușă, cu reverele sfîșiate. (Dar și asta poate fi util. Am putea, de pildă, să dăruim cu mărinimie garoafe galbene și ceasuri cu cuc dușmanilor noștri. Simplu, eficient, paradoxal... Ajunge să ne răzgîndim.)

Nu insist. Mașina de călătorit în timp poate avea aplicații nenumărate pe care sînt convins că deja le întrezăriți. O închin prea-luminatei Dumneavoastră judecăți cu speranța că voi primi sprijinul necesar realizării planurilor mele. Vă rog să binevoiți a găsi alături lista materialelor și sculelor necesare. În afara acestora, V-aș mai cere cîteva înlesniri organizatorice. De pildă, V-aș ruga să-l îndepărtați pe individul cu șapcă de la capătul coridorului — nu pot gîndi din cauza lui —, aș dori să ies zilnic în oraș pentru documentare și, în plus, Vă implor, eliminați din tratament injecțiile, după fiecare dorm cîteva ore fără să mai știu de mașină și, V-am spus, de cînd m-am convins că pot fi nemuritor, mi-e din ce în ce mai tare teamă de moarte, de noapte, de somn.

Primiți... etc... etc..."

•

Medicul își scoase plictisit ochelarii, abia se stăpîni să nu mototolească scrisoarea, luă plicul în care o primise și încercă să o introducă din nou în el. Nu mergea, scrisoarea se împiedica de ceva. Căută în plic și găsi o fotografie învelită într-o bucată de ziar. Pe dosul ei erau cîteva rînduri : „Iată un mic experiment realizat cu mașina mea de călătorit în timp. Fotografia pe care o vedeți Vă reprezintă pe Dumneavoastră peste patru ani. E un semn că pînă atunci îmi voi termina mașina. Peste patru ani Vă rog să introduceți în mașină o fotografie. Altfel... cea pe care o țineți acum în mînă se va dovedi a fi de antimaterie..."

Doctorul scăpă fotografia din mînă. Degetele îi tremurau, își simțea epiderma carbonizată. Cu ochii holbați scrută chipul celui care ar fi trebuit să fie el peste patru

ani şi nu-l recunoscu. Era bătrîn, gîrbovit, ridat, cu părul alb. Nu, nu semăna cu el. „Ei, fir-ar a dracului de treabă, m-am speriat ca un neghiob." Întinse mîna după fotografie, o împături în bucata de ziar şi dădu să o împingă în plic. Aşa zări data... Se lăsă inert în fotoliu. În cîteva clipe îmbătrîni cît în cîţiva ani. Cu o linişte nesfîrşită îşi aşeză fotografia pe birou şi rămase cu ochii ţintă la ea, contemplînd-o, contemplîndu-se...

POSIBILA NEÎNTOARCERE

Telefonul ţîrîi strident, ca o sonerie de alarmă, pulverizînd liniştea tîrzie a nopţii. Gal crezu mai întîi că visează, apoi realiză semiconştient că sunetul este real. Întîrzie totuşi cîteva clipe în pat amînînd intrarea în realitate, cu speranţa neîmplinită că liniştea se va restabili. Alături Ana respira ritmic, visa probabil, deoarece zîmbea în somn ca un copil, împăcată şi fericită. În cameră era răcoare, Gal o acoperi grijuliu, apoi aprinse veioza şi se apropie, cu teamă parcă, de telefon. Ridică receptorul brusc, retezînd ultimul sunet. Ascultă mesajul care-i sosea, acum, la miez de noapte, refuzînd să înţeleagă, cu speranţa unei glume proaste, dar cu certitudinea că cel de la capătul firului e mai mult decît serios, e speriat chiar.

— Cum ?! Spune încă o dată !

Era operatorul de serviciu de la Centrul de coordonare a zborurilor în afara sistemului solar, vorbea gîfîind, cu respiraţia tăiată.

— Chiar acum am primit mesajul. E autentic, vă spun, l-am verificat. *Se reîntoarce*. În cîteva luni va fi aici. Cei de pe staţie nu ne-au dat informaţii suplimentare. Nici poziţia, nici parametrii zborului. Nu au nici ei nici o îndoială...

— Bine. Gal nu ştia ce să mai spună. Bine. Vin imediat acolo.

Puse receptorul în furcă, apăsat, ca şi cum de gestul acela depindea rezolvarea dificultăţii în care aparatul îl proiectase brusc şi neîndurător. Se aşeză pe marginea patului trecîndu-şi degetele prin părul răvăşit de somn, masîndu-şi fruntea. Telefonul amuţise, dar liniştea refuza

să mai vină, să se recompună în urma exploziei neașteptatei vești. „Revine, Dan revine...“ Simțea că destinul îi joacă o festă, o festă urîtă și nemeritată, lui, dar și Anei și, mai ales, lui Dan. Revenirile din spațiu au însemnat totdeauna mari bucurii, eliberarea de grija zborului în necunoscut, încă plin de primejdii, în ciuda tuturor precauțiilor. Revenirea asta era însă o lovitură, o lovitură pe care Gal o resimțea din plin, fizic. Se încovoie, copleșit de senzația de nedreptate pe care această revenire o sugera.

— Ce e, ce s-a întîmplat, ce e cu tine, Gal ?

Ana nu dormea, se trezise și acum îl întreba inocentă ce s-a întîmplat. Pentru ea nu se întîmplase încă nimic, poate era bine nici să nu audă ce se întîmplase. Gal alungă acest gînd, Ana era mult prea perspicace ca să nu afle în cîteva zile despre ce era vorba, era mai bine să împartă cu ea încă de la început întreaga povară.

— Spune, ce s-a întîmplat ? Ceva rău ?

— *Se reîntoarce...*

Ana se ridică într-un cot, cu ochii mari, cu buzele tremurînd.

— Dan ?

Gal confirmă din pleoape și lăsă capul în jos mușcîndu-și buzele. Ana se întinse din nou în pat, liniștită, periculos de liniștită, și întrebă cu vocea albă, inexpresivă :

— Cînd ?

— Nu știu... În cîteva luni probabil. A fost semnalat de pe Uranus. Cei de pe stație ne-au comunicat nouă...

Un fior de tăcere stingherită se lăți în cameră. Ana avu netă senzația balansării mobilelor, a tavanului, a patului, și-și încleștă pumnii în cearșafuri. Refuza încă să-l privească pe Gal. Acesta își scoase pijamaua și se îmbrăcă febril. Stinse veioza și ieși alergînd, fără să mai spună nimic, fără să se uite înapoi. Ana auzi ușile, auzi portiera automobilului închizîndu-se, auzi fîșîitul pneurilor îndepărtîndu-se, înregistră totul preocupată, ascuțindu-și simțurile, chinuindu-se să amîne momentul în care va rămîne complet singură, singură cu noutatea aceasta pe care nu

reușea să o înțeleagă, cu gîndurile, cu amintirile, mai ales cu amintirile. Dan era, *fusese*, soțul ei, plecase împreună cu un alt pilot într-o misiune îndepărtată, plecase cu opt ani în urmă, dar murise, ultimele mesaje primite de pe navă vorbeau despre o explozie, de pierderea controlului asupra zborului. Nava dispăruse, orice efort de regăsire era inutil, fusese dată oficial dispărută la trei ani după decolare. Cu cinci ani în urmă... Ana refuzase atunci să creadă că Dan a pierit, așa cum acum refuza să creadă că el este viu, rezistase în speranțele ei contrare oricărei evidențe aproape doi ani, doi ani de pîndă a telefonului, a comunicatelor astronautice, doi ani de peregrinări la Centrul de coordonare a zborurilor, de întrebări urmate de compătimitoare și stereotipe clătinări din cap. Ajunsese să-i cunoască pe toți operatorii, pe toți funcționarii. Așa îl întîlnise pe Gal, șeful Centrului... Ana auzi un scîncet din camera alăturată, camera în care dormea Ika. S-ar fi dus la ea, se dezvelise probabil, dar simțea că nu are putere să coboare din pat, nu mai avea voința necesară pentru nici un gest, oricît de mic ar fi fost el. Ika era fiica lor, a ei și a lui Dan, se născuse la puțin timp după plecarea lui. El nici n-o văzuse, îi trimisese numai o telefotografie. Dan spunea că a primit-o în condiții foarte bune, zicea că e mîndru de ea. Fetița avea cîteva luni pe atunci și abia împlinise doi ani cînd el dispăruse. Cînd îi vedea fotografiile, îi zicea „tată", dar se vedea că pentru ea noțiunea de tată are un înțeles abstract, conturat din spusele mamei și din ceea ce vedea în alte familii sau la televizor. Apăruse apoi Gal, de trei ani erau împreună. Ika îi spunea acum „tată" acestuia, se purta de parcă Gal era într-adevăr tatăl ei adevărat. Numai rareori, cînd erau singure, ele două împreună, seara tîrziu, cînd Gal întîrzia la Centru, atunci Ika se așeza lîngă ea, își lipea obrazul de părul ei și întreba încet, cu sfială : „Cum era *tata*, mamă ?" Îi făcea probabil plăcere să audă că seamănă cu el, că are aceiași ochi verzi-vineții, același neastîmpăr al privirii, același profil. Ana îi vorbea despre Dan în șoaptă, calmă, de la un timp subiectul se abstractizase și pentru ea, știa că trebuie să se întîmple așa, pentru binele ei, al

lui Gal și, mai ales, al Ikăi. Cînd fetița se lipea de ea pregătindu-se să-și lase obrazul pe capul ei, un gol sfîșietor îngreuna pentru cîteva clipe respirația Anei fixîndu-i-se apoi în stomac, dar după ce întrebarea era formulată și trebuia să răspundă, răspundea. Răspundea ca întotdeauna, fetița știa răspunsul pe dinafară, dar voia să-l audă iarăși și iarăși, era secretul lor, micul lor secret încadrat într-o zonă duioasă a memoriei, într-o ramă de rouă și boabe de mărgăritar care semănau atît de bine cu niște lacrimi. Cînd sosea Gal, Ika alerga în întîmpinarea lui cu brațele întinse, îl săruta și-l cotrobăia veselă prin buzunare după „bunătăți". Gal se comportase admirabil, fusese un soț delicat pentru Ana și un tată perfect pentru Ika. Era ceea ce se cheamă un gentleman, politicos, sobru, egal cu sine însuși întotdeauna. Dan era mai imprevizibil, mai „nebun", cum îi zicea Ana pe atunci, era în stare să meargă în mîini pe stradă dacă asta ar fi distrat-o pe ea. Era și mai tînăr. În plus, Gal, ca director al Centrului de coordonare a zborurilor în afara sistemului solar, era cunoscut de prea multă lume, avea responsabilități mult prea mari pentru a-și mai permite asemenea extravaganțe. Avea și el extravaganțele lui, de alt gen, mai domoale, mai mature. Uneori scria versuri, alteori îl apuca patima șahului sau a vînătorii. Ana zîmbi gîndindu-se la cei doi bărbați care-i marcaseră existența. Un pilot zvăpăiat, inteligent mai mult decît este comod, și un director distins lîngă care se simțea atît de protejată, de sigură... „Cîteva luni... Trei, patru, poate mai puțin..." Încercă să-și imagineze aterizarea lui Dan, revederea, întîlnirea cu Gal și cu adevărul unor schimbări de care nu era nimeni vinovat. Imaginile refuzau însă să se lege, îi era imposibil să scrie scenariul unei asemenea revederi, îi era mai ales imposibil să prevadă locul Ikăi într-un asemenea scenariu. Un frison prelung îi scuturâ umerii. O văzu în minte pe Ika alergînd înaintea lui Gal, cu brațele întinse, cu degetele pregătite să găsească bomboanele ascunse de acesta prin buzunare, apoi o revăzu lipită de ea și întrebînd-o „Cum era tata, mamă ?" Nu, cele două imagini nu se puteau suprapune, nu erau compatibile, Ika nu putea să

le ducă mai departe pe amîndouă dacă l-ar fi văzut pe Dan. Dar nici ea n-ar mai fi putut continua ca pînă atunci. Nu-şi dădea seama ce ieşire ar fi ales, ce ieşire va alege, dar era convinsă de slăbiciunea ei, cu nimic mai prejos decît a fetiţei. Se cutremură la gîndul că Dan a stat opt ani în cosmos, opt ani închis într-o navă avariată. Avea condiţii de supravieţuire, aer, apă, hrană, numai pentru patru-cinci ani. Chiar dacă tovarăşul lui de zbor ar fi pierit înainte de acest interval (ce perspectivă monstruoasă o asemenea supravieţuire pe seama morţii unui tovarăş !), durata de supravieţuire tot n-ar fi putut fi prelungită prea mult. Cum o fi arătînd Dan acum, cum o fi arătînd fizic, dar mai ales psihic, după opt ani de claustrare, de nesiguranţă, de singurătate ? Ana îşi închipui un Dan îmbătrînit, ridat, slăbit excesiv, un Dan aproape neputincios, din care numai ochii, privirea, mai amintesc de cel care fusese înainte de plecare. Un Dan care zîmbeşte tot timpul şi nu vorbeşte niciodată despre peripeţiile prin care a trecut, un Dan care-şi mîngîie fetiţa cu o mînă osoasă, speriind-o puţin şi umplînd-o de milă. O milă nesfîrşită puse stăpînire şi pe Ana, o milă ca o apă care inundă totul, definitiv şi firesc. Da, Anei i se părea definitivă şi firească revenirea la Dan, era datoria ei să-l ajute să supravieţuiască revenirii pe Pămînt, tot aşa cum el a reuşit să supravieţuiască avarierii navei. De fapt, căsătoria ei cu Gal se baza pe premisa că Dan este dispărut, or, dacă premisa încetează, atunci şi consecinţele trebuie să înceteze. Era firesc, era simplu chiar, se complicase degeaba. Odată această hotărîre luată, Ana se simţi mai bine, se linişti, se cuibări în aşternut, abia acum sesizînd răcoarea din cameră, şi se decise să se culce. Mai erau atîtea luni, avea timp să se mai gîndească, prea mult timp era pînă atunci, putea să o pregătească şi pe Ika pentru revedere. Exista şi şansa — teribilă şi laşă alternativă ! — ca zvonul să fie fals, Dan să fie într-adevăr dispărut şi totul să rămînă aşa cum este, viaţa să meargă înainte, doar pentru o clipă tulburată, ca de un avertisment, de telefonul din această noapte.

La Centru, Gal nu află nimic nou, încă de la ieşirea din casă îşi dăduse seama că drumul pînă acolo este inutil. Dacă ar fi existat elemente suplimentare, operatorul i le-ar fi comunicat la telefon. Nu mai putea însă da înapoi, trebuia neapărat să facă ceva, ceva fizic, să fugă, să fugă de Ana cel puţin, n-ar mai fi putut să-i suporte privirea întrebătoare şi neajutorată. Mesajul sosit la Centru conţinea exact ceea ce-i spusese operatorul. Staţia de interceptare de pe Uranus captase un mesaj către Pămînt, un mesaj slab, cu codul navei pe care plecase Dan. Nu spunea decît că nava e în drum spre sistemul solar, spre Pămînt, era semnat de Dan, nu se spunea nimic despre copilot, despre traiectorie, despre navă. Estimarea că sosirea se va produce peste cîteva luni aparţinea operatorului de pe Uranus, care putuse aprecia aproximativ distanţa după intensitatea semnalului primit. Atît. O bucată de hîrtie, cu cîteva fraze seci, impersonale, economicoase. Gal înapoie operatorului mesajul şi părăsi Centrul fără să spună nimic. Noaptea era rece, dar răcoarea îi făcea bine. Goni spre casă cu geamul automobilului deschis, cu aerul vîjîindu-i în urechi, simţea imboldul să meargă aşa toată noaptea, să iasă cu automobilul pe cîmp şi să alerge în neştire, dar se stăpîni şi reveni acasă. Ana îl auzi cum intră, nu reuşise să adoarmă, şi aprinse veioza aşteptîndu-l. Nu-l întrebă nimic, dar el ştia că are atîtea de întrebat.

— Nimic precis, un mesaj de pe Uranus retransmite mesajul lui Dan... Vom cere precizări... Sau le vor trimite ei cînd le vor avea...

Gal tăcu. Nici Ana nu avea nimic de spus.

— Tu hotărăşti. Din partea mea nu vei întîlni nici o obiecţie. Tu şi Ika, eventual. Hotărîţi împreună sau fiecare în parte, pentru fiecare în parte... Pînă atunci, să rămînem împreună, ca acum.

Gal o sărută pe frunte („Pînă acum mă săruta pe gură înainte de culcare", gîndi Ana.) şi se întinse în pat, prefăcîndu-se gata să se culce.

— Şi fetiţa... îi spunem sau nu ?

Ana întrebase încet, în şoaptă, parcă ferindu-se într-adevăr să n-o audă Ika. Gal nu ştia ce să răspundă.

— Cred că... deocamdată... pînă avem confirmarea mesajului, e mai bine să nu știe...

Ana îl aprobă în întuneric, gîndindu-se însă cu groază la clipa cînd Ika se va apropia cu privirea aceea numai de ea știută, pregătindu-se să întrebe „Cum era tata, mamă ?", pregătită să audă că seamănă cu el, că are aceiași ochi, aceeași privire... Va trebui să evite cu orice preț această întrebare, știa că nu va rezista, o va podidi plînsul și-i va spune totul, că tatăl ei trăiește, că revine, că după revenire nu va mai trebui să-i zică *tată* lui Gal, ci aceluia care va coborî din navă, aceluia îmbătrînit cu opt ani de zbor, dintre care cinci fusese dat dispărut, aceluia care *este* tatăl ei, dar nu mai e sigur că seamănă cu cel care a fost, că mai seamănă cu ea. Ana izbucni în cele din urmă în plîns și se ghemui la pieptul lui Gal, tremurînd ușor în ritmul sughițurilor.

Confirmarea sosirii lui Dan sosi neașteptat de repede, neașteptat mai ales peentru Gal și Ana, deși zilnic stătau la pîndă, pregătiți, credeau ei, să audă mesajul de confirmare. Dan comunicase parametrii zborului, confirmase moartea copilotului, spunea că se simte bine, cît de bine nu precizase, transmitea salutări colegilor, și cerea vești despre familie. Nu spunea nimic despre întîmplările prin care trecuse, cum a reușit să scape, să repare nava, cum a supraviețuit fără rezerve atîta timp. Imediat ce descifră mesajul, Gal porni spre Ana, lăsîndu-i pe operatorii Centrului să calculeze data aterizării.

Ana ascultă calmă vestea, parcă știa totul dinainte, parcă mesajul trecuse întîi pe la ea și abia apoi fusese recepționat de Centru. Adevăratul șoc îl simțise atunci cînd îi telefonase Gal anunțîndu-i mesajul, se liniștise însă imediat, consolidîndu-și hotărîrea la care ajunsese încă din noaptea primului mesaj.

— Ai luat vreo decizie ?

Răspunsul întîrzia să vină, întîrzia să se audă, dar Gal îl ghici din ezitările Anei, din încurcătura pe care o mărturisea privirea ei.

— Nu se poate altfel, Gal. Nu se poate !

Nu, nu era nevoie de explicații, Gal știa și el că nu se poate altfel, nici el nu ar fi fost în stare să rămînă cu Ana — și cu Ika — știind că Dan e pe aproape, că-i vede, că-l vede pe el cu soția și fata lui. Exista însă șansa, mică, era normal să fie așa, ca Ana să vrea să rămînă cu el, l-ar fi măgulit nespus materializarea acestei șanse, la modul rațional era împotriva unei asemenea soluții, dar ar fi acceptat-o dacă Ana i-ar fi cerut-o. Ana n-o ceruse însă. O admira și o înțelegea, asta nu-l împiedica însă să fie trist, o tristețe de care nu se mai credea în stare.

— Ika ?...

— Nu știu, nu i-am spus încă. Probabil că va lua aceeași hotărîre.

— Da, da, sigur.

Tăcură. Nu mai aveau altceva să-și spună. Tăcerea fu întreruptă de glasul fetei.

— Cînd vine tata, mamă ?

Era lîngă ușă, intrase fără să se audă, ascultase probabil ultimele lor cuvinte și înțelesese tot, înțelesese mai mult decît spuneau cuvintele. Părea că știe totul dinainte, copiii află totdeauna ceea ce li se ascunde, mai ales în problemele de natură sentimentală, le simt probabil direct, fără a fi nevoie de vorbe, de gesturi. Ika stătea acolo, în fața lor, pironindu-i cu privirea ei verde, privirea *lui*.

— Cînd vine tata, mamă ?

Ana întinse brațele spre ea și fetița intră la adăpostul lor, mică și neajutorată. Gal se simți deodată singur, uitat, inutil în acea cameră în care se consuma fără vorbe una din multele scene melodramatice la care fusese martor în ultimul timp și, mai ales, era sigur că va fi martor în lunile care mai erau pînă la revenirea lui Dan. Spiritul său pozitivist, poate și orgoliul de bărbat, într-un anume fel, părăsit de o femeie pe care o iubea, ca și de o fetiță pe care o adorase sincer, toate acestea se rezvrătiră, îl deciseră brusc să iasă din atmosfera sentimentală în care era nevoit să evolueze. Lucrurile trebuiau privite în față,

la rece, la dimensiunea lor reală. „Se întoarce Dan ? Foarte bine, ăsta e un motiv de bucurie. Pentru toată lumea. Inclusiv pentru șeful Centrului. Mai puțin pentru Gal-bărbatul, dar asta nu contează. E sigur că Dan aduce informații științifice deosebite. Nu fusese degeaba ales el pentru misiunea aceea îndepărtată. I se dăduse una dintre cele mai moderne nave, de o putere și o viteză neobișnuite, și dotată cu un supercalculator unic la vremea aceea ca dimensiuni și capacitate «intelectuală». Probabil că așa se și explica supraviețuirea, prin ajutorul pe care calculatorul putea să-l dea la repararea și pilotarea navei. Dacă nu cumva calculatorul se stricase încă de la început... Dar nu, Dan era în stare să-l repare, copilotul de asemenea." Gal era sigur că asta era explicația miraculoasei supraviețuiri, aceasta și iscusința celor doi piloți. „A lui Dan, deoarece copilotul e mort, parcă așa ne-a spus."

— Ana, eu nu mai pot rămîne aici. Mă mut la Centru. Am să vă țin la curent cu totul. Dacă aveți nevoie de mine, chemați-mă oricînd și pentru orice. Auzi, Ana? oricînd și pentru orice. E mai bine așa, nu ?

Ana încuviință, nu era convinsă că așa e mai bine, dar încuviință, Gal le sărută pe amîndouă pe frunte și ieși zîmbindu-le îndepărtat, penibil. Casa rămase goală, teribil de goală, înfrigurarea așteptării se ghicea în orice colțișor al ei, în tablouri, în faldurile perdelelor, în semiobscuritatea din dosul mobilelor. Ika stătea încă lipită de Ana, îi era frig și puțin frică, simțea că dimensiunea evenimentelor depășește estimările ei, lucrurile i se păruseră clare, venea tatăl ei, gata, îl uitase pe celălalt tată, pe Gal, simțea un tremur cald în inimă, ceva ce era nerăbdare și bucurie și frică deopotrivă. Acum, văzîndu-l pe Gal că pleacă, își dădea seama că nu era chiar așa de simplu, iată, tatăl.... Gal plecase și casa rămăsese goală, mult mai goală decît s-ar fi așteptat. Și nici nu știa cînd va veni tatăl ei, mama nu-i răspunsese, probabil că nu știa nici ea.

— Mamă, ne culcăm amîndouă la noapte ? Te rog, vreau să dorm cu mine.

— Cu tine ?

— Da, cu mine în pat.

— Acela e un pătuţ, nu un pat. Mai bine vino tu la mine ! Avem loc mai mult.

Ika intră în fugă în camera ei şi reveni cu perniţa înflorată şi cu Donald, răţoiul de cauciuc de care nu se despărţea în nici o noapte. Tocmai atunci sună telefonul. Era adjunctul lui Gal.

— Nu, nu, a plecat spre Centru... Da, de aproape o jumătate de oră... Da, da... Alo, spuneţi-mi... Poftim ?... *Optsprezece decembrie* ?... Mulţumesc.

„Două luni şi cîteva zile, două luni deci..." Puse receptorul în furcă, o apucă pe fetiţă strîns în braţe şi izbucniră amîndouă în plîns.

Săptămînile care au urmat au fost lungi şi grele, grele pentru Ana, pentru Ika şi chiar pentru Gal. El, ca director al Centrului, era prins în multe treburi, intra intenţionat în cele mai dificile probleme, putea astfel să mai uite, să umple timpul cu altceva, cu alte gînduri. Venea aproape săptămînal pe la ele, aducea flori şi bomboane, nu le mai ascundea în buzunare, ci le aducea împachetate frumos, puţin artificial, stătea o oră-două, vorbeau despre progresele şcolare ale Ikăi, despre situaţia internaţională, despre cosmos, despre orice numai despre subiectul care îi interesa nu scoteau nici o vorbă pînă înainte de plecare, cînd Gal le comunica ultimele noutăţi. „A intrat în sistemul solar... A trecut de staţia de pe Uranus... după următorul mesaj vom putea estima şi ora... se simte bine, dar nu dă amănunte..." Gal le spunea toate acestea în fugă, în timp ce se îmbrăca de plecare, nu se ferea de Ika, fetiţa era totdeauna de faţă. Pe zi ce trecea, Ika era tot mai tăcută, mai matură, Anei i se părea că a crescut chiar şi în înălţime. Nici cînd erau singure nu vorbeau despre Dan şi despre apropiata lui revenire. Ziua trecea repede, dar serile de toamnă tîrzie, ploioase, cenuşii, erau nesfîrşite. Le umpleau cu tenacitate cu interminabile partide de cărţi, de şah, stăteau pînă tîrziu în faţa televizorului suportînd cu stoicism orice fel de emisiune, iar cînd pendula din hol le anunţa că e vremea de culcare, ascul-

tau recunoscătoare sunetul adînc, aristocratic, ce vestea orele şi se ascundeau imediat în plapumă, în întuneric şi somn.

Ultimele zile înaintea sosirii au fost cele mai grele. Ika refuza aproape complet mîncarea, stătea tot timpul cu obrajii sprijiniţi în mîini, la şcoală, acasă, la masă, ore în şir stătea aşa fără să clipească măcar. Îşi făcuse calendare pe care în fiecare seară bifa ziua trecută, fiecare caiet din ghiozdanul ei avea cel puţin un asemenea calendar pe ultimele file. Simţea o voluptate deosebită să taie seara, cu o linie apăsată, cu ură parcă, o zi, încă o zi din şirul celor care o mai despărţeau de tatăl ei.

Cu o zi *înainte*, Gal veni din nou la ele, dar nu intră, ci le întrebă din prag dacă vor să petreacă la Centru noaptea aceea, aterizarea urma să aibă loc în primele ore ale dimineţii, era poate mai uşor pentru ele să fie de faţă la pregătirile ce se făceau pentru primirea lui Dan. Ika nici nu aşteptă confirmarea Anei, porni să se îmbrace în grabă, trezită brusc la viaţă. Se îmbrăcă şi Ana şi se mutară la Centru, în camera în care stătuse în ultima vreme Gal.

Aici găsi Ana, uitată sau lăsată dinadins de Gal, o copie a ultimului mesaj de la Dan, era mai lung, consuma probabil mai puţină energie o transmisie mai de aproape. Mesajul dădea mai ales detalii tehnice despre navă, explica avaria suferită, fusese o explozie care distrusese cîteva rezerve de combustibil şi una dintre magaziile de alimente, preciza cîteva amănunte legate de zonele prin care trecuse. Erau însă acolo unele lucruri care o lăsară perplexă pe Ana. „Distrugerea alimentelor reducea la jumătate şansele noastre de supravieţuire. Prin pierderea magaziei, din disperată, situaţia deveni fără ieşire. Am planificat în detaliu operaţiile de reparare a navei şi am calculat că înainte de a fi capabili să ne întoarcem, ne-am fi îndepărtat într-atîta, încît revenirea pe Pămînt nu era posibilă înainte de opt ani de la plecare. Opt ani era imposibil să rezistăm *amîndoi*. Atunci am luat hotărîrea ca unul să se sacrifice. O singură persoană, raţionalizîndu-şi la maximum consumul, mişcările, dormind aproape tot

timpul, avea oarecari şanse să ajungă vie pe Pămînt, readucînd nava şi informaţiile pe care le culesesem. Am tras la sorţi. *Eu am pierdut. Ăsta a fost norocul meu...*"

„A pierdut, deci s-a... sacrificat. Înseamnă deci că nu Dan vine pe Pămînt, ci Remo, copilotul, tovarăşul lui de zbor, de nenorocire... Dar mesajele poartă codul lui Dan... Şi parcă a zis de mai multe ori că vine singur, că Remo e mort..." Ana nu înţelegea nimic, aşa cum nu înţelesese nici Gal ce se întîmplase. Nu era timp să mai ceară precizări, mesajul sosise cu numai cîteva zile în urmă, pe optsprezece urma să se lămurească totul. Probabil Gal întrevedea posibilitatea ca în navă să fie Remo, nu Dan, mesajul vorbea despre sacrificiul lui Dan, cei doi îşi schimbaseră probabil numele, poate înnebuniseră, supravieţuitorul, adică Remo, îşi pierduse minţile călătorind atîta timp cu un cadavru în navă, cu cadavrul prietenului care se sacrificase pentru ca el să trăiască. Toate aceste variante o copleşiră pe Ana. aşteptase cu atîta nerăbdare sosirea unui soţ dispărut, dar acum nu mai ştia ce aşteaptă, nu ştia cine va coborî din navă. Cele trei luni de chin se puteau dovedi zadarnice, Dan putea fi mort, pierdut pentru totdeauna.

Ultima noapte înaintea aterizării... Nici Ana, nici Ika şi nici Gal nu dormiră o clipă. Au stat împreună, fiecare în colţul lui, cît mai departe de ceilalţi, fără a-şi ascunde frămîntarea, fără a încerca să simuleze că sînt liniştiţi. S-a făcut în cele din urmă ziuă. Ziua de optsprezece decembrie.

Ora 8 şi 15 minute. Nava anunţă apropierea de Pămînt. La 8 şi 56 are loc intrarea în atmosferă. La 9 şi 8 minute o flacără, un bulgăre de foc apare la zenit, creşte, la 9 şi 10 se distinge structura navei. La 9 şi 12 nava se aşază cu zgomot de tunet în mijlocul pistei. Motoarele se opresc. Echipele de primire gonesc spre navă. Maşina cea mare de preluare îşi roteşte ameninţătoare, isterică, lămpile roşii aşezate pe acoperiş. E linişte, cumplit de multă linişte. Ana îşi muşcă degetele privind prin ferestrele cele mari ale sălii de urmărire a zborurilor. Ika e alături, nu spune

nimic. I s-au mărit parcă ochii, respiră repede, se ține însă tare. Pare cel puțin. Au ajuns lîngă navă. S-au oprit. Au început să întindă elevatoarele. Din navă nu iese încă nimeni, nu se vede nici o mișcare. Dan e probabil epuizat, nu poate deschide singur trapa. Dan ? El sau altcineva ? În cîteva clipe va afla. Dar ce se întîmplă ?! După ce au pus mîna pe trapă, cei de lîngă navă au făcut un pas înapoi. Stau acum și se uită speriați. „Trapa era deschisă, trapa era deschisă", se auzeau murmure prin sală. Ana păli, se smulse din nemișcare și, trecînd peste împotrivirea paznicului ieșirii pe platou, porni în goană spre pistă. Pînă să ajungă ea, cei de la primire intraseră în navă. Își făcu loc printre mașini, printre oameni. Nava dogorește puternic, Ana nu are nici un fel de costum de protecție, nu se poate apropia prea mult. Ar vrea să urce pe scară, să se uite în navă, să-l vadă, să aibă, în sfîrșit, liniștea unei certitudini, dar este imposibil. Cineva o apucă de umeri și o trage înapoi. Prin vizorul transparent, care-i deforma ochii, Ana îl recunoscu pe Gal. Gal îi spune ceva, iată-l, îi vorbește, nu îl aude, sau îl aude, dar nu-l înțelege.

— Cabina e goală ! Goală ! Nu e nimeni în navă.

Ana nu înțelege, Gal vorbește în altă limbă, vorbește fără nici o noimă. „Cabina e goală, cabina e goală." Devine deodată moale, sîngele îi fuge spre inimă, inima i se oprește. „Cabina e goală, cabina e goală." Ana nu crede, e imposibil, n-a înțeles bine, nu asta a spus Gal. „Cabina e goală." Ba da, asta a spus, a spus că nu e nimeni în navă, nimeni, nici Dan, nici Remo nu sînt acolo, n-a coborît nimeni, nava a aterizat singură... Privește la navă ca la o fantomă. Un bulgăre de metal, cu antenele și panourile energetice contorsionate în timpul trecerii prin atmosferă, cu hublouri rotunde, trape, brațe, șuruburi, țevi, ajutaje, un bulgăre de metal încins din care nu coboară nimeni. Apare lîngă ei Ika, fugise și ea din sala de urmărire. O trage de rochie, o trage tare, ritmic, vrea și ea să afle ce s-a întîmplat și nu poate să întrebe, limba n-o ascultă. Mama plînge, din nava dogorindă nu coboară nimeni... Ika avu revelația nenorocirii, se întoarse încet și porni tîrîndu-și pașii spre clădirea Centrului, cu capul în jos, zgri-

bulită, ca o mare pasăre albastră care merge undeva, nu știe unde, nu știe de ce, pe un drum obligatoriu, dar inutil, inutil. Gal o apucă pe Ana de subsuori și o sili să meargă în urma fetei.

În sala de urmărire era un vacarm de nedescris. Gal își aruncă hainele de protecție, le depuse pe Ana și pe fată pe niște fotolii și alergă să afle ce s-a întîmplat.

Recepționaseră un nou mesaj de la Dan, se bucura că s-a reîntors, dorea să afle cum li se păruse aterizarea, întreba unde sînt Ana și Ika ! Dan vorbea continuu, recepționau mesajul lui fără întrerupere. Gal era perplex, depășise de mult punctul de la care nu mai înțelegea nimic și tocmai această supralicitare a puterii de înțelegere îl menținea lucid, o luciditate hipertrofiată, fragilă, ca o transă. În navă nu era nimeni, dar Dan le transmitea... Gal avu o revelație vecină cu nebunia... Dan *transmitea,* transmitea în cod, nu le *vorbea,* deși fiind așa de aproape, la cîteva sute de metri de clădirea Centrului, putea să vorbească, putea chiar trece în sistemul video. Dan continua însă să transmită ca și cînd s-ar fi aflat pe altă planetă și făcea economie de energie... Gal ceru operatorilor să stabilească originea mesajelor. Răspunsul sosi imediat, era chiar cel de care se temea el : mesajele erau emise din navă, nu exista nici un dubiu, aparatele gonio erau sigure. Din navă, Dan transmitea din navă, dar nava era goală, o hardughie metalică, arsă, în pragul dezagregării, care vorbea cu ei *în numele lui Dan.* Gal se apropie de panoul central și îl dădu la o parte pe operator.

— Dan, sînt Gal, șeful Centrului, comunică-ne cum te simți.

Gal avea sentimentul că vorbește cu o stafie că a înnebunit și vorbește unor umbre de la care așteaptă răspunsuri ca și cînd ar vorbi cu un om. Dar umbrele răspunseră. Răspunsul se înșira pe ecran, fosforescent, real. Alături, mașina de scris imprima textul. Gal citi halucinat literele verzi, tremurînd în imensitatea întunecată a ecranului.

— Bine, cum să mă simt, totul e așa cum trebuie să fie. V-am comunicat toți parametrii zborului.

— Nu despre zbor este vorba, ci despre tine. *Tu* cum te simţi ?

— Eu, în nici un fel deosebit...

Gal îşi muşcă buzele. Cu degetele tremurînde, transmise încă o întrebare.

— Ce s-a întîmplat cu tovarăşul tău ?

— Remo ? S-a sinucis, a deschis trapa şi a ieşit. Nu mai suporta.

— Ce nu mai suporta ?

— *Totul.* A ţinut un jurnal în ultimul an. *M-a informat.* Mi-a comunicat şi mie conţinutul. Citiţi-l. Conţine foarte multe detalii care vă interesează.

— Cum a fost cu... sacrificiul tău ?

Lui Gal îi era frică de întrebarea aceasta. Regretă că o formulase, mai ales că simţi în spate prezenţele Anei şi Ikăi. Nu le văzuse, nu se întorsese, ele nu-i spuseseră nimic, dar le simţea acolo, le ştia acolo, agăţate cu privirea şi cu sufletul de ecranul cel verde.

— Care sacrificiu ?

Răspunsul lui Dan era o nouă întrebare. „Nava e goală. Dumnezeule ! Ce s-a întîmplat ? !"

— Sacrificiul lui... Dan.

Răspunsul sosi imediat.

— Mai întîi mi-a transferat mie toate cunoştinţele, toate informaţiile pe care le poseda el, a încercat să-mi transmită chiar sentimentele lui, atitudinile, reacţiile intime, bineînţeles, atît cît s-a putut, apoi a fost proiectat în vid. Moarte instantanee. Nici o senzaţie de durere... Căutaţi amănunte în jurnalul lui Remo. Vi le pot da eu dacă doriţi...

— *Tu* cum te simţi ?

— V-am spus, în nici un fel deosebit. Perfect, aş putea spune.

— Ai nevoie de ceva ? Ai vreo problemă ?

— Da, *vreau să-mi văd soţia.* Probleme voi avea peste 1420 de ore. Bateriile. După trecerea prin atmosferă nu-mi

mai pot încărca bateriile. Mai e însă pînă atunci. Vreau acum să-mi văd soţia. Şi fiica. Vă rog !

Pregătiră rapid o cameră de luat vederi şi transmiseră imaginile Anei şi fetei către navă, către... Dan. Replica acestuia întîrzia să apară.

— Ei, cum ţi se par ? Spune ceva !

— Aceasta este fiica mea ?

— Da.

— Aş vrea alte cîteva imagini ale ei. Mai de aproape. Vreau să-i văd ochii.

Îi satisfăcură dorinţa. Gal era tensionat la maxim, nu înţelegea insistenţele lui... Dan, simţea ceva necurat, ceva primejdios la mijloc.

— Repet întrebarea : aceasta este Ika, fiica mea ?

— Da.

— Are ochii verzi, fruntea bombată, cu adînciturі deasupra sprîncenelor...

— Exact. *Seamănă cu tine.*

— Cu cine seamănă ?

— Cu tine. Cu... Dan.

— Seamănă cu Dan, nu cu mine !

Răspunsul sosise urmat de o puzderie de semne de exclamare, literele erau neobişnuit de puternice, parcă frigeau ecranul. Gal se sperie, un operator sări şi reduse în grabă intensitatea imaginii, Ana şi Ika stăteau albe şi priveau cu ochi imobili, dureroşi, strălucirea hipnotică a literelor. Ecranul se stinse însă brusc, în zadar încercă operatorul să-i redea viaţă. De afară se auzi o bubuitură puternică şi în secunda următoare toate sirenele şi becurile de alarmă din sală începură să sune, să pîlpîie, semnalînd ceva neobişnuit. Bubuitul de pe pistă se înteţi, se auzi şi sirena maşinii de preluare, se auziră parcă şi urlete. Părăsiră toţi ecranele şi năvăliră la ferestre sau pe uşă, spre platou. Ana şi Ika rămăseseră înlănţuite în faţa marelui ecran, inert acum, întunecat. Tunetele de afară crescură în intensitate, nava aruncă brusc o trîmbă de fum prin fuzee, apoi flăcări alb-albastre ţîşniră de sub ea, crescură, nava se mişcă, se ridică încet cîţiva centimetri împroşcîn-

du-i cu foc pe cei care mișunaseră în jurul ei, apoi se înălță decis, lăsînd în urmă un stîlp de foc albastru care se subție, se micșoră și dispăru în atmosferă. Pe pistă rămase un cerc mare, negru, de beton ars, cu sclipiri de sticlă fierbinte. Scăpați de flăcări, cei din echipele de interceptare stăteau acum cu ochii în sus, nu se mai vedea nimic în aer, doar urme părelnice de fum, nava dispăruse, evadase, nu era nimeni în ea, dar ea decolase ca și cînd ar fi fost cineva, nu mai era nimic în aer, dar toată lumea continua să privească în sus. În sala de urmărire sistemul de alarmă continua să urle. Un operator avu prezența de spirit să-l întrerupă și toată lumea îl binecuvîntă în gînd.

A doua zi a avut loc o conferință de presă. Ana și Ika au urmărit-o la televizor, din pat, li se recomandaseră multe zile de repaus total, abia dacă se mai puteau mișca. Cînd au sosit ziarele, deși auziseră la televizor totul, le-au citit cu febrilitate, atît cît le îngăduia starea de slăbiciune, insistînd asupra fiecărei fraze din declarația lui Gal.

„...Dan era un electronist de excepție. Ca și Remo, de altfel. Pentru că nu puteau supraviețui amîndoi, au tras la sorți, au pariat cu moartea. A cîștigat Remo. Spre ghinionul lui. Probabil că împreună au perfecționat calculatorul navei, dispuneau de un calculator gigant, ultimul tip acum opt ani, și au înglobat în el tot ce se găsea în creierul lui Dan. Dan a fost apoi expulzat în vid. Calculatorul a devenit astfel Dan, un Dan informațional, metalic, nemuritor. Împreună cu acest Dan, împreună cu mintea lui deci, Remo urma să revină viu pe Pămînt. Nu a rezistat însă, s-a sinucis. Așa încît pe Pămînt a revenit totuși Dan, deși Dan a ieșit fizic primul din navă. El a rămas însă în calculator. Calculatorul a început chiar să se creadă Dan, vorbea în numele lui, întreba de familie. El a pilotat nava. La fel cum ar fi făcut-o Dan. Era, dealtfel, cuplat la comenzile navei încă de la plecare. Păcat că s-a pierdut jurnalul lui Remo, că am pierdut calculatorul.

Întrebare : De ce a decolat nava după revenire ?

Răspunsul lui Gal : Nu știu exact. Calculatorul-Dan a decis asta. Din modul cum s-au desfășurat lucrurile, pre-

supun că a avut loc o criză de «personalitate», a ajuns la conștiința naturii lui mecanice, inferioare, altă natură decît cea a lui Dan... Asta s-a întîmplat atunci cînd a văzut fotografia soției și, mai ales, a fiicei lui Dan. Ika seamănă cu Dan, eu am accentuat acest lucru în conversația cu el. Cred că atunci a avut revelația faptului că nu poate fi *soțul* Anei și *tatăl* fetiței, că îi desparte un zid imposibil de trecut. Comportarea marelui calculator e neobișnuită, inedită, probabil e rezultatul modificărilor făcute de Dan și de Remo, dar poate că e și rezultatul unor eforturi de autoprogramare, de automodelare. Era deja ciudat că un calculator vorbește în numele unui om, se crede acel om, sau numai aspiră la condiția acelui om, da, da, aceasta este formularea exactă, aspiră la condiția unui om, dar faptul că și-a dat el însuși seama că aspirația lui este o iluzie imposibil de atins, este un lucru de două ori ciudat. Este o ciudățenie a ciudățeniei dacă vreți, o ciudățenie de ordin doi. Atunci s-a hotărît probabil să părăsească Pămîntul oamenilor, să dispară...

Întrebare : A fost urmărită nava ? Mai știți ceva despre ea ? Unde este ea acum ?

Răspuns : Nu, evenimentele s-au derulat prea repede. Nu am reușit să o urmărim. Ultimele informații despre ea sînt destul de vagi. Cred că va părăsi sistemul solar, dacă nu cumva se va plasa pe o elipsă foarte excentrică în jurul Soarelui, deci cu șansa să o recuperăm vreodată. Am pierdut orice legătură cu ea. De altfel, n-a mai transmis nimic, imediat după decolare a amuțit, pur și simplu. Am alertat toate stațiile noastre de interceptare din sistemul solar, dacă va fi observată, ni se va comunica imediat. Deocamdată nu mai știm nimic despre ea.

Întrebare : Vă rog să-mi permiteți să vă pun o întrebare indiscretă. Știm că ați fost căsătorit cu soția lui Dan. Care este situația dumneavoastră conjugală acum ?

Răspuns : Aceeași.

Întrebare : Locuiți cu Ana și cu Ika ?

Răspuns : Nu.

Întrebare : O să vă mutați iarăși împreună ?

Răspuns : Cred că depășim cadrul discuției. Acesta este ultimul răspuns pe care vi-l dau pe această temă : nu am luat încă o asemenea hotărîre. Vă rog să nu insistați !"

Ana și Ika au părăsit localitatea imediat ce și-au revenit. Oficial, erau încă soția, respectiv, fiica lui Gal. Pe Gal nu l-au mai văzut însă niciodată altfel decît la televizor, uneori, cînd se întîmpla ceva mai deosebit în legătură cu zborurile în afara sistemului solar. Ana și Ika nici n-au mai trecut măcar vreodată prin oraș.

Val lepădă rucsacul oftînd eliberat şi se aşează la o masă mărginaşă, la umbră, pe terasa aproape goală. Sosise prea devreme, mai era o oră şi ceva pînă la douăsprezece, ora la care hotărîseră să se întîlnească. Îşi frecă umerii amorţiţi şi se aşeză mai comod pe scaunul de metal vopsit în alb. Avea de aşteptat, sosise prea devreme mai bine venea pe jos, nu mai urca în maşina aceea hodorogită. Zurgălăii unui rîs vesel îi atraseră pentru o clipă privirea spre şosea. Se înşelase, nu era Maria, i se păruse că e rîsul ei, rîsul ei inconfundabil, iată, începuse să-l confunde. Închise ochii, concentrîndu-se asupra rîsului molipsitor al Mariei, anticipînd revederea, imaginîndu-şi drumeţia pe care hotărîseră să o facă împreună cu fratele Mariei şi cu prietena acestuia.

— Cu ce vă servim, domnu' student ? O mîncărică, o băuturică ? Restaurantul nostru vă stă la dispoziţie cu tot ce doriţi. Care e comanda dumneavoastră ?

Val tresărise. Cu pantaloni negri, sacou alb, cu şervetul pe braţul stîng, carnetul în mînă, aplecat zîmbitor, impecabil, chelnerul aştepta profund interesat să audă dorinţele clientului, pregătit să nu-i scape nici o vorbuliţă, decis să-i îndeplinească toate cererile. Val se fîstîci puţin copleşit de debitul verbal al chelnerului şi de zîmbetul acestuia desăvîrşit, parcă pictat pe figura-i rubicondă. „De unde ştie ăsta că sînt student ?..."

— Sau poate doriţi numai să vizitaţi castelul ? Vă odihniţi puţin şi apoi intraţi ! Înţeleg, evident, veţi mînca după

ce ieșiți. Acum am să vă aduc numai un pahar de oranjadă cu gheață, o să vă răcorească după atîta drum. Imediat, mulțumesc, imediat vi-l aduc !

Chelnerul se îndepărtase, parcă fericit că poate servi pe cineva cu o oranjadă cu gheață. Val nici nu apucase să deschidă gura, mitraliat precis și cu fler profesional de bravul comerciant. Într-adevăr, o oranjadă cu gheață era exact ceea ce dorea, cît despre vizitarea castelului, chelnerului se înșelase, îl văzuse de mai multe ori, n-avea rost să mai intre încă o dată.

— Poftiți, vă rog, poftiți oranjada. Patru lei, vă rog ! Iată și un bilet. L-am cumpărat pentru dumneavoastră de la casă. Poftiți ! Trei lei, deci în total șapte. Poftiți, dacă doriți, vă ținem rucsacul la garderoba restaurantului. Ca să puteți vizita lejer castelul. S-au făcut amenajări speciale, să știți, foarte interesante.

Ce era să mai facă ? Val încuviință, plăti cei șapte lei reclamați de chelnerul supra-amabil, îi încredință acestuia rucsacul și porni spre castel. „La urma urmei, ce să fac pînă la douăsprezece ? Înăuntru e cel puțin răcoare."

Trecu pe lîngă ghereta care ținea loc de casă de bilete și pătrunse în castel prin ușa strîmtă deasupra căreia scria cu negru „intrare". Într-adevăr, înăuntru era răcoare, de cum trecu pragul parcă plonjă în altă lume, mirosind a vechi, a podele frecate cu petrosin, a țesături îmbibate cu praf și naftalină. Lumina se prefira firavă, colorată sfios în albastru, prin ferestrele mici, ogivale, cu zăbrele groase, completînd atmosfera desprinsă de realitate a interiorului.

— Tovarășu' student, vă rog, papucii...

Un bătrînel scund, cu ochelarii pe vîrful nasului, cu zulufii părului alb și rar străjuindu-i o chelie lucioasă, pornind din frunte și oprindu-se brusc în vîrful capului, stătea cu o pereche de papuci în mînă, cu capul aplecat spre dreapta și privea peste ochelari, ghiduș, amuzat parcă de prezența lui Val. Ciudat, apariția bătrînelului nu destrăma vraja interiorului, făptura lui mică se potrivea cu decorul, făcea parte din el. Val luă papucii mari, de pîslă, și îi prinse peste bascheți... Părea un motan încălțat cu tălpicile acelea

care înghițeau orice zgomot și alunecau pe podeaua ceruită și lustruită cu meticulozitate. Bătrînelul se uita în continuare la el cu ochi mici, sclipind ca două boabe de rouă.

— Doriți să vă însoțesc, sau urmați indicațiile săgeților ? Sînt săgeți peste tot. Și fire roșii peste care nu aveți voie să treceți.

Întrebarea sugera, de fapt, răspunsul.

— Bine, vă las singur. E ușor, de altfel. Succes, tovarășu' student ! *Distracție plăcută !*

„Ei asta-i acum, distracție... Ce, într-un muzeu vii să te distrezi ?... Și de unde știe și ăsta că sînt student ? ! Parcă scrie pe mine, dracu' să-i ia..." Trecu în altă încăpere, urmărit de privirea veselă și de zîmbetul mic și oarecum batjocoritor al bătrînelului.

Castelul era așa cum îl știa, nu văzu nici un fel de „amenajări speciale". Era, de fapt, un castel-cetățuie, cocoțat pe o stîncă țîșnită viguros pe malul rîului și străjuind drumul care șerpuia pe lîngă el peste munte. Iată, sala de consiliu, dormitorul, camerele străjerilor, totul era ca acum cîțiva ani cînd trecuse pe aici cu clasa, nu era încă student, era doar elev de liceu. Ba mai mult, ceea ce atunci i se păruse eroic, măreț, fabulos, acum parcă se împuținase, nu-l mai făceau să tremure de emoție nici armurile, nici halebardele acelea uriașe, imposibil parcă de ridicat de pe suporturi. E adevărat, aerul atemporal, irizat de răsuflarea unor vremi apuse și totuși prezente cîte puțin în fiecare obiect îl tulbura, iar lumina albăstrie care îl întîmpinase în prima cameră a castelului persista și-i învăluia privirea într-o mîngîiere molcomă, binefăcătoare. Pașii înfășurați în pîsla papucilor nici nu i se auzeau, doar lemnul scărilor dădea semn la trecerea lui, scîrțîind mărunt, cu discreție. Îi părea rău că nu e cu Maria, i-ar fi trecut un braț peste mijloc, ea ar fi lăsat capul pe umărul lui, pletele-i cînepii i-ar fi gîdilat ca o adiere de vînt obrazul și așa, înlănțuiți, ar fi pășit amîndoi neauzit prin camerele mirositoare a pace și trecut adînc ale castelului. Un gol ca o durere blîndă îi copleși sufletul, împiedicîndu-l parcă să respire. „Maria." Îi venea să-i șoptească numele

mîngîind cu buzele silabele — „Ma-ri-ia" — l-ar fi şoptit chiar, dacă nu ar fi existat privirea bătrînelului de la intrare. Privirea aceea ghiduşă, puţin batjocoritoare, îl urmărise, de fapt, tot timpul, suprapunîndu-se peste imaginile văzute, instalîndu-se într-un colţ al minţii şi rămînînd aşa, fără să-l tulbure, dar fără să dispară, lăsîndu-l să viseze, dar parcă ţinînd tot timpul un deget ridicat, un deget ca un semn de întrebare. De fapt, asta era, întrebarea, nu privirea propriu-zisă. „De unde cunosc eu privirea asta ?" Odată întrebarea formulată explicit, ea deveni din ce în ce mai conturată, subţiind vraja castelului şi îndepărtînd imaginea Mariei. „De unde cunosc eu privirea asta ?... Şi zîmbetul..." Recompuse în minte imaginea bătrînelului, ochelarii căzuţi pe vîrful nasului, chelia impunătoare, nu prin dimensiuni, ci prin felul în care era delimitată de smocurile de păr alb, zîmbetul... Imaginea îi era foarte familiară, o ştia dintotdeauna, simţea numele personajului aproape fizic în creier, acoperit de o foiţă subţire de uitare pe care nu putea să o dea la o parte. Îi venea să ducă mîna la frunte să scoată numele de acolo. Adăugă portretului o mustăcioară. Minunea se produse ! Ce uşurare ! Evident, era „Coaforul", era profesorul de Relativitate, „Coaforul timpului", cum i se spunea printre studenţi. Asemănarea era izbitoare, cum de nu-şi dăduse seama mai devreme ? Aceeaşi statură, aceeaşi chelie, acelaşi zîmbet acid şi răutăcios în aparenţă, dar, de fapt, blînd şi omenos. Profesorul avea în schimb mustaţă, o mustaţă subţire, sură, întreţinută cu pedanterie.

Val surîse, amintirea profesorului îi făcea plăcere. Cursurile de Relativitate erau teribile. Profitînd de autoritatea sa ştiinţifică, profesorul ignora complet programa şi prezenta la tablă ce voia el, de regulă rezultate ale cercetărilor sale cele mai recente, chiar cercetări nefinisate, le povestea unde a ajuns şi cum... şi le cerea părerea. Ei, studenţii, se simţeau puţin intimidaţi de modul familiar în care erau rugaţi să-şi spună opinia despre rezultatele profesorului, dar erau teribil de măguliţi de felul în care acesta îi făcea să se simtă părtaşi la cercetările lui şi co-

pleşiţi de zborul dezlănţuit, dar desăvîrşit de riguros al imaginaţiei lui. De pildă, ultimul semestru fusese o adevărată delectare. Acest semestru îi adusese profesorului porecla de „Coafor". Cursul se ocupase, în formularea studenţilor, desigur, de „coafarea timpului" şi conţinea ultimele gînduri ale profesorului în materie de Relativitate. Încă din prima oră, îi lăsase cu gura căscată, deşi numai de surprize nu duceau lipsă la orele lui.

— Vă voi demonstra în acest semestru, de fapt vom demonstra împreună, că geometria timpului nu este geometria dreptei, că timpul arată cam aşa (le desenase atunci pe tablă o linie şerpuitoare care făcea bucle, se întretăia, se suprapunea, ajungea o încîlceală ca o joacă de copil care abia ştie să ţină creionul în mînă), că — teoretic cel puţin — există posibilitatea reîntoarcerii în alt punct al timpului, saltul în viitor, curgerea neuniformă etc. Pe scurt, vom demonstra că geometria timpului este tridimensională ca şi cea a spaţiului, se suprapune peste aceasta şi suferă împreună influenţele cîmpului gravitaţional care astfel le determină simultan pe amîndouă.

Ideea centrală a teoriei pe care profesorul le-o dezvăluia, abia născută, dar halucinantă, era că masele gravifice influenţează atît spaţiul (adevăr dovedit de mult), cît şi timpul (ipoteză avansată de curînd şi susţinută de profesor), curbînd atît spaţiul cît şi timpul. Odată prinsă în axiomele de lucru ale geometriei pe care profesorul o întemeia, ideea conducea destul de repede, prin raţionamente geometrice complicate, dar deja familiare studenţilor, la rezultate care păreau pur şi simplu fantastice, deşi nu exista nici un dubiu asupra corectitudinii lor formale. Timpul se întorcea încoace şi încolo, se curba în jurul corpurilor, cu atît mai accentuat cu cît masele respective erau mai mari, curburi mici se compuneau surprinzător, încît chiar corpuri cereşti obişnuite puteau duce la adevărate bucle, la întretăieri, suprapuneri ale timpului, ale căror consecinţe puteau depăşi orice imaginaţie. Pur şi simplu, timpul devenea spiralat, trecut parcă pe la coafor după cum observaseră prompt studenţii, inventînd astfel porecla pe care profesorul o auzise cu încîntare.

— La urma urmei, nu faptul că se curbează este important, spusese el, ci faptul că pot apărea suprapuneri. Mai mult, asemenea efecte nu au nevoie de mase prea mari pentru a se produce, observați că, printr-o compunere norocoasă, chiar mase mici conduc la suprapuneri.

Pe de altă parte, trebuie să facem deosebirea între cele două situații care apar : suprapunerea într-un punct și suprapunerea pe un interval. Evident, primul tip este mult mai probabil, deci mult mai frecvent. Din păcate, intersectarea într-un punct a două segmente de timp nu poate fi observată nici de pe un segment, nici de pe celălalt, deoarece un punct temporal nu este observabil, nu lasă urme. Amintiți-vă de rezultatele din cursul trecut, cînd efectele evenimentelor de durată nulă, deci ale evenimentelor punctiforme se dovedeau neobservabile, indiferent de mijloacele folosite. De aceea, chiar dacă fiecare dintre noi s-a întreținut potențial de foarte multe ori cu evenimente din secolele trecute sau viitoare, aceste întîmplări nu au lăsat nici un fel de urme, nici o informație. Pur și simplu nu am văzut ceea ce se întîmpla pe celălalt segment de timp și nici noi nu am fost văzuți de acolo.

Dar, orice eveniment de durată nenulă, oricît de mică ar fi aceasta, este observabil. Intersectarea a două segmente de timp pe un interval... ei bine !, un asemenea eveniment, iată ce îmi doresc mai mult ca orice ! O asemenea intersecție este vizibilă, se poate pătrunde prin ea dintr-un timp în altul, din trecut în viitor, din prezent în trecut, se poate trece în alt timp și reveni de acolo cu imagini, cu informații. Așa cum vă voi demonstra în continuare, la actuala dispoziție a materiei în univers, cel puțin așa cum ne-o imaginăm noi acum, probabilitatea de apariție a unei suprapuneri nepunctiforme a timpului este teribil de mică, și descrește odată cu puterea a treisprezecea a duratei intervalului de suprapunere, măsurată în nanosecunde. Suprapunerea este însă posibilă, nu uitați asta! Ea este improbabilă, dar nu este și imposibilă ! Din păcate, nu știu dacă și cum ar putea fi prevăzută sau, eventual, provocată o asemenea suprapunere. E datoria voastră să aflați...

Val își aminti cum lua profesorul o bucățică de cretă în mînă și începea să scrie mărunt, caligrafic, aplecînd rîndurile spre dreapta, bodogănind încet în timp ce umplea tabla cu formule, apoi îi chema pe toți aproape și le explica fiecare pas al demonstrației. La sfîrșit, desena iarăși și iarăși, cele două tipuri de suprapuneri temporale în jurul cărora se învîrtea toată teoria, cele două tipuri de bucle, de „cîrlionți", cum le ziceau fără răutate studenții.

Era ciudat cum izul istoric ce plutea prin interioarele castelului, atmosfera încremenită, mirosind a naftalină și petrosin, păreau un decor potrivit pentru a se gîndi la profesor, personaj de avangardă științifică, evoluînd mai mult în viitor decît în trecut. „Probabil s-au buclat și gîndurile mele", zîmbi Val. „De vină e bătrînelul cu papucii, el mi-a adus aminte de profesor și de cursul de «coafură»."

Val zîmbi din nou și se uită la ceas. Mai erau zece minute pînă la douăsprezece, trebuia să coboare, să-și ia rucsacul, abia aștepta să se reîntîlnească cu Maria — Ma-ri-ia — să pornească pe munte... Grăbi pașii. După cîteva secunde se opri mirat. Lipseau săgețile care-l îndrumau în parcurgerea încăperilor castelului. Intră într-o cameră, apoi în alta, ieși pe coridor și... se pomeni în același loc ca mai înainte. „Ei, drăcie ! Asta ce mai e ? M-am rătăcit ?" Porni în altă direcție, încercînd să evite drumul pe care eșuase mai înainte. Săgețile lipseau în continuare. Îl pătrunse un sentiment neplăcut, de nesiguranță, o insinuare de frică, parcă se afla pe un teren interzis și în fiecare moment i se putea întîmpla ceva rău. Simți că i se zbate inima, și-o auzi distinct în urechi, alarmată. Pe mîini și pe picioare părul i se zbîrlise, pregătit parcă să preîntîmpine o prezență străină a cărei apropiere trebuia semnalată cît mai devreme cu putință. Adulmecă pur și simplu aerul. Presimțirea i se transformă în certitudine. Mirosul, mirosul de naftalină și petrosin dispăruse. Mirosea *altfel*, parcă a sudoare, a *om*, nu a muzeu. Privi podeaua și se cutremură. Nu mai era podeaua pe care o știa, lustruită ca un patinoar, dată cu ceară pînă la exagerare. Pe jos se aflau acum scînduri de brad, grosolane, negeluite, tocite în dreptul ușilor, aproape intacte în rest. Se aplecă cu groază lîngă armura aruncată neglijent într-un colț. Nu mai era pe suport, nici nu se ve-

dea vreun suport pe acolo, armura se afla jos, pe podea, în penumbră... Era... spartă... plină de... sînge... închegat. Val privea holbat bucăţile de metal pe care pete roşii-negre străluceau întunecat, hipnotizîndu-l. Voia să se desprindă de imaginea armurii, dar nu avea putere, voinţa îi era frîntă. Auzi un fîlfîit în spate şi căzu într-o parte, abia avînd timp să vadă cum printre zăbrelele ferestrei iese un corb, mare şi negru şi tînăr, bătînd dezordonat din aripile foşnitoare. Rămase aşa, privind ţintă zăbrelele, trebuia să existe şi un geam acolo, albăstriu, aşa avea tot castelul, dar acum lipsea, corbul ieşise printre zăbrele fără să se împiedice de ceva. Se trase tîrîş spre mijlocul încăperii, cu ochii la fereastră, chinuindu-se să nu privească cumva din nou la armură, convins că, dacă ar face-o, nu şi-ar mai dezlipi privirea de ea, se chinui să ajungă în dreptul uşii şi se ridică brusc, părăsind încăperea cu mîinile la beregată, parcă apărîndu-se de ceva sau cineva care voia să-l strîngă de gît, împiedicîndu-l să respire.

Auzi paşi în camera din faţă şi dădu buzna acolo plin de speranţa de a vedea un om, fie şi numai un copil, de existenţa căruia să se sprijine şi să depăşească senzaţiile înfricoşătoare pe care le încerca. Strigătul de spaimă îl ţintui de uşa grea de lemn. Întinse mîna ca pentru a îndepărta o vedenie, o stafie care era ea însăşi la fel de speriată, ţipătul i se oprise la jumătate, se ascunsese după patul cu baldachin şi aştepta cu ochii mari, înfricoşaţi şi imobili. O femeie, o femeie tînără, îmbrăcată într-o rochie bogată, lungă, din mai multe straturi transparente de borangic, o femeie tînără, frumoasă, cu părul lung, cînepiu, semăna, da, semăna cu Maria, stătea ascunsă după stîlpul baldachinului aşteptînd cu ochii mari reacţia străinului care dăduse buzna în odaia ei.

— Maria... reuşi Val să bîiguie, convins însă că, de fapt, nu e Maria, conştient că în faţa lui e altcineva, o altă Maria, îmbrăcată ciudat, cu multe rînduri de borangic, cu un inel mare, roşu, în deget, aşa cum Maria nu avusese niciodată, sigur, nu era Maria, străina era speriată, nici nu-l cunoştea măcar.

— Hei, străjer ! Tată !

Glasul ei era firav, tremurat, probabil din cauza fricii. Nici nu trecuse dincolo de pereții încăperii. Val făcu cîțiva pași spre ea ducînd instinctiv degetul la buze. Fata ocoli patul, încercînd să-l mențină între ea și străinul cu îmbrăcăminte ciudată, cu picioarele goale, cu încălțămintea aceea uriașă, aproape pufni în rîs cînd văzu bascheții peste care se lăfăiau papucii mari de pîslă. Zîmbetul fetei îi trecu prin suflet ca un balsam și Val simți că inima începe să-și revină, se liniștește, încetează zbaterea aceea paralizantă. Înaintă din nou spre străină, cu mîna în continuare la buze. Ajunse lîngă pat, se aflau față în față, de o parte și de alta a patului, privindu-se, mai bine zis pîndindu-se continuu, speriați amîndoi și uimiți în același timp. Groaza de început făcuse loc curiozității și se uitau acum unul la altul, la haine mai ales, cu ochii mari, neîndrăznind nici unul să întrebe, amîndoi ca în fața unei ciudățenii nemaiîntîlnite. Fata zîmbi din nou, deși ochii păstrau încă spaima în ei. Val tocmai se pregătea să deschidă gura, s-o întrebe cine e ea, de unde a apărut în rochia aceea neobișnuită, de unde are inelul acela uriaș cu piatră roșie, o mie de întrebări îi veneau deodată în minte, dar nu apucă să formuleze nici una. Ușa se deschise și în încăpere intră un bărbat voinic, bărbos, părea uriaș încins cu brîul lat de piele de care atîrna o sabie mare ce se lovea cu zgomot de cizme. Bărbosul se opri, întinse interogator un deget spre Val, iar fata fugi ascunzîndu-se în spatele lui. Bărbosul duse mîna la sabie.

— Cine ești tu ?

Avea o voce groasă, pătrunzătoare, obișnuită să vorbească tare, să domine. Val simți că leșină.

— Vorbește, măscăriciule, cine ești ? Și ce e cu hainele astea pe tine ?

Val simțea că limba nu-l ascultă, i se încleștaseră parcă și dinții, voia să răspundă și nu putea, voia să-i întrebe el ce e cu ei acolo, ce e cu hainele acelea pe ei. Bărbosul deschise din nou ușa și fluieră scurt. Un bărbat tînăr, cu

mustața castanie, de asemenea încins cu o curea lată de piele de care atîrna o sabie, cu cizme uriașe, intră grăbit, înclinîndu-se în fața bărbosului.

— Du-l în beci, n-am timp de el acum. O să vedem mai tîrziu ce hram poartă.

— Tată, nu...

Fata intervenise zadarnic, bărbosul făcu din nou un semn cu degetul către Val și tînărul cu mustața castanie trase sabia. Val se lăsă luat de o mînă și purtat spre ieșire. Fata continua să se uite lung la el, cu mîna peste gură, compătimindu-l parcă. Trecu pe lîngă ea și ieși uitîndu-se înapoi, agățîndu-se de privirile acelea pe care le știa, erau ale Mariei, dar totuși nu erau ale ei, nu Maria se afla acolo, în spatele bărbosului, îmbrăcată în rochia aceea suprapusă, lungă, de borangic.

În capătul scărilor, Val se smuci brusc, auzi cum i se rupe mîneca bluzei de care îl ținea paznicul său, și îl împinse pe acesta pe trepte. Tînărul cu mustața castanie se rostogoli pe scări, iar Val o luă la goană pe coridor. Evită camera din care ieșise, cea în care se aflau bărbosul și fata și izbi cu umărul în ușa vecină. Înăuntru nu era nimeni. Se lipi cu spatele de ușă, obosit dintr-o dată, cu picioarele tremurînd. Se frînse încet și căzu în genunchi pe podea. Răceala scîndurilor lustruite îl pătrunse prin palme în fiecare fibră a corpului. Tresări și își lipi mai tare palmele de ele. Continua să stea cu ochii închiși, extenuat, frînt, dar palmele parcă sugeau viață din podea. Simți distinct în degete luciul scîndurilor și în același timp sesiză și mirosul de petrosin și naftalină. Inspiră profund, pătrunzîndu-se de mirosul acela știut, pașnic, atît de dorit. Deschise ochii și oftă prelung. Pe peretele din față, o săgeată din carton alb arăta spre dreapta. Val se ridică privind țintă la săgeata salvatoare și porni în direcția indicată de ea. Nici un gînd nu se mișca în el, îi era teamă încă să lege gînduri, pășea cu ochii avizi de o nouă săgeată, dar cu urechile la pîndă, așteptînd parcă zăngănit de săbii. Apăru o nouă săgeată, apoi încă una. Porni să alerge în drumul lor și în curînd ajunse în camera din care începuse vizitarea muzeului. Prin ușa strîmtă, de piatră, se vedea soarele, se au-

zeau voci, clinchet de pahare pe terasa restaurantului. Mai avea cîțiva pași...

— Hei, tovarășu' student, păi ce facem ? Papucii !...

Uitase, papucii, așa e. Îi scoase cu gesturi repezi sub privirile vesele ale bătrînelului.

— Ei, cum a fost, v-a plăcut castelul nostru ? Interesant, nu ?

Val îi puse papucii în brațe și ieși fără să-i răspundă. În prag închise ochii orbit de soare, izbit în piept de căldura de afară. Se așeză clătinîndu-se la o masă.

— Ia te uită, noi îl așteptăm ca niște caraghioși și el umblă prin castel... Ce dracu', am ajuns...

— Lasă-l, uite ce palid e. Val, ce s-a întîmplat, ce e cu tine ?

Val simți mîinile Mariei pe frunte, răcoroase și bune, ocrotitoare, și se lăsă mîngîiat, cu ochii închiși, păstrînd în minte clipa ca pe o bucurie.

— A, domnu' student, poftiți rucsacul, poftiți. Cum a fost, v-a plăcut castelul nostru ?

Chelnerul aștepta aplecat, zîmbind larg, mieros. Val desluși în ochii lui sclipirea de batjocură pe care o avea și bătrînelul cînd ieșise din castel. Se simți dintr-o dată prost, parcă atît chelnerul cît și bătrînelul își bătuseră joc de el, parcă știau ce se întîmplase și acum își rîdeau de el, veselindu-se copios pe seama lui.

— V-au plăcut *amenajările speciale ?*

Batjocura din ochii chelnerului era vizibilă. Nici zîmbetul nu mai era cel profesional, tras la șapirograf, devenise rînjet, cel puțin așa îl vedea Val, devenise și el batjocură. Maria, fratele ei și Lelia, prietena acestuia, stăteau și priveau interzișii, fără a înțelege nimic din toată scena.

— Sper că nu v-ați supărat, chelnerul deveni dintr-o dată împăciuitor, speriat probabil de înfățișarea și de pumnii strînși ai lui Val. A fost o glumă nevinovată. Moș Melinte, cel care ține papucii, a pus-o la cale. Din cînd în cînd, cînd nu avem prea mulți clienți și vizitatori, scoatem armura și... Asta-i, sper că nu v-ați supărat...

— Și... corbul ?...

— Da, și corbul. L-a prins moș Melinte într-o iarnă, avea o aripă ruptă. De atunci îl ține cu el în cameră, nu mai pleacă. Ha, ha, nu v-ați supărat, nu ?

Chelnerul plecă rîzînd înfundat. În ușa castelului, moș Melinte privea peste ochelari și rîdea din toată ființa lui scofîlcită. Încadrat în ușă, abia ieșind din penumbra încăperii cu papuci, părea un vrăjitor, vrăjitorul castelului, un vrăjitor bun, pus pe glume proaste. Val își întoarse ochii de la el cu ură și-l binecuvîntă cu o privire asemănătoare și pe chelner. Maria și ceilalți continuau să privească pe rînd la Val, la chelner și la castel, neînțelegînd nimic, curioși, puțin enervați că Val nu deschide gura să le spună ce s-a întîmplat. Val adăugă încă un motiv de enervare, îi părăsi brusc și dispăru în restaurant. Cei trei tineri se priviră contrariați, ridicară din umeri și se așezară în tăcere pe scaune așteptînd.

Val îl ajunse din urmă pe chelner și-l apucă brutal de mînecă, făcînd să sune paharele pe tava cu care acesta făcea echilibristică printre mese.

— Dar bărbosul și fata ?... Ce e cu ei ?

Chelnerul se uita strîmb la Val, uimit de încrîncenarea lui.

— Spuneți-mi, tot în program și ei ?...

— Ce-ce bărbos, ce fată, domnule ? ! Dă-mi drumul !

Val îl strîngea în continuare de mînecă, livid, cu buzele albe.

— Bărbosul, tatăl fetei. Și individul cel tînăr, cu mustață. Ei cine erau ? Tot pentru a mă speria pe mine ? Tot moș Melinte îi pusese acolo ?

Chelnerul nu știa ce să mai creadă. Se enervă, se desprinse din mîna lui.

— Ce bărbos, domnule, ești nebun, ce ți-a venit ? Nu e nici un bărbos în castel. Și nici o fată.

Indignarea chelnerului părea sinceră. Val își frecă degetele, îl dureau, și rămase privindu-l cum se îndepărtează clătinînd din cap. Ieși abătut din restaurant și se apropie de masa la care îl așteptau prietenii. Maria îl întîmpină îngrijorată și-l prinse cu amîndouă mîinile de braț.

— Val, spune, ce s-a întîmplat ? Ce e cu tine ? Ce voia să spună chelnerul ?

Val se așeză greoi pe un scaun.

— Cine ți-a rupt bluza ?

Întrebase Lelia, îmbrăcămintea era pentru ea o preocupare de căpătîi, nu putea să nu observe că mîneca bluzei lui Val era ruptă. Val sări în sus, își pipăi mîneca, deveni radios și fugi din nou în restaurant, lăsîndu-i iarăși perplecși pe cei trei. Ieși la fel ca mai înainte, cu capul în jos, dar nu veni la ei, ci se duse la moș Melinte, în pragul ușii castelului. Gesticula, vorbea cu patimă, arăta mîneca ruptă. Bătrînelul dădea din cap negînd ceva, voia să intre în castel, dar Val îl apucase de o mînă și îl silea să-l asculte. Maria dădu fuga spre ei, prinzînd ultimele vorbe ale bătrînelului :

— ...nu, nu știu nimic, nu există nici un bărbos și nici o fată în castel. Asta e, nu există.

Val rămăsese descumpănit în fața ușii închise, dincolo de care dispăruse bătrînelul, își privi mîneca ruptă, își aminti de fata din castel, de bărbos, de tînărul cu mustața castanie, nu, nu se înșelase, nu avea cum, mîneca era o dovadă, îi văzuse acolo, *fuseseră* acolo cu cîteva minute mai devreme, fuseseră acolo, dar n-ar fi trebuit să fie, nu făceau parte din farsa chelnerului și a lui moș Melinte, ei puseseră doar armura mînjită cu suc de roșii și corbul cel bătrîn, restul... ei, bine, restul nu trebuia să existe *atunci* și *acolo*. Se așeză moale pe lespedea roasă de pași din fața ușii, Maria se lipi de el întrebînd ceva, nu înțelegea ce, nu înțelegea vorbele ei, în minte avea vorbele „Coaforului timpului", chipul lui, tablele pline cu formule și cu desene, cu cîrlionți, unii indicînd suprapuneri punctuale ale unor segmente de timp diferite, altele — *rare, dar nu imposibile !* — suprapuneri mai îndelungate, pe intervale. „Cît o fi durat, cinci minute, zece, mai mult?" Întrebarea se rostogoli cîteva clipe în capul lui Val amețindu-l. Maria se foi pe umărul lui, atingîndu-i obrazul cu părul. Val o privi

strîngînd-o spre el, privi terasa cu scaune şi mese vopsite în alb, privi castelul cenuşiu din spatele lor, privi brazii, cerul, soarele, toate i se părură deodată apropiate şi dragi, inspiră profund, eliberat, şi îşi cufundă faţa în părul Mariei. Rămaseră aşa, nemişcaţi, în soare, dorind amîndoi ca timpul să încremenească, să se oprească în clipa aceea unică, eternizîndu-i.

Ar fi stat poate aşa toată ziua dacă nu se auzea un fîlfîit de aripi, la cîţiva metri deasupra lor. Ridicară capul în aceeaşi clipă. Un corb bătrîn, cu aripile zdrenţuite, un corb mare şi negru, intră foşnind în castel, printre zăbrelele unei ferestre. Corbul lui moş Melinte...

Glonțul îi trecu șuierînd la cîțiva centimetri de ureche și se pierdu printre ramurile tufișului, zdrențuind în trecere cîteva frunze. Păli și-și duse reflex mîna la inimă. După zgomotul făcut de înșurubarea în aer recunoscuse tipul. Fusese un glonț sofisticat, lansat dintr-o armă sofisticată, la care nu aveau acces decît profesioniștii și care în mîna unui profesionist nu-și greșea niciodată ținta. Nici acum nu și-o greșise, era sigur. Exact pe acolo pe unde trebuia să treacă, pe acolo trecuse. Fusese un semnal. Cunoștea scenariul. Peste cîteva secunde, nu multe, va urma un al doilea, care îl va lovi în plin. Avea la dispoziție cîteva secunde pentru a desluși semnalul, pentru a pricepe de unde și de ce îi vin gloanțele și, într-o goană ametitoare a gîndurilor, înțelese cine și de ce trage, ba avu chiar timp să ghicească unde îl va lovi al doilea proiectil pentru a fi în întregime eficient : în ficat. Își îndepărtă mîinile de trup pentru a nu le expune inutil plasîndu-le între ochiul trăgătorului și organul condamnat și la sfîrșitul gestului avu confirmarea că raționase corect. O săgeată de foc și spaimă plesni surd în interiorul lui, fărîmițîndu-se, fărîmițîndu-i ficatul. Căzu într-o parte pe bancă și căderea fu nesfîrșit de lungă, de înceată și de dureroasă. Percepu în cădere bip-bip-urile semnalizorului de alarmă corporală și intră în întuneric și neființă cu încredințarea că ambulanța va sosi înainte ca întunericul și neființa să ajungă de neînvins.

Trăgătorul plié arma, o închise într-o valijoară maronie, o aruncă pe bancheta din spate a mașinii și-i spuse domol șoferului :

— Gata, dă-i drumul ! De-acum o să voteze cum trebuie.

Peste cîteva zile, Arnod, restabilit, îi povestea infirmierei, ţinînd-o de mînă, de mijloc sau, uneori, mîngîindu-i pulpele : „Îţi spun, mă aflam deasupra boschetelor, la cîţiva metri deasupra boschetelor şi deasupra băncii pe care mă prăbuşisem, mă vedeam foarte bine, leşinat, sîngerînd, cu ficatul făcut ferfeniţă. Ştiam că acolo voi fi lovit, plămînii se mai recuperează, intestinele la fel... Inima n-o mai am de mult, iar în rinichi nu aveau cum să tragă pentru că primul glonţ venise din faţă. Am raţionat cum trebuie şi aşa mi-am salvat mîna. Altfel, acum aş fi avut şi cîteva degete noi. Şi, cum îţi povesteam, stăteam deasupra mea şi mă examinam, cu interes şi curiozitate, aşteptam sosirea ambulanţei, nu mă durea, nu sufeream în nici un fel, cînd a venit elicopterul să-mi ridice corpul m-am strecurat şi eu înăuntru, pricepi ?, corpul meu era pe targă şi eu deasupra, sub tavanul cabinei, priveam spre mine cel pe care îl vezi acum şi... şi... atunci te-am remarcat şi pe tine, din prima clipă mi-am zis : ia te uită ce infirmieră drăgălaşă ! După ce-mi revin trebuie neapărat să-i vorbesc. Nu plec din spital pînă nu-i vorbesc. Ştii ce mi-a plăcut cel mai mult la tine, atunci, la început ? Genele, genele tale umbroase, mereu aplecate, alintîndu-se parcă, ascunzînd privirea şi promiţînd în acelaşi timp priviri, priviri de catifea şi de foc, priviri de dragoste..." Infirmiera îl lovea din cînd în cînd peste mînă, aşa, în glumă, îşi lăsa pleoapele cît putea de jos şi zîmbea, evident flatată, dar cu aerul neîncrezător şi şmecher al fetelor care vor să pară că le ştiu pe toate şi nu se mai lasă păcălite de vorbele meşteşugite ale gazetarilor, oricît de bine alese ar fi acele vorbe. Arnod îi dădea înainte, cu elicopterul, cu operaţia, cum a asistat el la transplant, la verificarea noului ficat, cum nu şi-a luat el ochii de la ea tot timpul, de la genele ei, de la mîinile, de la buclele şi zîmbetul ei. Nu spunea însă nimic despre cei doi „civili" care supravegheaseră operaţia, singurele persoane de acolo care nu erau medici, nu făceau parte din echipa spitalului. Nu voia să vorbească despre ei sau nu ştia că fuseseră acolo, infirmiera nu era deloc lămurită asupra acestui punct, nu voia să se afle că *ştie* cine a asistat la operaţie, sau pur şi

simplu fabulase tot timpul, imaginîndu-şi cum se desfăşuraseră evenimentele şi improvizînd sau folosindu-se de lecturi din cine ştie ce carte pentru a o copleşi pe ea cu viziunile lui de după „moarte"? Pe de altă parte, Arnod era sigur că aceia care îl angajaseră pe trăgător erau la curent cu mersul operaţiei, urmăreau probabil fiecare cuvînt, fiecare mişcare din salonul în care îşi petrecea el convalescenţa, poate chiar şi infirmiera asta drăguţă şi naivă — oare era într-adevăr naivă? — era omul lor, şade lîngă el numai pentru a-l supraveghea, pentru a le transmite ce gînduri are, dacă şi-a schimbat sau nu intenţiile în legătură cu legea. „Oho, ce le-am mai schimbat! Sînteţi tari, domnii mei, recunosc, sînteţi tari... De-acum nu mai pot să votez cum vreau, ci *cum trebuie*. Presupun că ştiţi foarte bine asta, aşa că nu are rost să vă faceţi griji. N-are rost şi gata. Lăsaţi-o totuşi pe gîsculiţa asta să-mi mai ţină de urît cîteva zile! Ar fi de datoria voastră să-mi faceţi «convertirea» cît mai agreabilă, cel puţin acum, la sfîrşit. Despre gloanţe nu s-ar putea spune că aveau ceva plăcut în ele, oricît erau ele de dichisite şi de moderne..."

Se auzi o bătaie scurtă în uşă şi, fără să aştepte răspuns, cel de afară intră. Nici nu avea nevoie de încuviinţare. Era medicul de gardă. Arnod tuşi, infirmiera îşi aranjă la repezeală halatul şi boneta, îşi lăsă pleoapele în jos şi rămase în aşteptare, la capătul patului. Medicul se apropie volubil de Arnod, fluturînd victorios fişa de observaţie.

— Maestre, eşti un tip tare, în cîteva zile jucăm tenis împreună. Eşti ca şi nou, ţi-am pus un ficat *Kruger et co*, ultimul tip. Garantat o sută de ani. Şi abia cîntăreşte un kilogram şi şase sute de grame. Te invidiez, ce mai. Comandă specială, pentru un ziarist celebru ca dumneata. Cu ficatul de acum, abia dacă ai trecut de unsprezece kilograme artificiale. Mai ai destul pînă la douăzeci şi cinci. Poftim? Ce-ai spus? Ţi-ar mai trebui cîteva accidente, vreo două-trei cît de cît serioase, ca să treci „la solduri". Ehei, stai bine, maestre, stai bine, îşi spun eu. Felicitări! Te las. Nu am emoţii cu dumneata. Eşti tare şi deştept, nu am nici o emoţie, nici un fel de emoţii...

Doctorul ieşi fluturîndu-şi mîinile şi lăsînd în urmă un miros amestecat de spirt şi parfum bărbătesc, de tutun tare şi antibiotice. Infirmiera rămăsese nemişcată la capătul patului, părînd a nu asculta măcar vorbele doctorului, deşi arăta bucuroasă că pacientului îi merge aşa de bine. Arnod zîmbea strîmb spre uşa prin care dispăruse doctorul, zîmbea, dar era palid şi în tîmple i se zbăteau două vene, inima lui, aşa artificială cum era, se speriase, se alarmase şi pompa în grabă sîngele spre creier, pentru a hrăni gîndurile învălmăşite ale convalescentului. „Ăsta zic şi eu avertisment. Adică, dacă nu votez, dacă nu vă conving cît mai repede că m-am hotărît că votez *cum trebuie*, încă două-trei accidente şi gata, aţi scăpat de mine, trec la solduri... ajung la douăzeci şi cinci de kilograme... apoi, încă un accident-două şi ajung donator de inimă..."

— Spune-mi, drăgălăşenie cu gene lungi, aici în spital aveţi bancă de organe ?

— Sigur că avem, toate spitalele au.

— Şi, sînt mulţi „chiriaşi"?

— Destui. Vreo patruzeci. Ha, ha, e unul care are 80%. Numai creierul şi cîteva oase sînt ale lui. Restul, plasticit, argint, siliciu. Ha, ha, şade tot timpul şi-şi scrie memoriile, le scrie cu propria-i mînă, dacă-ţi poţi închipui aşa ceva. A fost general, ştii, a luptat şi la Vixonso, acum şapte ani. A fost ciuruit tot. Fiind general, a obţinut de trei ori aprobarea de amînare. Altfel, demult s-ar fi epuizat. Se pare că are o inimă Kruger, tot ca ficatul tău, din cele mai bune. Mulţi i-au cerut-o, mulţi au încercat să i-o ia. Nici măcar nu acceptă să o schimbe. Zice că vrea să-şi termine memoriile, ha, ha, îl sprijină nu ştiu ce mare politician, altfel de mult şi le-ar fi terminat, ha, ha, după ce şi le termină zice că dă tot ce i se cere, tot, ha, ha.

Arnod o privea cu ochii întredeschişi şi pielea îi era scuturată de frisoane scurte de frig. Fata rîdea, îşi dezvelea decorativ dinţii albi, egali, naturali desigur, probabil toată era naturală dacă rîdea cu atîta detaşare de bătrînul acela nenorocit, mai mult plasticit şi metal şi care nu găsea alt mod să-şi prelungească viaţa, agonia de fapt, decît scriindu-şi memoriile, ca şi cînd mai stătea cineva să citească asemenea chestii.

— Tu ai ceva... nou în tine ?

— Sigur.

Simplitatea răspunsului biciui fără milă auzul lui Arnod.

— Un rinichi, din copilărie, cîteva vertebre, din cauza unui accident de schi, şi un ochi. Ha, ha, ghici care ochi. Hai, să te văd, ghiceşti ?

„Un rinichi, cîteva vertebre şi un ochi, un rinichi, cîteva vertebre şi un ochi..."

— Cît cîntăresc toate ?

— Nici două kilograme. Hei, dar ce-ţi închipui ?! Răule! Am abia douăzeci şi şapte de ani, ce-ţi închipui tu ?!

Botişor bosumflat, pleoape coborîte, gene tremurînd telegenic. Recuperă însă rapid.

— Hai, ghiceşte, care ochi ? Te las să te uiţi cît vrei. Hai, spune.

Se aşeză din nou pe marginea patului, se încovoie spre el şi-şi aţinti privirea albastră în privirea lui, aşteptînd. Arnod încercă o clipă să se depărteze, nu avea cum, era pe spate, nici un centimetru nu putea adăuga între ochii ei şi ochii lui, între sînii ei şi pieptul lui. Îi simţea răsuflarea caldă, egală, naturală, i se părea că îi aude şi inima. „Nici două kilograme, auzi, are aproape două kilograme şi i se pare puţin la douăzeci şi şapte de ani, un ochi, un rinichi şi cîteva vertebre, atît, dar care ochi ?, care e al ei, de la maică-sa şi care e celălalt ?, amîndoi sînt la fel, nici o diferenţă, cum să-i deosebeşti ?, probabil nici ochii ei de copil nu semănau aşa de tare..."

— Stîngul.

— Ce, stîngul ?

— Stîngul e cel nou.

— Ha, ha, vezi ce mult seamănă ? N-ai ghicit, n-ai ghicit, celălalt e artificial. Uite, dacă vrei, ţi-l arăt, îl scot şi ţi-l arăt.

— Nu, te cred, lasă, te cred. Spune-mi mai bine cine mai „locuieşte" în banca voastră de organe.

Crezuse că cerîndu-i să vorbească se va ridica de pe el, dar o subestimase. Primise ordin să nu-l piardă din ochi nici o clipă şi sub orice pretext şi flirtul i se părea un pretext dintre cele mai potrivite şi mai plăcute la urma-urmei. Se aplecă şi mai mult spre el, sprijinindu-şi deplin

sînii — tari, calzi, naturali, se simţea asta şi prin halat — de mîinile lui şi-i povesti. Îi povesti despre cei şase donatori de inimă, acum fără inimă, legaţi la un agregat de pompare a sîngelui, aşteptînd să facă noi donaţii, pentru a fi împuţinaţi într-atîta, încît să poată fi eliminaţi, îi vorbi despre bărbatul cu coloana vertebrală complet artificială şi care avea să mai aştepte, ha, ha, mult şi bine pînă va fi nevoie de o coloană veche ca a lui, îi vorbi de ex-fotbalistul care în fiecare duminică îşi admira la televizor piciorul drept, intrat acum în dotarea unui alt fotbalist, cu numai şase kilograme artificiale (ex-fotbalistul avea patruzeci şi două de kilograme de împrumut ; de fapt, avusese, acum, fără picior, avea mai puţine), îi vorbi de cei patru-cinci bătrîni aproape epuizaţi care la prima donare aveau să ajungă excesiv de neeconomici şi urmau să fie incineraţi, îi vorbi de toţi şi de toate, veselindu-se continuu şi împungîndu-l cu pieptul în ritmul hohotelor, dar Arnod n-o asculta, îi auzea vorbele, unele vorbe, fără să le priceapă, era cu gîndul la doctor, la avertismentul pe care i-l transmisese, era clar că fusese trimis de *ei*, ca şi cînd mai era nevoie de un asemenea avertisment, idioţii, nu erau siguri, nu erau *încă* siguri şi voiau o dovadă explicită de la el, ca şi cînd mai avea de ales; o dovadă ?, ei, bine, o vor avea, doar şi gîsculiţa era de-a *lor*, va transmite ea dovada..."

— Ia, zi, drăgălăşenie cu gene lungi, doctorul care a intrat adineaori *cîte kilograme are ?*

— Cred că vreo optsprezece... L-a lovit o maşină acum cîţiva ani, eu nu eram încă aici, l-a lovit o maşină şi i-au refăcut complet picioarele. Mi se pare că şi inima şi-a înlocuit-o. Este însă în plină putere, ai văzut doar...

— Tocmai. Admir sincer vitalitatea lui. Îi înţeleg acum pe cei care luptă pentru schimbarea Legii...

— Pe „bătrîni", parcă aşa li se zice...

— N-are nici o legătură cu vîrsta. Uite, eu am abia patruzeci şi trei de ani şi am ajuns la unsprezece kilograme. Accidente, boli, gloanţele de acum cîteva zile... Nu, nu, nu e vorba de vîrstă. Nici eu, nici doctorul nu sîntem bătrîni.

— El are patruzeci şi cinci de ani şi şase luni.

„Aha, știe și amănunte. Nu e totuși proastă gîsculița. Îmi confirmă că a înțeles, că e de-a *lor*, ca și doctorul, și că a reținut mesajul meu."

Infirmiera se ridică fluturîndu-și genele și se îndepărtă unduindu-și șoldurile.

— Îți aduc ceva de mîncare. Stai cuminte pînă mă reîntorc ! Vin imediat.

Îi zîmbi din prag și închise ușa. Nu reveni deloc imediat. Reveni tîrziu, împreună cu doctorul.

— Am controlat din nou monitoarele. Se pare că mergi cu pași mari spre externare. Bravo ! Știam eu că ai un corp tare. În numai patru zile ți-ai revenit aproape complet. Mîine-poimîine *îți dăm drumul* și poți să-ți reiei slujba. Bravo ! Mă bucur sincer pentru dumneata.

Ieșiră din nou amîndoi. „Ei, Arnod, băiatule, joaca s-a terminat, gata cu trăncăneala despre genele și șoldurile gîsculiței. Te externează. Ești bun de vot... Ești într-adevăr bun de vot ?... Bun în sensul lor sau în sensul *celor-lalți* ? Ia te uită, au devenit deja *ceilalți*, din *ai tăi* au devenit *ceilalți*... Gîndește-te, Arnod, băiatule, te crede lumea un tip deștept, gîndește-te, mai ai cîteva zile pînă la vot..."

•

Pentru Arnod povestea începuse cu doi ani în urmă, atunci cînd fusese ales în Consiliul Legislativ. Fusese un ziarist tenace, tenace și norocos, se lansase în multe scandaluri de mare răsunet și ieșise victorios din toate, cu reputația consolidată, cu numele aproape celebru, în măsura în care numele unui gazetar poate ajunge celebru, își făcuse o groază de dușmani, dar și o mulțime de oameni se lăudau că-i sînt prieteni și-i ofereau sprijin, se alesese și cu ceva bani și cu o listă lungă de aventuri, confortabilă pentru orgoliul oricărui burlac. Pînă la alegerea în Consiliul Legislativ viața sa se împărțise între goana după afaceri dubioase, pe care le demasca fără reținere, cu vervă și talent, între meciurile zilnice de tenis și aventurile nocturne, întîmplătoare, variate și frivole. Toată existența lui fusese de fapt frivolă, o recunoștea, se desfășurase la

suprafață, la nivelul vorbelor, al gesturilor, al articolelor și fotografiilor din ziar.

În Consiliul Legislativ fusese pentru prima dată implicat într-o afacere de lungă durată. De fapt, în multe și întortocheate afaceri permanente, pe care mirosul lui fin de gazetar înrăit le ghicea complicate, tensionate, cu dedesubturi bine încifrate și primejdioase pentru neinițiați, dar la care nu putea ajunge și nici nu era sigur că dorește să ajungă. Legi privind importurile de plasticit, exporturile de microprocesoare și moletroane, concesionarea unor zăcăminte de argint, legi cu privire la interzicerea transplantului de organe artificiale la persoanele peste 85 de ani, la femeile cu mai mult de doi copii, interzicerea organelor combinate, plămîni — inimă, vezică — rinichi — testicule, ficat — pancreas, limbă — laringe — esofag etc. Toate legile astea aveau în spatele lor interese și contrainterese multiple, trusturi producătoare de organe, întreprinderi de comerț, institute de cercetări, magnați de cele mai diferite preocupări, dar toți cu bani, deci toți cu influență și pretenții, toți activi și neînduplecați. În sala de ședințe a Consiliului Legislativ nu răzbăteau decît semne mult sublimate ale acestor interese, aici se argumenta cu totul altfel, științific, etic, istoric, în spiritul Legii nr... și conform Legii nr... pentru binele cetățenilor care... datorită... pentru ca... Pledoariile erau însă vizibil pătimașe, disputele erau mereu încordate, se cumpărau și se vindeau continuu legi, cumpărîndu-se și vînzîndu-se voturi.

Cu un an și ceva în urmă s-a vorbit pentru prima dată despre Legea „25—40", despre necesitatea schimbării ei într-o Lege „40—60". Arnod n-a luat atunci în serios propunerea, modificarea legii n-a fost votată, o majoritate atît de mare a celor din Consiliu au fost împotrivă, încît încercarea a părut a fi uitată curînd, amînată *sine die*, poate chiar abandonată. E adevărat că de atunci tensiunea care însoțea fiecare discuție preliminară votării unei legi crescuse sensibil, votanții păreau a se polariza continuu în două tabere tot mai distincte, dar puțini erau cei care legau asta de legile 25—40 și 40—60. Nici Arnod nu făcuse mult timp o asemenea legătură. Pînă într-o seară...

Într-o seară, se afla cu Emma, nu, cu Marta, în sfîrșit, nu-și mai amintea cu cine fusese, nu avea mare importanță cu cine, se afla cu una dintre multele lui legături temporare într-un bar, la „Clopoțelul de aur", de fapt ea, Emma sau Marta sau cea care fusese, îl dusese acolo, voia să-i arate ea un bar nemaipomenit și-l dusese la „Clopoțelul de aur". Nimic deosebit totuși. Muzică sincopată, hipnotizantă, orgă amețitoare de lumini, fum, mult fum parfumat, barmani placizi și picolițe fardate strident, mese stilizate, tavan multicolor, perdele grele la geamuri, creînd o atmosferă intimă, defulantă, tipică, în care convențiile obișnuite sînt înlocuite cu convenții interne, cu libertăți la limita moralei de afară, dar cu reguli precise în ritualurile mărunte, locale, un bar ca multe altele, un bar banal ca orice bar cu mare vad. Arnod fusese dezamăgit, Emma, parcă totuși ea era, ridica enigmatic din umeri la întrebările și reproșurile lui, înecate de altfel apatic în coniac și cafea.

Dar neobișnuitul apăruse. Simțul suplimentar de gazetar al lui Arnod fusese la un moment dat zgîlțîit de ceva, nu distinsese imediat de ce anume, dar ceva se întîmpla acolo altfel decît în alte baruri. Curios, și acum își amintea perfect totul, fiecare gest al fiecărui om din jur, fiecare vorbă pe care o auzise. Numai numele celei cu care fusese acolo nu-l mai știa deși chipul ei îl vedea parcă aevea. Devenise atunci mai atent, intrase în alertă și dezlegase destul de repede misterul. În spatele sălii se afla o ușă, mascată pe jumătate de o draperie. Din cînd în cînd, cîte un bărbat se apropia de acea ușă, se oprea în fața ei ca pentru a se șterge pe picioare și abia apoi apăsa clanța și intra. Toți la fel, nici unul nu trecea dincolo fără a se șterge pe picioare. Sau poate ușa nu se deschidea altfel... Îi făcuse un semn Emmei și ea îi urmărise imediat direcția privirii. Ochii Emmei păreau bucuroși.

— Deci, asta era...

Ea confirmase înclinînd ușor capul.

— Vrei să intru acolo ?

— Îți va folosi, confirmase ea din nou.

— Riscuri ?

— Și pentru ei și pentru tine. Sînt sigură însă că vei înțelege.

— Bine, haidem !
— Nu, eu nu vin, trebuie să mergi singur...
— Misiunea ta s-a terminat...
— Exact.

Îl sărutase pe gură. Buze moi, groase, calde, dinți ascuțiți... („Nu era Emma, era Marta, sigur era Marta...") O condusese spre ieșire.

— Ce faci, rămîi ?
— Rămîn.

Se oprise și el în fața ușii, se prefăcuse că se șterge pe tălpi. Se auzise un declic și ghicise că un zăvor ascuns a fost tras, lăsîndu-l să treacă. Fusese probabil recunoscut, intrarea lui era așteptată.

Dincolo de ușă îl luase în primire un tînăr blond, cu părul scurt, cu ochii alb-verzui, inexpresivi, ca de pește muced, cu maxilarele strînse. Îl prinsese de un cot și îl condusese ferm, dar nu brutal, spre o altă ușă, la capătul coridorului. Intraseră într-o sală luminată doar pe jumătate, o sală de ședințe, cu treizeci-patruzeci de bărbați așezați pe bănci aliniate frumos, așteptînd sosirea unui prezidiu pe a cărui masă acoperită cu catifea albastră erau deja pregătite sticle cu apă, pahare, creioane, carnețele. Tînărul blond, cu înfățișare de ucigaș profesionist, îl așezase pe Arnod pe o bancă, la marginea unui rînd și ieșise din nou pe coridor, așteptînd poate pe altcineva sau păzind intrarea.

Sala era mobilată auster, bărbații erau îmbrăcați sobru, toți erau gravi, discutau în surdină, în așteptarea vorbitorilor. Catifeaua albastră a mesei strălucea rece sub lumina neoanelor, accentuînd gravitatea momentului.

La un moment dat, șoaptele încetaseră brusc și toți bărbații se ridicaseră militărește în picioare. Arnod, tresărind, se ridicase și el grăbit, sperînd că nu i s-a observat întîrzierea. Așa îi văzuse pe cei care intraseră. Erau cinci bărbați, toți cinci aveau cîte o servietă de piele și cîte o banderolă albastră la mîneca stîngă. Pe doi îi cunoștea, făceau parte din Consiliul Legislativ. Nu le știa numele, își amintea doar că îi întîlnea săptămînal la dezbateri și votări. Pe ceilalți trei îi vedea pentru prima dată. Unul

dintre ei, cel din mijloc, avea o bărbuță dichisită cu grijă, naturală desigur, ochelari cu ramă neagră, pentru a sublinia că și ochii îi are naturali, părul bogat dat pe spate, încoronîndu-i o frunte enormă. Părea un preot. Cei cinci se înclinaseră, apoi se așezaseră și își puseseră servietele pe masa cu catifea albastră. Un bărbat de la prezidiu, cel care părea mai tînăr, se ridicase pregătindu-se să vorbească. Prelungise îndelung tăcerea dinaintea primelor vorbe, deși toată lumea era în așteptare. Lui Arnod îi vuiau urechile. Gravitatea sălii i se părea complet ridicolă, personajul de la tribună era caraghios în teatralitatea lui, dar presimțea în același timp că a intrat într-o încurcătură complicată, poate chiar primejdioasă.

— Fraților, avem astăzi două prilejuri de bucurie. În primul rînd, salutăm prezența la întrunirea noastră și interpretăm asta ca un gest preliminar de adeziune la mișcarea Tinerilor, a colegilor Buchi, Teron, Arnod, Lars, Brown și Yasuhara...

Arnod simțise imboldul de a se ridica în picioare pentru a cere explicații, fusese adus acolo fără să știe ce-l așteaptă și, iată, era dintr-o dată și fără consimțămîntul lui integrat într-o mișcare, mișcarea Tinerilor, parcă așa spusese, hei, la dracu ! de mișcări secrete îi arde lui ?! Unde-i Emma să-i ceară socoteală ? trebuia să-i spună ce-l așteaptă...

— ... eminentul doctor Golumbiewski, unul dintre strategii noștri de prim rang...

Vorbele celui de la tribună și gîndurile lui Arnod fuseseră întrerupte de aplauzele celor din sală. Personajul cu bărbuță, ochelari și frunte înaltă, personajul numit doctorul Golumbiewski se ridicase în picioare, se înclinase nobiliar, mulțumind pentru aplauze și-și desfăcuse tacticos, profesoral, servieta, pregătindu-și expunerea.

— Eminentul doctor Golumbiewski ne va vorbi azi despre ultimele intenții și hotărîri ale *dușmanului* și ne va prezenta cîteva direcții de contracarare a acestor intenții. Să-l ascultăm, să-l înțelegem și să acționăm în consecință. Stimate doctor, aveți cuvîntul.

După primele vorbe ale doctorului Golumbiewski, Arnod devenise atent, interesat, se bucura chiar că se află

acolo. Își amintea clar, chiar și acum, fiecare frază a doctorului, își repetase de mai multe ori acele fraze și se pătrunsese de adevărul lor, de justețea și oportunitatea hotărîrilor luate.

— Fraților, din surse sigure știm că se va încerca din nou modificarea Legii 25—40. Știți bine cui folosește asta, cui i-ar folosi o Lege 40—60. Protezocraților care nu vor să-și mai părăsească scaunele și fabricanților de organe artificiale. Nu vreau să vă țin prelegeri pe teme pe care le stăpîniți foarte bine, subiectul a fost desigur dezbătut de mai multe ori și în celula dumneavoastră. Voi repeta totuși unele lucruri, pentru a fi totdeauna pregătiți cu argumente solide împotriva oricărei provocări, pentru a putea face față oricărei discuții. Pentru că discuții au apărut și vor mai apare încă foarte multe. Pe stradă, în școli, în Consiliul Legislativ, mai ales în Consiliul Legislativ. Din cauza asta este într-adevăr o mare bucurie să avem aici atît de mulți camarazi noi, tocmai din Consiliu.

Dar, să revin. Ridicarea de la 25 de kilograme la 40 de kilograme a limitei de la care un cetățean își pierde drepturile cetățenești ar da o lovitură teribilă tineretului viguros, oamenilor întregi, oamenilor preponderent naturali. În felul acesta, toți epuizații, toți ramoliții — iertați-mi cuvîntul neacademic — agățați de posturi grase ca lipitorile de burta porcilor de baltă, ar putea rămîne în funcții pînă ce și-ar înlocui alte cincisprezece kilograme din corp cu plastic și metal. Mai mult, pe această cale numărul cetățenilor cu drept de vot s-ar dubla și toți noueniții, avînd peste 25 de kilograme artificiale, ar vota cu cei asemenea lor. Vă dați seama în ce cerc vicios și periculos intrăm. Cei care ar vota atunci, ar vota pentru cei care modifică legile în favoarea îndepărtării plafoanelor greutății artificiale a celor care votează... Ridicol, nu ? Un cerc vicios care învîrtindu-se necontrolat ar muta plafoanele în serie, în fiecare săptămînă...

La fel cu trecerea de la 40 la 60 de kilograme. Toți cetățenii cu peste 40 de kilograme artificiale sînt acum puși la dispoziția spitalelor, ca depozitari de organe. S-a demonstrat și se probează continuu că păstrarea unui organ în interiorul unui om în funcțiune este mult supe-

rioară conservării acelor organe, indiferent prin ce metodă. Aceşti oameni, mai mult de jumătate artificiali, aceşti oameni neoameni, mecanici, sînt păstrători ideali de organe şi nimic altceva. Trebuie să recunoaşteţi, să recunoaştem acum, cînd sîntem aproape în întregime naturali, dar şi atunci cînd ne vom apropia de trecerea pragului *dincolo*, că un om în cea mai mare parte artificial nu merită nici o încredere, nu prezintă nici o garanţie morală şi funcţională, nu este fiabil şi nici util altfel decît ca o sumă de organe disponibile. Nici un fel de raţiuni, nici etice, nici economice, nici culturale, nu justifică păstrarea în societate a unei persoane cu mai mult de 40 de kilograme artificiale. Atunci cînd voi trece de această limită, eu, de pildă, voi cere personal internarea într-o bancă de organe şi voi fi bucuros să contribui cu o parte din mine la repararea corpului unui tînăr, al unui om natural.

Vorbitorul aşteptase cîteva secunde aplauze care nu veniseră, sorbise o înghiţitură de apă şi reluase.

— Dar, proclamînd drept oameni activi pe cei cu mai puţin de 60 de kilograme artificiale, vă închipuiţi ce beneficii vor urma pentru fabricanţii de organe, de la producătorii de module, la proprietarii uzinelor de asamblare. Dintr-o dată, zeci de mii de foşti cetăţeni aşteptînd acum în băncile de organe să fie utili alţora, consumînd puţin, economic, calculat ştiinţific, ar fi repuşi în circulaţie şi astfel cererea de organe noi ar creşte exploziv. Atunci şi preţul, deja foarte mare, al organelor ar creşte nemăsurat de mult. Numai pentru cei din băncile de organe, pentru separarea lor de agregatele de acolo şi dotarea lor cu organe autonome, ar fi nevoie de zeci de mii de inimi, rinichi, ochi, plămîni, oase şi cîte şi mai cîte. Vă imaginaţi profitul fabricanţilor şi starea deplorabilă a societăţii noastre după o asemenea modificare a legii. Argumentele umanitariste pe care le vîntură Bătrînii sînt ridicole, neştiinţifice, neeconomice. Aţi văzut vreun donator de organe internat care să fie nemulţumit ? Nu, n-aţi văzut şi nici nu veţi vedea. În primul rînd, organele nu-i supără, fiind majoritatea artificiale, în al doilea rînd, existenţa lor e asigurată, au apă, aer, hrană necesară şi suficientă bunei funcţionări a corpului lor, au totul în cantităţi atent calculate şi de cea mai bună calitate. În sfîrşit, majoritatea

sînt în stare de comă perpetuă, pentru ei viața nici nu mai există, creierele nefiind transplantabile nu interesează, deci nu sînt ținute în stare de veghe decît în rare cazuri, și, nefuncționînd creierele, nu există durere, nici tristețe, nici speranță. Abia trezirea lor ar fi cu adevărat inumană, readucîndu-le chinurile și problemele zilnice. Gîndiți-vă că sînt persoane cu mai mult de 40 de kilograme artificiale. Ce viață mai poate fi aceea ? Ar mai dori cineva să trăiască în asemenea condiții ? Eu sînt sigur că nu.

Tot ce v-am spus pînă acum știți la fel de bine și dumneavoastră, toată lumea gîndește la fel, de aceea, în condiții normale, nici nu ar trebui să ne fie teamă că Legea 25—40 va fi schimbată. *În condiții normale,* zic. Dar dușmanii noștri, organizația Bătrînilor, pregătesc condiții anormale în care să se rediscute legea. Presupun că sînteți la curent cu unele evenimente. Acum opt luni abia paisprezece voturi au fost favorabile modificării. Acum, în Consiliul Legislativ sînt treizeci și doi de membri care au peste douăzeci de kilograme artificiale. (Rumoare în sală.) Este ușor de prevăzut cum vor vota aceștia dacă vor mai apuca să voteze înainte de a li se încheia mandatul. Și numărul de organe artificiale în Consiliul Legislativ este în continuă creștere, o creștere nefirească, mult mai ridicată decît cea din orice perioadă anterioară și decît creșterea observată la oricare altă categorie de cetățeni, cu excepția soldaților din unitățile active. Cred că bănuiți care e cauza. Care e cauza cauzelor. La prima vedere e vorba de accidente rutiere, aviatice, tîlhării de duzină, explozii întîmplătoare, boli aparent curente, uneori atentate cu autori necunoscuți și greu de aflat la nivelul actual de sofisticare a armelor. Dar cui folosesc toate aceste organe de curînd transplantate ? În spatele tuturor acestor accidente și atentate poate fi intuită ușor mîna dușmanilor noștri, mîna fabricanților de organe, mîna Bătrînilor. (Rumoare în sală.) Lupta a intrat pe un făgaș nou, fraților. Discuțiile nu mai sînt suficiente. Sînt obligatorii, dar nu și suficiente. Trebuie să ne apărăm, trebuie să trecem și noi la fapte. (Aprobări în sală.)

Vom merge deocamdată pe două căi. În primul rînd, primenirea Consiliului Legislativ. Trebuie să obținem alegeri noi înainte de încheierea mandatului actualului Consiliu. Vom discredita cîțiva membri, chiar dintre *ai noștri*, vom cere altora să se retragă, vom plăti cîțiva să ceară și să voteze alegeri anticipate. Orice dezbatere în condițiile Legii 25—40 ne va da cîștig de cauză. Trebuie deci să obținem alegeri anticipate.

Pe de altă parte, trebuie să ne ferim de atentatele dușmanilor. Fiți atenți cum umblați pe stradă, evitați să treceți pe lîngă clădiri înalte, stați mai mult acasă, nu mergeți cumva la pescuit sau la vînătoare, nu circulați cu avionul, nu întîrziați în locuri singuratice, nu ieșiți noaptea ! Ar fi bine dacă v-ați angaja fiecare cîte un apărător personal. Semnalizoarele de alarmă corporală nu sînt de nici un folos și nici orice alt aparat. Aveți nevoie de inteligența vie a unui om care să vă apere. Deja am instruit cîteva sute de tineri dotați care să poată îndeplini o asemenea dificilă sarcină. Ajung pentru Consiliul Legislativ și pentru o mare parte din activiștii noștri. Adresați-vă conducerii celulei dumneavoastră și vi se va repartiza un apărător !

Ce să vă mai spun ? Fiți vigilenți, fiți activi, fiți în fiecare moment în alertă ! Pînă nu obținem alegeri noi, nu putem sta liniștiți. Și probabil nici atunci nu vom putea fi liniștiți cu totul. Peste o săptămînă voi veni din nou la întrunirea dumneavoastră. Vă mulțumesc. La revedere.

•

Retrăind filmul primei întruniri la care participase, Arnod retrăise și sentimentele de atunci. Era din nou decis să lupte pentru Legea 25—40, uitase că el însuși făcuse un pas spre „25" și fusese amenințat cu alți cîțiva.

Participase între timp la mai multe întîlniri. Pe Emma (sau Marta, ea avea buzele groase și moi și dinții ascuțiți) n-o mai văzuse de atunci. Venea singur, intra în sală, asculta, lua uneori cuvîntul, aderase complet la mișcare și

era sigur că face bine, că aceea e singura cale dreaptă. Activase aproape un an pe acea baricadă, obișnuința i se transformase în convingere și convingerea în crez, era eficient și devotat, părea definitiv cîștigat pentru cauză. Iar acum, două gloanțe, două gloanțe explozive, spiralate, moderne, despre care știa de unde vin, dar nu putea dovedi asta, care îl loviseră în ficat pentru a-i încărca trupul și conștiința cu un kilogram și jumătate de plastic și metal și cu îndoiala lașă a omului care face un pas către banca de organe, două gloanțe fuseseră de ajuns pentru a-i schimba complet tablele de valori cu care cîntărea lumea, cu care își evalua gîndurile și faptele, cu care își motiva voturile în Consiliul Legislativ. Acum nu mai era de acord cu doctorul Golumbiewski, nu i se mai părea deloc normal ca un om să-și piardă identitatea cetățenească pentru că trecea de 25 de kilograme organe artificiale și nici înălțător nu i se mai părea să vegetezi într-un spital, creier adormit în trup ciumpăvit, pentru a menține în stare de funcționare cîteva organe pe care alți oameni, ajunși într-o clipă de cumpănă, le vor primi cu bucurie inconștientă, crezînd că-și prelungesc viața, dar fără a sesiza pe de-a-ntregul că fac chiar atunci un pas spre a lua locul celui care le-a dăruit organul, care la rîndul lui s-a apropiat astfel cu încă un pas de eliminarea completă și incinerare.

Ce era de făcut ? Convingerile dinainte sau instinctele de acum trebuiau urmate ? Să voteze modificarea legii, conștient fiind de dedesubturile financiare ale afacerii și amintindu-și de lipsa de fiabilitate a persoanelor cu prea multe organe, perturbate de orice fluctuație de cîmp electromagnetic, degringolate complet de orice fulger mai apropiat ? Sau să voteze menținerea legii, cu alternativa riscantă de a fi lovit din nou, împuținat, trecut peste bariera celor 25 de kilograme ? Trecerea de la 25—40 la 40—60 nu crea totuși un precedent periculos ? Nu urma apoi 60—70, sau și mai departe, 80—100 sau cine știe cît, mai mult decît greutatea oricărui om ? Nu era aceasta o simplă treaptă spre eliminarea oricăror praguri? Creiere artificiale nu se construiseră încă, nu erau competitive cu cele naturale, ca volum și consum de energie, dar în materie de

progres tehnologic nu e niciodată bine să fii prea sigur. Cum vor arăta, mai exact, cum se vor comporta oamenii sută la sută artificiali, montați organ cu organ pe schema unui om natural, purtîndu-i numele, identitatea personală și socială, dar amintind de omul originar numai la înfățișare și geografie interioară ? 40—60 nu era deloc departe de 60—80. Și, în plus, există destui oameni care nu au nici măcar 60 de kilograme cu totul. Cu cît se gîndea mai mult, cu atîta Arnod uita de situația lui personală și revenea la predicile doctorului Golumbiewski, la lozincile pe care le apărase înainte de atentat. De fiecare dată revedea însă camera de spital și neclintirea i se zdruncina, nu mai știa ce e bine și ce e rău, nu mai era sigur că poate să-și prezică votul pe care peste cîteva zile avea să și-l exprime.

I se păreau nesfîrșite acele cîteva zile, nesfîrșite orele pe care le mai avea de petrecut în spital. „Fie ce-o fi, numai să treacă odată zilele astea. O să votez cum mi-o veni atunci la îndemînă, puțin îmi pasă de urmări. Oricum o dau, tot rău iese..."

*

A doua zi Arnod a fost externat, era vindecat, așa spunea medicul, era vindecat *din toate punctele de vedere*. Arnod îl înjură în gînd, brutal și suculent, „cu avertismentele lui cu tot" și se grăbi să ajungă acasă, își încuie garsoniera și trase jaluzelele, decis să doarmă două zile neîntrerupt, pînă la vot, pînă ce va fi prea tîrziu pentru a se mai frămînta sau pentru a lua hotărîri.

La numai o oră după ce se așezase în pat auzi pe cineva sunînd la intrare. Insistent, dar nu nerăbdător.

Deschise împleticindu-se, fără vlagă, extenuat de operație, de convalescență, de gînduri și nervi. Se frecă la ochi și de oboseală și de surprindere. În prag stătea zîmbind un tînăr blond, cu ochii alb-verzui, ca de pește muced, cu părul scurt și maxilarele pătrate. Buzele îi erau întinse de un zîmbet șters și se albiseră de parcă erau apăsate pe un geam. Duse încet mîna sub haină și, în cele

două secunde nesfîrșite cît dură gestul scoaterii armei, Arnod înțelese totul, printr-o strălumînare de gînduri, la fel ca atunci, pe bancă, între un glonț și celălalt. „Tinerii nu au încredere, știu că m-am «îngreunat» și că am fost prelucrat psihic în spital, nu au încredere în mine și nu vor să riște, pînă la vot mai sînt două zile, în două zile nu pot fi refăcut suficient de bine pentru a fi apt de vot, ba poate nu voi mai fi apt de vot niciodată, s-ar putea să trec acum peste douăzeci și cinci, asta e, pistolul ăsta îmi va fărîmița oasele picioarelor, ambele picioare îmi vor fi fărîmițate și apoi refăcute, destule kilograme pentru a nu mai putea vota niciodată schimbarea legii care tocmai îmi interzice să votez. Tinerii au trecut la acțiune, folosesc mijloacele Bătrînilor în favoarea lor, chiar Bătrînii îi ajută la împrospătarea Consiliului Legislativ, ah ! uu ! nici nu doare la urma-urmei prea tare, doare mai mult închipuirea, au început bip-bip-urile semnalizorului, în cîteva minute elicopterul va fi aici, blondul a plecat, ah ! doare totuși, zîmbea tot timpul, oare buzele îi erau naturale ? auu! sîngele, sîngele curge,, la ce spital... Ah ! la ce spital mă vor... duce ?... aah !... de-ar veni odată..."

•

L-au dus la un spital controlat de Tineri. I-au refăcut complet picioarele. În cădere își fracturase o mînă și a trebuit să-i introducă o tijă destul de lungă. În spital au descoperit că avea mai multe carii și i-au înlocuit și dinții respectivi. Din neglijența stomatologului a înghițit cîteva boabe de mercur și, pentru a preîntîmpina căderea părului, pielea de pe cap, de pe barbă și de pe alte cîteva zone piloase i-a fost înlocuită cu piele artificială, ornamentată cu părul adecvat, bineînțeles, tot artificial. Împreună cu inima, ficatul și cele cîteva coaste de plastic pe care le avea mai de mult în el, a ajuns astfel la patruzeci de kilograme și douăzeci și ceva de grame și a fost, desigur, internat în banca de organe. Încă din prima săptămînă i-au luat ficatul, era doar *Kruger et co*, ultimul tip. A fost legat la ficatul de serviciu al băncii și astfel lumea accesibilă

lui s-a redus la cei cîțiva metri pătrați în perimetrul cărora îi permiteau să se miște tuburile care-l țineau în viață. Nu avea dureri, de aceea era lăsat — deocamdată — lucid. Îi aduceau uneori și ziare. Le citea cu voce tare, pentru toți „colegii" lucizi ai rezervei („Rezerva inimi disponibile"). Putea astfel urmări evoluția luptei dintre partizanii celor două legi. Deși textele nu erau explicite, ochiul lui format reușea să citească printre rînduri, printre litere. Balanța se înclina imperceptibil în favoarea Bătrînilor. Natalitatea fiind extrem de scăzută, în mod fatal cantitatea de plasticit, argint, siliciu și alte materiale înglobate în oameni creștea, influențînd și presa, influențînd și Consiliul Legislativ. Într-o bună zi, la aproape un an de la internarea în banca de organe, află că doctorul Golumbiewski a suferit un accident de elicopter care i-a zdrobit capul. Arnond avea încă sclipiri de raționament corect și atunci îi reuși unul dintre cele mai lungi. „Aha, își zise el, înseamnă că au pus la punct și creierul individual. Primul beneficiar oficial va fi doctorul Golumbiewski. De acum nu se va mai discuta despre necesitatea unei legi 40—60, ci despre o lege «cu sau fără creier». Presupun că persoanele cu creierul artificial nu vor căpăta nici un drept și, ca o compensație, Tinerii vor consimți modificarea limitelor 25—40. Asta înseamnă că... păi sigur... voi pleca de aici !..."

— Fraților, înțelegeți, fraților ? în cîteva zile vom fi reintegrați, se va modifica legea, sigur se va modifica, vom pleca, vă asigur eu că vom pleca...

•

Arnod a fost singurul om cît de cît întreg din rezervă care n-a plecat nicăieri. Toți ceilalți au ieșit, reîntregiți, nu chiar în cîteva zile, ci peste cîteva săptămîni, atît a durat pînă la votarea legii și procurarea de organe pentru completarea celor care le lipseau.

Aprinzîndu-se singur din propriile-i vorbe, Arnod s-a repezit jubilînd, fluturînd ziarul ca pe o victorie personală, spre tovarășii lui de rezervă, uitînd limitele în care îi era permis să se miște. Unul din tuburile care-l legau de con-

ductele ficatului de serviciu s-a întins, s-a rupt şi un lichid gălbui a început să se scurgă pe podea. Cei internaţi în băncile de organe nu aveau semnalizoare de alarmă corporală, fiind în spital nu aveau nevoie să ceară intervenţii urgente. Căderea lui Arnod n-a alarmat astfel decît cîteva monitoare de supraveghere la care nu se uita în acele momente nimeni. Toţi medicii şi toate infirmierele se găseau în sala de festivităţi, urmăreau la holoscop desfăşurarea transplantării creierului doctorului Golumbiewski, operaţia se desfăşura parcă în faţa lor, în mijlocul sălii, era prima care se făcea public, toate spitalele erau din acel moment autorizate să repete asemenea operaţii şi toţi medicii trebuiau deci instruiţi în consecinţă. Arnod se stinse astfel pe fondul de entuziasm neîncrezător din „Rezerva inimii disponibile" şi pe cel de exaltare profesională din sala de festivităţi. Toţi medicii, toate infirmierele, aveau senzaţia clară că participă la un eveniment deosebit, la momentul care deschide o eră nouă medicală şi socială, la ruperea unor bariere, una din ultimele în calea progresului deplin, le venea să se îmbrăţişeze, se îmbrăţişau chiar rapid, cu chipul radiind de mîndrie că trăiesc o asemenea clipă, atenţi totuşi să nu piardă nici un amănunt din operaţia prezentată atît de fidel, de apropiat, la holoscop.

Considerat sinucigaş, Arnod a fost evocat foarte nefavorabil într-un scurt necrolog apărut peste cîteva săptămîni în ziarul la care lucrase şi la care se afirmase cu atîta strălucire altădată. Articolul era semnat de un oarecare dr. Golub şi se încheia cu următoarele rînduri : „Acum, cînd nevoia de organe a crescut exploziv, acum, cînd aşteptăm ca în puţine zile atîţia oameni, imobilizaţi fără motive în băncile de organe, să fie reintegraţi societăţii care îi aşteaptă şi vieţii care îi merită, acum, tocmai acum, acest Arnod îşi permite să se sinucidă, făcînd inutilizabile şi nerecuperabile o inimă de cea mai bună calitate şi două picioare aproape noi. Gestul lui condamnabil este şi complet nejustificat deoarece ştim că şi înainte de a ajunge la banca de organe el era în favoarea modificării Legii 25—40, iar acum Legea 40—60 îl scotea de acolo, redîn-

du-l vieții active. Probabil cauzele trebuie căutate în funcționarea defectuoasă a creierului lui. Lucrul acesta ni se pare evident și trebuie să ne dea de gîndit. Nici un om cu creier artificial nu ar fi putut avea o asemenea comportare sinucigașă. Păcat că Arnod n-a mai apucat că fie operat. Firma *Kruger et co* ar fi putut să-l ferească de rușinea cu care s-a stins, furnizîndu-i un creier nou... Păcat..."

CUPRINS

Planeta natală 5
Printre noi 15
Întîlniri de gradul trei 25
Cosașii 29
Ultima cursă 36
Sfera paralelă 42
Elegie 58
Garoafa 67
Poarta Nebunului 73
Piatra Soarelui 89
Pădurea 97
Sabotorii 105
Sora lui Robin 116
Jungla finală 125
Acele ființe ciudate... 138
Poetul de pe Belona 144
Teribila spirală 161
Posibila neîntoarcere 166
Timpul și corbul 185
Protezozaurii 199

De acelaşi autor :

MECANISME GENERATIVE ALE PROCESELOR ECONOMICE
Ed. Tehnică, 1980

GRAMATICI MATRICIALE,
Ed. ştiinţifică şi enciclopedică, 1981

GRAMATICI CONTEXTUALE,
Ed. Academiei, 1982

DIN SPECTACOLUL MATEMATICII,
Ed. Albatros, 1983

Lector LUCIAN HANU
Tehnoredactor MARIANA ȘTEFAN

Bun de tipar 27.VI.84 apărut 1984
Comanda nr. 2535
Coli de tipar 14

Tiparul executat sub comanda nr. 40 262
la Întreprinderea Poligrafică „Casa Scînteii"
Piața Scînteii nr. 1, București
Republica Socialistă România

Fantastic Club

Lei 10,50

ÎN ACEEAȘI COLECȚIE
au mai apărut:

Liuben Dilov
DRUMUL LUI ICAR

Lucian Ionică
ZIUA CONFUZĂ

Romulus Bărbulescu
CATHARSIS

Leonard Oprea
DOMENII INTERZISE

Alexandru Ungureanu
MARELE PRAG

sub tipar:

Laurențiu Cerneț
SALT ÎN MÎINE